

গ্রন্থ পরিচিতি

চেপ্তেম্বর, ২০১৮

গ্ৰন্থ পৰিচিতি

চেপ্টেম্বৰ, ২০১৮

গ্ৰন্থবান্ধৱ

গ্ৰন্থেৰে সমৃদ্ধ জীৱন....

সম্পাদক : সঞ্জীৱ সভাপতিত

এই সংখ্যাৰ সহযোগী : অম্বতা সভাপতিত

ব্যৱস্থাপনা: ভিবিজিঅৰ এন্টাৰপ্ৰাইজ - আমিনগাঁও, গুৱাহাটী

উৎপল দাস (স্বাগতম ৰিয়েল ইষ্টেট প্ৰাঃ লিঃ - চাৰ্ভে, বেলতলা, গুৱাহাটী)

www.granthaandhav.in

granthaandhav@gmail.com

দুবিধ মানুহৰ কথা

বৃটিছবিলাকে অসমত ছাহ বাগিছা খুলিবৰ সময়ত অসমৰ বাহিৰৰ পৰা বনুৱা আনিছিল। মানে আনিবলগীয়া হৈছিল। এই উদ্দেশ্যে ১৮৩০ ৰ দশকৰ পৰা পৰৱৰ্তী ৩০/৪০/৫০ বছৰ ধৰি অসমৰ বিভিন্ন ঠাইৰ হাবি কটা হৈছিল, মাটি মোকলোৱা হৈছিল। তাৰ পূৰ্ববৰ্তী ৪০ বছৰ ধৰি অসমখন এখন চাৰখাৰ হৈ যোৱা ধ্বংসস্তুপত পৰিণত হোৱা দেশ আছিল। এফালে ৰাজপাটৰ বাবে অৰিয়াঅৰি হৈ থকাৰ ফলত প্ৰজাৰ অনুগত্যতাত দ্বিধাগ্ৰস্ততা আহিছিল। আনহাতে মানৱ আক্ৰমণ আৰু অত্যাচাৰত থলুৱা মানুহ ফৰিং চিটিকা দিছিল। কোন ক'লে গৈছিল তাৰ কোনো খবৰ নাছিল। লগতে হাইজা-কলেৰা আদি মহামাৰীবিলাকে এফালৰ পৰা গাঁও ভুঁই উছন কৰি থৈছিল।

গোটেই অসমতে মানুহ কম আছিল। গতিকে বাগান পাতিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা জাকে জাকে মানুহ ক'ত পায়! গতিকে টেলংগানা, ছোটনাগপুৰ, বীৰভূম আদি ঠাইৰ পৰা আদিবাসী মানুহ ফুচুলাই ফুচুলাই অনা হৈছিল ঠিকাদাৰৰ জৰিয়তে। পলাবলৈ চেষ্টা কৰিলে চাবুকেৰে কোবোৱা হৈছিল। মৰিলে পেলাই দিছিল য'তে ত'তে। কাম কৰিবৰ সামৰ্থ্য থকা সকলোকে কামত খটুওৱা হৈছিল। তথাপিও কোনোবা পলাই গ'লে ধৰি আনিবৰ বাবে পুৰস্কাৰ দিয়া হৈছিল। চৰ্দাৰবিলাকৰ পদোন্নতি হৈছিল মানে সিহঁতৰ দৰমহা বঢ়াই দিয়া হৈছিল।

প্ৰতিটো মানুহৰ একোটা ৰেকৰ্ড ৰখা হৈছিল। য'ত সম্বন্ধ হয় ফটোও ৰখা হৈছিল। সেই মানুহবিলাকে কাৰ কাৰণে কাম কৰিছিল নাজানিছিল। সিহঁতবিলাকৰ চেহেৰা ক'লা-ক্ষীণ-নিশকটীয়া আছিল। শিক্ষা-দীক্ষা আছিল শূন্য। ছিন্নমূল সেই মানুহবিলাকৰ পুৰণা মাটি-ভেটিলৈ, সম্পৰ্কীয়-সম্বন্ধীয় মানুহলৈ মনত পৰিলে দুখ লাগিছিল আৰু দুখ পাতলাবলৈ হাড়িয়া খাইছিল আৰু নাচিছিল আৰু প্ৰায়েই মাইকীবিলাকক উৰাই ঘূৰাই পিটিছিল। ব'গা ব'গা চাহাব মানুহবিলাক সিবিলাকৰ বাবে নিলগৰ তৰা আছিল।

চাহাববিলাকে মহৰীৰ কামত দুই এটা অসমীয়া আৰু বঙালী মানুহ ৰাখিছিল আৰু সিহঁতে কাম কৰা মানুহবিলাকক কুকুৰৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰিছিল আৰু দেখ দেখকৈ সিবিলাকৰ মাজত এটা প্ৰভু-ভৃত্যৰ সম্পৰ্কৰ সৃষ্টি হৈছিল। ব্যৱধান বহুত আছিল। সকলো কথাতে কাঢ়া-কাটি আছিল। ষ্টেণ্ডাৰ্ড টাইম আৰু ল'কেল টাইম সকলোৱে কাটাই কাটাই মানি চলিছিল।

বনুৱা-শ্ৰমিকবিলাক একপ্ৰকাৰ বন্ধা গোলামৰ নিচিনাই আছিল আৰু দশক দশক ধৰি তেনেকৈ থকাৰ ফলত সিবিলাকৰ মনত নীচাত্মিকাবোধে গা কৰি উঠিছিল। কাম কৰাৰ বয়স পাৰ হোৱাৰ পিছত সিবিলাকক বিদায় দিয়া হৈছিল। জমা বুলিবলৈ হাতত একো নাছিল। বাগানতে ইমান দিন থাকি থাকি নিজৰ মাটি বুলিবলৈকো একো নাছিল। সদায় হাড় ভঙা পৰিশ্ৰম কৰি কৰি, সদায় বেয়া মদ খাই খাই, সদায় ৰেচনৰ নামত পচা চাউল-দাইল খাই খাই মানুহবিলাকৰ কেৱল মানুহৰ আকৃতিটোহে ৰৈছিলগৈ।

ওচৰ পাজৰৰ মানুহবিলাকে সিহঁতক মানুহ বুলিয়েই জ্ঞান নকৰিছিল। সদায় লেবাৰ-কুলি-বাগানীয়া-বঙালী বুলিয়েই সিবিলাকক সম্বোধন বা উপহাস কৰিছিল। এই শ্ৰমিকবিলাক নিজৰ নমনীয় স্বভাৱৰ কাৰণেই হওক বা দীৰ্ঘদিনীয়া দমন-শোষণৰ কাৰণেই হওক, সমাজৰ বাকীবিলাক মানুহৰ পৰা সদায় দূৰতেই থাকি গ'ল। শিক্ষা-দীক্ষাৰ পোহৰো নাপালে। প্ৰজন্মৰ পিছত প্ৰজন্ম সিহঁত সমাজৰ সীমাত থাকি গ'ল। যাৰ শ্ৰম অবিহনে চাহ খেতি এটা উদ্যোগ হিচাবে গঢ় লৈয়ে নুঠিলহেঁতেন, সেই মানুহবিলাক সিজোৱা চাহপাতৰ লুনীয়া

সোৱাদ হৈ মৰি মৰি জীয়াই থাকিল। অসমীয়া বৃহত্তৰ জাতিসত্তাৰ মাজত আটাইতকৈ দুৰ্বল জনগোষ্ঠী হ'ল এওঁলোক। সিহঁতে শ্ৰম কৰিলে আৰু আন মানুহ ধনী হ'ল।

একেধৰণেই শ্ৰমৰ ওপৰত জীৱন গঢ়িবলৈ আহিছিল পূৰ্ববংগৰ পৰা পমুৱা বিলাক-মৈমনচিঙৰ পৰা, চিলেটৰ পৰা, আৰু বহু ঠাইৰ পৰা। সিহঁতে মাটি দখল কৰা শ্ৰম কৰিছিল। সিহঁত ইছলাম ধৰ্মৰ আলমত সংগবদ্ধ হৈ থাকিল। সিহঁতে ৰাজনীতি কৰিবলৈ শিকিলে। সিহঁতে চল চাই চতুৰালি কৰিবলৈ ল'লে। মুৰ্খ আৰু দগাবাজ ৰাজনীতিকক দুবাৰমান ভোটত সিহঁতে জিকাই দিলে। তাৰ বিনিময়ত সিহঁতে আৰু অধিক মানুহ আনি বহুৱাই ল'লে আৰু অধিক মাটি সিহঁতৰ দখললৈ আনিলে। থলুৱা স্থানীয় মানুহক সিহঁতে হৰাই পঠালে। সিহঁতে মছজিদ সাজিলে, সিহঁতে মাদ্ৰাছা সাজিলে, সিহঁতে দল সংগঠন খুলিলে। সিহঁতে ধৰ্মৰ দোহাই দি মদৰ পৰা আঁতৰত থাকিল। সিহঁতে খেতি কৰিলে- ফচল বিক্ৰী কৰিলে- সিহঁতৰ হাতলৈ পইচা আহিল। সিহঁতে কাম কৰিলে- সিহঁত ধনী হ'ল।

বাগানীয়া মানুহৰ নিজৰ মাটি নহ'ল; পমুৱা, মাটিৰে মাটিগিৰী হ'ল। বাগানীয়া মানুহ বাগানতে সোমাই থাকিল; পমুৱাই চাৰিওফালে পিটপিটাই ফুৰিলে। বাগানীয়া মানুহৰ সপ্তাহৰ উপাৰ্জন মদ-কাপোৰ-চিনেমাত গ'ল; পমুৱাই সপ্তাহৰ উপাৰ্জনেৰে আৰু মাটি কিনিলে। বাগানীয়া মানুহে চাহ খেতিৰ বাহিৰে অন্য খেতি নিশিকিলে; পমুৱাই চকুৰ আগলৈ অহা সকলো কাম শিকি পেলালে। বাগানীয়া মানুহে নিজৰ ঠাই এৰি আহি দুখ কৰি থাকিল; পমুৱাই নতুন ঠাইত পুৰণা এৰি অহা ঠাইতকৈয়ো বেছি ধুনীয়া ঘৰ-দুৱাৰ-সংসাৰ কৰিলে। আজি বাগানীয়া মানুহ নিঃস্ব-ৰিক্ত-অৱলম্বনহীন; পমুৱা মানুহ শক্তিশালী-চহকী আৰু সৰ্বব্যাপী। এই দুইবিধ মানুহে যোৱা ২০০ বছৰৰ ভিতৰত অসমত থিতাপি ল'লে। বাগানীয়া মানুহ ১৮৩০ ৰ পৰা ১৯৩০ ৰ ভিতৰত অসমলৈ আহিল; পমুৱা মানুহ ১৯৪৭ ৰ পৰা ২০১৮ৰ ভিতৰত অসমলৈ আহিল। বাগানীয়া মানুহ আজি থকা নথকা একেৰ নিচিনা; পমুৱা আজি অসমৰ অৰ্থনীতিৰ লাইখুটা। বাগানীয়া মানুহে অসমক ল'ব নোৱাৰিলে; কিন্তু পমুৱাই আজি অসম দখল কৰি পেলালে।

এই সময়ছোৱাত অসমীয়া মানুহে কি কৰি থাকিল? বাগানীয়াই হাবি জুৰিলে-মাটি চহালে-চাহ পুলি ৰুলে-পাত তুলিলে। অসমীয়া মানুহে চাই থাকিল।

পমুৱাই মাটি দখল কৰিলে, খেতি কৰিলে, ফচল বিক্ৰী কৰিলে, টকা উপাৰ্জন কৰিলে, মাটি কিনিলে, ট্ৰেক্টৰ-পাৱাৰ টিলাৰ কিনিলে, পুলিচ, হাকিম, মণ্ডল, ৰাজনৈতিক নেতাক বশ কৰিলে, নিজৰ নিজৰ কাম হাটল কৰিলে, নিজৰ ৰাজনৈতিক শক্তি গঢ়িলে, সিহঁত নোহোৱাকৈ অসম চলিব নোৱাৰা পৰিস্থিতি এটাৰ সৃষ্টি কৰিলে। অসমীয়া মানুহে চাই থাকিল।

বাগানৰ পৰা ওলাই অহা বাগানীয়া মানুহ অসমীয়া মানুহৰ লেবাৰ হ'ল। উজনিত লাইন হোটেলৰ বয়, ট্ৰাকৰ হেল্দিমেন, পথাৰৰ ধান দোৱা-অনা মানুহ হ'ল। অসমীয়া মানুহ সিহঁতৰ ওপৰত বৰমতা হ'ল।

পমুৱা মানুহ প্ৰথমে অসমীয়াৰ কামলা হ'ল, তাৰ পিছত অসমীয়াৰ কাম ঠিকাত লোৱা হ'ল- ধান কটা, হাল বোৱা, মাটি বোৱা, চাদ ঢালি কৰা, ৰাস্তা সজা, ঘৰৰ দুৱাৰ-খিৰিকীৰ ফ্ৰেম সজা আদি যতমানে কাম ওলালে সকলোতে। তাৰ পিছত সিহঁত অসমীয়াৰ সম্পত্তিৰ চালক হ'ল- বাছ ঠিকাত লয়, ট্ৰাক ঠিকাত লয়, ঠিকা ঠিকাত লয়। তাৰ পিছত সিহঁতে কাম কেতিয়া কিমান কৰিব সেইবোৰ নিৰ্দিষ্ট কৰিব পৰা হ'ল। লগে লগে জনসংখ্যাৰ ২৫% ৰে (বাকী ১০% অসমীয়া মুছলমান) আৰু অসম বিধান সভাৰ ৩০% আসনেৰে সিহঁত অসমৰ ভাগ্য নিয়ন্ত্ৰা হ'ল। আজি সিহঁত অসমীয়াৰ ওপৰত বৰমতা। সিহঁতে খুৱালে

অসমীয়া মানুহে খাবলৈ পায়; সিহঁতে গাড়ী-ৰিক্সা চলালে অসমীয়া মানুহ যাবলৈ পায়; সিহঁতে নিজকে অসমীয়া বুলি ক'লে অসমত অসমীয়া সংখ্যাগৰিষ্ঠ হয়; সিহঁতে তেনেকৈ নক'লে অসমত অসমীয়া সংখ্যালঘু হয়। ভদ্ৰতাৰ খাতিৰত নহয়, ৰাজনৈতিক কৌশলগত কাৰণতহে সিহঁত অকণমান তাপ মাৰি আছে। ২০২১ ৰ লোকপিয়লৰ পিছত অসমীয়াই সিহঁতৰ আচল ৰূপ দেখিবলৈ পাব। NRC উফৰি যাব। সিহঁতৰ তেজ-মঙহৰ মানুহৰ সংখ্যাৰ জোৰত অসম ধূলিস্যাং হৈ যাব। তথাকথিত অসমীয়া কেইটাৰ লগত থাকিব কপৰ্দকশূন্য বাগানীয়া কেইটা আৰু দুটামান জনজাতীয় গোষ্ঠী। বড়োবিলাকে ইতিমধ্যে নিজকে অসমীয়া নহয় বুলি কৈছেই।

চাহ খেতি কৰি অসম নদন বদন কৰিবলৈ এদিন বাগানীয়াবিলাক অসমলৈ আহিছিল। সিহঁতৰ শ্ৰমেৰে মালিকবিলাকৰ অৱস্থা নদন বদন হ'ল আৰু সিহঁত মাটিৰ মানুহ মাটিতে পৰি থাকিল। তেনেই কমসংখ্যক মানুহে তেওঁবিলাকৰ মাজৰ পৰা ওলাইছে শিক্ষিত হৈ বা অৱস্থাপন্ন হৈ। ৯৫% মানুহ এক আৰ্থিক তথা সামাজিক আশংকা।

কিন্তু grow more food কৰিবলৈ ১৯৩০-৪০ ত অসমলৈ অহা সেই চিলেটীয়া-মৈমনচিঙীয়া, পৰবৰ্তী কালত grow more East Pakisthani বা grow more Bangladeshi প্ৰকল্পৰ অধীনত অসমলৈ আহি থাকিল। সিহঁতে শ্ৰম কৰি নিজৰ অৱস্থা টনকীয়াল কৰিছে। এই পমুৱাৰ সন্মতি নহ'লে আজি অসমে একো সিদ্ধান্ত ল'ব নোৱাৰে। আজি ইবিলাক অসমীয়াৰ প্ৰভুত্বৰ দাবীদাৰ। আজি অসমৰ আধাতকৈয়ো বেছি ঠাই সিবিলাকৰ মতে চলে।

অসমীয়াই এয়া কিহৰ দৃশ্য চাই আছে বাৰু?

বাগানীয়াসকলৰ কাৰণে একো নকৰাৰ দোষে চোৱা নাইনে বাৰু অসমীয়াক? বাগানীয়াবিলাক একো যুদ্ধ নকৰাকৈ হাৰি গ'ল। একোখন সুন্দৰ সংসাৰৰ সপোন দেখি অহা সেই মানুহবিলাক আজি আৰ্থিক-সামাজিক-ৰাজনৈতিকভাৱে তৃতীয় শ্ৰেণীৰ মানুহ হৈ ৰ'ল।

তাৰ বিপৰীতে পমুৱাবিলাকে একো যুদ্ধ নকৰাকৈয়ে যুদ্ধত জিকি গ'ল। কিছু ভয়ে ভয়ে ইয়ালৈ অহা মানুহবিলাকে দলগত কৌশলৰ জোৰত অসমৰ ভাগ্য নিয়ন্তা হৈ বহিল।

মোগলবিলাকে এনেয়ে ইমানবাৰ অসম আক্ৰমণ কৰিছিল! তাৰ কোনো দৰকাৰেই নাছিল। অসমীয়া যুঁজাৰু জাতি নহয়েই। অসম দখল কৰিবলৈ এনেয়ে আহিলেই হ'ল।

এই দুইবিধ মানুহক অসমীয়াই ওচৰৰ পৰা দেখিলে। কিন্তু কি দেখিলে? কি বুজিলে? কি শিক্ষা পালে?

বাগানীয়া মানুহৰ ক্ষেত্ৰতো অসমীয়া মানুহে একো কৰা নাছিল। পমুৱাৰ ক্ষেত্ৰতো অসমীয়াই একো কৰা নাই। দুইবিধ মানুহ অসমীয়াৰ ওচৰে পাজৰেই ঘূৰি ফুৰিলে। কিন্তু দুয়োবিধৰ লগতে অসমীয়া তেল পানীৰ নিচিনাকৈ থাকিল।

কি আচৰিত কথা! দুবিধ মানুহ অসমলৈ আহিল। এবিধ মৰি মৰি জীয়াই থাকিল। আৰু আনবিধ ধনে-ধানে-মাটিয়ে-বাৰীয়ে-সম্পদে-বিভূতিয়ে-শক্তিয়ে-পৰাক্ৰমেৰে দপদপাই থাকিল।

অসমীয়াই কিমান কি খবৰ ৰাখিলে? কোনোবা চৰকাৰে কিবা কৰি দিব বুলি বহি আছে। পৃথিৱীত দৰ্শক ইমান নিৰ্লিপ্ত-ইমান মুৰ্খ থাকেন ?

সূচীপত্ৰ

প্ৰবন্ধ সংকলন:

- ১) অনুভৱৰ জোঁটনি
- ২) অসম ভূষণ - গিৰিধৰ শৰ্মা

আত্মকথা / জীৱনীভিত্তিক:

- ৩) Nilakanthi Nirupama
- ৪) কেণ্টনমেন্টৰ এৰি অহা দিনবোৰ
- ৫) পুলকে কৈছে পুলকৰ কথা

কবিতা সংকলন:

- ৬) এই উপত্যকাত অকলশৰে আছোঁ
- ৭) প্ৰাচীন কামৰূপ-কমতাত প্ৰচলিত বৈষ্ণৱ গীত
আৰু কবিতা
- ৮) কাব্যানুৰাগ
- ৯) কবিতা সমগ্ৰ

গৱেষণা মূলক:

- ১০) অসম সাহিত্য সভা- মনন আৰু মন্বন
- ১১) অসম সাহিত্য সভা আৰু ৰাজনীতি
- ১২) অসমৰ জনজাতি আৰু সংস্কৃতি
- ১৩) ৰবীন্দ্ৰ কাব্যাদৰ্শ আৰু অসমীয়া কবিতা
- ১৪) মান্দালয়

বুৰঞ্জীমূলক:

- ১৫) অৱলোকনত অসম-ইতিহাস
- ১৬) অসম সাহিত্য সভাৰ ইতিহাস (১৯১৭-
১৯৫০)- প্ৰথম খণ্ড
- ১৭) অসম সাহিত্য সভাৰ ইতিহাস (১৯৫৩-
১৯৭৬)- দ্বিতীয় খণ্ড
- ১৮) অৰুণোদই - ১৮৫৫-১৮৬০ (অসম্পূৰ্ণ
বছৰ আৰু সংখ্যা)

ৰম্য ৰচনা:

- ১৯) তেৰটা দশকৰ অসমীয়া ৰম্য ৰচনা
- ২০) ওলট পালট ভেজাল হাঁহি ('মৃত্যুঞ্জয়'ৰ
মহানায়ক মহদা গোসাঁই বিৰচিত)

সংগীত:

- ২১) অসমীয়া সংগীতৰ ঐতিহ্য

ভ্ৰমণ:

- ২২) ইতিহাসৰ পম খেদি ধোদৰ আলিয়েদি

বিচিত্ৰ:

- ২৩) আমাৰ থলুৱা ব্যঞ্জন

অনুবাদ:

- ২৪) বিদেশী গল্প

কলা বিষয়ক:

- ২৫) শিল্পকলাৰ অনুৰাগ কথন

বাতৰি কাকতৰ পৰা -

দৈনিক জনমভূমি:

- ২৬) সাহিত্য কৰণি
- ২৭) চুতীয়া জাতিৰ সংক্ষিপ্ত বুৰঞ্জী
- ২৮) সাংবাদিকতা আৰু অসমীয়া সাংবাদিকতা
- ২৯) যাযাবৰ
- ৩০) নৈৰ দৰে
- ৩১) দেৱদূত, চমতান আৰু বিজ্ঞান

দৈনিক অগ্ৰদূত:

- ৩২) প্ৰভাতী সূৰ্যৰ দেশ
- ৩৩) নাতি আৰু হাতী
- ৩৪) মোক বাদ দি
- ৩৫) থিয়েটাৰৰ দাপোণ
- ৩৬) এজাক বৰষুণৰ অপেক্ষাত

দৈনিক অসম:

- ৩৭) ক/ মহাপ্ৰাচীৰৰ দেশত
খ/ অভিজ্ঞতা আৰু শিল্প
- ৩৮) পখীৰ কাকলিত ডিব্ৰু-ছেথোৱা
- ৩৯) প্ৰাক শংকৰ যুগৰ সাহিত্যিক আৰু সাহিত্য
- ৪০) অনন্য ব্যক্তি তিলকানন্দ গোস্বামী
- ৪১) দাঁতৰ কথা দাঁতৰ দিহা
- ৪২) বিন্দুতে সিন্ধু
- ৪৩) অস্তগামী সূৰ্যৰ হাঁহি

আমাৰ অসম:

- ৪৪) সোঁৱৰণীৰ ৰঙীন পাত
- ৪৫) শদিয়া সতফুলৰ দেশৰ কথা
- ৪৬) মুছাফিৰ

- ৪৭) সুচেতনা
৪৮) আকৌ এটা নামঘৰ হ'ব
৪৯) শব্দৰ মূৰ্ছনাত জীৱনৰ ছন্দ
৫০) অনুভৱত আহত সময়
৫১) অনন্যা
৫২) কেন্দ্ৰাৰ, কিছু জীৱন, কিছু বিজ্ঞান আৰু যি
প্রত্যাহ্বান
৫৩) আমেৰিকাৰ আমৰঙা ৰং
৫৪) তোমাৰ নিশ্চিত উপস্থিতিত
৫৫) নাট্যতত্ত্ব আৰু আলোচনা
৫৬) দস্তাবেজ
৫৭) গুৰুকুল কমল শোভিত
৫৮) দ্রৌপদী
প্রতিদিনঃ
৫৯) গদ্যসুখসংগ
৬০) অমৃতপুত্ৰ
৬১) ৰমেশ তালুকদাৰৰ নিৰ্বাচিত বাটৰ নাট
৬২) এগৰাকী ধৰ্মিতাৰ আৰ্তনাদ

- ৬৩) অংক কৰাৰ আনন্দ
৬৪) মদাৰ ফুলৰ দৰে
৬৫) মোৰ জীৱন-সোঁৱৰণ
৬৬) অচিনা

The ASSAM TRIBUNE :

- ৬৭) THE EXODUS IS NOT OVER
৬৮) MONSOON FEELINGS : A HISTORY OF
EMOTIONS IN THE RAIN
৬৯) IF A RIVER AND OTHER STORIES
৭০) PAANCHAR PITHIT XUINYA
৭১) KAZIRANGAAR KAAHINEE
৭২) KRISHNADHARA
৭৩) JANA ARANYA

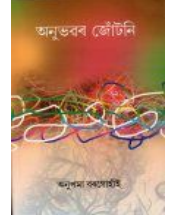
প্ৰৱন্ধ সংকলন:

অনুভৱৰ জোঁটনি

লেখিকা - অনুপমা বৰগোঁহাই

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ২০০.০০ টকা

ড॰ ডাইচাক' ইকেডাই কৈছিল- 'Dreams are meant to be fulfilled. লেখক, শান্তিৰ পুৰোহিত, সমাজ সেৱক, দাৰ্শনিক ইকেডালৈ উৎসৰ্গা কৰা এই কিতাপখন লিখি লেখিকাই সপোন বাস্তৱলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিলে।

ককায়েকে ইউনিকডত অসমীয়া লিখিবলৈ উদগনি দিয়াৰ ফলশ্ৰুতিতে লেখিকাই মনৰ অনুভৱক শব্দৰ চিত্ৰলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিবলৈ লৈছিল। ছপা আৰু বৈদ্যুতিন মাধ্যম উভয়তে স্বচ্ছলভাৱে বিচৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা লেখিকাই নিজৰ অভিজ্ঞতাকে লিপিবদ্ধ কৰি গ'ল। প্ৰকাশ পাই থাকিল। পাঠকৰ উদগনি পাই থাকিল। আৰু এদিন সকলোবিলাক মিলি কিতাপৰ ৰূপ পালে। হোমেন বৰগোহাঞিয়ে কৈছে- 'আধুনিক ইলেক্ট্ৰনিক যুগত বিশ্বত সৰ্বত্ৰ এক নতুন ধৰণৰ সাহিত্য গঢ় লৈ উঠিছে আৰু অনুপমাৰ প্ৰৱন্ধবোৰ তাৰেই উৎকৃষ্ট চিনাকি।'

কিতাপখন সজোৱা হৈছে কিছুমান ব্যতিক্ৰমী খণ্ডত- বীক্ষণ, স্মৰণ, গল্পগুচ্ছ-১, দৰ্পন, আৰ্জন, গল্পগুচ্ছ-২ আৰু অনুলেখন। তাৰ ভিতৰৰ লেখাবোৰ হ'ল-

বীক্ষণ: 'ড॰ ডাইচাক' ইকেডা আৰু নৱপ্ৰজন্ম', 'বুদ্ধ: শৰণং গচ্ছামি', 'কৰ্ম বনাম নিয়তি বা অদৃষ্ট', 'দহখন পৃথিৱীৰ কথাৰে...', 'মোক চোলা চিলাই থাকিবলৈকে দিয়া'।

স্মৰণ: 'জীৱন! জীৱন বৰ অনুপম...', 'সেই শিহৰণকাৰী দিনটো', 'বসন্তৰ ধ্বনি', 'হাতীত উঠি মইনাই নতুন পৃথিৱীলৈ...', 'ভালপোৱা... ভালপোৱা'।

গল্পগুচ্ছ-১: 'আপোনজনৰ মৰম', 'প্ৰেমৰ মৰীচিকা খেদি', 'এক মুঠি সুখ', 'অৰ্ধ-আকাশৰ সিপাৰে', 'সুখ', 'ভোগালীৰ নষ্টালজিয়া'।

দৰ্পণ: 'আমি কিমান অসমীয়া আৰু কিমান মানুহ?', 'অসমীয়া ভাষাপ্ৰেম আৰু কিছুমান 'এচামিজ মানুহ', 'ধেমালিয়ে যেতিয়া কন্দুৱায়..', 'মই নিৰ্ভয়াই কৈছোঁ...', 'সৰু মানুহৰ ডাঙৰ কথা', '(যাদুমন্ত্ৰ বনাম বিপ্তান) অলৌকিক বাবা', 'দিল্লিৰ এটি ৰাতিপুৱা'।

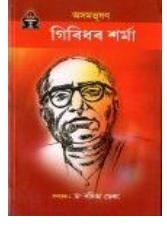
আৰ্জন: 'হাউছৱাইফ বনাম অৰ্থনীতি', 'পদ্ধতিগত বিনিয়োগ আঁচনি(SIP) ', 'সোণ কিনো আহক'।

গল্পগুচ্ছ-২: 'অন্ধকূপৰ ফিৰিঙতি', 'দাপোণ', 'ভাতুমাটী', 'অ' বিদেশী বন্ধু..', 'নোবোলো তোক সোণৰ অসম', 'শেষ নহয় মোৰ এই প্ৰেম কেতিয়াও..'

অনুলেখন: 'এটি সাক্ষাৎকাৰ', 'জুৰী বৰা বৰগোহাঞিৰ লিড'লাম আৰু কিছু বিক্ষিপ্ত অনুভৱ..', 'ময়ূৰ বৰাৰ 'প্ৰত্যাশাৰ প্ৰতিলিপি' কিছু অনুভৱ'।

লেখিকা অত্যন্ত সংবেদনশীল। য'তে থাকে তাৰে পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ প্ৰতি অত্যন্ত সজাগ। অসমীয়া মনটোৰে বিশ্ব দৰ্শন কৰাৰ চেষ্টা -এনে অনুভৱ হয়। লেখিকাই পঢ়িছেও যথেষ্ট। জীৱনটো আকৰ্ষণীয় কৰি তুলিবলৈ তেখেতে যেন সক্ষম হৈছে। ভৱিষ্যৎ আৰু অতীতৰ মাজত লেখিকাই সুন্দৰকৈ অহা যোৱা কৰিছে। এটা মনৰ এখন আধুনিক পৃথিৱী সৃষ্টি হৈছে।

অসম ভূষণ - গিৰিধৰ শৰ্মা
সম্পাদনা - ড॰ নমিতা ডেকা
প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা
মূল্য - ২৪০.০০ টকা

গ্ৰন্থখনত মুঠ ৩৬টা প্ৰবন্ধ আছে। ‘ভিন্ন দৃষ্টিৰে’, ‘পৰিয়ালৰ দৃষ্টিৰে’, ‘পুনৰ মুদ্ৰণ আৰু ‘পৰিশিষ্ট’- এইকেইটা বিভাগত ভাগ কৰি প্ৰবন্ধসমূহ সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। ‘পুনৰ মুদ্ৰণ’ শিতানত অসমৰ প্ৰবীণ প্ৰয়াত পুৰোধা ব্যক্তিসকলৰ ইতিমধ্যেই অসম সাহিত্য সভা আৰু সৱিতা সভাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত গ্ৰন্থত প্ৰকাশ পোৱা প্ৰবন্ধ অনুমতি সাপেক্ষে পুনৰ প্ৰকাশ কৰা হৈছে। এনে কৰাৰ কাৰণ হ’ল- এই প্ৰবন্ধসমূহৰ বিশেষ প্ৰমূল্য আছে। বিশেষকৈ গিৰিধৰ শৰ্মাৰ বিভিন্ন দিশ তেওঁলোকে যেনেদৰে উপস্থাপন কৰিছ, সেয়া তেওঁলোকে ব্যক্তিগৰাকীক ওচৰ-সান্নিধ্যৰ পৰা পাই লাভ কৰা অভিজ্ঞতা আৰু জ্ঞানপ্ৰসূত। নতুন প্ৰজন্ম বাদেই, আমাৰ দৰে লোকসকলৰ বাবেও গিৰিধৰ শৰ্মাক জানিবলৈ প্ৰবন্ধসমূহ অমৃততুল্য।

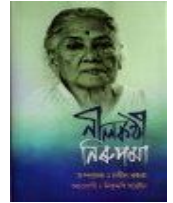
‘ভিন্ন দৃষ্টিৰে আৰু পৰিয়ালৰ দৃষ্টিৰে’ শিতানটো ২২ জন বিশিষ্ট ব্যক্তি (নগেন শইকীয়া, উপেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা, গোবিন্দ প্ৰসাদ শৰ্মা, দেবব্ৰত ঘোষ, ড॰ মালিনী আদি)য়ে লিখা লেখা। ইয়াৰ পৰা ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতাৰ লগতে অনেক সামাজিক প্ৰমূল্যবোধ প্ৰকাশ পাইছে।

অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি আৰু আৰ্য্য বিদ্যাপীঠ কলেজৰ প্ৰতিষ্ঠাতা এইজন ব্যক্তিৰ জীৱনৰ ওপৰত কৰা আলোকপাতে এনে এজন বাস্তৱধৰ্মী মানুহ চকুৰ আগত ডাঙি ধৰিছে যে ‘অসম ভূষণ’ নামটোৰ যথার্থতা প্ৰতিপন্ন হৈছে।

অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতিৰূপে দিয়া অভিভাষণটো সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে।

আত্মকথা / জীৱনীভিত্তিক:

Nilakanthi Nirupama
Edited by Nabin Baruah & Nikumani Hussain
Published by Purbanchal Prakash, 2018
Price: 400/-

In the arena of today’s Assamese literature, the name of Nirupama Borgohain needs no introduction at all. She is definitely the most esteemed and loved writer for each one of Assam. And she is one of the few Assamese writers who can be described as outstanding. A lady with a steadfast cause, most of her writings beautifully reflect the status and the silent sufferings of women through the ages. Her consistent endeavour to document the sufferings of women as well as the injustice inflicted upon them is honoured by all. She is in fact a pioneer in this aspect and it is for this distinction that Nirupama Borgohain continues to be the most popular and prolific writer among the contemporary women writers of Assam.

“Writing is my habit; it is both second nature and inner compulsion. At present, I cannot waste a single day without writing,” she told me once. Born in 1932, Nirupama Borgohain started writing, when she was a student of Panbazar girls’ high school in Guwahati in 1944. During that time, she with her friends brought out a handwritten magazine called Salita, where

she wrote for the first time a poem called ‘Jonbai’ and a short story called Janani. Since then she has made it a habit to stick to her pen consistently.

Nirupama Borgohain did her master’s in English in 1954 from Calcutta University and subsequently another master’s in Assamese from Gauhati University. While she worked as a journalist for several years – beginning as a sub-editor of Nilachal, an Assamese weekly in 1968, she subsequently became the editor of three magazines, one after another: Saptahik Janajivan, Saptahik Sanchipat and Pashekia Chitragada. In 1980, she quit her job to become a fulltime writer and columnist.

She received the Sahitya Akademi award in 1994 for her Abhijatri, a biographical novel based on the life of Chandraprabha Saikiani, a firebrand revolutionary and social activist of early 20th century Assam. Her Agragami, another biographical novel, is based on the life of Indira Miri, another eminent Assamese lady who pioneered education in the remote hills of the erstwhile North-East Frontier Agency, now Arunachal Pradesh. And for her novel Anya Jivan, she was conferred the Saswati Award in 1987 from a women’s organisation in Bengaluru and the Basanti Devi Bordoloi Award from the Asam Sahitya Sabha in 1989-90 and many others and the last being the Laadli Media for Gender Sensitivity lifetime Achievement Award for 2015-16.

Author of 31 published novels, 12 collections of short stories, four travelogues, four collections of essays, three books for children, two biographies and five translations, apart from an autobiography, Nirupama Borgohain is always hailed as a writer, whose novels show women protagonist and her themes also primarily focus on women and their problems. That exactly is why some people often call her a feminist. But at the core of her heart, she is a humanist. She as a writer wants to throw light on social prejudices, political injustice and gender disparities through her writings. In several of her novels, like Anya Jivan and Ei Nadi Nirabadhi, her stories revolve around rivers and the lives of village folks. For her river is a metaphor for life. Separated from her husband, her pen has been providing enough strength and inspiration to overcome all her troubles.

To eulogise her life and works, Purbanchal Prakash has very recently come out with a collection of articles by distinguished writers on her life and works and which successfully portrays her life as well as her works. Containing essays by a group of eminent writers, most of the essays either focus on Nirupama Borgohain as a writer, journalist, novelist, short story writer, as social activist or on her humble personality. Dr Nagen Saikia hails Nirupama Borgohain as a forceful voice of justice and humanism. Dr Anima Guha, an eminent writer and bosom friend of Nirupama Borgohain narrates many interesting stories of their prolonged friendship and she admits the genuine impact of all Borgohain’s river-centric novels on her. Edited by Nabin Baruah and Nikumani Hussain, the book contains essays on various aspects of her life and works written by Dr Hiren Gohain, Dr Sibanth Barman, Dr Ananda Barmudoi, Dr Dayananda Pathak, Dr Malini, Anuradha Sarma Pujari, Utpal Datta, Suparna Lahiri Baruah, Dr Jyotiprakash Tamuli, Dr Mamani Gogoi Borgohain, Junu Bora, Dr Pari Hiloidhari, Dr Prapti Thakur and several others.

The book also incorporates essays of her near and dear ones including her sons Anindya Borgohain and Dr Pradipta Borgohain. Both of them reaffirm that their mother is a symbol of sacrifice as well as steadfastness. Many an essay, though attempts to focus on her personality as

a feminist, yet the overall message of the collection is that Nirupama Borgohain is out and out a humanist. That exactly is why, writer Phanindra Dev Choudhury finds an appropriate phrase to call her Nilakanthi Nirupama, as she has to come across the toughest periods of abject poverty, desperate time, pain of losing love and faith, unsuccessful married life, failing to get a job in spite of her higher education and qualifications. But Nirupama Borgohain has a determined and unflinching zeal to stick to her pen over the years of her ups and downs and that certainly will not stop easily (ends).

কেন্টনমেন্টৰ এৰি অহা দিনবোৰ
লেখিকা - মোহিনী দেউৰী
প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন
মূল্য - ২২৫.০০ টকা

সেনা বাহিনীত কৰ্মৰত নিজৰ স্বামীৰ সৈতে কৰ্মসূত্ৰে ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন অঞ্চলত থকা আৰ্মি বা সেনাবাহিনীৰ আবাস (কেন্টনমেন্ট চৌহদ)ত কটোৱা দিনবিলাকৰ বিচিত্ৰ তিতা-মিঠা কাহিনী আৰু চৰিত্ৰই এই কিতাপত ভূমুকি মাৰিছেহি। সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষখনেই এক প্ৰকাৰে এইবিলাক কেন্টনমেন্টত যেন গোট খায়। গোট্টেই ভাৰতখন একে খূপাতে থাকিলেও তাত বিৰাজ কৰে শৃংখলতা, একাগ্ৰতা, নিয়মানুবৰ্তিতা, ত্যাগ আৰু সেৱাৰ সুন্দৰ ৰূপৰেখা।

উত্তৰ লক্ষীমপুৰত জন্ম হোৱা লেখিকা স্বামীৰ লগত ঘূৰি ফুৰিলে বিনাগুৰি কেন্টনমেন্ট, জস্মু, কাশ্মীৰ, আলৱাৰ, শ্বিলং, সাগৰ, পুণে, দিনজান, তামুলপুৰ, নাৰেংগী আৰু এন.ডি.এত । ২৭ বছৰীয়া এই যাম্বাবৰী তথা সদা সন্তম জীৱনত বিভিন্ন অভিজ্ঞতা হ'ল- কাশ্মীৰৰ বৰফ, ৰাজস্থানৰ গৰম, পুণেৰ যান্ত্ৰিকতা, Formality, Status, Order, Command, Ladies Meet, Family Welfare আদি সৰ্বসাধাৰণে নোপোৱা এক জীৱন। প্ৰথম পক্ষত বৰ্ণিত হোৱা হেতুকে কিতাপখন ব্যক্তিগত বৰ্ণন হৈছে।

পুলকে কৈছে পুলকৰ কথা
লেখক - পুলক গগৈ
প্ৰকাশক - জয়ন্ত গোস্বামী, আৰ জি বি ৰোড, চান্দমাৰী, গুৱাহাটী
মূল্য - ১৫০.০০ টকা

ঠিক আত্মজীৱনী নহয়। শিল্পী গল্পকাৰ কাৰ্টুনিষ্ট আৰু চিনেমা নিৰ্মাতা পুলক গগৈ যে নিজে নিজৰ বিষয়ে ৰাজহুৱা ভাবে ব্যক্ত কৰিব পৰা কথাখিনি সত্যৰ অপলাপ নকৰাকৈ কৈ গৈছে। লেখন ভংগীটো হ'ল-বেলেগ এজন মানুহে (উৎপল সেনা?) কৈ গৈছে।

আমেৰিকাত ২মাহ ছবি আঁকিছিল। সমস্ত ছবিৰ একক প্ৰদৰ্শনী পাতিছিল। সকলোবোৰ ছবি বিক্ৰী হৈ গৈছিল।

পাল্ল' পিকাছো, চালভাদৰ দালি আৰু ব্ৰাক-বৰেণ্য এই তিনিগৰাকী শিল্পীক একোটা কোঠাতে লগ পাইছিল।

আধুনিক চিত্ৰকৰ সকলৰ বাবে মঞ্চা বুলি কোৱা জাহাংগীৰ আৰ্ট গেলেৰীত ১৯৭১ চনত প্ৰথম অসমীয়া শিল্পী হিচাপে একক প্ৰদৰ্শনী পাতিছিল। লৰেন আৰু চুজাল ৰপেল নামৰ দুগৰাকী বান্ধবী হৈছিল আমেৰিকাত। আমেৰিকাৰ পৰা আহি বন্ধেত এয়াৰপোৰ্টত লাগেজ অহা নহাৰ কথাত খেলিমেলি হ'লত এজন বন্ধুৰ ঘৰত থাকিবলৈ আহিল। তাতে ৰাতিৰ আড্ডাত তেওঁ চিনেমা কৰিব লাগে বুলি কথা ওলাল। তাৰেই আঁত ধৰি সৃষ্টি হ'ল ভূপেন হাজৰিকা সুৰাৰোপিত ছবি 'খোজ'। তাৰ পিছত হৈ থাকিল শ্ৰী মতী মহিমাময়ী, সেন্দূৰ, সুবুজ, ৰেলৰ আলিৰ দুবৰি বন, পল্লী, মৰম নদীৰ গাভৰু ঘাট, মমতাজ আদি।

এবাৰ বন্ধেৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ আহোতে এদিন হঠাৎ অসম ট্ৰিবিউন কাকতত সতীশ কাকতি আৰু লক্ষীনাথ ফুকনৰ মাজত পৰি তেওঁ হৈ পৰিল কাৰ্টুনিষ্ট। এখন কাৰ্টুনত কমিউনিষ্টৰ চিন হাতুৰী-কাঁচি পৃথক কৰাৰ কাৰণে সমুখীন হ'ল ধমকি-হুমকিৰ। তথাপিও চাৰি বছৰ তেওঁ কাৰ্টুন আকিলে।

গল্পও লিখিলে সঁচা সঁচা কাহিনীৰে।

ভূপেন হাজৰিকাৰ লগত সান্নিধ্যৰ মধুৰ বিবৰণ দিছে কিতাপখনত। এম এফ হুছেইন, হৰ্ষাৰ, ডিছ'জা, লুই বুনুৱেল আদি বহুতৰ সংস্পৰ্শলৈ আহিল। কিন্তু ছবি আঁকিলে নিজস্ব শৈলীত।

জীৱনটো casually য়েই ল'লে।

এই কিতাপ, পাতি থকা কথাৰে লিখি যোৱা কিতাপ। তীব্ৰ ইয়াৰ গতি। পটভূমিৰ তড়িৎ পৰিবৰ্তন। বিভিন্নজনক লগ পালে। সেই কথকেই কৈ গ'ল। কোনো মন্তব্য নাই। ঠিক চিনেমাৰ দৰে। নিজৰ গাওঁখন-ঠাইখন-মাকহঁত-আইতাকহঁত সকলোকে বুকুত লৈ ফুৰা মানুহজন। ক'তো দুখৰ বেদনা নাই। সকলো কথা সহজ সৰল ভাবেই লৈছে মানুহজনে।

তেওঁৰ ভাল লগা ছবি দিছে। কোনো ডাঙৰ বক্তব্য বা কথা নাই। কিন্তু মনৰ সাবলীলতা পৰিস্ফুট। মানুহজনৰ দ্বিধাগ্ৰস্ততা নাই। যি আছে মনৰ ভিতৰতে আছে। বাহিৰত তাৰ প্ৰকাশ নাই।

পুলক গগৈ মানুহজনক জানিবলৈ আৰু তেওঁৰ জীৱন বীক্ষা বুজিবলৈ এইখন প্ৰামাণ্য গ্ৰন্থ।

কবিতা সংকলন:

এই উপত্যকাত অকলশৰে আছোঁ

লেখিকা - তৃপ্তি দাস

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ১০০.০০ টকা

তৃপ্তি দাসৰ মাজত অনেক ভাব আৰু অনুভৱ থুপ খাই আছে। তেওঁ সেই অনুভৱ প্ৰকাশৰ বাবে শব্দক মাধ্যম কৰি লব'লে যত্ন কৰিছে। আশা আৰু আশাভংগৰ বেদনা, হেৰোৱা অতীত আৰু আহিবলগীয়া ভৱিষ্যতৰ কল্পনা স্নেহ, মমত্ব, প্ৰেম, শ্ৰদ্ধা, শুভেচ্ছাই তোলা অনুভৱৰ সৰু সৰু টো প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে তৃপ্তিয়ে কাপ হাতত তুলি লৈছে। তেওঁৰ আন্তৰিকতাত ক'তো ভাঁজ নাই। ভাঁজ নাই ইচ্ছা আৰু আগ্ৰহতো।

তেওঁৰ এখন প্ৰবন্ধ সংকলন হ'ল 'বনকৰা ছোৱালীৰ বনছাই আৰু কিছু গদ্য (২০১১)।

এজাক বিষাদ বৰষুণত মোৰ আঙুলিত গজালি মেলে
এপাহি দুপাহি কবিতা
কবিতা লিখি পাতলাব পাৰি কিছু দুখ
সঞ্চয় কৰিব পাৰি সুখ
কবিতাই মোক দিয়ে
অগণিত সহৃদয়ৰ ঠিকনা
মোৰ শব্দময় পৃথিৱী পোহৰাবলৈ মই বিচাৰো
পাঠকৰ প্ৰেৰণা আৰু সমালোচনা

আৰম্ভণিতে কবিয়ে নিজৰ বিষয়ে কৈয়েই দিছে। কবি হীৰেণ ভট্টাচাৰ্য্যৰ দ্বাৰা কবি বিশেষভাবে অনুপ্রাণিত। দুখেই কবিৰ মূল ভাব। আখৰুৱা অনুভৱত লিখিছে ১০ টা দুশাৰীৰ কবিতা

সুখ সাগৰৰ টোৰ দৰে হাতৰ মুঠিত হেৰায়
দুখে জীৱনক শূন্য কৰি নাযায়।

ভূপেন হাজৰিকাৰ বিয়োগত লিখিছে- সূৰ্যবিহীন হ'ল সূৰ্য উঠা দেশ।

'বন্ধুত্ব'ৰ মাজেৰে কোনোবা অনামী বন্ধুৰ মাজত আশাৰ ৰেঙনি দেখিছে।

'বিবৰ্ণ পট্টেইট' ত তেওঁ দুখৰ উৎপত্তি, বাস্তৱ জীৱনৰ কথা লিখিছে।

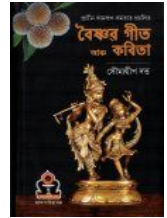
চিত্ৰময় আৰু ধ্বনিময় ইংগিতেৰে তেওঁৰ কবিতা সম্পূৰ্ণ। তেওঁ নিজৰ ভাবৰ যত্ন লৈছে।

প্ৰাচীন কামৰূপ-কমতাত প্ৰচলিত বৈষ্ণৱ গীত আৰু কবিতা

লেখক - সৌম্যদ্বীপ দত্ত

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ২৫০.০০ টকা

প্ৰকৃতিৰ সংৰক্ষণ আৰু অসমত বৌদ্ধ ধৰ্মৰ ইতিহাস আৰু পদচিহ্ন উদ্ধাৰৰ কামত নিয়োজিত সৌম্যদ্বীপ দত্তৰ পৰা এনে এটা বিষয়ৰ কিতাপ পোৱাটো পৰম সৌভাগ্যৰ কথা। এইকাৰণেই যে মুক্ত বিবৰণ, মুক্ত পৰ্যবেক্ষণ আৰু মুক্ত বিশ্লেষণৰ ধ্বজাবাহক দত্তই তেওঁৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰভিত্তিক ভ্ৰমণ আৰু অধ্যয়নত এই বিষয়বস্তুৰ সন্দৰ্ভত তথ্য পোৱাটো নিতান্তই স্বাভাৱিক। মাটিৰ পৰা বুটলি অনা কাৰণেই বোধকৰো এই সংগ্ৰহৰ তাৎপৰ্য্য বৃদ্ধি পাইছে।

অসমীয়া বৈষ্ণৱ ভক্তিগীত আৰু কবিতাৰ সৰ্বসাধাৰণগ্ৰাহ্য কথা বা ধাৰণাৰ প্ৰত্যাহ্বান হিচাবে দত্তই 'দেশী ভাষা' আৰু প্ৰাচীন কামৰূপৰ (বৰ্তমান অসমৰ ভৌগোলিক সীমাৰ বাহিৰৰ) বিহাৰ-বাংলাদেশ-বংগৰ আনকি দাক্ষিণাত্যৰ পৰা অহা গীতৰ কথাও উপস্থাপন কৰিছে। পশ্চিম প্ৰাচীন কামৰূপৰ দেশী ভাষাৰ অস্তিত্ব দত্তই এতিয়াও এই বৈষ্ণৱ গীতৰ মাজতে পিচাৰি পাইছে। অৰ্থাৎ শংকৰদেৱতকৈ আগেয়েই অসম তথা প্ৰাচীন কামৰূপত প্ৰচলিত হৈ আছিল ভক্তি গীত। তেওঁৰ মতে প্ৰাচীন কামৰূপ-কমতাৰ ভক্তিবাদ মহাযান পন্থী বৌদ্ধসম্বন্ধ অবলোকিতেশ্বৰৰ ভক্তিবাদহে। অৰ্থাৎ মগধ-উৰিষ্যা-মৈথিলা- বংগৰ আদি ঠাইৰ কবিৰ গান আৰু কবিতা প্ৰাচীন কামৰূপ-কমতাত প্ৰচলিত আছিল। বৰ্তমানেও ধুবুৰীৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ধেমাজি-শিৱসাগৰ-তিনিচুকীয়া পৰ্যন্ত এই দেশী ভাষা চলি আছে। কামৰূপী প্ৰাকৃত্যেই এই দেশী ভাষা হ'ব পাৰে। শংকৰ-মাধৱৰ

সাহিত্যত ৰাধাৰ অপ্ৰাসংগিকতাৰ কথাও দওই ব্যাখ্যা কৰিছে- বুদ্ধিনিষ্ঠভাবে ধৰ্মীয় দিশতকৈ মানবীয় প্ৰেমক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া এলানি কবিৰ উল্লেখৰে।

দওই প্ৰায় ৩১০০ পদৰ পৰা (গীত কল্পতৰু নামৰ গ্ৰন্থত সন্নিৱিষ্ট), নিমানন্দ দাসৰ ‘পদ-ৰস-সাৰ’ গ্ৰন্থৰ ২১ জন অখ্যাত পদকৰ্তাৰ সংগ্ৰহৰ পৰা (য’ত ২৭০০ পদ আছে) আৰু ‘পদ ৰত্নাকৰ গ্ৰন্থ’ (য’ত ১৩৪৮ টা পদ সংগ্ৰহ হৈ আছে) ৰ পৰা বাছি বাচি এই পদ সমূহ লিপিবদ্ধ কৰিছে।

প্ৰতিটো কবিতাৰ শিৰোনাম কবিতাটোৰ প্ৰথম শাৰীৰ পদৰ পৰা দিয়া হৈছে- দওৰ নিজস্ব সিদ্ধান্ত মৰ্মে।

এই গ্ৰন্থ অসমৰ বৈষ্ণৱ ভক্তি গীতৰ সমস্ত অধ্যয়নকাৰীৰ প্ৰতি এক প্ৰত্যাহ্বান। আমাৰ সাহিত্যৰ ৰসৰ উহ আন ক’ৰবাত নেকি? দওই যে ঢুকি পালে, অন্যই বিচাৰি চোৱা নাই কিয়?

আমাৰ গীতি সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী অন্বেষণৰ বাবে এই গ্ৰন্থ বাটকটীয়া গ্ৰন্থ বুলি বিবেচিত হ’ব পাৰে। বিশেষকৈ দওই ‘লেখকৰ একাশাৰত’ যি কথা লিখিছে আৰু পৰমানন্দ ৰাজবংশীয়ে ‘পাতনি’ত যি কথা লিখিছে সেই কথা ততক মাৰি চোৱাৰ কথা।

কাব্যানুৰাগ

লেখক - অৰুণ শৰ্মা

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ৮০.০০ টকা

অৰুণ শৰ্মাৰ সচৰাচৰ পৰিচয় হ’ল নাট্যকাৰ হিচাবেহে বা খুব বেছি হয় যদি গল্পকাৰ-ঔপন্যাসিক হিচাবে। কিন্তু ১০০ ত কৈয়ো অধিক কবিতা লিখিও কবি হ’ব পৰা নাই বুলি তেখেতে নিজে ভাবি থাকিল। হোমেন বৰগোঁহাঞিয়েও এটা সময়ত ৰামধেনুৰ পাতত ‘সাপ’ নামৰ এটা কবিতা লিখিয়েই আৰু নিলিখা হ’ল। তেওঁ হৈ পৰিল পৰবৰ্তীকালত নিবন্ধকাৰ, গল্পকাৰ, ঔপন্যাসিক, সাংবাদিক আদি। কিন্তু লেখনীত সেই কাব্যময়তা থাকি গ’ল। তেখেতৰ লিখনী পঢ়োঁতে সেই কবিজন পাঠকৰ মানসপটত সমুজ্বল হৈ উঠে। অৰুণ শৰ্মায়ো নিজৰ ‘কবি’ পৰিচয় লুকুৱাই লৈছিল। কিন্তু কেইজনমান ‘অন্ধ শুভাকাঙ্ক্ষীৰ’ হেঁচাত পৰি কবিতাবোৰ এনেদৰে ছপা হ’ল।

এই কবিতাবোৰৰ পৰা এটা কথা স্পষ্টকৈ বুজা যায় যে- তেওঁৰ নিৰন্তৰ কাব্য স্পৃহাই তেওঁৰ নাটক আৰু উপন্যাসবোৰক গভীৰতা আৰু ব্যঞ্জনা প্ৰদান কৰিছে। বুদ্ধি আৰু অনুভূতিৰ যি যুগ্ম শক্তিৰে শক্তিমান হৈ শৰ্মাই স্তৰে স্তৰে তৰপে তৰপে তেওঁৰ লিখনীক যে মহান কৰিছে তাৰ গুৰিতে তেওঁৰ কবিত্বগুণ সহায়ক হৈছে।

যুগ পৰিবৰ্তনৰ সৈতে সংগতি ৰাখি তেওঁৰ কাব্যসাধনাৰো পৰিবৰ্তন হৈছে-বিবৰ্তন হৈছে। সেয়ে শব্দ সংযোজনৰ ক্ষেত্ৰত কবিৰ দক্ষতা প্ৰদৰ্শন অবিশ্বাস্য। আত্মবিশ্লেষণৰ তাগিদাত থকা আকুলতাক কবিতাইহে বেছি বাস্তবায়িত কৰিব পাৰে। নিজৰ অভ্যন্ত আংগিকৰ জৰিয়তে ভাষাৰ ব্যঞ্জনাঙ্কম প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ এই কবিতাসমূহত দক্ষতা দেখুৱাইছে। শব্দ সম্ভাৰৰ বিচক্ষণ প্ৰয়োগ তেওঁৰ কবিতাৰ চকুত লগা বৈশিষ্ট্য।

অৰুণ শৰ্মাৰ কবিতা হীৰেন ভট্টাচাৰ্য্য, বীৰেশ্বৰ বৰুৱা, নীলমণি ফুকন, হীৰেন দত্ত, নৱকান্ত বৰুৱা কাৰো নিচিনা নহয়। এইবোৰ শব্দৰ বিক্ষুব্ধিত বৰ্ণনী, যি বহু কথা একেলগে কৈ আছে।

কবিতা সমগ্ৰ

লেখিকা - তোষপ্রভা কলিতা

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ১৫০.০০ টকা

অমলেন্দু গুহৰ নামত উৎসৰ্গা কৰা এই কবিতাপুথিখন কলিতাৰ জীৱন দৰ্শনৰ সুন্দৰ প্ৰতিফলন। সুদীৰ্ঘ দিন ধৰি শব্দ-ভাব-সাহিত্যৰ চৰ্চা কৰা কবিগৰাকীৰ বৈচিত্ৰময় সাহিত্য কৃতিৰ সম্ভাৰসমূহ হ'ল- 'বিশ্বৰূপা', 'অভিজ্ঞান লিপি', 'নিৰ্বাচিত কবিতা', 'ত'ত'চ্চান', 'তোমাতকৈ মই ভাল', 'ফুল আৰু মই', 'হে মহাজীৱন', 'সেউজদ্বীপৰ ৰজা', 'পৰ্বতশৃংগত আতংক', 'পদ্মা নৈৰ নাৱৰীয়া', 'চিহ্ন', 'শ্যেত্ৰপিয়েৰৰ নাটকৰ মোহনীয় কাহিনী', 'হন্যমান', 'শৰশয্যা', 'জাপানত এভূমুকি আৰু অন্যান্য', 'কিমান যে সাধু! ১', 'কিমান যে সাধু! ২', 'জাপানৰ সাধু', 'ৰংঘৰ', 'ফুলনি', 'ইৰকটি মিৰিকটি', 'পৃথিৱী আমাৰ ঘৰ', 'হেলেন কেলাৰ', আৰু 'শিশু সাহিত্য সমগ্ৰ'।

কবি সম্পৰ্কে নীলমণি ফুকনে এনেদৰে কৈছে- '..গুৱাহাটী ১৯৮২(২)' প্ৰকাশিত হোৱাৰ পিছত আপোনাৰ কবিতা ক'ৰবাত দেখিলেই পঢ়োঁ। আপোনাৰ এই অপূৰ্ব কবিতাটি আৰু 'ছিন্নমূলৰ গান', 'গুৱাহাটী ১৯৮২(২)' পঢ়ি এক বিশেষ তৃপ্তি আৰু আনন্দ পাইছিলোঁ। কি সুৰদি আৰু ধাৰাল ধ্বনিময় ভাষা। এতিয়াও এই কবিতা তিনিটাই মাজে মাজে মোক অনুসৰণ কৰে। আপোনাৰ কবিতাৰ বচনভঙ্গী, ভাষা, ছন্দ ৰূপ গঠনৰ এটা সুকীয়া মাধুৰ্য আছে। আপোনাৰ সংবেদনশীলতা, বাস্তৱবোধ, সমাজচেতনা আৰু জীৱনদৃষ্টিৰ এটা বৈশিষ্ট্য আছে। কথা এয়াৰ আছে নহয়, বাস্তৱ উপলব্ধিতহে কবিৰ ব্যুৎপত্তি। আপোনাৰ কবিতা প্ৰেমময়ী, বিক্ষুব্ধ, ঋত-বিষ্ফৃত নাৰীমনৰ অভিব্যক্তি। আৰু আপুনিয়েই লিখিছে- 'সত্তৰ বছৰীয়া জন্মদিনত', 'কৰ্ণবিষাদযোগ', 'জন্মদিনত' ইত্যাদি। লিখিছে- 'য'তে দুখ, য'তেই মানুহ/ কবিতা তাতেই...।' মামনি ৰয়চম গোস্বামীয়ে এনেদৰে কৈছে- 'শ্ৰীমতী তোষপ্ৰভাৰ কবিতাৰ মাজত মই এক কঠোৰ প্ৰতিবাদৰ সুৰ শুনা পাইছোঁ। অসমীয়া কবিতাত এনে স্বচ্ছ প্ৰতিবাদৰ সুৰ মই আগেয়ে শুনা নাছিলোঁ। এওঁৰ কবিতাৰ চিত্ৰকল্পই মোক বৰ মুগ্ধ কৰিছিল। তেওঁৰ 'পুনৰাগমনায়' অসমীয়া সাহিত্যত এটা শ্ৰেষ্ঠ কবিতা হিচাপে ৰৈ যাব। তেওঁৰ 'সীতা' নামৰ কবিতাটিত পঢ়া বহুত দিন হ'ল, কিন্তু এই কবিতাৰ নিৰ্মম প্ৰতিবাদ আৰু যত্নগৰ্ববোধে মন এতিয়াও সজাগ কৰি ৰাখিছে। অসমীয়া সাহিত্যত তোষপ্ৰভা এগৰাকী অনন্যা কবি।'

১৫০ তকৈও অধিক কবিতা আছে। নিৰুপমা বৰগোঁহাঞি আৰু ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াক উদ্দেশ্য কৰি লিখা কবিতাৰ ৰেখাচিত্ৰ আছে। ৭ টা ইংৰাজী আৰু বাংলাৰ পৰা কৰা অনুবাদ কবিতা আছে। ৫টা অসমীয়াৰ পৰা ইংৰাজীলৈ কৰা অনুবাদ কবিতা আছে।

গৱেষণা মূলক:

অসম সাহিত্য সভা- মনন আৰু মন্থন

সম্পাদনা - ড॰ ইন্দু প্ৰভা দেৱী, গীতাত্ৰী তামুলী

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ৩০০.০০ টকা

শতবৰ্ষৰ জপনামুখত আহি উপস্থিত হোৱা অসম সাহিত্য সভা সম্পৰ্কে এখন স্পষ্ট ছবি সনসাধাৰণৰ মনত আঁকিব নোৱাৰাটোয়েই জাতীয় অনুষ্ঠানটিৰ দুৰ্বলতা। ইয়াৰ অন্যতম কাৰণ অসমৰ ভাষা-সাহিত্য-

সংস্কৃতিৰ বিষয়ে বিশাল জ্ঞান-ভাণ্ডাৰ জন্মলগ্নৰ পৰা সৃষ্টি কৰা এই অনুষ্ঠানটিয়ে নিজৰ বিষয়ে যি তথ্য-পাতি আধুনিক পদ্ধতিত সংৰক্ষণ কৰি বিশ্বৰ প্ৰধান ভাষাসমূহৰ মাধ্যমত তুলি ধৰিব লাগিছিল সেয়া সম্ভৱ নোহোৱাৰ বাবেই ২০১২ খ্ৰীষ্টাব্দৰ ২৭ আৰু ২৮ এপ্ৰিল তাৰিখে বি. বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ আলোচনা চক্ৰৰ আয়োজন কৰি সভাৰ ওচৰ চাপিছিল, তেতিয়া আমি বিনাদ্বিধাই সহযোগিতা আগবঢ়াইছিলো আৰু গৱেষণা পত্ৰসমূহ সম্পাদিত ৰূপত প্ৰকাশৰ বাবে দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছিলো। সেই আলোচনা সত্ৰৰ (চক্ৰৰ) আগতে বহু গৱেষকে সভাৰ বিষয়ে তথ্য বিচাৰি হাবাথুৰি খাইছিল বাবেই এই গৱেষণামূলক গ্ৰন্থখনি প্ৰকাশৰ বাবে উদ্যোগ গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰথম অধিবেশনৰ সভাপতিৰ আসনৰ পৰা পদ্মনাথ গোস্বামীবৰুৱাই কৈছিল- ‘কোনো এটা জাতিয়ে জাতীয়ত্বৰ চিনাকী দিবলৈ হ’লে, সেই জাতীয় ভাষা আৰু সাহিত্যইহে আগধৰি সেই চিনাকি দিয়ে। কাৰণ জাতীয় অন্তৰতম ভাব, চিন্তা, তেজ আৰু প্ৰতিভা বাজ ওলাবলৈ ভাষা আৰু সাহিত্যত বাজে সুগম বাট আন নাই’ বিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয় দশকত অসম সাহিত্য সভাৰ দৰে অনুষ্ঠানৰ জন্মৰ আঁৰত ক্ৰিয়া কৰি আছিল জাতীয় ভাষা-সাহিত্যৰ প্ৰতি থকা অন্তৰতম টানে। বাস্তৱিকতে ভাষা-সাহিত্যক কেন্দ্ৰ কৰি অসমীয়া বিদ্বৎ শ্ৰেণীৰ আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ সংগ্ৰাম আৰম্ভ হৈছিল ঊনবিংশ শতিকাত। ১৮৭২ খ্ৰীঃৰ ৯ এপ্ৰিলত বংগদেশৰ লেফটেনেণ্ট গৱৰ্ণৰ ছাৰ কেম্পবেললৈ দিয়া অসমৰ দুই শতাধিক বাসিন্দাৰ স্বাক্ষৰযুক্ত এখন স্মাৰক পত্ৰত অসমত চৰকাৰী ভাষা হিচাপে বাংলাৰ ঠাইত অসমীয়া ভাষাক অধিষ্ঠান কৰাৰ দাবী জনোৱা হৈছিল। এই দাবীৰ স্বীকৃতি ভাষাৰ ৰণত অসমৰ বিদ্বৎ শ্ৰেণীৰ ঐতিহাসিক বিজয় বুলি ক’ব পাৰি। ইতিমধ্যে ‘অৰুণোদই’ কাকতৰ পাতত প্ৰকাশিত হৈছিল ‘মাত্ৰিভাসা’ক আপডালেৰে ডাঙৰ-দীঘল কৰি ন-যুগৰ নতুন চিন্তা আৰু জ্ঞান প্ৰকাশৰ উপযোগীকৈ গঢ়ি তোলাৰ আহ্বান। ছপা প্ৰযুক্তিয়ে খুলি দিছিল ন ন সম্ভাৱনাৰ দুৱাৰ। এই সকলো সম্ভাৱনাৰ ব্যৱহাৰ কৰি অসমৰ বিদ্বৎ শ্ৰেণীটোৱে অসমীয়া ভাষাক জাতীয় আত্মপৰিচয়ৰ সূচকৰূপে গঢ়ি তোলাৰ প্ৰয়াস চলাই গ’ল। আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ দৰে অগ্ৰগণ্য বৌদ্ধিক নেতাই মিলছ চাহাবৰ ওচৰত যুক্তি দৰ্শাই কৈছিল যে চৰকাৰৰ ভুল ভাষানীতিয়েই অসমত আধুনিক শিক্ষা প্ৰসাৰৰ প্ৰধান প্ৰতিবন্ধক। ঊনবিংশ শতিকাৰ পৰা বিংশ শতিকাৰ প্ৰথম দশকলৈ অসমীয়া ভাষাত প্ৰকাশিত গোটেই কেইখন পত্ৰিকাৰে অভিকেন্দ্ৰ আছিল অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য। অসমীয়া ভাষাৰ স্বতন্ত্ৰতা সেই কালৰ সামাজিক বিতৰ্কসমূহৰ এটি কেন্দ্ৰীয় বিষয়। অসমীয়া সাহিত্যৰ বাবে এটি সমৃদ্ধ ঐতিহ্য নিৰ্মাণ আৰু ভাষাৰ মান্যৰূপ গঠন ঔপনিবেশিক কালৰ অসমৰ বৌদ্ধিক সম্প্ৰদায়টোৰ এটা প্ৰধান অৰ্জী। আত্ম-পৰিচয়সন্ধানী অসমীয়া বিদ্বৎ শ্ৰেণীৰ উদ্যোগত এই একেই প্ৰয়োজনত গঠন হৈছিল অসম সাহিত্য সভাৰ দৰে বিশালায়তন সাংস্কৃতিক মঞ্চৰ।

অসম সাহিত্য সভাৰ জন্ম আৰু বিকাশ, দৰ্শন আৰু কৰ্ম, উত্তৰ পূবৰ খলুৱা ভাষাৰ বিকাশত সাহিত্য সভাৰ ভূমিকা, উত্তৰ পূব ভাৰতৰ জাতীয় জাগৰণত সাহিত্য সভাৰ ভূমিকা, সাংস্কৃতিক আত্মীয়কৰণ, জাতীয় দায়বদ্ধতা, বৌদ্ধিক জীৱনৰ ক্ষেত্ৰত ভূমিকা, শিশু সাহিত্যৰ বিকাশত, অনুবাদ সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত, আখৰ জোঁটনিৰ ক্ষেত্ৰত, সভাপতিৰ অভিভাষণবিলাকৰ অভিব্যক্তি, সাহিত্য সভাৰ গতিশীলতা আদি বিভিন্ন বিষয়ৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা হৈছে। অধিক তথ্য নিৰ্ভৰশীলতাৰ পৰিচয় দিব পাৰিলেহেঁতেন গৱেষক সকলে। কিন্তু তথাপিও অসম সাহিত্য সভা যে এটা গধূৰ অনুস্থান সেই কথাটো প্ৰকাশ পাইছে।

অসম সাহিত্য সভা আৰু ৰাজনীতি

লেখক - দাসো কলিতা

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ১০০.০০ টকা

অসম সাহিত্য সভাই অসমৰ সকলো মানুহৰ বাবে খাপখোৱাকৈ যি ভাষা নীতি গ্ৰহণ কৰিছে, তাৰ বিৱৰণ এই পুথিত আছে। খৃষ্টান মিছনেৰীসকলে ছপাৰ মাজেৰে অসমীয়া ভাষাটোৰ বিকাশৰ সু-বন্দবস্ত কৰাৰ আগলৈকে অৰ্থাত ১৯ শতিকাৰ মাজ-ভাগলৈকে অসমত সাধাৰণভাবে চাবলৈ হ'লে প্ৰাচীন কামৰূপী ভাষাটোৱেই বহল অৰ্থত চলি আছিল। অৰুণোদয়ৰ পাছৰ পৰা মান্যতা পোৱা লিখিত অসমীয়া ভাষাটো অসমতে পুনৰ প্ৰতিস্থাপনৰ বাবে ১৯৬০ চনত ভাষা আন্দোলন এটা হ'বলগীয়া পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হ'ল। ই ভালো কৰিলে বেয়াও কৰিলে। অসম সাহিত্য সভা অসমীয়া মধ্যবিত্তৰ মজিয়া যেন দেখা গ'ল। কিন্তু বহু জ্ঞানী-গুণী মানুহে বিভিন্ন কৰ্মশালা, সভা-আলোচনা আদি কৰি ৰাজ্যখনৰ বাবে এটা ভাষানীতি প্ৰস্তুত কৰি উলিয়ালে। তাৰ পৰিৱৰ্তনো হ'ল। সালসলনিও বহুতে বিচাৰিলে।

পোনচাটেই বহুতে অসম সাহিত্য সভাক জগৰীয়া কৰে বহুত ভুলৰ বাবে। এই কিতাপত বহুত তথ্য সন্নিৱিষ্ট হৈছে- ক'ত কি আলোচনা হৈছিল কি সিদ্ধান্ত হৈছিল। ১৯১৩ চনৰে পৰা সভাই অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰসাৰ আৰু প্ৰতিস্থাপনৰ বাবে কি কৰি আহিছে? ১৯৭২ ৰ মাধ্যম আন্দোলনৰ কথাও আছে। অসম চৰকাৰী ভাষা আইন ১৯৬০ খন পূৰ্বাকৈ দিয়া আছে (১৯৬৭ চনৰ সংশোধনী সন্নিৱিষ্ট কৰি)। কেন্দ্ৰীয় বিদ্যালয়বিলাকৰ লগত হোৱা আলোচনাৰ কথাও আছে। ৰাজ্যভাষা আৰু মাতৃভাষাৰ সন্দৰ্ভত শিক্ষাৰ মাধ্যম সন্দৰ্ভত সভাৰ স্থিতি স্পষ্ট আৰু সেইবিলাকৰ সিদ্ধান্ত, জাতীয় অভিবৰ্তন, বিভিন্ন আঁচনি, পাঠ্যক্ৰম, দূৰসংযোগী শিক্ষা আদিৰ বিষয়ে বহুত কথা জানিব পৰা যাব।

অসমৰ জনজাতি আৰু সংস্কৃতি
সম্পাদনা - ড॰ মলিনা দেবী ৰাভা
প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা
মূল্য - ৩৫০.০০ টকা

অসমীয়া ভাষা সংস্কৃতিৰ লগতে অসমৰ জনজাতিৰ ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ সম বিকাশৰ বাবে অসম সাহিত্য সভাই গ্ৰহণ কৰা দৃষ্টিভঙ্গী অতি স্পষ্ট আৰু নিৰ্মল। এই কথা অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰায় প্ৰতিজন সভাপতিৰ বক্তব্যতে প্ৰতিফলিত হৈ আহিছে। ১৯৬২ চনত অসম সাহিত্য সভাই প্ৰকাশ কৰা 'অসমৰ জনজাতি' নামৰ গ্ৰন্থখন এই ক্ষেত্ৰত বাটকটীয়া।

সেই বহল দৃষ্টিভঙ্গীৰ পৰিচায়ক হ'ল এই কিতাপ। কিতাপখনত সন্নিৱিষ্ট প্ৰৱন্ধলানিয়ে এই দিশত কৰা অধ্যয়ন আৰু স্বীকৃতিৰ মান্যতাৰ বিষয়ে কৈ দিছে- 'জনজাতিৰ সংকল্পনা, সংজ্ঞা আৰু অসমৰ জনজাতি', 'অসমৰ জনজাতীয় নাৰী', 'বড়ো আৰু সংশ্লিষ্ট জনজাতি গোষ্ঠীসমূহ', 'মিচিং সমাজ আৰু সংস্কৃতি', 'সোণোৱাল কছাৰী জনজাতি সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন:', 'ৰাভা জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'তিৱা জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'হাজং জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'বড়ো জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'খামতি জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'কাৰবি জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'গাৰো জনজাতি: সমাজ সংস্কৃতি', 'টাই খাময়াং জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'চিংফৌ জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'টাইফাকে জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'চাহ জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'টাই টুৰুং জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'ক্লাৰ জনজাতিহং সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'ডিমাছা জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'ৰাভা জনজাতি: ভাষা সাহিত্য', 'কাৰবি জনজাতি: সমাজ সংস্কৃতি', 'তিৱা জনজাতি: সমাজ সংস্কৃতি', 'ডিমাছা জনজাতি: সমাজ সংস্কৃতি', 'হাজং জনজাতি: সমাজ সংস্কৃতি', 'অসমৰ সোণোৱাল কছাৰী: সমাজ সংস্কৃতি', 'ভাষা-সংস্কৃতি চাহ জনজাতি: সমাজ সংস্কৃতি', 'মিচিং লোকসমাজ আৰু লোকগীত: এটি

বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন', 'মেচ জনজাতিৰ সমাজ-সংস্কৃতি তিব্বত বৰ্মীয় কোচ জনগোষ্ঠী: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'পাহাৰ ভৈয়ামৰ সংশ্লিষ্ট জনজাতিৰ সমাজ সংস্কৃতিৰ সংৰ্শিত আলোকপাত', 'দেউৰী জনজাতি: সমীক্ষাত্মক অধ্যয়ন', 'লেখক পৰিচিতি' আদি প্ৰৱন্ধৰ মাজেৰে।

অসমৰ মুঠ জনজাতিৰ সংখ্যা, মুঠ জনসংখ্যাৰ ১৫ৰ পৰা ২০% হে হ'ব। কিন্তু বিষ্ণু ৰাভাই ক'বৰ দৰে ট্ৰাইবেল আদি নৰ অসমৰ পিতা, অসমীয়া জাতিৰ বিধাতা।

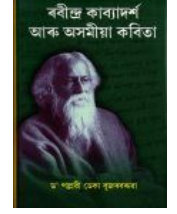
কিতাপখনৰ সম্পাদকীয়টোও এটা উচ্চমানৰ প্ৰৱন্ধ।

ৰবীন্দ্ৰ কাব্যাদৰ্শ আৰু অসমীয়া কবিতা

লেখিকা - পল্লৱী ডেকা বেজবৰুৱা

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ২২০/ ৩৩০.০০ টকা

লেখিকাৰ ডক্টৰেট ডিগ্ৰীৰ বাবে লিখা একে বিষয়ৰ গৱেষণা গ্ৰন্থখনৰ সংশোধিত ৰূপ হ'ল এই কিতাপ। বহুজন অসমীয়া কবি-লেখক ৰবীন্দ্ৰনাথৰ দ্বাৰা প্ৰভাবিত। বহুজনে কলিকতাতে পঢ়া-শুনা কৰা। বহুজনে শান্তিনিকেতনত পঢ়া-শিকা-বুজা। গতিকে ৰবীন্দ্ৰ নাথৰ প্ৰভাৱ নপৰাকৈ থকা নাই।

কিতাপখনত ৰবীন্দ্ৰ নাথৰ কাব্য প্ৰতিভাৰ আৰু কাব্যৰাজিৰ বিস্তাৰিত তথ্য দিয়া হৈছে। অসমীয়া কোন কবিৰ কোনটো কবিতাত ৰবীন্দ্ৰ নাথৰ কোনটো কবিতাৰ কোনখিনিৰ প্ৰভাৱ পৰিছে-কেনেদৰে পৰিছে, পাৰ্বতীপ্ৰসাদ বৰুৱাৰ গীতত-সুৰত ৰবীন্দ্ৰ সংগীতৰ সুৰ, পুৰণা অসমীয়া বনগীত, আধুনিক গীতত প্ৰভাৱ আদি জলজল পটপটকৈ দেখুওৱা হৈছে। মহাদেবী বৰ্মা আৰু নলিনীবালা দেবীৰ কবিতাত ৰবীন্দ্ৰ নাথৰ ভাবময় প্ৰভাৱ শীৰ্ষক প্ৰৱন্ধটো সুন্দৰ। অসমীয়া কবিতাৰ ইতিহাস আৰু গতিপথ, ৰবীন্দ্ৰ কবিতাৰ মূল দিশসমূহ, ৰবীন্দ্ৰ চিন্তাৰ সংযোগ আদি সুন্দৰ বিশ্লেষণাত্মক প্ৰৱন্ধ।

মান্দালয়

লেখক - মৃগাল তালুকদাৰ

প্ৰকাশক - নন্দ তালুকদাৰ ফাউণ্ডেশ্যন / বনলতা

মূল্য - ৩৩০.০০ টকা

অসমৰ হাবিত গঁড় হত্যা কৰা হয় আৰু খড়্গবিলাক বেপাৰীৰ হাতলৈ যায়। অসমীয়া মানুহেতো গঁড়ৰ মাংস নাখায়। অসমৰ মানুহেতো গঁড়ৰ খড়্গ ব্যৱহাৰ নকৰে ঔষধ হিচাবে- তাবিজ হিচাবে-অন্য যিকোনো ধৰণে।

তেনেহলে কোনে কৰায় এইবোৰ? হত্যাকাৰী কেতিয়াবা ধৰা পৰে, কেতিয়াবা নপৰে। ধৰা পৰা বিলাকৰ কোনোবা অসমীয়া ওলায়, কোনোবা জনজাতীয় ওলায়, কোনোবা নগা ওলায়, কোনোবা মণিপুৰী ওলায়, কোনোবা বাংলাদেশী ওলায়।

এই মানুহবোৰ কোনে নিয়ন্ত্ৰণ কৰে। গঁড় হত্যা কৰাটোৱে কেইটকা পায়? গঁড়ৰ খজ্গাটো হাত বাগৰি বাগৰি শেষত কিমান দামত বিক্ৰী হয়গৈ।

এই কথাবিলাকৰ ইমানদিনে অনুসন্ধান হোৱা নাছিল। পম খেদি কোনো বিচাৰি যোৱা নাছিল। কিন্তু মৃগাল তালুকদাৰ গ'ল- চীন, বাৰ্মা, কম্বোদিয়া, ভিয়েটনাম, মালয়েছিয়া, চিংগাপুৰ, ইন্দোনেছিয়া একো বাকী নাথাকিল। জখলাবন্ধাৰ পৰা চুড়াচান্দপুৰ, টামুৰ পৰা চাংহাইলৈকে বহু ঠাইত বহুত অনুসন্ধান কৰিলে। গঁড়ৰ খজ্গাৰ ব্যবসায়ৰ সাম্ৰাজ্যখন তেওঁলোকে বুজিলে। ফেণ্টম/ Big Boss/ Laampa নামৰ এক অদৃশ্য বহুসময় মহাশক্তিশালী নায়কজনৰ কথা বুজিলে। কিন্তু নেদেখিলে।

দেবেন বৰা- অ' চি, জখলাবন্ধা থানা।

প্ৰাঞ্জল বৰুৱা- ৰেঞ্জ অফিচাৰ, বিশ্বনাথ ৰেঞ্জ।

এওঁলোকৰ নখদৰ্পণত গঁড় চিকাৰৰ-গড় চিকাৰীৰ কথা-কাহিনী। লোমহৰ্ষক। Stronger than fiction.

কিন্তু তাৰ বাহিৰৰ বৃত্তবোৰ তেওঁলোকৰ সাধ্যৰ বাহিৰত।

মান্দালয়, দেবেন্দ্ৰ নাথ আচাৰ্য্যৰ জংগম উপন্যাসৰ কেন্দ্ৰস্থল। সেয়া দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ সময়ৰ কথা। যুদ্ধৰ বিভীষীকাই সন্তুষ্ট কৰা মানুহৰ পলায়নৰ এক মৰ্মক্ৰন্দ কাহিনী আছিল সেয়া।

আজিৰ মান্দালয় নতুন ৰূপত আবিৰ্ভূত হৈছে গঁড়ৰ খজ্গাৰ চোৰাং বেপাৰৰ এক নাড়ী হিচাবে।

চোৰাং চিকাৰীৰ সন্ধানত চোৰাংকৈ কৰা এই অভিযান under cover operation. মৃত্যু ভয় পদে পদে।

গঁড়ৰ খজ্গাৰ বজাৰখন উদ্ঘাটন হ'ল। চীনে কিনে ৯০%। বেছিভাগ খজ্গা আহে আফ্ৰিকাৰ পৰা। অসমৰ পৰা যায় ৩০/৪০ টা মান বাকী ২০০০ মান আহে আফ্ৰিকাৰ পৰা। সাগৰেৰে-বিমানৰে-মানুহেৰে গাড়ীৰে-মোঁৰাৰে-উটেৰে-বহু ধৰণেৰে। শেষ দাম ৮০/৯০ লাখ টকা। ঠিক auction মাৰ্কেটৰ দৰে speculative market. আচলতে খজ্গাটোৰ কিবা কাম থাকক নাথাকক বেলেগ কথা, কিন্তু তাক কেন্দ্ৰ কৰি এখন বজাৰ চলে-আৰু ইয়ে দামটো বঢ়াই গৈ থাকে।

অন্য এখন কিতাপ আছে (The Soul of the Rhino) য'ত কোৱা হৈছে নেপালৰ ৰাজ পৰিয়ালো গঁড়ৰ খজ্গাৰ ব্যবসায়ত লিপ্ত। আৰু তথ্য পোৱা গৈছে যে মোগল বিলাকে গঁড়ৰ চিকাৰ কৰিছিল আৰু তাৰ মাংস খাইছিল।

কিন্তু অসমত এতিয়া গঁড় সংৰক্ষণত সাফল্য আহিছে। কাজিৰঙাৰ বান্দৰডুবিৰ হোৱা উচ্ছেদ অভিযানেও বহুত চোৰাং চিকাৰীৰ ঘাটি উচ্ছেদ কৰিলে। CWRC ৰ ৰথীন বৰ্মণ, আৰণ্যকৰ ফিৰোজ, বিভব তালুকদাৰৰ নিচিনা মানুহৰ কাৰণেও। আজি কাজিৰঙাত ২৪০০ ত কৈ অধিক গঁড় আছে।

মৃগাল তালুকদাৰৰ চিৰাচৰিত সহজ চুটি (crisp) বাক্যবিলাকে তৎক্ষণাত পাঠকক গঁড়ৰ সহযাত্ৰী কৰি তুলিছে। নিৰপেক্ষ দৃষ্টিভংগীৰ আৰু তথ্যৰ বৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণৰ ক্ষেত্ৰত এই কিতাপে বহুত কৃতিত্বৰ দাবী কৰিব পাৰে। কাজিৰঙাৰ topography আৰু বনকৰ্মী তথা আৰক্ষীৰ কামকাজৰ এক graphic description প্ৰদৰ্শন কৰাত পাঠকৰ যাত্ৰা উৎসাহজনক হৈছে। গঁড়ৰ চোৰাং চিকাৰীৰ লগত পুলিচৰো নিগনি-মেকুৰীৰ খেল।

এটা কথা বুজা যায় যে চোৰাং চিকাৰীক ধৰি বিচাৰ চলোৱাটো এটা প্ৰহসন মাত্ৰ। পুলিচে প্ৰমাণ বিচাৰি- প্ৰমাণ দি দি কট কাছাৰি কৰি থাকিলে নহয়। Direct Action is the only good solution । কাৰণ পুলিচে সেই হাবিত বা মুকলিত আত্মৰক্ষাও কৰিব লাগিব।

ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰত অবৈধ বাংলাদেশীৰ ঘাটিত চোৰাং চিকাৰীৰ ঘাটি।

পুলিচৰ আৰু বনকৰ্মীৰ বাবে সহজ নহয় কথাটো। যথেষ্ট অধ্যয়ন, সংযোগ, শুভাকাংক্ষী, পৰিশ্ৰম, সাহস আৰু Commitment ৰ ফল এই কিতাপখন। মৃগালে বাৰ্মাত অসমৰ পৰা মানবিলাকে দাস কৰিবলৈ ধৰিলে যোৱা মানুহবিলাকৰ কথাও লিখিছে। কিছু ক্ষেত্ৰত ভ্ৰমণ কাহিনী যেন লাগিলেও মূল কথা কিছুমান উদ্ঘাটনত লেখক অনুসন্ধানকাৰী হিচাবে সফল হৈছে।

বুৰঞ্জীমূলক:

অৱলোকনত অসম-ইতিহাস

লেখক - কনক চন্দ্ৰ শৰ্মা

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ২৫০.০০ টকা

‘তেজপুৰ নাম ইটো নগৰ বিশেষ’, ‘অসম ইতিহাসৰ যৎকিঞ্চিৎ’ আদি লেখাৰ মাধ্যমেৰে নিজৰ বুৰঞ্জী প্ৰিয়তাৰ চিনাকী দিয়া কনক শৰ্মাই ইতিহাসৰ সমলসমূহ হাতত লৈছে- লিৰিকি বিদাৰি চাইছে আৰু যিবোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ, সেইবোৰ তেনেকৈ দেখুৱাইছে। এইখন অসমৰ কালানুক্ৰমিক ইতিহাস নহয়, বৰং গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় আৰু কথাৰ ওপৰত প্ৰয়োজনীয় অৱলোকন বুলিব পাৰি। গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়বোৰৰ ওপৰত গৱেষণাধৰ্মী বিশ্লেষণ কৰা হৈছে। বিশেষকৈ পৌৰাণিক কালৰ পৰা মধ্যযুগলৈকে সামৰা অধ্যয়কেইটাই চকু মুকলি কৰি দিব। কেইবাখনো গুৰুত্বপূৰ্ণ মেপ সন্নিৱিষ্ট কৰি আজিৰ পাঠকৰ বাবে বহুত কথা অনুধাৱন কৰাটো সহজ কৰি তুলিছে।

লেখক ইতিমধ্যে ২০/২৭ খন গৱেষণামূলক গ্ৰন্থৰ অভিজ্ঞতাৰে সমৃদ্ধ। কামৰূপ অনুসন্ধান সমিতিৰ বহু মূল্যবান গৱেষণালব্ধ তথ্য এই গ্ৰন্থৰ যথাস্থানত উল্লিখিত হৈছে।

কিতাপখনত কিছুমান আকৰ্ষণীয় কথা আছে যেনে- ৰামদিয়া গাঁৱত উদ্ধাৰ হোৱা স্বৰ্গদেউ ৰাজেশ্বৰ সিংহৰ এখন তামৰ ফলিৰ পাঠোদ্ধাৰ দিয়া হৈছে। বেলশ্বৰ- বিলেশ্বৰৰ পুৰণি তথ্য উদ্ধাৰৰ কথা আছে।

অবিভক্ত দৰং জিলাৰ দুৱাৰসমূহ- যিবিলাকে ভূটান-তিব্বতৰ লগত অসমৰ ব্যৱসায়-বাণিজ্যৰ কথা কয়, সেইবিলাকৰ কথা আছে। Anglo Bhutanese treaty 1853, Anglo Bhutanese treaty 1863 আদিৰ বিশদ আলোচনাৰে বৃষ্টি যুগটোত সুলভকৈ আলোকপাত কৰিছে।

প্ৰত্নতত্ত্বত লোক সংস্কৃতিৰ উপাদান- ‘এটি বিচাৰ’ এটা অত্যন্ত উন্নতমানৰ প্ৰৱন্ধ।

বেলতলা ৰাজ্যৰ এটি চমু ঐতিহাসিক টোকাই নৰক - ভগদত্তৰ ৰাজধানী হাতীগাঁও অঞ্চল আদি বিষয়ত চকু মুকলি কৰিব।

‘অসম ভাৰতৰ অংগৰাজ্য নাছিল নেকি’ত বহুত সংঘাতমূলক তথ্য পোৱা যায়।

অসম সাহিত্য সভাৰ ইতিহাস (১৯১৭-১৯৫০)- প্ৰথম খণ্ড

সম্পাদনা - ড॰ বসন্ত কুমাৰ গোস্বামী

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ৮০০.০০ টকা

এটা শতাব্দীৰ ব্যৱধানৰ সিপাৰৰ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি অচলা ভক্তিৰ স্মৰণীয় আৰু বৰণীয় সজাগৰ পুৰুষসকলে, দুৰ্দীন-দুৰ্দ্ৰেৰ নিগ্ৰহ আৰু ললাট লিপি টিলিকিটে উৰুৱাই নিৰ্মাণ কৰা হাতীপতিৰ জিকমিকনিত জন্ম দিলে 'অসম সাহিত্য সভা'-ক। সেইসকলৰ বীণাখনৰ গুণকিডাল ছিগিল যদিও গুণগুণনি চিত্ত বিনোদী ৰূপত সদায় চিৰন্তন।

অসম সাহিত্য সভাৰ ইতিহাস অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ ইতিহাসৰ লগত অতি নিবিড়ভাৱে জড়িত। অসম তথা ভাৰতত এনে অনূষ্ঠান খুউব কম হ'ব যাৰ জন্ম, বিকাশ আৰু উত্তৰণৰ লগত জাতি এটাৰ ইতিহাস এনেদৰে জড়িত হৈ আছে। আধুনিক অসমীয়া জাতি আৰু জাতীয়তাবাদৰ বিকাশৰ লগত অসম সাহিত্য সভা ইমান নিবিড়ভাৱে জড়িত যে এনেদৰে ক'লেও হয়তো ভুল কোৱা নহ'ব যে অসম সাহিত্য সভাৰ আদৰ্শ, গঠন, কাম-কাজ আৰু স্থিতিয়ে অসমীয়া জাতীয়তাবাদ আৰু জাতি আদৰ্শক তাৰ নিজা গঢ় আৰু প্ৰাণ দিছে।

অসমীয়া জাতীয়তাবাদ ভাৰত আৰু বিশ্বৰ আন বহুতো জাতীয়তাবাদী ভাবাদৰ্শৰ দৰে মূলতেই ভাষাভিত্তিক জাতীয়তাবাদ। জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ, সম্প্ৰদায় এইবোৰ ইয়াৰ ক্ষেত্ৰত গৌণ দিশ, ইয়াৰ মূল দিশ হ'ল অসমীয়া ভাষাক কেন্দ্ৰীয় বিষয় হিচাপে গ্ৰহণ কৰাতো আৰু ভাষাৰ জৰিয়তেই জাতিটো সংগঠিত আৰু পৰিচিত হোৱাটো।

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ প্ৰথম, প্ৰধান আৰু দিকদৰ্শক সাহিত্য সংগঠন হিচাপে আধুনিক যুগত অসম সাহিত্য সভাৰো প্ৰতিষ্ঠানপূৰ্বক ঐতিহাসিক প্ৰাৰম্ভণ অসমীয়া ভাষা প্ৰতিষ্ঠাৰ সংগ্ৰামৰ সময়ৰ পৰাই হয় বুলি ক'ব পাৰি। ১৮২৬ চনত অসম ব্ৰিটিছ ঔপনিবেশিক প্ৰশাসনৰ অধীনলৈ যোৱাৰ দহ বছৰৰ পাছতেই ১৮৩৬ চনত অসমৰ প্ৰশাসন, শিক্ষা আৰু বিচাৰ ব্যৱস্থাৰ পৰা অসমীয়া ভাষাৰ ঠাইত বাংলা ভাষাৰ প্ৰৱৰ্তনৰ ব্যৱস্থা লোৱা হয়। তেতিয়াৰ পৰাই অসমত ভাষিক চেতনাবোধৰ জন্ম আৰু এই চেতনাবোধৰ ঢৌত চৌদিশে ভাষাভিত্তিক জাতীয়তাবাদী চিন্তাৰো সূত্ৰপাত হোৱা বুলি ক'লে ভুল কৰা নহ'ব। অসমৰ তেতিয়াৰ বিদ্বান আৰু সুধীসমাজৰ ঐকান্তিক চেপ্টা, বিভিন্ন জনৰ সহায়ত সুদীৰ্ঘ ৩৬ বছৰৰ পাছত অসমীয়া ভাষাই ঔপনিবেশিক প্ৰশাসনৰ অধীনতেই প্ৰশাসন, শিক্ষা আৰু বিচাৰ ব্যৱস্থাত নতুন মৰ্যাদাৰে প্ৰতিষ্ঠিত হ'ল।

অসমীয়া ভাষা, ভাষিক চেতনা আৰু ভাষিক জাতীয়তাবাদী চিন্তাৰ উল্লেখৰ ক্ষেত্ৰত এই ৩৬ টা বছৰ নিৰ্বাসনৰ কালছোৱা আৰু ১৯১৭ চনলৈ এই ৪৫টা বছৰত অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ সংস্কাৰমূলক কাল- Defining times বুলি আজি ঐতিহাসিক পশ্চাৎ দৃষ্টিত আমি সুন্দৰকৈ ধৰিব পাৰো। এই সময়ছোৱাত আমাৰ ভাষা-সাহিত্য আৰু জাতীয় জীৱনৰ কাণ্ডাৰীসকলে আধুনিক অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ লাইখুটা প্ৰকৃততে প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। অসমীয়া ভাষা আৰু সাহিত্যৰ ইতিহাস ইয়াৰ প্ৰাচীন আৰু মধ্যযুগীয় পৰম্পৰালৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰি সেই সমগ্ৰ সম্ভাৰক অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ ঐতিহ্য আৰু চিৰায়ত প্ৰবাহমান পৰম্পৰা বুলি প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। অসমীয়া ভাষাত নানা তৰহৰ, নানা বিষয়ৰ পাঠ্যপুথিৰ প্ৰণয়ন কৰি এই ভাষাত প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ পৰা শিক্ষা প্ৰদানৰ ব্যৱস্থা গঢ়ি তোলা হ'ল আৰু ভাষাটো সাৰ্বজনীন প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বাহন কৰি ইয়াক ভৱিষ্যতলৈ প্ৰবাহিত কৰিব পৰা উপায় কৰিলে। গৃহযুদ্ধ, বিদেশী আক্ৰমণ, ঔপনিবেশিক শাসন-শোষণৰ সেই কালত অসমীয়া ভাষী মানুহৰ সংখ্যা ভয়াবহভাৱে কমি যোৱা সত্ত্বেও, আমাৰ শ্ৰদ্ধেয় পূৰ্বজসকলে এই কাম কৰি উলিয়াব পৰাটো স্বাভাৱিকতেই এক বিৰল ঐতিহাসিক সাফল্য।

অসম সাহিত্য সভাৰ ইতিহাস মানে আমাৰ সকলোৰে নিজৰ ইতিহাস, অসমৰ জাতীয় ইতিহাসৰ এক অবিভাজ্য আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ।

১৮২৬ চনৰ ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ পাছত বিচ্ছিন্ন হৈ পৰা উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ জনগোষ্ঠীসমূহে বহুতে নিজৰ ভাষা হেৰুৱালে আৰু বহুতে নিজ ভাষা হেৰুৱাৰ পথত। আমি পাহৰিলে নহ'ব যে সংস্কৃতিৰ মূলধাৰ হৈছে মাতৃভাষা। মাতৃভাষাইহে এটা জাতিৰ সংস্কৃতি গঢ়ি তোলে। ঠিক তেনে এটি সময়তেই

ক'লকাতাত পঢ়িবলৈ যোৱা উচ্চ মধ্যবিত্ত পৰিয়ালৰ ছাত্ৰসকলে মিলি কেনেদৰে বাংলা ভাষাৰ ঠাইত- অসমীয়া ভাষাক চৰকাৰী ভাষা হিচাপে প্ৰৱৰ্ত্তনৰ বাবে দেহে-কেহে খাটিছিল- এ.এচ.এল. ক্লাব, আসাম এছোচিয়েছন, অসম ছাত্ৰ সন্মিলন আৰু অ.ভা.উ.সা.স.ৰ জৰিয়তে সেয়া আমি পূৰ্বতে উল্লেখ কৰিছো। উল্লিখিত সংগঠনৰ উমৈহতীয়া আনুষ্ঠানিকতাৰ নামেই হৈছে ১৯১৭ চনত শিৱসাগৰৰ ৰংপুৰত জন্মলাভ কৰা অসম সাহিত্য সভা। অৰ্থাৎ অসম সাহিত্য সভাই ১৮৭২ চনৰ পৰাই নিৰৱচ্ছিন্নভাৱে অসমীয়া ভাষাটোৰ নৱ-নিৰ্মাণত হাতে-কামে লাগি পৰিল। ১৮৪৬ চনৰ 'অৰুনোদই' বাৰ্তালোচনীয়েও ইয়াত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা ল'লে। অৰুণাচল, মেঘালয়, নাগালেণ্ড আদি ঠাইত সভাই অসমীয়া ভাষাৰ মাধ্যমেৰে অনুন্নত জনসাধাৰণক শিক্ষিত কৰি তুলিবলৈ বিভিন্ন বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয় স্থাপনত গুৰুত্ব দিছিল। বিংশ শতিকাৰ চতুৰ্থ দশকত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপনৰ আঁৰতেই আছিল অসম সাহিত্য সভাৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষ-পৰোক্ষভাৱে জড়িত এচাম আলোকসন্ধানী। সেই তেতিয়াৰ পৰাহে সভাই জনজাতীয় ভাষা আৰু লোক-সাহিত্যৰ সংৰক্ষণৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিলে। অসমীয়া ভাষাৰ মাধ্যমত পঢ়া-শুনা কৰা জনজাতীয় লোকসকলৰ মাজত মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ উত্থান হ'ল। এই মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীটোৰ সৰহ সংখ্যকেই অসমীয়া মাধ্যমত পঢ়া-শুনা কৰা। ইংৰাজী মাধ্যমত পঢ়া-শুনা কৰাসকলেও সংযোগী ভাষা হিচাপে অসমীয়া ভাষাহে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। এনেধৰণেই স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে অসমীয়া জাতীয়তাবাদ গঢ়ি উঠিল, প্ৰকাৰান্তৰে অসমীয়া ভাষাটোত ভৰদিহে।

চাবলৈ গ'লে অসম সাহিত্য সভাৰ জয়ন্তী ১৪৫ বছৰীয়াহে। আনুষ্ঠানিক জয়ন্তীহে এশবছৰ পূৰ্ণ হ'ল। ভাষাভিত্তিক অসমৰ জাতীয় জীৱন গঢ়ি তোলাত অসম সাহিত্য সভা তথা আগৰ অনুষ্ঠানবোৰে যিধৰণে হাতত ধৰা-ধৰিকৈ আগবাঢ়িছিল- তাৰ ফলতেই আমি অসমীয়া জাতীয়তাবাদৰ অধিকাৰী হ'লোঁ। সেয়ে, এয়া অসম সাহিত্য সভাৰ শতবৰ্ষ নহয় আমাৰ অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ শতবৰ্ষ। অসমীয়া ভাষাৰ দ্বাৰা শিক্ষিত হোৱা বিভিন্ন জনগোষ্ঠীসমূহে নিজ মাতৃভাষা থকা সত্ত্বেও এই জাতীয় চেতনাক আঁকোৱালি লৈছিল- অসমীয়া ভাষাক সংযোগী ভাষা হিচাপে গ্ৰহণ কৰি। অসমীয়া ভাষাই স্ব-মৰ্যাদা পোৱাৰ বাবেহে অসমৰ অন্যান্য জনজাতীয় ভাষাৰ অস্তিত্ব শিপা-সন্ধান আৰম্ভ হ'ল আৰু বহু পৰিমাণে জনজাতীয় ভাষা আগতকৈ বিকশি উঠিল।

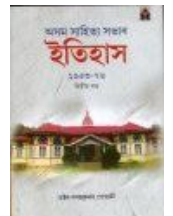
মূল কিতাপখন ২২০ পৃষ্ঠাৰ। পৰিশিষ্ট ৮১৭ পৃষ্ঠালৈকে বিয়পি আছে। পৰিশিষ্টত বহুত আপুৰুগীয়া চিঠি পত্ৰ-ছবি সন্নিৱিষ্ট হৈছে। ১৯১৭ ৰ পৰা ১৯৫০ লৈ বিভিন্ন সভাৰ কাৰ্য্যবিৱৰণী সন্নিৱিষ্ট হৈছে। সভাপতিৰ অভিভাষণবিলাক দিয়া হৈছে।

অসম সাহিত্য সভাৰ ইতিহাস (১৯৫৩-১৯৭৬)- দ্বিতীয় খণ্ড

সম্পাদনা - ড॰ বসন্ত কুমাৰ গোস্বামী

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ৮০০.০০ টকা

যিয়েই যিহকে আৰু যিমানেই নকওক কয়, অসমৰ জাতীয় জীৱন গঢ়ি তোলাত, অসম সাহিত্য সভাৰ ভূমিকা আৰু অৱদান অনস্বীকাৰ্য্য। উক্ত সময়ছোৱাৰ সাহিত্য সভাৰ অনুষ্ঠিত হোৱা সকলো অধিবেশন সামৰা হৈছে। অসমীয়া জাতিৰ এনে কপাল যে দলং নিৰ্মাণ, তেল শোধনাগাৰ আদিৰ বাবে হোৱা আন্দোলনতো সাহিত্য সভা জড়িত হ'ব লগাত পৰিছিল। অসমৰ কোনো চৰকাৰে কেতিয়াও জাতিটোৰ অভিবাবক হিচাবে চিহ্নিত হ'ব পৰা নাই কাৰণ সিবিলাকৰ কোনেও জাতিটোৰ বাবে পূৰ্ণাংগৰূপত কাম কৰা নাই। অসমীয়া মানুহ সদায় অসমৰ চৰকাৰবিলাকৰ বাবে শত্ৰু হিচাবেহে বিবেচিত হৈ আহিছে। সেয়ে অসম সাহিত্য সভা সদায়েই জাতিটোৰ স্বাৰ্থত বিক্ষিপ্ততাৰে আচৰণ কৰিবলৈ বাধ্য হৈ আহিছে।

১৯১৭ চনৰ পৰা ১৯৫০ চনলৈকে সামৰি প্ৰথম খণ্ড প্ৰকাশ হৈছিল (১৯৫১ আৰু ১৯৫২ চনত সভাৰ অধিবেশন বহা নাছিল)।

১৯৫৩ চনত সভাৰ আৰ্থিক অৱস্থা অতি বেয়া আছিল। প্ৰধান সম্পাদকেই চকীদাৰৰ কাম কৰিব লগা হৈছিল। বেংকত টকা নাছিল। লেনদেন নকৰাৰ কাৰণে বেংক একাউন্ট জব্দ হৈ গৈছিল। ঘৰৰ বাবদ কৰ, খাজনা, বিজুলী খৰচ একোৱেই দিব পৰা নাছিল। তেনে এটা অনুষ্ঠানে কেনেকৈ জাতীয় দায়িত্ব পালন কৰিব পাৰে? কিন্তু কৰি গ'ল। চীনৰ অসম আক্ৰমণৰ সময়তো গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰি গ'ল। লোক পিয়ল বিলাকতো নিজৰ দায়িত্ব পালন কৰি গ'ল। 'বেলিয়ে নাটেমানে, কাঁচিয়ে কাটেমানে' নিজৰ অণুতকৈ অণু শক্তিৰে জাতিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বিশাল কৰ্ম কিছুমান মানুহে কৰি গ'ল।

১৯৫৩-১৯৫৯ সময়চোৱাক অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকাই ১৯৫৩ চনতে কোৱাৰ দৰে সঞ্জীৱনী যুগ নাম দিয়া হৈছে। সেয়ে কিতাপখন ৰূপান্তৰ পৰ্ব নামেৰে আৰম্ভ হৈছে।

প্ৰতিখন অধিবেশনৰ বিবৰণী, সভাপতিৰ অভিভাষণ, অন্যান্য অধিবেশন আৰু সিদ্ধান্তসমূহ, নিয়মাৱলী সংশোধনৰ কথাবিলাক, নিৰ্বাচনৰ কথা, নতুন আঁচনিৰ বৰ্ণনা, সভাপতিসকলৰ বিষয়ে চমু টোকা, বিদেশ-দেশৰ নিমন্ত্ৰিত সাহিত্যিকৰ বক্তৃতা আৰু সাহিত্য কৃতি কিছুমানৰ উদ্ধৃতি, উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বিভিন্ন ঠাইলৈ যোৱা সাহিত্য সভাৰ সঁজাতি দলৰ কথা আৰু কাম আৰু উদ্দেশ্য, শিক্ষাৰ মাধ্যম সন্দৰ্ভ লোৱা সিদ্ধান্তসমূহ আদি বহুত কথা সামৰি এই ৬৭৪ পৃষ্ঠাৰ কিতাপখন প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

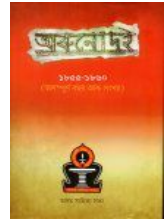
তৃতীয় খণ্ডৰ কামো চলি আছে।

অৰুণোদই - ১৮৫৫-১৮৬০ (অসম্পূৰ্ণ বছৰ আৰু সংখ্যা)

সংগ্ৰাহক আৰু সম্পাদক - ড॰ বসন্ত কুমাৰ গোস্বামী

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ৭০০.০০ টকা

চীনদেশৰ স্বৰ্ণদ্বাৰ আৰু স্থানসকলৰ অৱস্থিতিৰ অনুসন্ধানত ১৮৩৬ চনৰ ২৩ মাৰ্চ তাৰিখে দুজন আমেৰিকান বেপ্তিষ্ট শদিয়া পায়হি। এখেতসকল হ'ল ড॰ নাথান ব্ৰাউন আৰু ওলিভাৰ টি. কাটাৰ (অৰুণোদই, ড॰ মহেশ্বৰ নেওগ)। পৰাধীন ভাৰতৰ বৌদ্ধিক সম্প্ৰসাৰণৰ মূল হোতা ড॰ কেৰিৰ প্ৰচেষ্টাত বাইবেলৰ বাংলা, সংস্কৃত সংকলন প্ৰকাশ পোৱাৰ পাছতেই ভাৰতীয় বিভিন্ন ভাষাত তাৰ অনুবাদ সম্ভৱ হৈ উঠিছিল। ১৮১৩ চনত এইখনেই আত্মাৰাম শৰ্মাই শ্ৰীৰামপুৰীয়া মিছনেৰীৰ সহযোগত অনুবাদ কৰিছিল। তাৰপাছত অসমত প্ৰৱেশ কৰা খ্ৰীষ্টান মিছনেৰীসকল কেনেদৰে চীনদেশত প্ৰৱেশ কৰিবলৈ আহি শদিয়া, তাৰপাছত দিখৌঘাটলৈ আহি শিৱসাগৰত থিতাপি ল'বলগীয়া হ'ল, সেয়া সাধুকথাৰ দৰে ৰোমাঞ্চকৰ।

১৮৪৬ চনত শিৱসাগৰীয়া ভাষা শিকি সাঁচিপতীয়া ৰংপুৰীয়া অথবা অসমাক্ষৰ অধ্যয়ন কৰি মিছনেৰীসকলে প্ৰাচীন কামৰূপী ভাষাটোৰ বুকুতেই নতুন এটা ভাষাৰ নৱনিৰ্মাণ আৰম্ভ কৰিলে।

এই নতুন ভাষাটোৰ ভিত্তিতেই সমকালীন গুৰুত্বপূৰ্ণ ব্যক্তি আৰু ব্ৰিটিছৰাজে 'অসমীয়া' অভিধা অতি জনপ্ৰিয় কৰিলে। ১৮২৬ খ্ৰীষ্টাব্দত ব্ৰিটিছে অসম দেশ মানসকলৰ পৰা নিজৰ অধীনলৈ নিয়াৰ লগে লগে অসমৰ ৰাজনৈতিক, সামাজিক, জীৱন কেনেদৰে পৰিৱৰ্তন হ'ল, ইয়াৰ উমানো 'অৰুণোদই'-এ দিলে। ১৮৩৬-৭৩ চনত অসমীয়া ভাষাৰ ঠাইত বাংলা ভাষাৰ অন্ধকাৰাঙ্কন যুগতো জোনাকী পৰুৱাৰ পোহৰৰ দৰে 'অৰুণোদই'-এ অসমবাসীক জ্ঞান-ভাণ্ডাৰৰ যোগান ধৰিলে। অকল এয়ে নহয়, আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ অসমীয়া ভাষা পুনঃ প্ৰতিষ্ঠাৰ যুঁজত মিছনেৰীসকলৰ অৱদান অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ।

আধুনিক অসমৰ জাতীয় জীৱন গঢ়াৰ বাবে ‘অৰুণোদই’ৰ ভূমিকা আছিল প্ৰাতঃস্মৰণীয়। দৰাচলতে ‘অৰুণোদই’ৰ প্ৰতিটো সংখ্যা পাঠ-সমীক্ষিত ৰূপত সম্পাদনা কৰি ড॰ মহেশ্বৰ নেওগদেৱে অসমবাসীক এক নতুন জ্ঞান-ভাণ্ডাৰৰ সন্ধান দিয়াত কৃতকাৰ্য হ’ল। সেই সম্পাদনাৰ সময়ত ড॰ নেওগদেৱে ১৮৫৫ চনৰ পাছত ‘অৰুণোদই’ৰ বহু অসম্পূৰ্ণ বছৰৰ অৱশিষ্ট সংখ্যা পোৱা নাছিল।

আজি ‘অৰুণোদই’ৰ ১৮৫৫ চনৰ পৰা অসম্পূৰ্ণ বছৰবিলাকৰ অৱশিষ্ট সংখ্যাৰ একত্ৰ সংকলন প্ৰকাশ পোৱাৰ লগে লগে ‘অৰুণোদই’-এ পূৰ্ণাংগ ৰূপত পুনৰ আত্মপ্ৰকাশ কৰিলে বুলি ক’ব পৰা অৱস্থাত উপনীত হ’লোহঁক।

‘অৰুণোদই’ এখন আলোচনীয়েই নহয় ই এটা যুগ। ই যেনেকৈ অসমীয়া সংবাদ পত্ৰৰ অৰুণৰ উদয় তেনেকৈ অসমীয়া ভাষাৰো অৰুণ উদয়।

১৮৬০ ৰ পৰা ১৮৮০/৮২ লৈ ‘অৰুণোদই’ৰ সংখ্যাবোৰ হয় পোৱা নগ’ল নহয় তেনেই পঢ়িব নোৱাৰা অৱস্থাত থকা বাবে ছপা কৰিব পৰা নগ’ল।

সেই সময়ৰ ভাষা, মানুহ, মানসিকতা, শিক্ষা-দিক্ষাৰ পৰ্য্যায়, অৰ্থনৈতিক অৱস্থা আদি বহু কথাৰ সম্বন্ধে আমি ‘অৰুণোদই’ৰ পাতত পাম।

বৃটিছ মিউজিয়ামত সংৰক্ষিত আছে বাবেহে আজি আমি ‘অৰুণোদই’ৰ এইকণকে পাইছো। স্বৰ্গীয় কমল হাজৰিকাৰ ওচৰত এইবাবে অসমবাসী বিশেষভাৱে ঋণী।

ৰম্য ৰচনা:

তেৰটা দশকৰ অসমীয়া ৰম্য ৰচনা

সম্পাদনা - ভদ্ৰ বৰা, দাসো কলিতা

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ৩৫০.০০ টকা

অসমৰ ব্যংগ সাহিত্য দুখন খিৰিকীৰ মুক্ত বতাহ-পানীৰ দ্বাৰা সমৃদ্ধিশালী হৈছে। প্ৰথমখন খিৰিকী প্ৰাচ্য, দ্বিতীয়খন খিৰিকী পাশ্চাত্য। সেই বেদ-উপনিষদৰ পৰা সংস্কৃত মান্য ভাষাই আৰু সমান্তৰালকৈ চলি থকা প্ৰাকৃত ভাষাৰ মাজেৰে প্ৰাচ্য হাস্য-ব্যংগ সাহিত্যৰ ধাৰাটোৰ স্পষ্ট উমান পোৱা যায় তদানীন্তন সাহিত্যসমূহত। বিশেষকৈ মহাকবি কালিদাস আৰু মহাৰাজ শূদ্ৰকৰ দুটি উদাহৰণেই যথেষ্ট।

গ্ৰীক-লেটিনৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা পাশ্চাত্যৰ ধাৰাটো ইংৰাজী-সাহিত্যৰ মাধ্যমেৰে ভাৰত-অসমত প্ৰৱেশ কৰে। ফলত প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্যৰ মহামিলনত অসমীয়া ব্যংগ সাহিত্যৰ প্ৰাচ্য ধাৰা মাধৱ কন্দলি, মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ, ৰাম সৰস্বতী প্ৰমুখ্যে এচাম প্ৰাকশংকৰী-শংকৰী-শংকৰোত্তৰ যুগৰ কবিসকলৰ প্ৰয়ত্নত শক্তিশালী ৰূপত অৱতীৰ্ণ হয়। তাকেই যেনিবা হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই ‘বাহিৰে ৰংচং ভিতৰে কোৱাভাতুৰী’, ‘কানীয়াৰ কীৰ্তন’ৰ মাজেৰে অসমীয়া সাহিত্যত এই হাস্য-ব্যংগ প্ৰবাহক শক্তিশালী ৰূপত অৱতীৰ্ণ কৰায়। প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্যৰ অধ্যয়নৰ সমন্বয়ত লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই অসমীয়া হাস্য-ব্যংগ সাহিত্যক সমৃদ্ধিশালী কৰে-হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই স্থাপন কৰা বুনিয়াদক কেন্দ্ৰ কৰি। লক্ষ্যোদৰ বৰা প্ৰমুখ্যে এচাম সাহিত্যিকো বিভিন্ন ছদ্মনামত হাস্য-ব্যংগৰ বহুতো ৰচনা লিখিছিল। প্ৰকৃতাৰ্থত হাস্য-ব্যংগ ৰস অবিহনে সাহিত্য যিহেতু পূৰ্ণাংগ নহয়। সেয়ে জোনাকী-বাঁহী, উষা, আৱাহন, চেতনা, ৰামধেনু, জয়ন্তী আদি বিভিন্ন আলোচনীৰ মাধ্যমত অসমীয়া সাহিত্যত এই ধাৰাটো ফলুৰ দৰে প্ৰবাহিত হৈ আছিল। পিছে সাম্প্ৰতিক অসমীয়া সাহিত্যত এই ধাৰাটো পূৰ্বতকৈ দুৰ্বল বুলি আমাৰ মনে ধৰিছে। পূৰ্বৰ প্ৰায় প্ৰত্যেকখন নাটকতেই হাস্য-ব্যংগ উপাদান অবিচ্ছেদ্য

আছিল, আনকি পৌৰাণিক দেশপ্ৰেমমূলক নাটকতো। সাম্প্ৰতিক ভ্ৰাম্যমাণ নাটকৰ বাহিৰে বহু নাট্যকাৰে গহীন নাটকৰ দোহাই দি এই ধাৰাটোৰ চৰ্চা গুৰুত্বহীন কৰি পেলাইছে। অথচ অসমৰ প্ৰাচীন লোক-নাট্য অথবা পৰিবেশ্য কলাসমূহত (অৰ্ধ নাটকীয়) এই হাস্য-ব্যংগ ধাৰাটো শক্তিশালী ৰূপত বৰ্তি আছিল, সি লাগিলে ওজাপালিয়েই হওক অথবা 'তুলীয়া-কুশান গানে'ই হওক।

সম্পাদকীয় নিবেদনত হাঁহি আৰু হাস্য ব্যংগ সাহিত্য আৰু অসমীয়া ব্যংগ সাহিত্য শিতানৰ দুটা আলোচনা যথেষ্ট তথ্য আৰু বিশ্লেষণমূলক। ভদ্ৰ বৰা নিজে এজন ব্যংগ সাহিত্যিক আছিল। তেখেতৰ ৮ বছৰৰ কষ্টৰ ফল এই গ্ৰন্থ। কামখিনি প্ৰায় শেষ হোৱাৰ সময়তে ভদ্ৰ বৰা ঢুকোৱাত অৱশিষ্ট কাম দাসো কলিতাই কৰে। তেখেতৰ ব্যক্তিগত সংযোজনটিও বৰ প্ৰেৰণাদায়ক।

লম্বোদৰ বৰা, লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, ঘনকান্ত চেতিয়া ফুকনৰ পৰা ধৰি ড॰ অঞ্জনজ্যোতি চৌধুৰী, প্ৰমোদ ভট্টাচাৰ্য, বেদান্ত বিকাশ শৰ্মালৈকে ৫২ টা অতি সুন্দৰ লেখাৰে এই ১৩০ বছৰৰ অসমীয়া ব্যংগ সাহিত্যৰ ইতিহাস সৃষ্টি হৈছে।

প্ৰতিটো লেখাৰ লগতে লেখকৰ চমু পৰিচয় দিয়া হৈছে। অসমৰ সমাজখনৰ সঁচা প্ৰতিবিশ্ব ফুটি উঠিছে এই ৰচনাসমূহৰ যোগেদি। লম্বোদৰ বৰা ই ৰচনাত 'ৱ' ব্যৱহাৰ/ছপা হৈছিল সেই সময়ত।

নৱকান্ত বৰুৱা, নিৰ্মল চাহেৱালা, লীলা গগৈ আদি সাহিত্যিকৰ ব্যংগ সাহিত্যৰ দিশটো সাধাৰণতে জনা নগৈছিল।

আধুনিক যুগতকৈ পুৰণা দিনৰ লেখাৰ সোৱাদ যে বেলেগ সেয়া স্পষ্ট দেখা গৈছে।

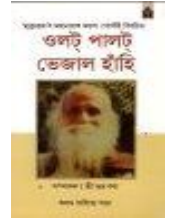
ভোলা কটকীৰ অসমীয়া 'হুজুগ' এটা দৃষ্টান্তধৰ্মী লেখা। তৰুণ ৰাম ফুকনৰ 'মিকিৰৰ লগত দুৰাতি, অৱশ্যে হাতী বিচাৰি' এটা অজান হাতৰ অভিজ্ঞতা।

ওলট পালট ভেজাল হাঁহি ('মৃত্যুঞ্জয়'ৰ মহানায়ক মহদা গোসাঁই বিৰচিত)

সম্পাদনা - শ্ৰী ভদ্ৰ বৰা

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ১৫০.০০ টকা

অসমীয়া ব্যংগ সাহিত্যৰ এক নিজস্ব ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰা আছে। পাশ্চাত্যৰ বায়ু সেৱন কৰি হেমচন্দ্ৰ-গুণাভিৰাম-লক্ষ্মীনাথে অসমীয়া ব্যংগ সাহিত্যক এক নতুন মাত্ৰা দিলে। তাৰ পাছতো অসমীয়া ব্যংগ সাহিত্যই যুগৰ বতাহৰ সৈতে সংগতি ৰাখি ফলে-ফুলে জাতিষ্কাৰ হৈ পৰিছে। মৃত্যুঞ্জয়ৰ প্ৰবাদ পুৰুষ তথা মহানায়ক মহদা গোসাঁই আছিল এগৰাকী ব্যংগ লেখক। তেখেতৰ 'ওলট-পালট ভেজাল হাঁহি'তে ইয়াৰ উমান পাঠক সমাজে পাব।

এই গ্ৰন্থখনত হাঁহিৰ আধ্যাত্মিক আৰু তাত্ত্বিক বিশ্লেষণ আছে। হাঁহিৰ বৰ্গীকৰণ তথা হাঁহিৰ উপযোগিতা সম্পৰ্কে গ্ৰন্থকাৰে যুক্তি সহকাৰে ব্যাখ্যা আগবঢ়াইছে।

ছন্দময় কবিতা, লিমাৰিকৰ নিচিনা কবিতা, চাৰিশৰীয়া ছন্দময় টিটকাৰি কবিতাৰে সমৃদ্ধ এই গ্ৰন্থ। মহদা গোসাঁইৰ এই কীৰ্তিৰ কথা আমি জনা নাছিলো। কল্ক ধৰ্ম-সমাজ-ব্যক্তিস্বক কটাক্ষ কৰি লিখা কবিতাবিলাকে বিমল চিন্তাদায়ক আনন্দৰ খোৰাক দিয়ে। ৬৪ প্ৰকাৰৰ হাঁহি, ভেজাল তত্ত্ব আদি ব্যংগাত্মক

লেখাৰ যোগেদি লেখকে কখন শৈলীৰ এক বিচিত্ৰ ৰীতি আৰু মানব চৰিত্ৰ বিশ্লেষণৰ এক বিশাল পটভূমি তৈয়াৰ কৰিছে। বিশেষকৈ অসমীয়া গ্ৰাম্য জীৱন বুজাত ই বিশেষ অৰিহণা যোগাব। মায়ঙীয়া তল্প-মল্প-যাদু-বেজালি আদিতো সিদ্ধহস্ত গোসাঁইৰ জীৱনৰ ব্ৰত আছিল দেশৰ ৰাইজৰ কল্যাণ সাধন। বাস্তব অভিজ্ঞতাক সাহিত্যত উদাহৰণ সহ উপস্থাপন কৰোতে তেওঁ এক ঈশনীয়া ব্যংগৰ সহায় লৈছে। মানুহৰ মনত ই তাৎক্ষণিক আৰু সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলায়। এনে লিখনি আজিও অসমীয়া সাহিত্যত বিৰল।

সংগীতঃ

অসমীয়া সংগীতৰ ঐতিহ্য

লেখক - ড॰ বীৰেন্দ্ৰ নাথ দত্ত

প্ৰকাশক - অসম সাহিত্য সভা

মূল্য - ১১৫.০০ টকা

১৯৭৭ চনতে প্ৰথম প্ৰকাশ পোৱা এই কিতাপখনৰ এয়া তৃতীয় সংস্কৰণ। অসমৰ সংগীত জগতৰ ওপৰত এক ঐতিহাসিক বিহংগম দৃষ্টিৰে আৰম্ভ কৰি বৰগীতৰ সাংগীতিক বৈশিষ্ট্য, ওজাপালিৰ সংগীত, লোক সংগীত, অসমৰ বাদ্যযন্ত্ৰ পৰম্পৰাৰ পৰা আধুনিকতালৈ যাত্ৰাৰ মাজেৰে এই পুঠি ৰচিত হৈছে। দুটামান অসমীয়া গান শুনিলেই অসমৰ সংগীত বুজা নাযায়।

এই কিতাপে স্বয়ং সম্পূৰ্ণতাৰ দাবী কৰিব নোৱাৰে। কিন্তু এক বহল অধ্যয়নৰ বাট মুকলি কৰি দিব পাৰে। বিভিন্ন জাতি জনজাতিৰ বিভিন্ন কাহিনী-লোককথা-লোকগীত-লোকবাদ্য-লোক সংগীত-লোক পৰম্পৰাৰ লগত কি নিবিড় সম্পৰ্ক সেই কথা এই কিতাপে দেখুৱাই দিছে।

বৰগীতৰ গুৰি যে চৰ্যাপদবোৰ, চৰ্যাপদবোৰ যে ৰাগভিত্তিক আছিল, বৰগীতৰ ৰাগৰ ভিত্তিও যে তাৰ পৰা অহা- একেবোৰ কথাৰ বহল অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজন আছে (বা সাধাৰণভাবে কলাৰ প্ৰতি)।

আহোম ৰজাসকলৰ সংগীতৰ প্ৰতি থকা ধাউতিৰ বিষয়ে সাধাৰণতে উৎসাহজনক কথা বেছি জনা নাযায়। কিন্তু এই পুথিয়ে সেই দিশতো আলোকপাত কৰিছে।

বৰগীতৰ ৰাগৰ ওপৰত বিস্তৃত আলোচনা আছে। বৰগীত উচ্চাংগ সংগীত (Classical) নে?- এই প্ৰশ্নৰো উত্তৰ আছে। সত্ৰীয়া সংগীত আৰু ওজা পালি সংগীতৰ এক সুন্দৰ তুলনাত্মক অধ্যয়ন কৰা হৈছে।

নাথান ব্ৰাউন, মাইলচ ব্ৰন্সনে গোৱা-লিখা গান আৰু জ্যোতি প্ৰসাদৰ অলপ দিন আগৰ পৰা হোৱা অসমীয়া সংগীতৰ আধুনিক যাত্ৰাৰ কথা আছে।

পৰিশিষ্টত বৰগীতৰ ধনশ্ৰী ৰাগৰ স্বৰলিপি দিয়া হৈছে।

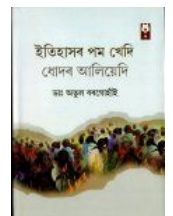
ভ্ৰমণঃ

ইতিহাসৰ পম খেদি ধোদৰ আলিয়েদি

লেখক - ডাঃ অতুল বৰগোহাঁই

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ২৫০.০০ টকা

২১২ কিলোমিটাৰ দীঘল এটা আলি- ডিব্ৰুগড় জিলাৰ জয়পুৰৰ পৰা গোলাঘাট জিলাৰ কমাৰ গাঁৱলৈকে – বৰহাট, সাপেখাতী, সোণাৰী, শিমলুগুৰি, নাজিৰা, আমগুৰি, বেলেং, মেলেং, মৰিয়নি, কমাৰগাঁও। স্বৰ্গদেউ গদাধৰ সিংহই নিৰ্মাণ কৰোৱা এই আলি এতিয়া কিংবদন্তী।

কিতাপখনৰ বৈশিষ্ট হৈছে যে ই উপন্যাসৰ দৰে অথচ উপন্যাস নহয়, ই বুৰঞ্জী নহয় কিন্তু বুৰঞ্জীৰ সমলেৰে সংপৃক্ত, ই নাটক নহয়, কিন্তু নাটকীয়তা পদে পদে উপলব্ধি হয়।

এটা ৰাস্তাক লৈ প্ৰায় তিনিশ পৃষ্ঠাৰ এই কিতাপখনত মানুহ-সমাজ-ৰীতিনীতি-লোকাচাৰ-গ্ৰাম কথোপকথন, ফুকৰা যোজনাই মেটমৰা ভাণ্ডাৰৰ ৰূপ লৈছে। সৃষ্টিশীল সাহিত্যৰ ই এক চমকপ্ৰদ উদাহৰণ।

পেছাত চিকিৎসক বৰগোঁহায়ে নিজে এই পথেদি বহুবাৰ ভ্ৰমণ কৰিছে, ইতিহাসৰ লেচিৰি বুটলিছে, বহুত মানুহক লগ ধৰিছে- সকলোকে স্বাভাৱিক গতিৰে – স্বাভাৱিক কথা বতৰাৰ মাজেৰে।

মোহিনী চৌধুৰীৰ অনন্য প্ৰান্তৰৰ কথা মনত পেলাই দিয়ে। গৰুৰ খুৰাৰ সাঁচত নভোমণ্ডল বিচাৰি পোৱাৰ নিচিনা কথা হৈছে।

আৰম্ভণিতে আছে- ৰাধাকৃষ্ণৰ কথা এশাৰ- History is not bare record of past, it is not that what we remember but what we choose to remember'।

এইখন এখন একেধাৰে ভ্ৰমণ কাহিনী, ইতিহাস, উপন্যাস, ঐতিহাসিক নাটক (অতীতক বৰ্তমানত প্ৰক্ষেপিত কৰা হৈছে) য'ত লিখকে ঠাইৰ নামবিলাকৰ ঐতিহাসিক ভিত্তি ঠাৱৰ কৰি ইংৰাজৰ ইতিহাস সচেতনতা, আহোম শাসন তথা যুদ্ধৰ আদব কায়দা আদিৰ তথ্য সন্নিৱিষ্ট কৰি ব্যক্তিগত স্পৰ্শেৰে প্ৰথম পুৰুষৰ বৰ্ণনাৰে এক সুন্দৰ পঠন অভিজ্ঞতা পাঠকলৈ আগবঢ়াইছে।

বিচিত্ৰ:

আমাৰ থলুৱা ব্যঞ্জন

লেখক - জ্যোতি দাস

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ২০০.০০ টকা

সমগ্ৰ পৃথিৱীত ৰন্ধন কলাৰ নবজাগৰণ হৈছে। ই এটা কলাত পৰিণত হৈছে। ই এটা বিশ্ববিয়পা হাজাৰ হাজাৰ কোটাটকীয়া ব্যৱসায়। পৃথিৱীত আটাইতকৈ বেছিকৈ ৰন্ধন কলাৰ কিতাপেই বিক্ৰী হয়।

জ্যোতি দাসৰ এখন কিতাপ- Ambrosia (ইংৰাজীত- ৰূপা এণ্ড কোম্পানীয়ে প্ৰকাশ কৰা) ই ইতিমধ্যে বিপুল জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছে। সমগ্ৰ দেশৰ ভিতৰতে অসমীয়া ৰন্ধন প্ৰণালীৰ এনে এটা বৈশিষ্ট আছে যিটো অসমৰ বাহিৰতো বিপুল ভাবে জনপ্ৰিয় হ'ব পাৰে। ৰন্ধন কলাৰ লগত সু-স্বাস্থ্যৰ কথাটোও জড়িত হৈ আছে। অসমীয়া খাদ্যৰ এই গুণটো বিশেষভাবে আছে। মচলাৰ প্ৰয়োগ যিহেতু সীমাবদ্ধ সেয়ে ই স্বাস্থ্য অটুত ৰাখিব পৰা কথাটো সৰ্বজন মান্য কথা।

অসম যিহেতু বিভিন্ন জাতি জনজাতিৰে পৰিপূৰ্ণ, সকলোৰে নিজস্ব ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ লগতে আছে নিজস্ব সমৃদ্ধ ৰন্ধন শৈলী। সেয়ে অসমৰ ব্যঞ্জনৰ তালিকাখনৰ পৰিষৰ বৰ বহল।

এইখন কিতাপত পিঠা পনা (১৭ বিধ), খাৰ (১০ বিধ), শাক আৰু পাচলি (১৭ বিধ), বৰ আৰু কাটলেট (১৩ বিধ), দাইলৰ ব্যঞ্জন (৮ বিধ) মাংসৰ ব্যঞ্জন (১৯ বিধ), মাছৰ ব্যঞ্জন (৪২ বিধ), চাটনি (৯ বিধ), অম্বল (৫ বিধ), আচাৰ (১৫ বিধ) আৰু চৰবত (১০ বিধ)ৰ প্ৰস্তুত প্ৰণালী বহলাই বৰ্ণনা কৰা আছে। পৰিমাণ আৰু উপাদান ইমান সুন্দৰকৈ দিয়া আছে যে কিতাপখন চাই ৰান্ধিব পাৰিব।

ব্যৱসায়িক দৃষ্টিকোণৰ পৰাও এই কিতাপ অতি উপযোগী হ'ব। পিছে যিবোৰ উপাদান সাধাৰণতে আমাৰ গাঁৱে-ভূঁয়ে আছেই বুলি ধৰা যায়, সেইবোৰ আজিকালি ইমান সহজলভ্য নহয়। ব্যৱসায়িক দৃষ্টিকোণেৰে কামবোৰ কৰিবলৈ হ'লে সেই উপাদানবোৰৰ খেতি কৰাৰ লাগিব।

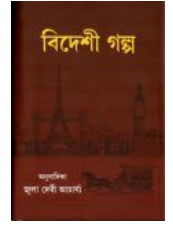
অনুবাদ:

বিদেশী গল্প

অনুবাদিকা - জুলা দেবী আচাৰ্য্য

প্ৰকাশক - অমূল্য প্ৰসাদ আচাৰ্য্য, গুৱাহাটী

মূল্য - ১০০.০০ টকা

ঊনবিংশ শতিকাৰ ১১টা নিৰ্বাচিত গল্পৰ অনুবাদ। অনুবাদিকা গুৱাহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ পৰা অৱসৰ লোৱা এগৰাকী অধিবক্তা। পুৰণা ঘৰৰ পুৰণা আলমাৰীত উদ্ধাৰ হোৱা এখন পুৰণা ইংৰাজী গল্প কিতাপ হঠাৎ পঢ়ি ভাল লগাত অনুবাদ কৰি পেলালে। আধুনিক গল্পৰ মানসিক সংঘাত বা অন্তৰ্দ্বন্দ্ব নাই যদিও গল্পবোৰৰ নিজৰ আবেদন আছে।

প্ৰতিজন লেখকৰ একোটা চমু পৰিচিতি কিতাপখনৰ আৰম্ভণিতে দিয়া হৈছে। গল্পবিলাকৰ পটভূমি ইংলণ্ড। সেয়ে সেই পৰিৱেশ-পৰিস্থিতিৰ বিভিন্ন বস্তুৰ চিনাকি কৰি দিয়া হৈছে টোকা হিচাবে। বহু শব্দৰ অৰ্থও দি দিয়া হৈছে। যেনে- অপেল হ'ল নানাৰঙী, তিৰবিৰাই থকা এবিধ মহামূল্যবান খনিজ ৰত্ন বা জেচিন্ছ হ'ল নীলা ৰঙৰ মূল্যবান মণি বিশেষ।

জেৰম কে জেৰম, ডব্লিউ বি মেক্সৱেল, চাৰা গ্ৰেণ্ড, এইচ জি ৱেলচ, হেৰল্ড ফিল্ডিং হল আদি লেখকৰ গল্প সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। খুবেই ব্যক্তিগত আবেদন ৰাখি অনুবাদৰ কাম কৰা হৈছে।

কলা বিষয়ক:

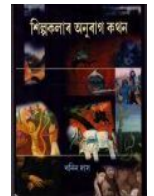
শিল্পকলাৰ অনুৰাগ কথন

লেখক - খনিৰ দাস

সম্পাদনা - সবিতা লহকৰ

প্ৰকাশক - বনফুল প্ৰকাশন

মূল্য - ৩৫০.০০ টকা

অসমৰ বৰেণ্য আৰু প্ৰবীণ চিত্ৰ-ভাস্কৰ্য্য শিল্পী কেইজনমানৰ সৃষ্টি কৰ্মৰ লগত মানুহক পৰিচয় কৰি দিয়াৰ উদ্দেশ্যেই এই কিতাপৰ জন্ম। লেখক নিজেও শিল্পী। চিত্ৰকলা আৰু ভাস্কৰ্য্য দুৰ্বোধ্য কলা বুলি চাবলৈ বা ওচৰলৈ যাবলৈ অনীহা প্ৰকাশ কৰাসকলৰ মনৰ প্ৰাচীৰ ভাঙিবলৈকে এই প্ৰচেষ্টা। সমকালীন শিল্পকলা আৰু

তৎসম্পৰ্কীয় চিন্তা চেতনাৰ এক বিশিষ্ট ধাৰণা যাতে গ্ৰন্থখনৰ মাজেৰে প্ৰকাশিত হয়, লেখকে তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিছে।

কলা বীথিকাত দৰ্শকৰ কম উপস্থিতি, সৃষ্ট কৰ্মৰ সঠিক মূল্যায়ন নোহোৱা অথবা শিল্প ৰসজ্ঞ আৰু ক্ৰেতা সংগ্ৰাহকৰ অভাব আদি নানানটা কাৰকে আমাৰ শিল্পীসকলক হতাশ কৰি তুলিছে।

এনে পৰিস্থিতিত শিল্পীৰ প্ৰতি মানুহৰ আগ্ৰহ সৃষ্টি কৰাটোৱেই প্ৰথম কথা। শিল্পীসকলে নিজৰ খেয়াল-খুচীমতে নিজৰ মনটোক ধৰি ৰাখে। হয়তো সমসাময়িক সময়কো ধৰি ৰাখে। হয়তো অনাগত সময়ৰো ইংগিত দিয়ে। শিল্পীসকল বেপৰোৱাহ-মুক্ত। এনে মানুহ সমাজত লাগে। সমাজৰ দায়িত্ব এইটো যে শিল্পীসকলে সৃষ্টি কৰিব পৰা পৰিবেশ যাতে সমাজত বৰ্তি থাকে। শিল্পীয়ে সেই পৰিবেশ সৃষ্টি কৰিবলৈ বিচাৰে। কিন্তু সমাজ সদায় বাধাদায়ক।

সূচীপত্ৰসমূহ চালেই লেখকৰ মনোবাসনা প্ৰকট হ'ব।

'জীৱন শিল্পচৰ্চা', 'সাল্লিধ্যৰ স্মৃতিষ্কৰণ', 'সময়াতীত প্ৰেক্ষাপটত', 'শিল্পকলাৰ দেশ-কাল', 'সৃষ্টি প্ৰবাহৰ সৈতে' আৰু অজস্ৰ চিত্ৰ, ফটোগ্ৰাফ সল্লিৰিষ্ট কৰি লেখকে পাঠকক এক সৰ্বস্তৰীয় শিল্পগ্ৰন্থ জগাই তুলিবলৈ চেষ্টা কৰিছে।

বাতৰি কাকতৰ পৰা -

দৈনিক জনমভূমি:

(০১/০৯/২০১৮)

সাহিত্য কৰণি

লেখিকা - ড॰ অৰুণা গগৈ বৰুৱা

আলোচক - মুকুল শৰ্মা

কেঁচা সোণৰ নগৰী ডুমডুমাৰ মেঘালী ফুকন ছদ্ম নামেৰে পাঠকৰ মাজত জনপ্ৰিয় কবি ড॰ অৰুণা গগৈ বৰুৱাই অসমীয়া সাহিত্যৰ ভিন্ন বিষয়ক লৈ লিখা ১১ টা একক প্ৰৱন্ধৰ সংকলন। লেখিকা এগৰাকী অধ্যাপিকা হোৱাৰ বাবে গ্ৰন্থখনৰ প্ৰৱন্ধসমূহ সাহিত্যৰ শিক্ষাৰ্থীসকলৰ সহায়ক হোৱাকৈ সহজ-সৰল নিজা কাব্যিক ভাষাশৈলীৰে লিখিছে। প্ৰৱন্ধসমূহ লেখিকাৰ অধ্যয়নশীলতা বৰ সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ হৈছে।

শংকৰদেৱে অনুবাদ কৰা ভাগৱত দশম স্কন্ধৰ একাংশই হ'ল 'আদি দশম'। এই গ্ৰন্থখনত সাহিত্যৰ সকলোবোৰ সম্ভাৰেৰে সমৃদ্ধ। ভাৰতীয় সংস্কৃতি ঐতিহ্য আৰু ভাৰতীয় মনন আৰু চিন্তনৰ সৰ্বোত্তম প্ৰকাশ ভাগৱতৰ মূল চৰিত্ৰ কৃষ্ণক কেন্দ্ৰ কৰিয়ে ভক্তিৰ আদৰ্শৰ বিকাশ ঘটিছে। সংকলনখনৰ প্ৰথম প্ৰৱন্ধ 'শ্ৰী শ্ৰী শংকৰদেৱৰ আদি দশম আৰু দুটি অনুপম নিসৰ্গ বৰ্ণন'ত বৰ সুন্দৰ আৰু সৰলভাৱে ব্যাখ্যা আৰু লগতে আলোচনা কৰিছে 'আদি দশম'।

লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই, 'বাঁহী'ত 'তত্ব কথা' নামৰ এটা চমু প্ৰৱন্ধ লিখিছিল। মহাপুৰুষ শ্ৰী মাধৱদেৱৰ আধ্যাত্মিক দৰ্শনত সুন্দৰভাৱে প্ৰকাশ কৰা লগতে 'কৃষ্ণ কথা' নামৰ এটা ভক্তিমূলক প্ৰৱন্ধ 'বাঁহী'ত প্ৰকাশ হয়। বেজবৰুৱা গ্ৰন্থাৱলী সম্পাদনা কৰি অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকাই লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাক 'তত্বদৰ্শী বেজবৰুৱা' আখ্যা দিয়ে। বেজবৰুৱাৰ অগাধ শাস্ত্ৰজ্ঞান, পাণ্ডিত্য আৰু বিচাৰ-বিশ্লেষণ বৰ সুন্দৰভাৱে দাঙি ধৰিছে সংকলনখনৰ দ্বিতীয় প্ৰৱন্ধ 'তত্বদৰ্শী বেজবৰুৱা'ত।

আধুনিক অসমীয়া কাব্য পৰিক্ৰমাৰ এক বিশিষ্ট কবি প্ৰতিভাৰ গৰাকী হ'ল হীৰেন ভট্টাচাৰ্য, তেওঁৰ কবিতাসমূহত দেশ, সমাজৰ লগতে মানুহৰ প্ৰতি থকা গভীৰ দৰদ। ওপজা মাটিৰ কোমল বুকুত খেপিয়াই

বুটলি অনা আপুৰুগীয়া শব্দৰ সমাৱেশ ঘটাই কবিতাসমূহত। তেওঁৰ কবিতাই পাঠকক দিয়ে এক অনিৰ্বচনীয়া আনন্দ। কবিতাসমূহ আধুনিক হৈও অতি ৰোমান্টিক। প্ৰকৃতি হ'ল কবিৰ কবিতাসমূহৰ অন্যতম অপৰূপ। 'হীৰেন ভট্টাচাৰ্যৰ কবিতাৰ বা তিৰবিৰ ৰ'দৰ ছাত এথলেক' প্ৰৱন্ধত কবিৰ কবিতাসমূহৰ আলোচনা প্ৰকাশ কৰিছে। 'কলংপৰীয়া কবি দেৱকান্ত বৰুৱা আৰু সাগৰ দেখিছাঃ এটি চমু আলোকপাত' প্ৰৱন্ধত 'সাগৰ দেখিছা' কাব্য গ্ৰন্থখনৰ কবিতাসমূহ আলোচনা কৰিছে। ৰূপকথাৰ 'শিল্পী ৰবীন চৌধুৰীৰ সাহিত্যৰ প্ৰসংগত এটা আলোচনা' নামৰ প্ৰৱন্ধত ডুমডুমাৰ সন্তান সাহিত্যিক ৰবীন চৌধুৰীৰ সাহিত্যৰ প্ৰতিভাৰ লগতে তেওঁৰ ৰচনাসমূহৰ সুন্দৰ আলোচনা প্ৰকাশ হৈছে। 'বিহংগম দৃষ্টিৰে তিনিচুকীয়া জিলাৰ কবি আৰু কবিতা' নামৰ প্ৰৱন্ধটোত তিনিচুকীয়া জিলাৰ কবিসকলৰ কবিতাসমূহৰ লগতে কাব্যগ্ৰন্থসমূহৰ সুন্দৰ আলোচনা প্ৰকাশ কৰেছে।

বিবাহ হ'ল অসমীয়া সামাজিক জীৱনৰ এক উৎসৱ। বিয়াৰ উদুলি-মুদুলি পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰে বিয়ানামে। বিয়ানাম লোক-সাহিত্যৰ এক আপুৰুগীয়া সম্বল। বিয়া নামৰ উৎস হ'ল নাৰী হৃদয়। বিয়ানামসমূহত বিবাহৰ লোকাচাৰসমূহ সুন্দৰভাৱে প্ৰকাশ হয়। 'অসমীয়া গীতি সাহিত্যৰ এটি বৰ্ণনয় ৰূপ: বিয়ানাম' প্ৰৱন্ধত বিয়ানামসমূহৰ আলোচনা প্ৰকাশ কৰিছে।

সংকলনখনত সন্নিৱিষ্ট হোৱা বাকী প্ৰৱন্ধকেইটা হ'ল- 'দুখন মহাকব্যৰ দুটি নাৰী চৰিত্ৰ: সীতা আৰু দ্ৰৌপদী', 'চুলি নাৰাক্ষিবা যজ্ঞসেনী -এটি অনন্য কবিতা', 'চাহ বাগিছাকেন্দ্ৰিক সাহিত্য: এক ক্ষিপ্ৰ বিচৰণ', 'সেউজীয়া দেশৰ কবিতাৰ আকাশত তিৰবিৰাই থকা তিনিটি নক্ষত্ৰৰ সন্ধানত'।

চুতীয়া জাতিৰ সংক্ষিপ্ত বুৰঞ্জী লেখিকা - ড॰ বিভা বৰা আলোচক - ৰামচন্দ্ৰ চুতীয়া

অসমৰ সকলো জনগোষ্ঠীৰ বিষয়ে জানিবলৈ হ'লে আমি যথাসম্ভৱ সকলো জাতি-উপজাতিৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰিব লাগিব। কিন্তু পৰিতাপৰ কথা সেইবোৰ বিষয়ত আমাৰ ভাষাত আজিকালি বহুকেইখন গ্ৰন্থ প্ৰকাশ পালেও সেই দিশত আৰু বহুত চিন্তা-চৰ্চা কৰিবলৈ বা প্ৰকাশ পাবলৈ বাকী আছে। আশাৰ বতৰা এয়ে যে আজিকালি শিক্ষাৰ প্ৰসাৰ ঘটাব লগে লগে মানুহবোৰে কবি যতীন্দ্ৰনাথ দুৱৰাৰ 'অতীতক নাযাবা পাহৰি'ৰ নীতিত অতীত সম্পৰ্কীয় কথাবোৰৰ চিন্তা-চৰ্চা আৰম্ভ কৰিছে। যি যেনেকৈ পাৰিছে, তেওঁ তেনেকৈয়ে তেনে কামত হাত দিছে। ই নিশ্চয় সুখৰ কথা। তেওঁলোকৰ বিতৰত যিসকলে কামত সুফল আশা কৰিছে, তেওঁলোকে অতীতৰ গৰ্ভত লুকাই থকা বুৰঞ্জীৰ সম্বন্ধে বিচাৰোঁতে কোনো আৱেগ বা পক্ষপাতিত্ব বিচাৰৰ সমৰ্থক হৈ কাম কৰা নাই। সেইসকলৰ ভিতৰত ড॰ বিভা বৰাও এগৰাকী চিন্তাশীল বুৰঞ্জীবিদ আৰু সুলেখিকা বুলিব পাৰি। কলেজ এখনৰ অধ্যক্ষা হৈও (বৰ্তমান অৱসৰপ্ৰাপ্ত) সংসাৰৰ লেঠাৰ মাজতে বুৰঞ্জীৰ লেখীয়া বিষয়ৰ গ্ৰন্থ এখন লিখাটো এটা অতি টান কাম। তথাপি লেখিকাই তেনে কামত হাত দি নিজৰ জ্ঞানৰ ভাগ সকলো পাঠকলৈকে দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰিছে। ই নিশ্চয়কৈ প্ৰশংসনীয়।

চুতীয়াসকলৰ স্থান কি আধুনিক অসমত সামান্য জ্ঞান থকা মানুহেও সেই কথাষাৰ জানে। লেখিকাই গ্ৰন্থখনৰ ১৩০ পৃষ্ঠাত প্ৰখ্যাত বুৰঞ্জীবিদ বেণুধৰ শৰ্মাৰ উদ্ধৃতি দি কৈছে যে 'উজনি অসমৰ সৰু ভাগটো অসমীয়ক Scratch কৰক অৰ্থাৎ বাঁকুহি চাওক, দেখিব তেওঁ আচলতে চুতীয়া... ময়েই এতিয়া মোৰ নামৰ পাছত আছে শৰ্মা উপাধি। শৰ্মা বুলিলে কি বুজায় সকলোৱে জানে। তথাপি মোৰ ঐতিহাসিক মনোবৃত্তি, ৰীতি-নীতি আৰু সংস্কৃতি-সভ্যতা, ল'ৰাৰ পৰা ডাঙৰ হোৱালৈকে পুহি ৰখা ভাব আৰু কৰি অহা ধেমালি-

ধুমুলবোৰ টংকৈ চালে দেখিবলৈ পাওঁ মোৰো এফাল দেখোন চুতীয়া।’ ককাই এই কথাষাৰ আমাকো তেওঁৰ গুৱাহাটীৰ ৰিহাবাৰীৰ ঘৰত নিজমুখে কৈছিল। অসমৰ বৌদ্ধিক জগতখনত দখল থকা ধীৰেন্দ্ৰনাথ চক্ৰৱৰ্তী আৰু ড॰ প্ৰফুল্ল মহন্তই চুতীয়াসকলৰ বিষয়ে বৰ বিশদকৈ কয় আৰু শলাগে। স্বনামধন্য হোমেন বৰগোহাঞিয়ে চুতীয়াসকলৰ সাধনীৰ নামত বগীবিলাৰ দলংখনৰ নাম কিয় হ’ব লাগে বুলি দুবাৰকৈ বাতৰি কাকতত কওঁতেও একেবাৰে চমুকৈ চুতীয়াসকলৰ বিষয়ে যিখিনি কথা কৈছে, সিয়ে চুতীয়াসকলৰ বিষয়ে জানিবলৈ যথেষ্ট।

ড॰ বৰাই অতীতৰ কিংবদন্তিৰ পৰা আহোমসকলৰ বুৰঞ্জীত পোৱা তথ্যলৈকে সকলোবোৰ কথা ১৫৭ পৃষ্ঠাৰ সংক্ষিপ্ত বুৰঞ্জীখনত সন্নিৱিষ্ট কৰি নিজৰ লগতে পাঠকসকলক ধন্য কৰিছে। গ্ৰন্থখনত দুয়োটা দিশ-বাস্তৱ আৰু কিংবদন্তিৰ কথা গুৰুত্বসহকাৰে উল্লেখ কৰাৰ কাৰণ তেওঁ জানে যে কেতিয়াবা কিংবদন্তিয়েও সঁচা কথা কয়।

Legend has bestowed our past with rare charm. It is because of its innate glamour, is always welcome with boyish zeal even by the most practical man in the field of history and archaeology, observed pradip Sarmah in BASM No. VIII 1986. ‘Legend can be said as the father of modern archaeology. Long prevailing legends are seen to have played an important role. In the discovery of some famous site of the world, following existing legends of Homer’s Trojan War, the German born explorer Henrick Schieman (AD 1822-1891) undertook excavation in the base of the Trojan Hill of Asia Minor, exposing in the process not only what was Hellenic but also two earlier phases of civilization of pre classical and new stone age. The tale of Atlantis is one of the oldest legends of the world and action of marine archaeologists of the day busy in unearthing with varying degrees of success, Frontier Culture, VOI III NO. II, Editor Ramchandra Chutia. এইটো দৃষ্টিকোণৰ পৰাই লেখিকাই কিংবদন্তি কথা মানি নল’লেও সেইবোৰৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছে। হেম বৰুৱাদেৱে আনৰ কথা বৰকৈ গুৰুত্ব নিদি নিজৰ অতীতৰ কাহিনীবোৰো সম্পূৰ্ণকৈ এৰি দিব নালাগিছিল বুলি জীৱিত কালত আমালৈ চিঠিৰে জনাইছিল।

প্ৰাগজ্যোতিষপুৰকো বহুতে পঞ্জাবৰ এখন ঠাই বোলে, সেই বুলি সেই কথা আমি মানি ল’মনে? চুতীয়াসকলৰ বিষয়ে থকা কাহিনীবোৰ উল্লেখ কৰাৰ লগতে লেখিকাই বাস্তৱলৈ ঘূৰি আহি বিভিন্ন বুৰঞ্জী আৰু আন সমলৰ ভিত্তিত চুতীয়াসকলৰ অতীতৰ শৌৰ্য-বীৰ্যৰ কথা কৈছে। আহোমসকলে চুতীয়াসকলৰ কথাবোৰ লিপিবদ্ধ কৰাৰ সময়ৰ পৰা ধৰিলেও চুতীয়াসকলৰ ঐশ্বৰ্য্যশালী অতীতৰ কথা মানি ল’ব পাৰি। চুতীয়াসকলৰ ৰজা, প্ৰজা, ৰণকৌশল, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ, হাতী-ঘোঁৰা, হিলৈ-বৰতোপ, ভাষা আৰু সাংস্কৃতিক দিশবোৰৰ অতি কম কথাতে লেখিকাই অতি সুন্দৰভাৱে প্ৰকাশ কৰিছে। ওচৰ-চুবুৰীয়াৰ লগত তেওঁলোকৰ কি সম্পৰ্ক আছিল সেই কথাও উল্লেখ কৰিছে। সেইবোৰ কথা লিখোঁতে তেওঁ প্ৰতিষ্ঠিত বুৰঞ্জীবিদসকলৰ উদ্ধৃতি দি কথা প্ৰমাণ দাখিল কৰিছে। চুতীয়া ৰজাসকলৰ নামত যি সাতখন ফলি উদ্ধাৰ হৈছে, সেইবোৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি তিনিশ বছৰৰো অধিক কাল ৰাজত্ব কৰা প্ৰবল প্ৰতাপী চুতীয়াসকলৰ চৈধ্যজন ৰজাৰ তালিকা এখনো প্ৰস্তুত কৰিছে। চুতীয়াসকলৰ কথা কওঁতে দেউৰী, বৰাহী, কছাৰী, আহোম আদি জনগোষ্ঠীসকলৰ লগত তেওঁলোকৰনো কি সম্পৰ্ক সেই কথাও ক’বলৈ পাহৰা নাই।

লেখিকাই সংক্ষিপ্ত বুৰঞ্জী বুলিছে যদিও এই গ্ৰন্থখনত চুতীয়াসকলৰ প্ৰতিটো কথা আদিৰ পৰা অন্তিম সময়লৈকে বৰ সুন্দৰকৈ উপস্থাপন কৰিছে। সাংস্কৃতিক দিশটোৰ কথা আলোচনা কৰোঁতে বিহুকে ধৰি লখিমী অনা, নখোৱা, ভেকুলীৰ বিয়া পতা, গৰখীয়া সকাম, খুঁটি সবাহ, কালিকা মতা সকাম, ডাঙৰীয়া সকাম, সন্তান জন্ম হ’লে কৰা সকামসমূহ, বাজলৈ উলিওৱা শুদ্ধি সবাহ, অন্নপ্ৰাসন, মৃতকৰ সংকাৰ, বিবাহ, তোলনী

বিয়া, বৰ বিয়া, আই সবাহ, অপেশ্বৰী সবাহ, জলদেৱতাৰ সকাম, লোককথা, ওমলা গীত আদিৰ লেখীয়া বিষয়সমূহো সন্নিৱিষ্ট কৰিছে।

চুতীয়াসকলৰ অতীত আৰু ৰাজ্যৰ বিশালতাৰ কথা কওঁতে তেওঁলোকৰ গৌড়, কমতা, চীন, ভূটান আদিৰ লগত থকা সম্পৰ্কৰ কথাও উল্লেখ কৰিছে। ৰাজ্যৰ উত্থান-পতনৰ কথা কওঁতে লেখিকাই ক’তো দুয়োটা দিশ গ্ৰহণযোগ্য বা অযোগ্য চাবলৈ পাহৰা নাই। সেই বাবেই গ্ৰন্থখনো তত্ত্বগধুৰ গ্ৰন্থ প্ৰকাশ কৰা গ্ৰন্থকাৰগৰাকী নিৰহংকাৰী আৰু আধুনিক গৱেষণাৰ জ্ঞান থকাৰ কাৰণে প্ৰতিটো বিষয় তত্ত্বগধুৰ হৈছে বুলি আমাৰ বিশ্বাস হৈছে। বঢ়া-টুটা কিবা কথা আছে যদিও সি লেখিকাৰ মূল উদ্দেশ্যত কোনো প্ৰভাৱ পেলাব পৰা নাই।

(১৫/০৯/২০১৮)

সাংবাদিকতা আৰু অসমীয়া সাংবাদিকতা

লেখক - নৱজ্যোতি দত্ত

আলোচক - জলুমণি বৰুৱা

প্ৰকাশক - এছ আই পাব্লিকেশ্যন, যোৰহাট

মূল্য - ১৮০.০০ টকা

সাংবাদিকসকল সমাজৰ অন্যতম শক্তিশালী অংগ। তেওঁলোকক কোৱা হয় গণতন্ত্ৰৰ চতুৰ্থ স্তম্ভ। সমাজৰ সকলো স্তৰতে চলি থকা সকলো ঘটনা-পৰিঘটনা, ৰাজনৈতিক, সামাজিক, আৰ্থিক পৰিৱৰ্তন আদিৰ প্ৰকৃত আৰু নিৰপেক্ষ খবৰ জনমানসত দাঙি ধৰাত সাংবাদিক এজনৰ দায়িত্ব আটাইতকৈ বেছি। সম্প্ৰতি সাংবাদিক আৰু সাংবাদিকৰ ক্ষেত্ৰখনৰ বহল প্ৰসাৰ ঘটিছে। এসময়ত কেৱল ছপা মাধ্যমতে আৱদ্ধ থকা সাংবাদিকতাৰ ক্ষেত্ৰখন এতিয়া বিভিন্ন বৈদ্যুতিন মাধ্যমলৈ দ্ৰুতগতিত সম্প্ৰসাৰিত হৈছে। ফলত সাংবাদিকতাৰ ক্ষেত্ৰখনলৈও এতিয়া বহুলোকৰ আগমন ঘটিছে। তাৰে কিছুৱে সাংবাদিকৰ প্ৰতি প্ৰকৃততে আকৃষ্ট হৈ আৰু আন কিছুৱে কৰ্ম সংস্থাপনৰ পথ হিচাপেও সাংবাদিকতাক বাছি লৈছে। সেয়া যিয়েই নহওক, সাংবাদিকতাৰ প্ৰতি নৱ প্ৰজন্মৰ আগ্ৰহ নিঃসন্দেহে শুভলক্ষণ। সাংবাদিকতাৰ এই বহল জনপ্ৰিয়তালৈ লক্ষ্য ৰাখি আৰু সাংবাদিকতাৰ প্ৰতি আস্থা ৰখা তথা সাংবাদিকৰ ভূমিকাক শ্ৰদ্ধা কৰা এজন উদীয়মান পৰ্যবেক্ষক, অধ্যাপক, পৰিচিত লেখক নৱজ্যোতি দত্তই সাংবাদিকতাৰ প্ৰায় সকলো দিশ সামৰি এখন গ্ৰন্থ লিখি প্ৰকাশ কৰিছে। ‘সাংবাদিকতা আৰু অসমীয়া সাংবাদিকতা’ শীৰ্ষক নৱজ্যোতি দত্তৰ গ্ৰন্থখনত সাংবাদিকতাৰ বিশ্ব ইতিহাস, ভাৰতবৰ্ষৰ ইতিহাসৰ আধাৰত বৰ্তমানলৈকে অসমীয়া সাংবাদিকতাৰ বিভিন্ন দিশ সন্দৰ্ভত যুক্তিনিষ্ঠ আৰু যোগাৰ্থক আলোকপাত কৰি নতুন প্ৰজন্মৰ সাংবাদিক, সাংবাদিকতা আৰু অসমীয়া বিষয়ৰ স্নাতক আৰু স্নাতকোত্তৰ পাঠ্যক্রমৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা সংবাদ মাধ্যমৰ সচেতন লোকৰ উপযোগীকৈ মুঠ ২০ টা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰৱন্ধক সামৰি লৈছে। সাংবাদিকতাৰ ন-শিকাৰু, সেৱাৰ মনোভাৱ আৰু সংবাদ প্ৰতিষ্ঠানৰ দায়িত্ব, সাংবাদিকৰ চৰিত্ৰ আৰু দ্বায়বদ্ধতা, ‘চতুৰ্থ স্তম্ভ’ৰ আখ্যা প্ৰসংগত, ভাল খবৰ সাংবাদিকৰ দৰমহা, পেঞ্চন ইত্যাদি প্ৰসংগ, নৱ মাধ্যমৰ সাংবাদিকতা: পৰিৱৰ্তনৰ স্বাদ, ৱে’বৰ ভূমিকা ইত্যাদি, চিটিজেন জাৰ্ণেলিজিমৰ পৃথিৱীখন, ছপা মাধ্যমৰ বাবে সংবাদ লিখনৰ কলা, বৈদ্যুতিন মাধ্যমৰ বাবে সংবাদ লিখনৰ কলা, ছপা আৰু বৈদ্যুতিন মাধ্যমৰ সংবাদ-লিখনৰ প্ৰভেদ, বৈদ্যুতিন মাধ্যম আৰু সাহিত্যৰ নতুন প্ৰকৃতি, ঊনবিংশ শতিকাৰ সাংবাদিকতাত নাৰী, চিটিজেন জাৰ্ণেলিজিম: অসমত সজাগতাৰ ছবিখন, হালধীয়া সাংবাদিকতাৰ প্ৰসংগ, সাংবাদিকতাত উৎকোচ: ৰঙা, বগা, সেউজীয়া খামৰ কথা, অসমীয়া সংবাদ-পত্ৰৰ নতুন ৰেহ-ৰূপ, বিজ্ঞাপনৰ ভাষা আৰু অসমীয়া সংবাদ মাধ্যম, গণ মাধ্যম আৰু আঞ্চলিক ভাষাৰ ভূমিকা, সুস্থ সাংবাদিকতা:

নীতিগত নিয়ন্ত্ৰণ আৰু সাংবাদিকতাৰ দায়বদ্ধতা আৰু সাংবাদিকতাৰ আনুশাংগিক প্ৰায়খিনি কথাই সামৰি লৈছে। যিহেতু গ্ৰন্থখনৰ লেখক নিজেই ‘গণসংযোগ আৰু সাংবাদিকতা’ৰ স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী আৰু কেইবাখনো বাতৰি কাকতত তেওঁ সংবাদ পৰিৱেশনো কৰিছিল, এই সুবাদতে বিষয়টোৰ প্ৰতি আগ্ৰহী আৰু মাধ্যমটোৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা আৰু বিশ্বাস থকা বাবেই তেওঁ সাংবাদিকতা সম্বন্ধে বিভিন্ন গ্ৰন্থ অধ্যয়ন কৰিছে আৰু সেই আগ্ৰহ নিষ্ঠা আৰু অধ্যয়নৰেই ফল- ‘সাংবাদিকতা আৰু অসমীয়া সাংবাদিকতা’ শীৰ্ষক সময়োপযোগী গ্ৰন্থখন। বৰ্তমান দেখা যায়, সাংবাদিকতাৰ ‘গ্লেমাৰ’ৰ প্ৰতি আসক্ত হৈয়ো বহুতে এই বৃত্তিটোৰ লগত জড়িত হৈ পৰে। কিন্তু সাংবাদিকতাৰ লগত জড়িত হ’বলৈ হ’লে আনুষ্ঠানিক ডিগ্ৰীতকৈও ব্যৱহাৰিক কিছুমান খুটি-নাটি আৰু ইয়াৰ অতীত-বৰ্তমান তথা প্ৰকৃত সাংবাদিক এজনৰ কৰণীয় আৰু অসমীয়া সাংবাদিকতাৰ ইতিবৃত্ত জনাটো অত্যন্ত জৰুৰী। এজন কৰ্মৰত সাংবাদিক বা সাংবাদিকতাৰ পথাৰত নতুনকৈ খোজ পেলাবলৈ আগ্ৰহীসকলৰ বাবে এই গ্ৰন্থখন অতীব প্ৰয়োজনীয় আৰু পঠনীয় গ্ৰন্থ। গ্ৰন্থখনত অসমীয়া সাংবাদিকতাৰ শেহতীয়া স্থিতিৰ বিষয়েও যথেষ্টখিনি তথ্য সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। সাংবাদিকতা বিষয়ক বিভিন্ন গ্ৰন্থ আন আন ভাষাত আছে যদিও অসমীয়া ভাষাত এই বিষয়ৰ গ্ৰন্থৰ সংখ্যা বৰ বেছি নহয়। সাংবাদিকতাৰ তাত্ত্বিক আৰু প্ৰায়োগিক উভয় দিশৰ অভিজ্ঞতাৰে পুষ্ট তথা বিষয়টোৰ এজন প্ৰশিক্ষক আৰু লেখক তথা সংবাদ মাধ্যমৰ এজন উদীয়মান পৰ্যবেক্ষকৰূপেও পৰিচিত অধ্যাপক নৱজ্যোতি দত্তৰ ‘সাংবাদিকতা আৰু অসমীয়া সাংবাদিকতা’ শীৰ্ষক গ্ৰন্থখনে এই অভাৱ বহু পৰিমাণে পূৰণ কৰিবলৈ সক্ষম।

(২২/০৯/২০১৮)

যাযাবৰ

সম্পাদনা - পৃথ্বীৰাজ পুৰকায়স্থ

আলোচক - ৰাজা চক্ৰৱৰ্তী

সুদীৰ্ঘ বছৰ ধৰি বহুতেই অভাৱ অনুভৱ কৰিছিল পৰ্যটন সম্পৰ্কীয় গ্ৰন্থৰ। এই অভাৱ পূৰণৰ স্বাৰ্থত ২০১৭ চনত যোৰহাটৰ কেইজনমান সমমানসিকতাৰ তথা পৰ্যটনৰ প্ৰতি প্ৰচুৰ আগ্ৰহ থকা সাহিত্যপ্ৰেমী বন্ধু সমাজক লৈ গঠন হৈছিল যাযাবৰ- দি ট্ৰেভেলাৰ গোস্বামী। তেওঁলোকৰ মূল উদ্দেশ্যটোৱেই আছিল অসম তথা উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ বিভিন্ন চিনাকি -অচিনাকি পৰ্যটনৰ সম্ভাৱনাময় স্থান সম্পৰ্কে দেশ-বিদেশৰ পৰ্যটকক অৱগত কৰোৱা। সন্দেহ নাই যে পৰ্যটনৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত যোৰহাটত এইটোৱেই সংগঠন নহ’লেও সংগঠনটোৱে প্ৰকাশ কৰি উলিওৱা গ্ৰন্থ এইখনেই প্ৰথম বুলি ক’ব পাৰি। ‘যাযাবৰ- দি ট্ৰেভেলাৰ’ নামৰ প্ৰথম গ্ৰীষ্মকালীন সংখ্যাটোত উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ এনে কিছু বিখ্যাত-অখ্যাত বাৰেবহনীয়া পৰ্যটন উৎসৱৰ বিষয়ত আলোকপাত কৰিছে, যিয়ে স্বাভাৱিকতেই ভ্ৰমণকাৰীসকলক যে উৎসাহিত কৰিব। সংগঠনটোত জড়িত বেছি ভাগেই নতুন প্ৰজন্মৰ তথা উচ্চ শিক্ষিত। ‘যাযাবৰ- দি ট্ৰেভেলাৰ’ গোস্বামীৰ সম্পাদনা কক্ষৰ সম্পাদকৰ দায়িত্বত আছে উদীয়মান লেখক পৃথ্বীৰাজ পুৰকায়স্থ, সম্পাদনা সহযোগী নীলজ্যোতি চক্ৰৱৰ্তী, পল্লৱী বৰ্মন আৰু মনালি ডেকা। গ্ৰন্থখনৰ প্ৰথম বছৰৰ প্ৰথম সংখ্যাটোক গীষ্মকালীন সংখ্যা হিচাপে যোৱা ২৮ জুলাইত অসম সাহিত্য সভাৰ ৰাধাকান্ত সন্দিকৈ ভৱনত উল্লোচন কৰে। জ্যেষ্ঠ সাংবাদিক শাংকৰ কৌশিক বৰুৱাই সম্পাদনা কক্ষৰ অধিকাংশই ভ্ৰমণ পিয়াসী। সেইবাবেই তেওঁলোকৰ ভ্ৰমণৰ অভিজ্ঞতাপুষ্ট চিন্তাধাৰাৰ প্ৰতিফলন ঘটিছে গ্ৰন্থখনত। অসম, অৰুণাচল, মেঘালয়, নগালেণ্ড, মণিপুৰ, বৰাক উপত্যকাৰ চিন্তাকৰ্মক তথা ঐতিহাসিক ক্ষেত্ৰসমূহৰ বিষয়ে বিস্তাৰিতভাৱে উল্লেখ কৰিছে গ্ৰন্থখনত। কোনবোৰ ঠাই ভ্ৰমণৰ উপযুক্ত- এই সকলো কথাই গ্ৰন্থখনত সন্নিৱিষ্ট কৰিছে। সম্পাদনা সমিতিয়ে ভ্ৰমণযোগ্য ঠাইসমূহৰ শিক্ষা সংস্কৃতি, উৎসৱ-মহোৎসৱৰ তাৎপৰ্য, ভাতৃস্ববোধৰ এনাজৰীবোৰ ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান, ৰাস, মঠ-মন্দিৰ, ঐতিহাসিক গুৰুঘৰ

কথাবোৰ উল্লেখ কৰিবলৈ পাহৰা নাই। গ্ৰন্থখন ছমহীয়া নকৰি তিনিমাহৰ মূৰে মূৰে প্ৰকাশ কৰিব পাৰিলে পৰ্যটকসকল অধিক লাভাবান্ধিত হ'ব।

(০৯/০৯/২০১৮)

নৈৰ দৰে

লেখক - দেৱাংগ পল্লৰ শইকীয়া

আলোচক - অসীম চুতীয়া

প্ৰকাশক - সঞ্জীৱন প্ৰকাশন

বৈ থকা নৈ এখন দেখিলে অনুভূতিপ্ৰৱণ সকলো মানুহৰে মন আনন্দেৰে ভৰি পৰে। দেখাত ধীৰ-স্থিৰ যেন লগা নৈ এখনো ভিতৰি ভিতৰি কিমান অস্থিৰ হ'ব পাৰে; সেই কথা মানুহে অনুভৱ কৰিব নোৱাৰে। যিদৰে বৈ থকাটোৱেই নৈ এখনৰ নিয়ম, সেইদৰে গৈ থকাটোৱেই মানুহৰ জীৱন। বৈ থকা নৈ এখনৰ লগত মানুহৰ জীৱনৰ কিছু আৱেগ, কিছু অনুভূতিক সংপৃক্ত কৰি সৰ্বমুঠ ১৩টা গল্পৰে সংকলিত কৰা হৈছে এই গল্প সংকলনখন। গল্পৰ বিষয়বস্তুৰ নিৰ্বাচন আৰু উপস্থাপন শৈলী এই দুয়োটাৰ প্ৰসংগই শইকীয়াৰ গল্পসমূহক পঢ়ুৱৈৰ ওচৰ চপাই নিবলৈ যথেষ্ট। গল্পকাৰৰ দক্ষতাসম্পন্ন বৰ্ণনাই পঢ়ুৱৈক গল্পৰ সৈতে একাত্ম হোৱাৰ সুযোগ দিছে। বহুতো পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা আৰু অযথা পাণ্ডিত্য জাহিৰ কৰিবলৈ গৈ বহু গল্পকাৰে গল্পক পঢ়ুৱৈৰ সন্মুখৰ পৰা আঁতৰাই নিয়া বুলি বিভিন্ন সময়ত অভিযোগ উঠিছে। তাৰ মাজতো এচাম প্ৰতিশ্ৰুতিসম্পন্ন তৰুণে সংবেদনশীল আৰু মননশীলভাৱে গল্প লিখি আহিছে। দেৱাংগ পল্লৰ শইকীয়াক এই শ্ৰেণীৰ গল্পকাৰৰ শাৰীত ৰাখিব পাৰি।

গল্পসংকলনখনৰ এটা উল্লেখযোগ্য গল্প হৈছে 'জড়-জীৱ'। গল্পকাৰৰ উদ্ভাৱন আৰু বিষয়বস্তুৰ অগতানুগতিকতাই গল্পটোক দিছে এক শক্তিশালী আয়তন। দুৱাৰ, গাৰু, আলনা, জোতা আৰু ফ'ন এই পাঁচবিধ জড় পদাৰ্থক লৈ গল্পকাৰে 'জড়-জীৱ' গল্পটো লিখিছে। এই কেউবিধ বস্তুক কেন্দ্ৰ কৰি গল্পকাৰে নিজস্ব পৰ্যবেক্ষণ আৰু অভিজ্ঞতাৰ বলত যি এটা নিটোল গল্প লিখিছে সিয়ে গল্পকাৰৰ প্ৰতিভাৰ উমান দিয়ে। এই গল্পটোৰ মাজত অৱস্থিতিৰ ধাৰণা এটা প্ৰত্যক্ষ কৰা যায়। দুৱাৰ এখন, গাৰু এটা, আলনাডাল, জোতাযোৰ, ফ'নটো মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ একান্তই সংগী। ইহঁতে মানুহৰ জীৱনৰ বহু কথাই জানে, বুজে। ইহঁতে কথা ক'ব নোৱাৰিলেও গৰাকীৰ সহমৰ্মিতা প্ৰকাশ কৰে। এই জড় পদাৰ্থকেইবিধৰ অন্তৰালত মানুহৰ জীৱনৰ অপ্ৰকাশ্য ভালেমান দিশ উন্মোচিত কৰিছে গল্পকাৰে।

'ছোৱালী' গল্পটোত মাক নোহোৱা ছোৱালীজনীক লৈ দেউতাকৰ মনত জাগি উঠা অলুহীন আৱেগৰ সাৱলীল অনুভূতি প্ৰকাশ কৰিছে। সৰুতে মাকক হেৰোৱা ছোৱালীজনীক পিতৃস্বৰ চেনেহেৰে আপোন কৰি ৰাখিছে দেউতাকে। দিন বাগৰি যোৱাৰ লগে লগে ছোৱালীজনীক লৈ দেউতাকৰ আশংকা বাঢ়িছে, কিজানি ছোৱালীজনীয়ে নিজৰ পিতৃক অকলশৰীয়া কৰি এৰি থৈ গুচি যায়। জীয়েকৰ মৰমৰ পৰা বঞ্চিত হোৱাৰ বেদনাই দহি নিয়াৰ সময়তে দেউতাকে বুজি উঠিছে যে জীয়েকেও দেউতাকক লৈ চিন্তা কৰে। দেউতাকৰ মৰমৰ পৰা নিজকে আঁতৰাই নিব নোখোজা জীয়েকৰ মনোভাৱ বুজিব পাৰি দেউতাক হিচাপে তেওঁ সুখী হৈ উঠিছে। পিতা-পুত্ৰীৰ নামহীন সম্পৰ্কৰ এনাজৰীডাল গল্পকাৰে গল্পটোত সুন্দৰকৈ বান্ধি ৰাখিছে।

'ৰং' গল্পটোত সমাজত প্ৰচলিত কিছুমান অঘোষিত নিয়মৰ প্ৰতি গল্পকাৰ প্ৰতিবাদী হৈ উঠিছে। দেউতাকৰ মৃত্যুৱে মাকৰ মনত বিষাদৰ বাঁহী বজাই থকাৰ সময়তে সামাজিক নিয়মৰ দোহাই দি বৈধৱ্যৰ সাজ পিন্ধিবলৈ বাধ্য কৰাইছে পেহীয়েকে। পেহীয়েকে দেউতাকৰ মৃত্যুৰ পিছত দেউতাকে দিয়া মাকে হাতত পিন্ধি থকা খাৰুবোৰ এপাট এপাটকৈ খুলিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। এইবোৰ দেখি-শুনি আজিৰ প্ৰজন্মৰ যুৱক

হিচাপে গল্পৰ চৰিত্ৰ ধনপোনাই তীব্ৰ প্ৰতিবাদ জনাইছে। এই বিষয়ত আইতাকক অৱগত কৰোঁতে ‘আমি সমাজত আছোঁ...’ বোলা কথাষাৰ কৈয়ে আইতাকে দায় সাৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। যুক্তিৰে আইতাকৰ কথাষাৰ খণ্ডন কৰি ধনপোনাই সজোৰে কৈ উঠিছিল- ‘জানো আইতা, মই বিধৱা মানুহক অনৈতিক কাম কৰিবলৈ উৎসাহ দিবলৈ কোৱা নাই! মাথোঁ যিবোৰ নিয়মে বিধৱা মানুহজনীক গোটেই জীৱনটো ভিতৰি ভিতৰি জীয়াতু ভোগাব পাৰে, মানুহজনীক সুখেৰে এটা হাঁহি মৰাৰ পৰা বঞ্চিত কৰিব পাৰে, যিবোৰ নিয়মৰ পৰা সমাজৰ একো লাভ নহয়, সেইবোৰ নিয়ম অকণমান সলাব নোৱাৰিনে, সমাজৰ ক্ষতি নোহোৱাকৈ? সংস্কাৰত আঘাত নোহোৱাকৈ? কোনোবাইতো আৰম্ভ কৰিব লাগিব আইতা। তোৰ কথা বা মিনতিবাৰ কথা ভাবচোন আজিৰ এই দৃশ্যত!’ (পৃষ্ঠা-২৯) বিধৱা নাৰীৰ প্ৰতি পুৰণিকালৰে পৰা আজিলৈকে অসমীয়া মানুহৰ দৃষ্টিভংগীৰ কোনোধৰণৰ উত্তৰণ ঘটা পৰিলক্ষিত হোৱা নাই। গল্পটোৰ সামৰণিত গল্পকাৰে আশাবাদী দৃষ্টিভংগী এটা প্ৰকাশ কৰি সমাজৰ প্ৰত্যেকটো স্তৰলৈ ইয়াক প্ৰসাৰিত কৰি গল্পৰ ৰামধেনুৰ ৰঙৰ দৰে বিধৱা মানুহগৰাকীৰ জীৱনলৈও কিষ্কিৎ ৰঙৰ পোহৰ বিয়পাই পেলোৱাৰ ইংগিত দিছে।

‘পৃথিৱী’ গল্পটোত মানুহৰ এক মানসিক পৰিমণ্ডলক সুন্দৰভাৱে দাঙি ধৰিছে। মানুহৰ নিজস্ব এখন পৃথিৱী থাকে। এই পৃথিৱীখনক কেন্দ্ৰ কৰি মানুহৰ চিন্তা-ভাবনাৰ পৰিধিয়ে সীমাৰেখা আঁকে। বাসুদেৱ শৰ্মা নামৰ মাষ্টৰজনে নিজৰ জাতৰ লগত নিমিলা ললিতা নামৰ এজনী ছোৱালীক বিয়া কৰাই আনিছিল। কিন্তু কঠোৰ সামাজিক নিয়মত চামিল হৈ থকা বাসুদেৱ শৰ্মাৰ পিতৃ দয়ানন্দ শৰ্মাই এই কথাতে খংহস্ত হৈ গৰজি উঠিছিল- ‘বংশৰ নামত কলংক সনাজনক মই কোনোদিন মোৰ চাৰিসীমাত আশ্ৰয় দিব নোৱাৰিম, সি মোৰ সন্তানেই নহওক কিয়। মোক এটা সন্তানতকৈ এখন সমাজ লাগে।’ আৰু এই সমাজখনৰ বাবেই ললিতাই গোটেই ৰাতি বাসুদেৱ শৰ্মাৰ ঘৰৰ বাৰাণ্ডাত কটাই লাজে-অপমানে নিজৰ ঘৰলৈ ঘূৰি গৈছিল। বাসুদেৱ শৰ্মাই সমাজৰ বিৰুদ্ধে গৈ ললিতাক পুনৰ নিজৰ কৰি সমাজৰ পৰা আঁতৰি থকাৰ সংকল্প লৈছিল। কিন্তু আত্মসন্মানত আঘাত লগা ললিতাই পুনৰ বাসুদেৱ শৰ্মাৰ কাষলৈ উভতি নাছিল। সেই ললিতাই আশ্ৰয় ল’লেগৈ নদীৰ বুকুত। সমাজৰ বাবেই পিতৃ আৰু ললিতাৰ পৰা আঁতৰি আহিবলগীয়া হোৱা মাষ্টৰে অৱশেষত সকলোৰে পৰা আঁতৰি আহি নিসংগ হৈ জীয়াই থকাৰ অধিকাৰ হেৰুৱাইছিল। সিদ্ধান্ত অনুসৰি নৈৰ বুকুত জাঁপ দি মৰিবলৈ ওলাই যোৱা মাষ্টৰে বৰষুণত বাঁহৰ পৰা বাটত সৰি পৰি চি-চিয়াই থকা চৰাই পোৱালিটোৰ মোহত নমৰাকৈ বৈ গৈছিল। গল্পকাৰে মানুহক জীয়াই থাকিবলৈও যে কিছুমান উপলক্ষ্যৰ প্ৰয়োজন সেই কথাকে ‘পৃথিৱী’ গল্পটোৰ মাজেৰে প্ৰতিপন্ন কৰিছে।

‘কইনা’ গল্পটোত প্ৰকাশিত ব্যঞ্জনাই পঢ়ুৱৈৰ অন্তৰ স্পৰ্শ কৰিবলৈ সক্ষম হ’ব। সোণাপাহী নামৰ এগৰাকী নাৰীয়ে জীৱনৰ পাকচক্ৰত পৰি বিবাহপাশত আবদ্ধ নোহোৱাকৈয়ে থাকি গৈছিল। অথচ সমাজৰ নিয়ম অনুসৰি তেওঁ বিবাহপাশত আবদ্ধ নোহোৱা বাবেই দেহাটো অশুচি হৈ পৰিছিল। সেয়েহে জীৱনৰ শেষ বয়সত ভায়েক যোগেন আৰু পৰিয়ালৰ মানুহে কথা পাতি এজোপা কলগছৰ সৈতে সোণাপাহীৰ বিয়াৰ নিয়মখিনি কৰি গাত মাহ-হালধি, তেল-টেঙা সানি দিছিল। নহ’লে সোণাপাহীৰ মৃত্যু হ’লে সেই দেহাটো শুচি নহ’ব, পাছলৈ দহা-কাজ কৰিবলৈ সমাজৰ বাবেই ভায়েক যোগেন বিপদত পৰিব। এয়াই তথাকথিত এখন সমাজৰ নিয়ম আৰু তেনেধৰণৰ অকথ্য নিয়মে মানুহৰ জীৱনটোক দিয়া কষ্টৰ ছবি এখন এই গল্পটোত গল্পকাৰে দৰি ৰাখিছে।

গল্পকাৰ দেৱাংগ পল্লৱ শইকীয়াই মানুহৰ জীৱনৰ, সমাজৰ সৰু সৰু খুটি-নাটিবোৰ গল্পৰ মাজলৈ কঢ়িয়াই আনিছে। মানুহৰ জীৱন কিছুমান সৰু সৰু কথাৰেই সমষ্টি। সাধাৰণ দৃষ্টিৰে চাবলৈ গ’লে মানুহৰ জীৱনৰ কোনো বস্তুৱেই স্থায়ী নহয়। অথচ এই জীৱনটোৱে মানুহৰ কিমান যে হেঁপাহ! জীৱনৰ প্ৰতি মানুহৰ কিমান যে ভালপোৱা! কোনোবাই জীৱনটো সুখৰ মাজতো, দুখৰ মাজতো উদযাপন কৰিবলৈ শিকিছে। কোনোবাই আকৌ স্ব-অৰ্জিত নীতি-নিয়মক খামুচি ধৰি জীৱনৰ আনন্দ উপভোগৰ পৰা বঞ্চিত হৈছে। ভগামিৰে নিজক সজাই-পৰাই জীৱনটোৰ সুন্দৰতাখিনিক নিজে নিজেই নষ্ট হ’বলৈ এৰি দিছে। প্ৰসংগত উল্লেখ কৰিব পাৰি ‘ধুনীয়া মানুহজনী’ গল্পটো। অন্তৰখন ধুনীয়া নহ’লে যে বাহ্যিকতাৰে নিজক কেতিয়াও ধুনীয়া

কৰি ৰাখিব নোৱাৰি, সেই কথা গল্পকাৰে গল্পটোত উপস্থাপন কৰিছে। আকৌ অন্য এটা গল্পত গতানুগতিকতাৰ পৰা আঁতৰি আহি, একধেমামী জীৱনৰ পৰা মুক্তি বিচাৰি নিজৰ জীৱনটোক উদযাপন কৰিবলৈ ‘নিৰুদ্দেশ’ গল্পটোৰ চৰিত্ৰ ৰাজীৱ ক’ৰবালৈ গুচি গৈছে। মুঠতে এই গল্পসংকলনখনৰ গল্পসমূহৰ বিষয়বস্তু তেনেই সাধাৰণ। কিন্তু গল্পকাৰে সৰল প্ৰকাশভংগীৰ যোগেদি পঢ়ুৱৈৰ মনোজগতত কিছুমান প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি কৰিছে। ভাল গান এটা শুনিলে বহু সময়লৈ তাৰ সুৰটোৱে মনটোক খুন্দিয়াই থকাৰ দৰে এই সংকলনৰ গল্পবোৰেও পঢ়ুৱৈক মনৰ মাজত জোকাৰণি তুলিবলৈ সক্ষম হ’ব। এই সংকলনখনৰ গল্পবোৰত সমাজৰ অন্যায়ে, অনীতিৰ মাজত মানুহৰ জীৱন যন্ত্ৰণাকাতৰ হৈ পৰা দেখি গল্পকাৰৰ হাঁহকাৰ কৰি উঠা সুকোমল মনটো প্ৰত্যক্ষ কৰা যায়। সেইবোৰৰ প্ৰতি গল্পকাৰে নিজস্ব বক্তব্য দাঙি ধৰি গল্পৰ জৰিয়তেই সমাধানৰ পথা দেখুৱাই যোগাত্মক সমাজ এখন কল্পনা কৰাটো মন কৰিবলগীয়া বিশেষত্ব।

দেৱদূত, চমতান আৰু বিজ্ঞান

লেখকদ্বয় - পুষ্প এম. ভাৰ্গৱ, চন্দনা চক্ৰৱৰ্তী

অনুবাদ - দীনেশচন্দ্ৰ গোস্বামী

আলোচক - ৰিঞ্জুমণি হাজৰিকা

বাস্তৱত, সমাজলৈ পৰিৱৰ্তন আনিব পৰা, মানসিকতা বিজ্ঞানমুখী কৰিব পৰা বহুতো গ্ৰন্থ ৰচনা হোৱা দেখা যায়। কিন্তু পৰ্যালোচনা বা সঠিক মূল্যায়নৰ অভাৱত সেই গ্ৰন্থসমূহে গ্ৰহণ কৰিব পৰা ভূমিকাসমূহ উহ্য হৈ থাকে। ফলস্বৰূপে সমাজ পৰিৱৰ্তন কৰিব পৰা এজন মহাপুৰুষ হ’ব পৰাকৈ যোগ্যতা থকা অথবা এজন মহাপুৰুষ সৃষ্টি কৰিব পৰা সামৰ্থ্য থকা গ্ৰন্থসমূহ সদায় ভাল আমৰ পুলি হৈ বকৰানিত গজাৰ নিচিনা হয়। তেনেকুৱা গ্ৰন্থৰ উদাহৰণ বহুত আছে যদিও সাম্প্ৰতিক পৰিৱেশ-পৰিস্থিতিত গুৰুত্বসহকাৰে আলোচনা কৰি সাধাৰণ মানুহৰ মাজলৈ প্ৰসাৰিত কৰিবলগীয়া গ্ৰন্থ।

ভাৰতৰ সংবিধানৰ বিৰাল্লিছসংখ্যক সংশোধনত অন্তৰ্ভুক্ত ভাৰতীয় নাগৰিকৰ এক কৰ্তব্য হ’ল- ‘বৈজ্ঞানিক মানসিকতা, মানৱতা, প্ৰশ্ন সোধা আৰু সংস্কাৰৰ স্পৃহা ধাৰণ কৰাটো প্ৰতিজন নাগৰিকৰে কৰ্তব্য হোৱা উচিত।’ বৈজ্ঞানিক আৰু প্ৰযুক্তিগতভাৱে আগবাঢ়ি যোৱা পৃথিৱীৰ দেশসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম ভাৰত হ’ল বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰ প্ৰতি আনুগত্য নাগৰিকসকলৰ কৰ্তব্য বুলি সংবিধানতে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা একমাত্ৰ দেশ। ‘এঞ্জেলছ ডেভিল এণ্ড ছায়েন্স’ পুথিত সন্নিৱিষ্ট প্ৰৱন্ধসমূহত সংবিধানত অন্তৰ্ভুক্ত নাগৰিকৰ কৰ্তব্যৰ বিপৰীত ছবিখনে কিদৰে ভাৰতৰ সাধাৰণ শ্ৰেণিৰ লোকৰ পৰা শিক্ষিত, উচ্চশিক্ষিত আনকি বিজ্ঞানীসকলকো আচ্ছন্ন কৰি ৰাখিছে, উদাহৰণসহ দেখুৱাইছে। সমাজত চলি থকা বহুতো বিশ্বাসৰ ভেটি যে বৈজ্ঞানিক নহয়, তাক যুক্তিসহ বিশ্লেষণ কৰি দেখুৱাই বৈজ্ঞানিক মানসিকতা কিবা বৈজ্ঞানিক মানসিকতা প্ৰসাৰৰ বাবে কি কৰিব লাগে ইত্যাদি বিভিন্নধৰণৰ প্ৰৱন্ধ গ্ৰন্থখনত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছে। মুঠতে ভাৰতৰ দৰে এখন দেশৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক আৰু প্ৰযুক্তিগত প্ৰগতিৰ ক্ষেত্ৰত অন্তৰায় স্বৰূপ হৈ পৰা বিশ্বাস বা অন্ধবিশ্বাসসমূহৰ দূৰীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত বৈজ্ঞানিক মানসিকতাই ল’ব পৰা ভূমিকা আৰু গুৰুত্ব এই প্ৰৱন্ধ পুথিখনত আলোচিত কৰা হৈছে।

আধুনিক শব্দৰ অৰ্থ নজনাকৈ আধুনিক হৈ পৰা সমাজ এখনৰ কাৰণে এনেধৰণৰ গ্ৰন্থৰ প্ৰয়োজন আছে। কাৰণ ইন্টাৰনেট ব্যৱহাৰ কৰিব জনা স্ব-স্বীকৃত আধুনিক আৰু শিক্ষিত লোকসকলে শিক্ষাক কেৱল চাৰ্টিফিকেট, মাৰ্কস্বীটত আবদ্ধ কৰি ৰখাৰ বাহিৰে এচাম শিক্ষিত নিৰক্ষৰ লোকৰ সৃষ্টি হৈ গৈ আছে। অল্প শিক্ষাৰ দৰেই এই শিক্ষিত নিৰক্ষৰ লোকসকলো সমাজৰ বাবে অতি ভয়ংকৰ। তাতোতকৈ ডাঙৰ কথা এইসকলৰ ভিতৰত চিকিৎসক, বিজ্ঞান শিক্ষকৰ পৰা আৰম্ভ কৰি তাৰকা আৰু বিজ্ঞানীসকলো আছে।

গ্ৰন্থখনত এনেধৰণৰ বহুতো উদাহৰণ দিয়া হৈছে। গ্ৰন্থখনৰ মতে সমাজৰ অন্ধবিশ্বাসহীন স্তৰত থকা লোকসকল হ'ল সেইসকল, যিসকল মুকলি আকালৰ তলত ডেই যোৱা গৰম, কাটি যোৱা ঠাণ্ডা আৰু দবাপিটা বৰষুণৰ মাজত ফুটপাথত বাস কৰে। একমাত্ৰ তেওঁলোককে কোনোধৰণৰ অন্ধবিশ্বাসে চুব নোৱাৰে।

জৱাহৰলাল নেহৰুৱে 'দ্য ডিছক'ভাৰী অব ইণ্ডিয়া'ত উল্লেখ কৰিছে যে 'বৈজ্ঞানিক মানসিকতাই মানুহ কোন বাটে যোৱা উচিত সেইটোৰেহে মার্গ-নিৰ্দেশ কৰে। ই হ'ল একপ্ৰকাৰৰ মানুহৰ মুক্ত মানসিকতা। আজি আমি এক বৈজ্ঞানিক যুগত আছোঁ বুলি কোৱা হয়, কিন্তু তাৰ পৰিচয় জনসাধাৰণ বা তেওঁলোকৰ নেতৃত্বৰ গাত দেখিবলৈ পোৱা নাযায়।' প্ৰকৃত অৰ্থত নেহৰুৱে এই মতত জোৰ দি আমি ক'ব পাৰোঁ যে সমাজ বা দেশ একোখনৰ শাসকবৰ্গৰ মাজতহে বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰ অতীৰ প্ৰয়োজন। ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে সাধাৰণ নিৰক্ষৰ জনসাধাৰণৰ মাজত বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰ অভাৱ বুলি সেইটো স্তৰত বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰ প্ৰচাৰ-প্ৰসাৰৰ প্ৰৱণতা অধিক দেখিবলৈ পোৱা যায়। আমাৰ দেশৰ সাম্প্ৰতিক শাসকবৰ্গৰ মাজতো বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰ অভাৱ বাৰুকৈয়ে ধৰা পৰিছে। বানপানী-খহনীয়া ৰোধৰ বাবে পূজা-যজ্ঞ সম্পন্ন কৰি কোটি কোটি টকা শৰাধ কৰা মহোৎসৱবোৰে এটা বৈজ্ঞানিক মানসিকতাৰ অধিকাৰী জাতি বুলি আমাক ক'বনে?

এইবোৰ আচলতে আমাৰ শাসক-নেতৃবৰ্গ, বুদ্ধিজীৱী, তাৰকা, বিজ্ঞানী সকলোৰে উৰুলিপুঙা বা দায়িত্বহীন স্বভাৱৰ একো একোটা উত্তম নজিৰ। যুক্তি, বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ মাধ্যমেৰে সমাধান কৰিবলগীয়া বিষয় একোটা যেতিয়া ভাগ্য বা বিধিৰ হাতলৈ এৰি দিয়া হয়, তেতিয়া দেশৰ জনগণ আৱেগসৰ্বস্ব হৈ শাসকীয় ভণ্ডামিৰ গৰলকো অমৃত বুলি গ্ৰহণ কৰে। আমাৰ সামগ্ৰিক প্ৰগতিত বাধা দিয়া এই এলাঙ্কুবোৰত লাগি থাকিবলৈ আমাৰ ওপৰৰ সুবিধাজনক স্থিতিত থকাসকলৰ পৰা চাপ আহে; যাতে বশিজকুলীয়া, শাসকীয় শ্ৰেণীটোৰ স্বার্থ আৰু লালসা পূৰণ হয়।

সমাজত এলাঙ্কুসদৃশ কু-সংস্কাৰ আৰু অন্ধবিশ্বাসসমূহৰ প্ৰাদূৰ্তাৱ কেনেকৈ আঁতৰাব পাৰি, তেনে কিছু দৃষ্টিকোণেৰে উল্লেখিত গ্ৰন্থখন ৰচিত কৰা হৈছে। এনে গ্ৰন্থসমূহে জনসাধাৰণক নতুনচিন্তাৰ বাট মুকলি কৰি দিব। এনে গ্ৰন্থই আমাৰ যুক্তিবাদী মনটোৰ উত্থান ঘটাই বাস্তৱমুখী হ'বলৈ শিকাব।

দৈনিক অগ্ৰদূতঃ

(০৩/০৯/২০১৮)

প্ৰভাতী সূৰ্যৰ দেশ

লেখক - সন্তোষ কুমাৰ কৰ্মকাৰ

আলোচক - দয়ানন্দ পাঠক

উনবিংশ শতিকাৰ এগৰাকী স্বনামধন্য অসমীয়া জাতীয়তাবাদী বুদ্ধিজীৱী আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱনাধাৰিত এইখন উপন্যাসৰ এক সুকীয়া মৰ্যাদা নিশ্চিতভাৱে অনুভৱ কৰিব পৰা যায়। ঔপনিবেশিক যুগৰ আৰম্ভণিৰ লগে লগে অসমে নিজৰ সুকীয়া অস্তিত্ব হেৰুৱাইছে। হেৰুৱাইছে অসমীয়া কথা। লগতে অসমীয়াৰ স্বাভিমান। ১৮২৬ত ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ গহীনা লৈ অসম ইংৰাজীৰ শাসনৰ অন্তৰ্ভুক্ত হ'ল। ইংৰাজসকলে অসমত বাংলা ভাষা প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। এতেকে, তদানীন্তন কালৰ অসমৰ নাৰাজ-নাথল অৱস্থা। এনে অৱস্থাৰ পৰা নিষ্কৃতি লাভ কৰাটো বৰ সহজসাধ্য কাম নাছিল। তেনে সংকট কালতেই আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ দৰে উদাৰমনা, বিদ্যানুৰাগী, জাতীয় চেতনাৰে স্বাভিমानी, তাৰুণ্যৰ উন্মাদনাৰে স্পন্দিত ব্যক্তি এগৰাকী জাতীয়

জীৱনত আগ আসন দখল কৰিব পৰাটো অসম ইতিহাসৰেই এক গৌৰৱোজ্জ্বল অধ্যায়। এই অধ্যায়টোৰ ওপৰতেই এই উপন্যাসখন নিৰ্মিত।

জীৱনীমূলক উপন্যাসৰ ধাৰাটোৰ প্ৰাণপ্ৰতিষ্ঠা কৰোঁতা জন হ'ল চৈয়দ আব্দুল মালিক। 'ধন্য নৰ তনু ভাল' উপন্যাসখনৰ মাজেৰে জীৱনীমূলক উপন্যাসৰ ধাৰাটোৱে এক বলিষ্ঠ ৰূপ লাভ কৰে। এই উপন্যাসখন শংকৰদেৱৰ জীৱনৰ আধাৰত ৰচিত। এই ক্ষেত্ৰত আমি এটা কথা স্পষ্ট কৰা উচিত হ'ব যে জীৱনী ৰচনা আৰু জীৱনীমূলক উপন্যাস একেটা মুদ্ৰাৰেই ইপিঠি-সিপিঠি। অৱশ্যে তাৰ মাজতো পাৰ্থক্য প্ৰকট। জীৱনী কোনো ব্যক্তিৰ জীৱনালেক্ষ উপন্যাস নহ'বও পাৰে। কিন্তু জীৱনীমূলক উপন্যাসত জীৱনী থকাটো অনিবাৰ্য। জীৱনক ঔপন্যাসিকে কেনেদৰে চায় সেইটো পিছে তেওঁৰ নিজৰ দৃষ্টিভংগীৰ কথা। কিন্তু জীৱনক উলাই কৰি অথবা জীৱনী পৰিক্ৰমাক বিধ্বস্ত কৰি এখন মহৎ জীৱনীমূলক উপন্যাস নহ'ব। কিন্তু জীৱন পৰিক্ৰমাক নিজৰ সাহিত্যিক প্ৰয়োজনত কিছু সালসলনি কৰি লোৱাত নিশ্চয় বাধা নাথাকে। জীৱনীমূলক উপন্যাসৰ লেখকগৰাকীয়ে নিজৰ সপক্ষে যুক্তি দৰ্শাব পাৰে নিজৰ সাহিত্যকৰ্মৰ প্ৰয়োজনত।

জীৱনীমূলক উপন্যাসৰ ধাৰাটো নিঃসন্দেহে আৰ্বাচীন। অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ প্ৰায়গৰাকী মহৎ ব্যক্তিৰ জীৱনৰ আধাৰত উপন্যাস ৰচনাৰ এটা বলিষ্ঠ পৰম্পৰা নিৰ্মিট হোৱাটো সুখৰ কথা। মালিক চাহাবে আৰম্ভ কৰা ধাৰাবাহিকতা মন কৰিবলগীয়া। শংকৰদেৱৰ জীৱনাধাৰিত উপন্যাস এখন লক্ষ্মীনন্দন বৰাই লিখিছে। মাধৱদেৱৰ জীৱনাধাৰিত উপন্যাস এখনো তেওঁ লিখিছে। তাৰ পাছতো অনেক জীৱনীমূলক উপন্যাসৰ ৰচনা ঘটিছে।

আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱনাধাৰিত উপন্যাসৰ পূৰ্বে গুণাভিৰাম বৰুৱাই 'আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱন চৰিত'(১৮৮০) নামেৰে এখন তথ্যনিষ্ঠ জীৱনীগ্ৰন্থ ৰচনা কৰিছিল। এনে আলোচনা আৰু ঐতিহাসিক তথ্যসমলৰ বিচাৰ-বিশ্লেষণৰ আধাৰত ঢেকিয়াল ফুকন আমাৰ বাবে প্ৰবাদ পুৰুষ বা লিজেণ্ডত পৰিণত। তেনে এগৰাকী প্ৰবাদ পুৰুষৰ জীৱনকেন্দ্ৰিক উপন্যাস এখন ৰচনা কৰিব পৰাটোৱে এক মহৎ কাম। তেনে কামৰ বাবে কৰ্মকাৰ আমাৰ প্ৰশংসাৰ পাত্ৰ। ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱনীকাল আছিল কম সময়ৰ। সেইখিনি সময়তেই তেওঁ ভাষাপ্ৰীতি আৰু অসমীয়া জাতিৰ প্ৰীতিৰ এক জীৱন্ত নিদৰ্শন দেখুৱাই যাব পাৰিছে। সংক্ষেপতে ক'বলৈ হ'লে, ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱন চৰিতৰ স'তে অসমীয়া ভাষাৰ এক এৰাব নোৱাৰা সম্পৰ্ক। আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন নোহোৱাহেঁতেন অসমত সদ্যপ্ৰচলিত বাংলা ভাষাৰ ঠাইত পুনৰ অসমীয়া ভাষাৰ স্থাপনৰ প্ৰক্ৰিয়াত অনেক বিলম্ব হ'লহেঁতেন। যি কি নহওক, লেখকে ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱনৰ সৰু-বৰ প্ৰায় প্ৰতিটো কথাৰেই উপন্যাসত ঠাই দিবলৈ যত্ন কৰিছে।

ঢেকিয়াল ফুকনে নিয়মিয়াকৈ ডায়েৰী লিখিছিল। সেই ডায়েৰীখনৰ অস্তিত্ব সম্পৰ্ক চিন্তা কৰিবলগীয়া। গুণাভিৰাম বৰুৱাই আনন্দৰামৰ 'জীৱন-চৰিত' লিখিবলৈ লওতে উক্ত ডায়েৰীখনৰ পৰা নিশ্চয় তথ্যসমল সংগ্ৰহ কৰিছিল বুলি ভাবিব পাৰি। কিন্তু লেখকে গুণাভিৰামৰ জীৱন চৰিতখনকেই আনন্দৰামৰ বিষয়ে তথ্যবহুল গ্ৰন্থ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা বুলি স্বীকাৰোক্তি দিছে- 'সেয়েহে গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ এই গ্ৰন্থখনকে মূল আকাৰ বা আধাৰ হিচাপে লৈ এই উপন্যাসখন ৰচনা কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছো।' আমাৰ বোধেৰে তেওঁ উচিত কামেই কৰিছে। গুণাভিৰাম বৰুৱাই আনন্দৰামৰ বিষয়ে লিখা তথ্যনিষ্ঠ কথাখিনি শোল অনাই নিৰ্ভৰযোগ্য। আন আন জীৱনী বা প্ৰতিবেদন শোল অনাই সত্য আৰু নিৰ্ভৰযোগ্য হ'ব বুলি আশা কৰিব নোৱাৰি। অৱশ্যে, গুণাভিৰাম বৰুৱাৰ গ্ৰন্থখনতো আবেগৰ পয়োভৰ নস্যাৎ কৰিব নোৱাৰি। কাৰণ তেওঁ আনন্দৰামৰ পৰিয়ালৰেই এগৰাকী উত্তৰাধিকাৰী।

আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱনো বৰ্ণিল বহুৰঙী। জাতীয়ভাবাপন্ন। এইগৰাকী ব্যক্তিৰ জীৱনৰ সৰু-বৰ প্ৰায় প্ৰতিটো কথাই উপন্যাসখনত লেখকে আনিবলৈ কৰা প্ৰয়াস লক্ষ্যণীয়। মুঠ ২২ টা অধ্যায়ত নিৰ্মিত উপন্যাসখন আৰম্ভ কৰা হৈছে আনন্দৰামৰ পিতৃ হলিৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ চাকৰি জীৱনৰ মাজভাগৰ

পৰা। হলিৰাম ঢেকিয়াল ফুকন ঔপনিবেশিক ইংৰাজ চৰকাৰৰ এছিছটেন্ট মেজিষ্ট্ৰেট হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। সেই কথাখিনিও উপন্যাসখনত অতি জীৱন্তভাৱে চিত্ৰিত।

উপন্যাসখনত তদানীন্তন কালৰ অনেক ঐতিহাসিক কথাও সুন্দৰকৈ বৰ্ণিত। ১৮২৬ত অসম ৰাজ্যৰ শাসনভাৰ ঐতিহাসিক ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ গহনালৈ ইংৰাজ কোম্পানী ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ কৰ্তৃত্বভুক্ত হয়।

হলিৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ মনমেজাজতো অসমপ্ৰীতি, অসমীয়া প্ৰীতি, তৰুপ চিন্তা-চেতনাৰ একাগ্ৰতা তেওঁৰ পুত্ৰ আনন্দৰামৰ মাজতো পৰিস্ফুট।

হলিৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ জন্ম কাহিনীৰ লগতে তেওঁৰ পূৰ্বসূৰীৰ কথাও উপন্যাসখনত বিবৃত। এনে বিবৃতিত অসমৰ ইতিহাস জোঁকাৰি যোৱা মানৰ অসম আক্ৰমণৰ কথাও বৰ্ণিত। এনে ঐতিহাসিক কথাবোৰ ঔপন্যাসিকে আহোম ৰজা গৌৰীনাথ সিংহৰ (ৰাজত্বকাল ১৭৮০-১৭৯৫) ৰাজত্ব কালৰ পৰাই আৰম্ভ কৰিছে। হলিৰাম আৰু তেওঁৰ ভ্ৰাতৃ যজ্ঞৰামৰ সাহসিকতাৰ কথা একপ্ৰকাৰ সৰ্বজনবিদিত আছিল। আহোম স্বৰ্গদেউ চন্দ্ৰকান্ত সিংহই হলিৰামক ফুকন পাতিছিল। দুয়োজনেই ইংৰাজী ফৰফৰীয়াকৈ ক'ব আৰু লিখিব পাৰিছিল। সেইবাবেই হলিৰামক ইংৰাজ চৰকাৰেও নামনি খণ্ডৰ কালেক্টৰী চিৰস্বাদাৰ হিচাপে নিযুক্তি দিছিল আৰু কামৰূপৰ ভূমি বন্দৱস্তৰ দায়িত্ব অৰ্পিছিল। পাছলৈ গুৱাহাটীত তেওঁ এছিছটেন্ট মেজিষ্ট্ৰেট হিচাপে নিযুক্তি লাভ কৰিলে। গুৱাহাটীতেই আনন্দৰামৰ জন্ম হয়। তেওঁৰ গুপ্ত নাম আছিল হেমকৰ্ণ। হলিৰামে আন আন গ্ৰন্থৰ লগতে বাংলা ভাষাতেই 'আসাম বুৰঞ্জী' গ্ৰন্থখন লিখিছিল।

এইদৰে আনন্দৰামৰ জন্মৰ আগৰছোৱা উপন্যাসখনত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। এক নম্বৰ অধ্যায়ৰ পৰা আৰম্ভ কৰি আঠ নম্বৰ অধ্যায়ৰ ভিতৰত আনন্দৰামৰ শৈশৱৰ জীৱন্ত ছবি এখন অতি সজীৱভাৱে দাঙি ধৰা হৈছে। ন নম্বৰ অধ্যায়ত আনন্দৰামৰ চাকৰি জীৱনৰ আৰম্ভণি। দহ নম্বৰ অধ্যায়ত আনন্দৰামৰ ৰচনা সম্ভাৰৰ বিষয়ে এক সুন্দৰ বিৱৰণ। 'ইংলেণ্ডৰ বিৱৰণ' লেখাটোৱেই আনন্দৰামৰ প্ৰথম লেখা। 'অৰুণোদই'ত প্ৰকাশ কৰিছে সম্পাদক নাথান ব্ৰাউনে।

খ্ৰীষ্টধৰ্ম প্ৰচাৰৰ কথাও উপন্যাসখনত সুন্দৰকৈ বিবৃত। সেই সময়ৰ অনেক অসমীয়া লোকে খ্ৰীষ্টধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিছে। উদাহৰণস্বৰূপে, নিধিৰাম দত্ত, পাছলৈ নিধিৰাম ফাৰৱেল। তেওঁ খ্ৰীষ্টধৰ্ম গ্ৰহণ কৰি আমেৰিকান ব্যপ্তিষ্ট মিছনৰো এগৰাকী সদস্যৰ দায়িত্ব পালন কৰিছিল। আনন্দৰামৰ ওপৰতো বিভিন্নভাৱে খ্ৰীষ্টধৰ্মৰ প্ৰভাৱ পৰিছিল যদিও তেওঁ নিজৰ স্বধৰ্মৰ প্ৰতিহে আমৰণ অনুৰাগী হৈ থাকিল।

আনন্দৰামৰ দৈহিক গঠন সম্পৰ্কেও ঔপন্যাসিকে বহুখিনি লিখিছে। আনন্দৰামে অসমীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰয়োজনৰ প্ৰতি লক্ষ ৰাখি 'অসমীয়া ল'ৰাৰ মিত্ৰ' বুলি কিতাপ এখন প্ৰণয়ন কৰিছিল। একেদৰে আইন-আদালতৰ বিষয়েও এখন হাতপুথি। এইদৰে আৰু অনেক গ্ৰন্থৰ প্ৰণয়ন আৰু প্ৰকাশ কৰিছিল।

আনন্দৰামৰ পিঙ্কন-উৰণৰ কথাখিনিও দৃষ্টব্য। ১৭৫ নম্বৰ পৃষ্ঠাত এইদৰে লিখা হৈছে- 'আনন্দৰামৰ পিঙ্কনত আংগা চোলা আৰু পাটৰ চুৰিয়া। মূৰত অসমীয়া পাগুৰি।'

সকলোতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা, অসমত বাংলা ভাষা স্কুল-কাছাৰীত ব্যৱহাৰ হোৱাটো আনন্দৰাম হৈছিল ব্যথিত। তেওঁ অসমীয়া ভাষাৰ স্বকীয়তা আৰু সমৃদ্ধ স্থিতিৰ সপক্ষে এখন প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুত কৰিছিল আৰু চৰকাৰৰ ওচৰত সেই প্ৰতিবেদন এখন তথ্যসমৃদ্ধ দস্তাবেজৰ দৰে আগবঢ়াইছিল।

উপন্যাসৰ অন্তিম অধ্যায়ত আনন্দৰামৰ অসুখ আৰু মৃত্যুৰ কথাখিনি জীৱন্তভাৱে বৰ্ণিত। মৃত্যুৰ সময়ত তেওঁৰ বয়স মাত্ৰ ২৯ বছৰ ন মাহ ২৯ দিন। গুণাভিৰাম বৰুৱাই আনন্দৰামৰ পুত্ৰ পাঁচ বছৰীয়া ৰাধিকাৰামক কোলাত লৈ আনন্দৰামৰ চিতাত অগ্নিসংযোগ কৰিছিল। এনেবোৰ কথাও উপন্যাসখনত জীৱন্তভাৱে বৰ্ণিত কৰা হৈছে।

উপন্যাসখনৰ আন এটা উল্লেখনীয় দিশ আছে। তদানীন্তন সময়ৰ অনেক ব্যক্তিৰ জীৱনৰ কথাও উপন্যাসত বৰ্ণিত। নিধিৰাম ফাৰৱেল, মণিৰাম দেৱান, নাথান ব্ৰাউন, ডেভিডস্কট আদি ব্যক্তিৰ কথাও

ঐতিহাসিক দৃষ্টিৰেই উপস্থাপিত। উপন্যাসখন পঢ়িলে ভাব হ'ব আমি উপন্যাস পঢ়া নাই। উপন্যাসৰ ৰূপত উপস্থাপিত অসমৰ সেই সময়ৰ ইতিহাসখনহে যেন পঢ়িছো। এই দিশটোৱে উপন্যাসখনক বিশেষ মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। সেইখিনি নোহোৱাহেঁতেন উপন্যাসখনৰ গুৰুস্থ কিছূ লাঘব হ'লহেঁতেন।

(১০/০৯/২০১৮)

নাতি আৰু হাতী

লেখক - ভদ্ৰেশ্বৰ ৰাজখোৱা

আলোচক - অজয় কুমাৰ বৰা

অসমীয়া সাহিত্যৰ বেছি ভাগ গল্পই কাহিনী প্ৰধান। ৰামধেনু যুগৰ গল্পকাৰ ভদ্ৰেশ্বৰ ৰাজখোৱা একমাত্ৰ ব্যতিক্ৰম, যাৰ সকলো গল্পই চুটি গল্প। এই গল্প সংকলনখন ২০১৩ তে প্ৰকাশ হৈছিল যদিও অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ দস্তাবেজৰূপে ই সদায় স্বীকৃত হৈ থাকিব। শ্যেলী, কিটচ, বাইৰণ, ৰবীন্দ্ৰনাথ, দেৱকান্ত বৰুৱা, নীৰোদ চৌধুৰী, হেম বৰুৱাৰ লেখাৰ প্ৰাসংগিকতা নাইকিয়া হৈ গৈছে জানো? চিৰ নতুন হৈ আছে। সেইদৰে ভদ্ৰেশ্বৰ ৰাজখোৱাৰ গল্পত একোটা সময়ৰ সামাজিক, বৌদ্ধিক, ভাষা আদি স্থায়ী হৈ ৰৈ গৈছে। সেয়ে এইবোৰ সৰ্বকালৰ বাবে প্ৰাসংগিক। লেখকৰ তিনিটা বিশেষ বৈশিষ্ট্য আছে- ভাষা, সমাজ আৰু মনোবৈজ্ঞানিক দৃষ্টিভঙ্গী। তেওঁৰ গল্পবোৰ কাহিনী সৰ্বস্ব নহয়, মুহূৰ্ত সৰ্বস্ব। একোটা বিশেষ মুহূৰ্ত প্ৰকাশ কৰিবলৈ যাওঁতে তেওঁ ভাষা, সমাজ আৰু মনোবৈজ্ঞানিক সহায় লয়। একোটা পৰিৱেশ আৰু মুহূৰ্তৰ কথা কওঁতে কে'বটাও চকুৰে পৰিস্থিতি অধ্যয়ন কৰা যেন লাগে। তেওঁ মুহূৰ্তটো প্ৰকাশ কৰিবলৈ গৈ মুহূৰ্তটো প্ৰকাশ কৰে, কিন্তু পাঠকৰ চিন্তা কৰিবলৈ এৰি দিয়ে। কোনো গল্পৰ শেষ নাই। ঔৎসুক্য বঢ়াই মুহূৰ্তটো প্ৰকাশ কৰে। তেনে ধৰণৰ গল্প অতি বিৰল।

লেখকে যিটো ভাষা ব্যৱহাৰ কৰে, সেইটো হৈছে মধ্য অসমৰ কথিত ভাষা। তেওঁৰ ভাষাৰ মাধুৰ্য আৰু সৌন্দৰ্য আপুৰুগীয়া। সংস্কৃত গণ্ডী বা ইংলিচ গণ্ডী নহয়; সম্পূৰ্ণ কাহিনী বা পৰিৱেশৰ লগত খাপ খোৱা। তেওঁৰ শব্দবোৰ- ঠহ-ঠহাই যায়, আচন্দাই কৰা, তিলকে তাল, ল'ছালী, পিতেক, পাইমেৰী, ইচকুল, খুন্দখোৱা, চোভাকৰা, পাটচলা ইচকুল, দুছেনীমান, ছিলেমা, লিছা, পুঙী ঔ কিল, খালামূৰি, ৰাইজৰ হজ ইত্যাদি। বাক্যবোৰ- ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে আনন্দতে কলঙৰ জহা আহোতে কিহবাত বাধা পাই নাৰ মাছবোৰে ফুলজাৰিৰ দৰে চাৰিওফালে ছিটিকি যোৱাদি দেও দি দেওদি ঙ্গপিয়াই ফুৰিছে। পলাই অহা ছোৱালী এজনীৰ সন্তান জন্মাৰ পাছৰ কথা- নাতি-নাতিনী নোহোৱালৈকে মাক-বাপেকবোৰে ভেম ধৰি থাকে, যেই নাতি-নাতিনী হয়, সিৰোৰ পাহৰি যায়। ককা-আইতা শব্দকেইটাই সমস্ত ক্ষোভ বানপানীৰ সোঁতে মেটেকা উটুৱাই নিয়াই লৈ যায়। প্ৰেম কেনেকৈ হয়- পথাৰ উপচি পৰা প্ৰথম বৰষুণৰ পানীখিনিত কেনেকৈ ক'ৰ পৰা ৰঙা কনীলগা পুঠিমাছবোৰ আহে কোনেও নজনাৰ দৰে, কেনেকৈ ভাল পোৱা হ'ল তাঁহাতেও নাজানিলে। 'জী নাতি জপনা কাটি, পো নাতি ধৰে আটি'। পিঠিখন ডবা চোৱা দিব, বাঘৰ আগতেল খোৱা, ভেকুলিৰ পিঠিত নোম গজিবনে? ইত্যাদি।

অসমীয়া সাহিত্যত গ্ৰামীণ সমাজ অংকন কৰোতে কল্পনাৰ আশ্ৰয় লয়, কিন্তু লেখকে নিজৰ জন্মস্থান খুটিকঠীয়া গাঁওখনৰ মাজেৰে অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ সকলো দোষ-গুণ, খুটি-নাটি ৰাইজক স্পষ্টকৈ দেখুৱাইছে। বিয়া নাম, ভাওনা, অসমীয়া সংস্কৃতিৰ খোল-তালৰ লয়, নৃত্য, বিয়া, খেলা-ধূলা সকলো আৰ-বেৰ নোওৱাকৈ অতি ইংগিতপূৰ্ণ ভাষাত সৰিস্তাৰে বৰ্ণনা কৰিছে। কলং, বিল, খাল, হালবোৱা, মাছমৰা, তাঁতবোৱা, ৰন্ধা-বঢ়া সকলো অতি সুন্দৰকৈ কাহিনীৰ লগত খাপ খোৱাকৈ প্ৰকাশ কৰিছে। মনোবৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণ- আটাইতকৈ উল্লেখযোগ্য কথাটো হ'ল যে তেওঁ প্ৰত্যেকটো গল্পতে মনোবৈজ্ঞানিক বিশ্লেষণ কৰিছে।

গাৰ পৰা ওলোৱা তেজ যিদৰে একে, বগা-ক'লা, ধনী-দুখীয়া, জ্ঞানী-অজ্ঞানী সকলোৰে মনোবিজ্ঞান একে। সেয়ে তেওঁৰ গল্প ইমান জনপ্ৰিয়। চৰিত্ৰবোৰ সকলোৰে চিনাকি যেন লাগে।

এই সংকলনখনত প্ৰকাশ হোৱা গল্পবোৰ আকাশবাণী গুৱাহাটী কেন্দ্ৰৰ সাহিত্য চ'ৰা, নগাঁও আকাশবাণী কেন্দ্ৰৰ আজিৰ সাহিত্য, নীলাচল, অসম বাণী, দৈনিক অসম, জনমভূমি, ৰূপকাৰ আদিৰ বিহু বা পূজা সংখ্যাত প্ৰকাশ হোৱা আৰু প্ৰচাৰ হোৱা।

এই সংকলনখন মুঠতে ২১ টা গল্প সংকলন কৰা হৈছে। কেইটামানৰ নাম এনে ধৰণৰ- 'নাতি আৰু হাতী', 'টোপ', 'শিকলি', 'বিপদ', 'নিয়ম', 'সৰু মানুহ', 'বহুত ৰাতি হ'ল', 'আইনা', 'অগ্নিগড়', 'এবেসে', 'জানিলো', 'তাহো দেশহ শুনহ' আদি। তেওঁৰ গল্পবোৰ প্ৰকৃতৰ্থতেই চুটি। 'নাতি আৰু হাতী' গল্পটোৰ নায়িকা মাধবী। ওচৰৰ গাঁৱৰ পৰা প্ৰেম কৰি পলাই আহিছিল। দুজনী ছোৱালীৰ পাছত এটা ল'ৰা হওঁতেই স্বামীৰ হঠাতে মৃত্যু হয়। পুতেকে বিয়া পাতিলে। বোৱাৰীয়েকৰো একাদিক্ৰমে তিনিটা সন্তানৰ জন্মহে মৃত্যু হ'ল। শেষৰ সন্তানটো পুৰণি নিয়ম অনুযায়ী অজাতিত বেচাৰ কাৰণেই নে কি কাৰণে, স্বাভাৱিকভাৱেই জীয়াই থাকিল। পুতেক-বোৱাৰীয়েকৰ দুৰ্ঘটনাত মৃত্যু হ'ল। মাত্ৰ থাকিল নাতি বাখৰ। অনেক কষ্ট কৰি আইতাক মাধবীয়ে বাখৰক মানুহ কৰিলে। ডাঙৰ হ'ল, পঢ়া-শুনাত ভাল হ'ল। ডাঙৰ চাকৰি পালে। আজি বাখৰৰ বিয়া।

কাহিনীটোৰ আৰম্ভ আৰু শেষ সময় সীমিত। গল্পটোৰ শব্দ আৰু ভাষাৰ যাদু এনেকুৱা যে এডাল শিকলিৰ দৰে। তাৰ পৰা এটা শব্দ বা এটা বাক্য আঁতৰাই দিলে অথহীন হ'ব। ডাঙৰ কথাটো হ'ল নিজৰ জীৱনতকৈয়ো মৰমৰ, আটাইতকৈ ডাঙৰ সম্পদ নাতিৰ বিয়াত আইতাক কিমান সুখী হ'ব পাৰে বুজা যায়। কিন্তু প্ৰশ্ন হয়, তেওঁলোকৰ ঘৰৰ বাকীবোৰৰ দৰে বাখৰৰো মৃত্যু সোনকালে হ'ব নেকি? সিহঁতৰ বংশ ৰক্ষা হ'বনে? কম বয়সতে যে মৃত্যু হয়, পৰম্পৰা বুলিয়ে কয়, সেইটো অন্ধবিশ্বাস নে পৰম্পৰা অনুযায়ী মৃত্যু হ'ব বুলি ভাবি থকাৰ কাৰণে মানসিক দ্বন্দ্ব হৈ অকালতে মৃত্যু হয়। কথাটো ভাবিবলগীয়া। সেয়ে মই কৈছো- তেওঁৰ গল্পবোৰত ভাষা, সমাজ আৰু মনোবিজ্ঞান সংপৃক্ত হৈ আছে। ব্যঞ্জন এখন ৰন্ধাৰ পাছত শাক-পাচলি, মছলা, সিদ্ধ কৰাৰ পদ্ধতি আদিৰ বেলেগ বেলেগ জুতি ল'ব নোৱাৰি, মাত্ৰ সংমিশ্ৰণৰ পৰা সমূহীয়া সোৱাদটোহে আচল। তেওঁৰ গল্পবোৰো তেনেকুৱাই, সোৱাদ জিভাত লাগি থাকে, কিন্তু তাক ভাগ ভাগকৈ বিশ্লেষণ কৰা সম্ভৱ নহয়।

তেওঁৰ নিজৰ গাওঁখনৰ বাহিৰেও কাশ্মীৰৰ পটভূমিত ৰচনা কৰিছে 'বৰফ যেতিয়া গলিছিল', উৰিষ্যাৰ সূৰ্য মন্দিৰৰ পটভূমিত 'টো খেল টো খেলি', ঊনবিংশ শতিকাৰ স্বাধীনতাপ্ৰিয় বীৰ পুৰুষ শম্ভুধন ফংল'ছাৰ মাজেৰে ডিমাছা সকলৰ ভাষা-সংস্কৃতি। বৃষঙ্গীমূলক কাহিনীৰ ভিত্তিত 'অমৃতপ্ৰভা'(কাশ্মীৰৰ ৰজাৰ লগত তাহানি বিয়া হোৱা মহাৰণী), আহোম ৰাজত্বৰ বিখ্যাত নাৰী চৰিত্ৰক লৈ প্ৰথম গদ্য ৰচনা - 'এদিন ক্লিয়'পেট্ৰাই কান্দিছিল'(গড়মা কুঁৱৰী), সিন্ধুৰা হাজৰিকা, বাংলাদেশৰ যুদ্ধৰ পটভূমিত 'কুকৰ' আদি।

মোক বাদ দি

লেখক - পবিত্ৰ কুমাৰ কলিতা

আলোচক - হেমন্ত কুমাৰ চৌধুৰী

দুকুৰি দুটা কবিতা সন্নিৱিষ্ট এই কবিতাপুথিখনৰ কবিতাসমূহে যথার্থতে পোৱা-নোপোৱাৰ বেদনাক্ৰান্ত অভিব্যক্তিৰ চিত্ৰপট অংকিত কৰিছে। আত্মীয় অনুভূতিৰে মানৱীয় চৰিত্ৰ-কৰ্ম কি হোৱাতো প্ৰয়োজন,

সেই চেতনাৰ আৱহ স্বৰ-সন্ধিক লেখকে কাব্যিক ব্যঞ্জনাৰে সমৃদ্ধ কৰি তুলিছে। কবিতা পুথিখনত ‘ফিৰিঙতি’, ‘মুক্তি পথৰ যাত্ৰী’, ‘অৱক্ষয়’, ‘তেজে ধোৱা তিৰাশী’, ‘উৰুকা’, ‘বিছাৰিছো কি’, ‘মোক বাদ দি’ আদি কবিতাত ভ্ৰষ্ট নীতি-আদৰ্শৰ ছাপ, আন্দোলনে কি দিলে, কি পালে সমাজে আৰু ৰাজপথত মানৱতাৰ গান গাই ভগুমিৰে চৰিতাৰ্থ পূৰ কৰা চিত্ৰকল্প প্ৰকাশ পাইছে।

কবিয়ে কৈছে-

‘মোৰ মাজত মোক বিচাৰিলো
মোৰ হাত ভৰি কলিজা মোৰ নহয়
চকু কাণ মগজু মোৰ নহয়
আচলতে মই মানুহজনেই মোৰ নহয়।’

স্পন্দন শিহঁৰিত শব্দচয়নেৰে অৰ্থৱহ ভাবানুভূতিক কাব্যিক ৰসাস্বাদন দিয়াত কবিতা পঠনপ্ৰিয় হৈ উঠিছে। অৱশ্যে ক’ৰবাত ক’ৰবাত শব্দশুদ্ধিকৰণৰ খল থাকি গ’ল যদিও সৃষ্টিশীল সাহিত্যত কবিয়ে বোধশক্তিৰ সংযম ৰক্ষা কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

(২৪/০৯/২০১৮)

থিয়েটাৰৰ দাপোণ

সম্পাদনা - মনোৰঞ্জন কলিতা

আলোচক - ফণীধৰ পাঠক

প্ৰকাশক - ৰূপালীম বৰুৱা

মূল্য - ১০০.০০ টকা

অসমত ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰখনত আলোকপাত কৰিবলৈ সময়ে সময়ে আলোচনী প্ৰকাশ কৰি অহা হৈছে যদিও অকল ভ্ৰাম্যমাণ থিয়েটাৰক সামৰি আলোচনী প্ৰকাশ কৰা প্ৰকাশকৰ সংখ্যা তেনেই নগণ্য বুলিব পাৰি। ইয়াৰ কাৰণ হয়তো এনে হ’ব পাৰে যে পঢ়ুৱৈৰ সংখ্যা অসমত তুলনামূলকভাৱে বহুত কম। তাতে অকল এটা বিষয়ৰ ওপৰত আলোচনী প্ৰকাশ কৰি থাকিলে আলোচনীখন চলি থাকিবলৈকে পঢ়ুৱৈ নোলাব। সেই কথা ভাবিয়ে হয়তো কোনো প্ৰকাশকে আলোচনী প্ৰকাশ কৰি ব্যৱসায় কৰাৰ কথা নাভাবো।

অৱশ্যে আজিৰ অসমত সেই চিন্তা নাই। অসমত এতিয়া ভ্ৰাম্যমাণ থিয়েটাৰৰ দৰ্শক অগণন। এই দৰ্শকখিনিক যদি সুস্থ চিন্তাৰে আঙুৱাই নিব পাৰি তেনেহ’লে ভ্ৰাম্যমাণ থিয়েটাৰৰ ভৱিষ্যৎ উজ্জ্বল বুলি নিঃসন্দেহে ক’ব পাৰি।

আলোচনীখনৰ লেখক-লেখিকাসকলো স্বনামধন্য। ‘দৈনিক অগ্ৰদূত’ৰ মুখ্য সম্পাদক কনকসেন ডেকাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বিশিষ্ট শিল্পী, সাহিত্যিক ৰঙ্গ ওজা, প্ৰখ্যাত নৃত্য-শিল্পী নৃত্যাচাৰ্য যতীন গোস্বামী, নাট সমালোচক অতুল মজুমদাৰ, নাট্যকাৰ জিতেন শৰ্মা, ‘অসমীয়া প্ৰতিদিন’ কাকতৰ মুখ্য সহকাৰী সম্পাদক অচ্যুত কুমাৰ পাটোৱাৰী আদিৰ অভিজ্ঞতাপুষ্ট পুৰঠ লেখাই থিয়েটাৰৰ দাপোণখন মোহনীয় কৰি তুলিছে।

এজাক বৰমুগৰ অপেক্ষাত
লেখিকা - গীতা দত্ত
আলোচক - জয়কান্ত শৰ্মা

গীতা দত্ত প্ৰণীত কবিতাপুথিখন তেওঁৰ প্ৰথম প্ৰয়াস হ'লেও কবিতাবোৰ কেঁচেলুৱা নহয়, পৈণত আৰু পৰিপক্ব। তীক্ষ্ণ দৃষ্টিভংগী, অনুভৱৰ প্ৰখৰতা আৰু সমুচিত অভিব্যঞ্জনা সৰ্বত্ৰে পৰিস্ফুট। প্ৰায়বোৰ কবিতাই সঠিক দিশত উদয় হৈ স্বগৰিমা আৰু গতিৰে ধাৰমান ভাব-ভাষা হুপযুক্ত স্থানত বুৰ গৈছে, য'ত নৈসৰ্গিক সৌন্দৰ্যৰ সোণালী বহণ চৰিছে দুগুণে। কবিতা পুথিখনৰ অভিমতত সাহিত্যচাৰ্য ড॰ বসন্ত কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই লিখিছে, 'কবিতাৰ গৰিমা পৰিস্ফুট হয় বিষয়বস্তু আৰু আংগিকৰ সমন্বয়ৰ জৰিয়তে। গীতা দত্তৰ সৰহসংখ্যক কবিতাতেই বিষয়বস্তুৰ স'তে আংগিক সুন্দৰ সমবেশত লীন হৈ গৈছে। ইয়াৰ ফলত তেওঁৰ কবিতাৰ সৰহসংখ্যকেই সাৰ্থকতা লাভ কৰিছে।'

এই কবিতা পুথিখনত 'উভতি যাব খোজা', 'বাস্তৱ', 'কথা দিছিল', 'কিয়', 'সুঁতি', 'ৰাতিৰ বুকুত কঁপে', 'গাভৰু নৈ', 'সংগোপনে', 'নীলকন্ঠী মই', 'নাৰী', 'প্ৰতিশ্ৰুতি' ইত্যাদি তিনিকুৰি তিনিটা কবিতা সন্নিৱিষ্ট হৈছে যিবোৰত অনুভূতিৰ তীব্ৰতা, জীৱন জিজ্ঞাসা আৰু আশাবাদে প্ৰাধান্য লাভ কৰা দেখা যায়।

কোনো কবিতাত কবি দত্তই পোৱা-নোপোৱাৰ এখন ছবি দাঙি ধৰিছে যদিও বিস্ময়কৰ অনুভৱ আৰু আশাব্যঞ্জক অভিব্যক্তিৰ আশ্চৰ্যকৰ চিত্ৰকল্প অংকিত কৰাত তেওঁ সফল হৈছে।

তাৰেই চানেকী-

'কিয় নুবুজে
শীৰ্ণ আঙুলি খামুচি ৰৈ থকা

মৃত চিগাৰেটৰ

সৰি পৰিব নোখোজা ছাইৰ

আশা।'

প্ৰেম-প্ৰণয়ৰ প্ৰান্তে প্ৰান্তে উৰি উৰি ঘূৰি ফুৰা কবি মনে প্ৰেমিকৰ হৃদয়ৰ ভাষা আৰু মনৰ আকাংক্ষা উপলব্ধি কৰি ব্যক্ত কৰিছে-

'ৰৈ আছিল তেওঁ
হয় তেৱেঁই ৰৈ আছিল
এপাহি শুভ্ৰ গোলাপ লৈ
মোৰ হৃদয়ৰ দুৱাৰডলিত
নিৰ্বিকাৰ, নীৰৱ, উদাস চাৰনি
বুজিব নোৱাৰা ভাৱনা,
অনন্ত অপেক্ষা
খুলি দিলো হৃদয়ৰ সকলো দুৱাৰ'

কবি দত্তই কোনো ক্ষেত্ৰতে বাস্তৱৰ পৰা পলায়ন কৰিব খোজা নাই। কল্পনা আৰু ৰুক্ষ বাস্তৱৰ সুন্দৰ সংমিশ্ৰণ ঘটোৱাত কবি সফল হৈছে। কবিয়ে প্ৰয়োজন হ'লে এই ধূলি-ধূসৰ পৃথিৱীৰ সমস্ত দুখ-দুৰ্দশা নিজৰ মাজতে সামৰি ল'ব খুজিছে নীলকন্ঠী হৈ।

'তুমি ক'লা দুখবোৰ
বাকী দিয়া পিয়লা ভৰাই
নীলকন্ঠী হৃদয়ত
আৱদ্ধ কৰি ৰাখো মই'

মহান মানৱীয় দৰ্শনৰ অনুৰণন ঘটা দেখা গৈছে বহুকেইটা কবিতাত। আশাবাদী আদৰ্শই কবিতাবোৰক আকাশী গংগাত অৱগাহন কৰাইছে।

দৈনিক অসম:

(১০/০৯/২০১৮)

ক/ মহাপ্ৰাচীৰৰ দেশত

খ/ অভিজ্ঞতা আৰু শিল্প

লেখক - ডাঃ ৰণজিৎ বৰুৱা

(১৪/০৯/২০১৮)

পখীৰ কাকলিত ডিব্ৰু-ছৈখোৱা

লেখক - ৰঞ্জন কুমাৰ দাস

আলোচক - ডাঃ দীপক কুমাৰ শৰ্মা (৯৮৬৪০৬৪৯৭৪)

মাজে-মাজে চৰাই চাবলৈ যোৱাটো বহু মানুহৰ চখা। এনেদৰে প্ৰকৃতিৰ মাজলৈ গৈ চৰাই চোৱাৰ মজাই সুকীয়া। প্ৰকৃতিৰ মাজত মুক্তমনে থকা চৰাইবোৰৰ নান্দনিক সৌন্দৰ্যই মানুহৰ মন ভৰাই তোলে। আকাশ ধিয়াই উৰি যোৱা এজাক চৰায়ে সকলোৰে মন-প্ৰাণ আলোড়িত কৰি তোলে। সঁচা কথা এই যে এনে চৰাই আমি বহুতে নামে-ধামে চিনি নাপাওঁ।

চৰাইপ্ৰেমীৰ বাবে এইখন উপযোগী গ্ৰন্থ। ডিব্ৰু-ছৈখোৱাত দেখা পোৱা প্ৰায় সকলো চৰাইৰ বৰ্ণনা এই গ্ৰন্থখনত আছে। পক্ষী বিশেষজ্ঞসকলৰ বাবেও এইখন এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰসংগ গ্ৰন্থ।

যুগ-যুগ ধৰি ডিব্ৰু-ছৈখোৱা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানে সকলো প্ৰকৃতিপ্ৰেমীক আকৰ্ষণ কৰি আহিছে। পুথিখনত লেখকে প্ৰথমে ডিব্ৰু-ছৈখোৱাৰ এটি তথ্যসমৃদ্ধ বিৱৰণ দিছে। তেওঁ ডিব্ৰু-ছৈখোৱালৈ নামি অহা সংকটৰ কথাও কৈছে। পক্ষী নিৰীক্ষণৰ বৰ্ণনা দিয়াৰ আগেয়ে তেওঁ পক্ষী নিৰীক্ষণৰ নিয়মসমূহৰ বিষয়ে তৃতীয় অধ্যায়ত বৰ্ণনা কৰিছে। নলখাগৰি ভাটো, মাছৰোকা, উৰণীয়া হাঁহ, লাজুকী, টপলিকা, বালিমাহী, ঙ্গল চৰাই, কাণচুটি, ফেঁচা, দেওহাঁহ, ৰঙচুৱা ৰূপহী, বাৰী সুন্দৰী, ধনেশ পক্ষী, ডাৰ্ক থ্ৰ'টেড থ্ৰাচ আৰু পেলিকানক লৈ লিখা লিখনিকেইটাত অকল তথ্য সমৃদ্ধই নহয়, নিজৰ পক্ষী নিৰীক্ষণৰ সৰস বৰ্ণনাও কৰা হৈছে গ্ৰন্থখনত।

অৱশ্যে এই লেখাকেইটাৰ মাজতে 'পৰ্যটন উদ্যোগ আৰু ডিব্ৰু-ছৈখোৱা', 'বিনষ্ট প্ৰকৃতিত বিপন্ন পক্ষী' আৰু 'বাৰ্ড ক্ল' নামৰ তিনিটা অন্য ধৰণৰ প্ৰৱন্ধও আছে। এই প্ৰৱন্ধকেইটা একেলগে খুপাই কিতাপখনৰ আগে-পিছে ক'ৰবাত সন্নিৱিষ্ট কৰিলে পক্ষী নিৰীক্ষণৰ বৰ্ণনাৰ বাবে পোৱা স্বাদৰ ধাৰাবাহিকতাত ব্যাঘাত নজন্মিলেহেঁতেন যেন বোধ হয়।

কিতাপখনৰ লেখাসমূহৰ সৈতে সংগতি থকা কিছুমান চৰাইৰ ৰঙা ফটোৰ সংযোগে পুথিখনক আকৰ্ষণীয় কৰি তুলিছে।

কিতাপখনৰ পৰিশিষ্টত কেতবোৰ তথ্যৰ যোগান ধৰা হৈছে। চৰাইৰ বিষয়ত থকা বিভিন্ন ৱেবছাইট, পক্ষী সংৰক্ষণৰ বাবে উৎসৰ্গিত সংগঠনৰ তালিকা, ডিব্ৰু-ছৈখোৱাত পোৱা চৰাইসমূহৰ এখন বিস্তৃত তালিকা, প্ৰাসংগিক গ্ৰন্থ আৰু প্ৰৱন্ধৰ তালিকা ইয়াৰ মাজত আছে। ইয়াৰ ভিতৰত আটাইতকৈ আকৰ্ষণীয় তালিকাখন হৈছে ডিব্ৰু-ছৈখোৱাত পোৱাৰ চৰাইবোৰৰ ইংৰাজী নামৰ সৈতে দিয়া অসমীয়া নামৰ তালিকাখন। বহুতো চৰাইৰ ইংৰাজী নামৰ বিপৰীতে লেখকে অসমীয়া নাম নিজে উদ্ভাৱন কৰি ইয়াত সংযোজন কৰিছে।

অসমীয়া ভাষাত পক্ষীৰ ওপৰত বিতংকৈ লেখা এনেধৰণৰ পুথি-পাজি বৰ কম। পুথিখনে এই দিশত এটা ডাঙৰ অভাৱ পূৰণ কৰিছে।

প্ৰাক শংকৰ যুগৰ সাহিত্যিক আৰু সাহিত্য
সম্পাদনা - ধীৰেন শৰ্মা
আলোচক - বিশ্বজ্যোতি চাংকাকতি
প্ৰকাশক - গৃহবন্ধু প্ৰকাশন

‘প্ৰাক শংকৰ যুগৰ সাহিত্যৰাজি বোলাঁতে ১৩০০ খৃষ্টাব্দৰ পৰা ১৪৯০ খৃষ্টাব্দৰ মধ্যৱৰ্তী কালছোৱাত সৃষ্টি হোৱা সাহিত্যৰাজিক বুজা যায়। প্ৰাক শংকৰ যুগ বুলি নিৰ্দিষ্ট হোৱা কালছোৱাৰ বৈষ্ণৱ কবিসকলৰ ভিতৰত হেম সৰস্বতী, হৰিবৰ বিপ্ৰ, কবিৰত্ন সৰস্বতী, ৰুদ্ৰ কন্দলী আৰু মাধৱ কন্দলী প্ৰধান’ (পৃষ্ঠা ১৩১, প্ৰাক শংকৰ যুগৰ সাহিত্যিক আৰু সাহিত্য)। ড॰ বন্তি বৰুৱাই ৰচনা কৰা প্ৰবন্ধ ‘প্ৰাক শংকৰ যুগৰ সাহিত্যত অসমৰ সমাজ জীৱনৰ চৰিত্ৰ’ত এই কথাখিনি লেখিকাই স্পষ্টভাৱে ঘোষণা কৰিছে। ধীৰেন শৰ্মাই সম্পাদনা কৰা এই গ্ৰন্থখনত ড॰ বৰুৱাৰ এই বহুমূলীয়া প্ৰবন্ধটো সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। উল্লেখ্য যে এই পুথিখনে ‘প্ৰাক শংকৰ যুগৰ সাহিত্যিক আৰু সাহিত্য’ সম্পৰ্কত বিশদভাৱে আলোকপাত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। পুথিখনত সম্পাদক ধীৰেন শৰ্মাই লিখা ‘ভূমিকা’ত সমগ্ৰ বিষয়বস্তু সন্দৰ্ভত বিস্তৃত ব্যাখ্যা দিয়া হৈছে। তেওঁৰ ‘ভূমিকা’টোত প্ৰাক শংকৰী যুগৰ সাহিত্য আৰু সাহিত্যিক সম্পৰ্কত বিশদ আভাস দিয়া হৈছে আৰু ই নিশ্চিতভাৱে পাঠকক উপকৃত কৰিছে।

এই পুথিখনত ধীৰেন শৰ্মাৰ ভূমিকাৰ লগতে ড॰ দীপ্তি ফুকন পাটগিৰি, ড॰ মুকুল চক্ৰৱৰ্তী, ড॰ নবীন চন্দ্ৰ শৰ্মা, ড॰ প্ৰফুল্ল কুমাৰ নাথ, ড॰ নমিতা ডেকা, ড॰ প্ৰণতি তালুকদাৰ (মুদিয়াৰ), ড॰ বাণীকান্ত শৰ্মা, ড॰ উপেন্দ্ৰজিৎ শৰ্মা আৰু ড॰ বন্তি বৰুৱাৰ মুঠ ৯টা মূল্যবান প্ৰবন্ধ সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে।

সামগ্ৰিকভাৱে প্ৰাক শংকৰী যুগৰ পাঁচগৰাকী কবি-সাহিত্যিক হেম সৰস্বতী, হৰিবৰ বিপ্ৰ, কবিৰত্ন সৰস্বতী, ৰুদ্ৰ কন্দলী আৰু মাধৱ কন্দলীৰ সাহিত্য কৃতিৰ বিষয়ে আলোকপাত কৰি লিখা প্ৰবন্ধবোৰত সেই সময়ৰ ৰাজনৈতিক বুৰঞ্জী, সমাজ ব্যৱস্থাকো এই প্ৰাচীন কবি-সাহিত্যিকসকলে নিজৰ লেখাত কেনেদৰে উল্লেখ কৰিছিল, তাৰ বৰ্ণনা আছে। ড॰ নমিতা ডেকাই তেওঁৰ ‘প্ৰাক শংকৰী যুগৰ কবি কবিৰত্ন সৰস্বতী’ নামৰ প্ৰবন্ধটোত লিখিছে যে প্ৰাক শংকৰী যুগৰ কবিসকলে কাব্য ৰচনা কৰোঁতে সেই সময়ৰ ৰজাসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতা লাভ কৰিছিল। এই ৰজাসকলৰ বাবেই আমি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছোঁ পাঁচগৰাকী প্ৰসিদ্ধ কবি, যিসকলৰ কাব্যসৃষ্টিয়ে চহকী কৰি তুলিছে অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰাক শংকৰী যুগটো (পৃষ্ঠা: ৫২-৫৩)। ড॰ প্ৰফুল্ল কুমাৰ নাথে তেওঁৰ ‘হৰিবৰ বিপ্ৰৰ কাব্য প্ৰতিভা: এটি বিশ্লেষণ’ত লিখিছে যে এই যুগৰ কবিসকলে মূলত: সেই সময়ৰ পুৰণি কামৰূপৰ বিভিন্ন ঠাইত ৰাজস্ব কৰা জনজাতীয় মূলৰ ৰজাসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতা লাভ কৰি সাহিত্য চৰ্চা কৰিছিল। এই ৰজাসকল উদাৰ আৰু সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ অনুৰাগী ব্যক্তি আছিল (পৃষ্ঠা: ৩৬)। আনহাতে, ৰুদ্ৰ কন্দলী সম্পৰ্কত ৰচনা কৰা প্ৰবন্ধ এটাত ড॰ প্ৰণতি তালুকদাৰ (মুদিয়াৰ)-এ স্পষ্টভাৱে লিখিছে যে প্ৰাক শংকৰী যুগৰ সাহিত্যিকসকলৰ সাহিত্য সম্পৰ্কে আলোচনা কৰোঁতে তেওঁলোকে পৃষ্ঠপোষকতা লাভ কৰা ৰজাসকলৰ বিষয়ে নক’লে অকৃতজ্ঞতাৰ দোষে চুৰ। চতুৰ্দশ শতিকাত আৰ্যভিৰ্ন গোষ্ঠীৰ দুটা ৰাজবংশৰ পৃষ্ঠপোষকতাত কমতাপুৰৰ ৰাজবংশ আৰু বৰাহী (কছাৰী) ৰাজবংশই এই সাহিত্যিকসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰিছিল (পৃষ্ঠা: ৬০)।

ড॰ বন্তি বৰুৱাই লিখিছে যে তদানীন্তন অসমৰ জনসাধাৰণৰ জীৱন যাত্ৰাৰ বিভিন্ন দিশ এই কবিসকলৰ ৰচনাত উদ্ঘাটিত হৈছে। উদ্যান, অৰণ্য, বন-বনানী প্ৰসংগত এই দেশত উৎপন্ন হোৱা বিভিন্ন বৃক্ষ-লতিকাৰ নাম উল্লেখ কৰা হৈছে (পৃষ্ঠা: ১৩৫)।

সেই যুগৰ সাহিত্য আৰু সাহিত্যিক সম্পৰ্কত এই পুথিখন এক মূল্যবান পুথি বুলি ক'ব লাগিব।
প্ৰাচীন অসম সম্পৰ্কে জানিবলৈ বিচৰা লোকে জ্ঞান আহৰণৰ বাবে এই পুথিখন ভালদৰে পঢ়িলে যথেষ্ট
লাভবান হ'ব।

অনন্য ব্যক্তি তিলকানন্দ গোস্বামী

সম্পাদনা - এম ৰমেল

আলোচক - বিনয় ৰঞ্জন শৰ্মা

এজোপা সুগন্ধি ফুল গছৰ ফুলৰপৰা যিদৰে গোটেই বননিখন সুগন্ধি কৰি তোলে, তেনেদৰে একোটি
সু-সন্তানে সমগ্ৰ বংশৰ মুখ উজ্জ্বল কৰি তোলে। তেনে এগৰাকী ব্যক্তি দৰং জিলাৰ হাজৰিকাপাৰা দেৱানন্দ
সত্ৰৰ তিলকানন্দ গোস্বামী। ১৯৩৪ চনত তেওঁৰ জন্ম। শত-সহস্ৰ হৃদয়াৰঞ্জী আশা বুকুত বান্ধি জীৱনৰ সৰু-
বৰ সংঘাত অতিক্ৰম কৰি নিজক প্ৰতিষ্ঠা কৰাত সফল হোৱা এইগৰাকী ব্যক্তিৰ জীৱনযাত্ৰা স্মৰণীয়।

বিশিষ্ট সমাজসেৱী, ধৰ্মপ্ৰাণ তিলকানন্দ গোস্বামীৰ যোৱা ২৯ আগষ্টত ৮৫ সংখ্যক জন্মদিন উপলক্ষে
গ্ৰন্থ এখন প্ৰকাশৰ প্ৰস্তুতি চিহ্নিত যদিও হঠাতে যোৱা ৭ আগষ্টত তেওঁৰ মৃত্যু হয়। তেওঁৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা
জনাই পৰিয়াল আৰু শুভাকাঙ্ক্ষীৰ চেষ্টাত যোৱা ১৭ আগষ্টত এই গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰা হৈছে। গ্ৰন্থখনত তেওঁৰ
জীৱন যাত্ৰাৰ বৰ্ণিত অধ্যয় সামৰি বহুসংখ্যক গুণমুগ্ধই স্মৃতিচাৰণ কৰিছে। তেওঁ আছিল ধীৰ-স্থিৰ, ধৈৰ্যশীল
আৰু গুৰু-গম্ভীৰ স্বভাৱৰ ব্যক্তি। মঙলদৈ সনাতন ধৰ্মসভা তথা ৰাসোৎসৱৰ অন্যতম চালিকা শক্তি তথা
মঙলদৈ নগৰ সমবায় বেংকৰ অন্যতম প্ৰতিষ্ঠাতা। দেউতাক কাশীনন্দ গোস্বামীয়ে তিলকানন্দ গোস্বামীক
দেৱানন্দ সত্ৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত নাম লগাই দিয়ে। তাৰ পিছতে তেওঁ মঙলদৈ বামুণপাৰাৰ মোমাম্বৈকৰ
ঘৰত থাকি পঢ়িবলৈ লয়। ১৯৫৩ চনত দুটা বিষয়ত লেটাৰসহ মেট্ৰিক পৰীক্ষা পাছ কৰি মঙলদৈ
মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৫৫ চনত আই এ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। ১৯৫৭ চনত শ্বিলঙৰ ছেইন্ট এন্টনী
কলেজৰপৰা স্নাতক সন্মান অৰ্জন কৰে। চাকৰি জীৱন শ্বিলঙত অসম ৰাজ্যিক বিদ্যুৎ পৰিষদত আৰম্ভ কৰে।
পিছলৈ সমবায় বিভাগত চাকৰি কৰি পদোন্নতি লৈ উপ-পঞ্জীয়কৰ পদৰপৰা ১৯৯৩ চনত অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে।
১৯৬২ চনত মঙলদৈ বামুণপাৰাৰ সু শিক্ষিত জীয়াৰী মনোৰমা গোস্বামীৰ সৈতে বৈবাহিক জীৱন আৰম্ভ কৰে।
ছগৰাকী জীয়াৰীক উচ্চ শিক্ষাৰে শিক্ষিত কৰি ডাক্তৰ, ইঞ্জিনীয়াৰ, অধ্যাপক আদিৰ দৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ পদবীত
নিয়োজিত কৰি সফল পিতৃত্বৰ গৌৰৱ অৰ্জন কৰিলে।

গ্ৰন্থখনত তেওঁৰ জীৱনালেখ্য লিখি কৃত্যৰ্থ হোৱাসকল ক্ৰমে পণ্ডিত প্ৰবৰ, সাহিত্যিক পেন্সনাৰ
মতিদেৱ শাস্ত্ৰী, কৃতি শিক্ষক ৰমানন্দ গোস্বামী, অকণ চন্দ্ৰ গোস্বামী, সমাজকৰ্মী তপেশ্বৰ শৰ্মা, গুণেন্দ্ৰ শৰ্মা,
তৰুণ চন্দ্ৰ শৰ্মা, সাংবাদিক বিনয় ৰঞ্জন শৰ্মা, প্ৰয়াত গোস্বামীৰ কনিষ্ঠ ভাতৃ দিবাকৰ গোস্বামী, সহধৰ্মিণী
মনোৰমা গোস্বামী, জোঁৱাই ক্ৰমে ড॰ নগেন শৰ্মা, পংকজ গোস্বামী, তৰুণ কুমাৰ কটকী, ডাঃ সূৰত ভূষণ
শৰ্মা, বিশ্বজিৎ শৰ্মা, নলিনী কুমাৰ শৰ্মা, মঞ্জু গোস্বামী, নীলু বৰঠাকুৰ গোস্বামী, ভানু গোস্বামী, গায়ত্ৰী
গোস্বামী, ড॰ ৰঞ্জিতা গোস্বামী, পিকুমণি গোস্বামী, ডম্বৰুধৰ গোস্বামী, অতুল চন্দ্ৰ গোস্বামী, হিৰণ্ময়ী গোস্বামী,
তনুশ্ৰী শৰ্মা (ৰিমি), বৈশালী (গুড়ি) আৰু ডাঃ মণিদীপা গোস্বামীয়ে।

(২১/০৯/২০১৮)

দাঁতৰ কথা দাঁতৰ দিহা

লেখিকা - ডাঃ ৰুবী কটকী

আলোচক - অংকুৰ বৰুৱা

প্ৰকাশক - সঞ্জীৱন প্ৰকাশন, নাৰেংগী, গুৱাহাটী

দন্ত চিকিৎসাৰ আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটীৰ অধ্যাপিকা ডাঃ ৰুবী কটকী এগৰাকী সু-চিকিৎসক হিচাপেই নহয়, এগৰাকী লেখিকা হিচাপেও প্ৰতিষ্ঠিত। বিভিন্ন সময়ত দৈনিক অসম, খবৰ, আমাৰ অসম, এদিনৰ সংবাদ, সৈনিক বাতৰি, দৈনিক জনমভূমি, নিয়মীয়া বাৰ্তা, সাদিন, অসমবাণী, জি এন আৰ চি স্বাস্থ্য আদি বাতৰি কাকত আৰু আলোচনীত বিভিন্ন বিষয়ত ভালমান গুৰুত্বপূৰ্ণ লিখনি প্ৰকাশ হৈ আহিছে। তেওঁৰ 'আমাৰ দুপাৰি দাঁত', 'দাঁত আৰু সৌন্দৰ্য', 'জীৱনৰ স্নেপশ্বট' আৰু 'পাখি লগা মন' (হোমেন বৰগোহাঞিৰ লগত যুটীয়াভাৱে) আদি গ্ৰন্থসমূহে ইতিমধ্যে পাঠকৰ সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

তেওঁৰ শেহতীয়া গ্ৰন্থখন এগৰাকী সু-চিকিৎসক আৰু সু-সাহিত্যিকৰ প্ৰতিভাৰ সমন্বয়। গ্ৰন্থখনত দাঁত আৰু মুখৰ বিভিন্ন সমস্যাৰ লগতে এই সমস্যাসমূহ মানুহ এজনৰ ব্যক্তিত্বত সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ, দাঁতৰ বিভিন্ন চিকিৎসা পদ্ধতিসমূহ আৰু ঘৰুৱা যতনৰ বিষয়ে সুন্দৰকৈ জনাইছে। প্ৰকৃতৰ্থত দাঁত আৰু মুখৰ বিভিন্ন সমস্যাৰ বাবে এই গ্ৰন্থখনে হাতপুথি এখনৰ বহুদিনীয়া অভাৱ পূৰণ কৰিছে বুলি ক'ব পাৰি। অনিসন্ধিৎসু পাঠক সমাজে দাঁত আৰু মুখৰ বিভিন্ন সমস্যা আৰু এইবোৰ সমাধানৰ লগতে বিভিন্ন চিকিৎসা পদ্ধতিৰ বিষয়েও খৰচি মাৰি জানিব পাৰিব। দাঁত আৰু মুখৰ লগত জড়িত বিভিন্ন বদ অভ্যাসসমূহ আৰু এইবোৰৰ পাৰ্শ্বক্ৰিয়াসমূহো লেখিকাই সুন্দৰকৈ লিখিছে। লেখিকাই প্ৰতিজন স্বাস্থ্য সচেতন ব্যক্তিৰ হাতত গ্ৰন্থখন উচৰ্গা কৰিছে। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে লেখিকাই দাঁত আৰু মুখৰ লগত জড়িত বিভিন্ন বিষয়সমূহ হাতী মাৰি ভুৰুকাত ভৰোৱাৰ দৰে এই গ্ৰন্থখনত উপস্থাপন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। উল্লেখ্য যে ৰাজগড় নিৱাসী ডাঃ কটকীয়ে 'আমাৰ দুপাৰি দাঁত' আৰু 'সৌন্দৰ্য' নামৰ দন্ত চিকিৎসা সম্পৰ্কীয় গ্ৰন্থ দুখনৰ বাবে ২০০৯ আৰু ২০১৪ চনত অসম লেখিকা সন্কাৰ বিশেষ বঁটা লাভ কৰিছে।

বিন্দুতে সিন্ধু

সম্পাদনা - পুলকেশ ৰায় বৰুৱা

আলোচক - অনন্ত বৰ্মণ

প্ৰকাশক - চন্দ্ৰ প্ৰকাশন

নলবাৰী জিলাৰ অন্তৰ্গত বৰনদী অঞ্চলৰ শিক্ষা, সংস্কৃতি আৰু আৰ্থ-সামাজিক জীৱনৰ সৈতে জড়িত অৱসৰপ্ৰাপ্ত কৃতি শিক্ষক ভগৱান চন্দ্ৰ ডেকাক শ্ৰদ্ধা জনোৱাৰ অন্যতম প্ৰয়াস হ'ল অভিনন্দন গ্ৰন্থ 'বিন্দুতে সিন্ধু'। গ্ৰন্থখন সমৃদ্ধ কৰিছে- অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি তথা 'দৈনিক অগ্ৰদূত' কাকতৰ মূখ্য সম্পাদক কনকসেন ডেকা, বিশিষ্ট সাহিত্যিক তথা সমালোচক শশী শৰ্মা, ড॰ বসন্ত কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, ৰিজু হাজৰিকা, যাদৱসেন ডেকা, ড॰ ত্ৰৈলোক্য নাথ শালৈ, ড॰ লীলা ডেকা, ড॰ প্ৰমোদ হালৈ, ডাঃ দিলীপ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, দেবেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা, কনক চন্দ্ৰ শৰ্মা, অসম চৰকাৰৰ প্ৰাক্তন কৃষিমন্ত্ৰী নীলমণিসেন ডেকা প্ৰমুখ্যে বিশিষ্টসকল। এই গ্ৰন্থখন লেখকসকলে কৃতি শিক্ষক ভগৱান চন্দ্ৰ ডেকাৰ সৈতে থকা মধুৰ সাল্লিধ্য, কৰ্মজীৱন, সাহিত্যৰাজি, সামাজিক অৱদান আদিৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱাৰ লগতে শুভেচ্ছা আৰু গভীৰ শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছে। তদুপৰি কৃতি শিক্ষক ভগৱান চন্দ্ৰ ডেকাৰ ৮২ সংখ্যক জন্মদিন উপলক্ষে প্ৰকাশ পোৱা এই গ্ৰন্থখনত ভগৱান চন্দ্ৰ ডেকাই নিজেও লিখিছে- 'কত কথা, কত গাথা', 'এৰি অহা দিনবোৰ জুকিয়াই চাব

বিচাৰিছোঁ মোৰ জীৱন পৰিক্ৰমাক..’ শীৰ্ষক শিৰোনামৰে জীৱনৰ বহু কথা। তেওঁৰ এই লেখনিটোৰ এঠাইত ‘মোৰ চাকৰি জীৱন’ত লিখিছে- ১৯৫৯ চনৰ ডিচেম্বৰতে মই তদৰ্থ মঞ্জুৰীপ্ৰাপ্ত বৰনদী ছোৱালী এম ই স্কুলৰ সহঃ শিক্ষক হিচাপে যোগদান কৰিছিলোঁ। উক্ত স্কুলতে ১৯৬৫ চনত প্ৰধান শিক্ষকৰ দায়িত্ব লৈ দহ বছৰ কাল কটালোঁ। ১৯৭৫ চনৰ ১০ জানুৱাৰী তাৰিখে বৰনদী ছোৱালী হাইস্কুলৰ প্ৰধান শিক্ষকৰ দায়িত্ব লৈ পঁচিশ বছৰ কাল প্ৰধান শিক্ষকৰ দায়িত্ব বহন কৰি ২০০০ চনৰ মাৰ্চত অৱসৰ গ্ৰহণ কৰোঁ।’ হয়, জীৱনব্যাপি শিক্ষকতাৰ মহান গুৰুদায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি তেওঁ বহুজন বিশিষ্ট ব্যক্তিৰপৰা সন্মান, শ্ৰদ্ধা, ভক্তি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। তদুপৰি ১৯৯৯ চনৰ ৫ ছেপ্টেম্বৰত শিক্ষক দিৱসৰ দিনা অসম চৰকাৰৰ শিক্ষা বিভাগৰ দ্বাৰা আগবঢ়োৱা ৰাজ্যিক কৃতি শিক্ষকৰ বাঁটা লাভ কৰে। আনহাতে, সাহিত্যাচাৰ্য ড॰ বসন্ত ভট্টাচাৰ্যই ‘আজীৱন শিক্ষাব্ৰতী, কৃতি শিক্ষক আৰু সমাজকৰ্মী: মই জনা মানুহজন’ত লিখিছে- ‘ডেকাই শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ যিদৰে বিশিষ্ট অৰিহণা যোগাইছে, সেইদৰে সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনলৈও তেওঁৰ অৱদান সামান্য নহয়। ডেকাই ১৯৬৫ চনত ‘ভৈয়ামৰ সোণ বিচাৰি’ শীৰ্ষক নাটক এখন ৰচনাৰে সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনত প্ৰৱেশ কৰে আৰু পৰৱৰ্তী সময়ত শিক্ষা, ধৰ্ম আদি বিষয়ক বৃজনসংখ্যক প্ৰৱন্ধৰ বাহিৰেও চুটিগল্প আৰু জীৱনী ৰচনাৰ লগতে ভালেমান সাধুকথাও সংগ্ৰহ কৰে। তদুপৰি সোণাৰাম উম্মতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ একালৰ কৃতি প্ৰধান শিক্ষক প্ৰয়াত সুৰেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাৰ লগত যুটীয়াভাৱে ‘Graded English Grammar & Composition for class V’ আৰু ‘Graded English Grammar & Composition for class VI & VII’ শীৰ্ষক দুখন ইংৰাজী ভাষাৰ ব্যাকৰণ ৰচনা কৰে।’ এইদৰে সমাজ সংগঠক, বহুতো অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানৰ গুৰি ধৰোতাও আছিল সমাজহিতৈষী ভগৱান চন্দ্ৰ ডেকা। অধ্যাপিকা তথা সু লেখিকা ড॰ লীনা ডেকাই ‘সমাজ গঢ়াৰ মহান পূজাৰীজন’ত লিখিছে- ‘শিক্ষা, শিক্ষানুষ্ঠানৰ উপৰি বিভিন্ন সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় কাম-কাজতো ভগৱান ডেকা ওতঃপ্ৰোতঃভাৱে জড়িত হৈ আছে। নিজৰ ঠাইখনৰ বাট-পথৰ উন্নয়নকে ধৰি মন্দিৰ নিৰ্মাণ, মন্দিৰৰ উন্নয়ন, গাঁৱৰ উন্নয়ন আদি উন্নয়নমূলক কাম-কাজত ভগৱান ডেকাই নিজকে একাকাৰ কৰি থাটিছে..।’ একেদৰে লিখিছে- ‘শিশুসকলৰ উন্নয়নৰ বাবেও ভগৱান ডেকাই সততে চিন্তা কৰিছিল। ফলত গটি উঠিছিল পদুমকলি মইনা-পাৰিজাত; পাৰিজাত সংঘ আদি অনুষ্ঠান।’ এইজনা সমাজপ্ৰিয় ব্যক্তি পিতৃ আৰু মাতৃৰ আদৰ্শত ডাঙৰ-দীঘল হৈ কিদৰে নিজৰ ঘৰখন, সমাজখনৰ কথা চিন্তা কৰিছিল, সেই বিষয়ত কৃতি শিক্ষয়িত্ৰীৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁটাপ্ৰাপ্ত নীহাৰিকা গোস্বামীয়ে - ‘উল্ল অভিনন্দন’ত লিখিছে- ‘আমি সকলোৱে তেওঁক চিনি পাওঁ, তেওঁৰ জীৱনৰ আদৰ্শপূৰ্ণ কৰ্মৰাজিৰ মাধ্যমেৰে। ডেকাৰ পিতৃ এগৰাকী আদৰ্শৱান কৃষক আছিল। মাতৃ নিৰক্ষৰ আছিল যদিও অতি মৰমীয়া আৰু শিক্ষাৰ প্ৰতি ধাউতি থকা মহিলা আছিল। দুয়োগৰাকীৰ কৰ্মৰাজিৰ মাজেৰেই ভগৱান ডেকাৰ জীৱন গঢ় লৈ উঠিছিল। কাৰণ ‘পিতৃ যাৰ পুণ্যৱান, পুত্ৰ তাৰ ধনৱান; মাতৃ যাৰ মহীয়ান, পুত্ৰ তাৰ গুণৱান’- ডেকা তাৰেই প্ৰকৃত উদাহৰণ।’ এইদৰে বিশিষ্ট লেখক, সুধীজন, আত্মীয়-স্বজন আৰু পৰিয়ালবৰ্গই কৃতি শিক্ষক ভগৱান ডেকা বিষয়ত নানা সু-কথা লিখি অভিনন্দন গ্ৰন্থ সংকলনখন পূৰ্ণ কৰিছে। তদুপৰি কবিতা শিতানতো ডেকাক পুলকেশ ৰায় বৰুৱাই ‘বৰসুখী মানুহহে আপুনি’ বুলি বৰ্ণাইছে। সংকলনত শিক্ষক ডেকাৰ ‘ফটো এলবাম’ সন্নিৱিষ্ট কৰিছে।

অম্বগামী সুৰুযৰ হাঁহি

লেখিকা - গৌৰী শইকীয়া

আলোচক - ৰঞ্জেশ্বৰ বৰা

প্ৰকাশক - নিজ মানকটা খনীয়াগাঁও শাখা সাহিত্য সভা, ডিব্ৰুগড়

লেখিকাগৰাকীয়ে ইতিমধ্যে ‘অবাক পৃথিৱীৰ হাঁহি’, ‘ছাঁ-পোহৰৰ এখন ছবি’, ‘নীড়হাৰা পখীৰ কাকলি’, ‘মৌন হিয়াৰ বেদনা’, ‘মেঘে ঢকা জোন’, ‘অব্যক্ত বেদনা’ শীৰ্ষক কেইবাখনো চুটিগল্প সংকলন

পাঠকৰ হাতত তুলি দিয়াৰ অন্তত এইবাৰ তুলি দিছে এই গ্ৰন্থখন। গ্ৰন্থখনত স্থান পাইছে একুৰি বাচকবনীয়া মননশীল গল্পই। ‘নীলকন্ঠী’, ‘জেতুকা পাতৰ দৰে’, ‘আভিজাত্য’, ‘কক্ষচ্যুত উল্কাৰ সমাধি’, ‘বুকুৰ ভিতৰত একুৰা জুই’, ‘সন্দেহৰ চাকনৈয়া’, ‘পৰিচয়’, ‘আৱৰ্জনা’, ‘গোন্ধ’, ‘বিচিত্ৰ মানুহৰ মন’, ‘বকুলৰ ছাঁ বিচাৰি’, ‘প্ৰেতাল্লাৰ কৰুণ গাঁথা’, ‘পলাশৰ ৰং’, ‘এবেলাৰ প্ৰেম’, ‘জীৱন-মৃত্যু: এক মিঠা কবিতা’, ‘ভোক’, ‘অবুজ সান্ত্বনাৰ আৱৰ্তত ৰজত’, ‘অস্তগামী সুৰুযৰ হাঁহি’, ‘অভিশপ্তা তেজীমলা’, ‘ৰজনী বৰুৱাৰ শেষ সিদ্ধান্ত’- স্থানপ্ৰাপ্ত এই আটাইখিনি চুটিগল্পৰ বিষয়বস্তুৰ ভিন্নতা তথা সামগ্ৰিক আবেদনে পাঠকক গল্পগুচ্ছ আমনি নলগাকৈ পঢ়ি যাবলৈ বাৰুকৈয়ে উচটাইছে। হ’লেও, বিশেষভাৱে কেইটামান গল্পৰ কাহিনীৰ নিৰ্মাণশৈলী, চিত্ৰকল্পৰ চমৎকাৰিত্ব, মননশীল চৰিত্ৰ অংকনৰ চাতুৰতাই পাঠকৰ বাবে গল্পসমূহ সুখপাঠ্য কৰি তুলিছে। উল্লেখ্য যে ‘এটা সৰ্বাংগ সুন্দৰ গল্প পঢ়া মানে এটা সুমিষ্ট ফল ভক্ষণ কৰা’। কথাষাৰ আমাৰ নহয়, ড॰ মহেন্দ্ৰ বৰাৰ। সি যি কি নহওক, ‘নীলকন্ঠী’ গল্পটিৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ হৰিপ্ৰিয়া বাইদেৱে এখন ৰক্ষণশীল সমাজৰ প্ৰতিভূ স্বৰূপ স্বামীৰ পৰিয়ালটোৰ পৰা পদে পদে লাঞ্চিত হৈ শেষত স্বামীগৃহ ত্যাগ কৰি বিদ্যালয়খনকে আপোন ঘৰ বুলি মানি লৈ ইয়াৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এনেকুৱা শিক্ষাৰে দীক্ষিত কৰিব বিচাৰিছে যাতে ভৱিষ্যতে আৰু এগৰাকী হৰিপ্ৰিয়া বাইদেৱে বুকুত অসংখ্য বেদনা বান্ধি নীলকন্ঠী জীৱন যাপন কৰিব নালাগে। গল্পটিত ‘আজিৰপৰা চল্লিশ-পঞ্চাশ বছৰ আগলৈকে যৌৱনপ্ৰাপ্তিৰ আনন্দত গছজোপাই ন-কুঁহিপাতৰ পোহৰ মেলিছিল। ...বতাহৰ ছেৱে ছেৱে পাতবোৰে নাচিছিল। কিন্তু আজি গছজোপা বুঢ়া হৈছে। ডালবোৰ পচিছে। সামান্য বতাহতে পচা ডালবোৰ ভাগি গছজোপা লঠঙা হৈ পৰিছে’- শীৰ্ষক প্ৰতীকধৰ্মী চিত্ৰকল্পই ইয়াৰ অংগসজ্জাক অনন্য ৰূপ দিছে। তেনেকৈ ‘আৱৰ্জনা’ গল্পটিত ‘হীৰালাল’ নামৰ ৰিক্সাচালকজনৰ চৰিত্ৰৰ বৰ্ণনশৈলীক নিজে নিজৰ পথ ল’বলৈ গল্পকাৰে এৰি দি আনন্দ মনেৰে ইয়াক উপভোগ কৰিছে দুৰৈৰপৰা এনে লাগে। ‘অস্তগামী সুৰুযৰ হাঁহি’ শীৰ্ষক গল্পটিত গল্পকাৰে বৰ কৌশলী কলমেৰে বৰ্তমানৰ ভোগবাদী সমাজ ব্যৱস্থাটোৰ অন্তঃসাৰ শূন্যতাখিনি আপোচহীনভাৱে উদঙাই দিছে য’ত একমাত্ৰ পুত্ৰ কুন্দন আৰু স্বামী তন্ময়ৰ প্ৰতি থকা সংসাৰৰ মায়া বন্ধনেও অসহায়তা ব্যক্ত কৰিছে। ভোগবাদী বিশ্বায়নৰ হাতোৰাত বন্দী হৈ কুন্দন এদিন কানাডালৈ গুচি গৈছে উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাবে। মুম্বাই হেন চহৰত বিপুল বৈভৱৰ গৰাকী হৈও এদিন সংসাৰৰ মায়াৰ বন্ধনমুক্ত হৈ স্বামী তন্ময় গুচি গৈছে সিপুৰীলৈ। স্পন্দনহীন প্ৰাত্যহিকতাৰ পোৱা-নোপোৱাৰ দ্বিধাগ্ৰস্ততাত গল্পটোৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ বিনুৱে অপ্ৰাপ্তিৰ পৰিপূৰ্ণতা বিচাৰি পাইছে চৰাইৰ কল-কাকলি, দুৰৈৰ সেউজীয়া পাহাৰ, অস্তমিত সুৰুযৰ হেঙুলীয়া আভাৰ মাজত। ঠিক জীৱনানন্দই ক’বৰ দৰে- ‘আমাকে দুদণ্ড শান্তি দিযেছিল নাতোৰেৰ বনলতা সেন’। গ্ৰন্থখনৰ অন্যান্য গল্প, যেনে- ‘ভোক’, ‘অবুজ সান্ত্বনাৰ আৱৰ্তত ৰজত’, ‘প্ৰেতাল্লাৰ কৰুণ গাঁথা’ আদি পঢ়ি পাঠকে সঠিকভাৱেই ৰসায়াদন কৰাৰপৰা বিমুখ হ’ব নালাগে।

আমাৰ অসম:

(১৬/০৯/২০১৮)

সোঁৱৰণীৰ ৰঙীন পাত

লেখিকা - শান্তি গগৈ

চলচ্চিত্ৰৰ ছবিসমূহৰ দৰেই তেওঁৰ গ্ৰন্থখনত সমসাময়িক সমাজৰ প্ৰতিচ্ছবি, ঘটনা আদি প্ৰতিফলিত হৈছে। মাতৃৰ ৰাজপৰিয়ালৰ এগৰাকী কন্যা হিচাপে এইগৰাকী লেখিকাই নিজৰ ব্যক্তিগত কথাবোৰ অকপটে স্বীকাৰ কৰাৰ লগতে নিজকে সত্যনিষ্ঠ মানুহ হিচাপে পৰিচয় দিছে। নিজকে মহান বুলি প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰাৰ বিপৰীতে এইগৰাকী লেখিকাই কম কথাৰে নিজৰ সংগ্ৰামৰ বৰ্ণনা কৰিবলৈহে চেষ্টা কৰিছে।

লেখিকা বৰ্তমান ভাৰতৰ সৰ্বোচ্চ ন্যায়ালয়ৰ মুখ্য ন্যায়াধীশ ৰঞ্জন গগৈৰ মাতৃ।

শদিয়া সতফুলৰ দেশৰ কথা
লেখিকা - হিৰণ্য শইকীয়া
আলোচক - গৌতম শৰ্মা
প্ৰকাশক - মহীৰূহ প্ৰকাশন

ইতিহাসপ্ৰসিদ্ধ শদিয়াৰ সকলোবোৰ দিশ সামৰি লেখিকাই এই গ্ৰন্থখনৰ যোগেদি শদিয়াৰ বিষয়ে বহু অজান কথা পাঠকসকলক জনাবলৈ প্ৰয়াস কৰা পৰিলক্ষিত হৈছে। গ্ৰন্থখনৰ পাতনিত লেখিকাই গ্ৰন্থখনৰ ৰচনাৰ বাবে বিশেষকৈ ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন, বুৰঞ্জী পুথিসমূহৰ সহায়ৰ লগতে প্ৰচলিত প্ৰবাদ, প্ৰবচন, কিংবদন্তিমূলক উপাখ্যান, ধৰ্মীয় বিশ্বাস, ৰীতি-পৰম্পৰা আদিৰ সহায় লোৱা বুলি উল্লেখ কৰিছে। গ্ৰন্থখনক সৰ্বমুঠ ২৩ টা অধ্যায়ত বিভক্ত কৰা হৈছে। উল্লেখযোগ্য যে, অসমৰ ইতিহাসত শদিয়া ঠাইখনৰ এক সুকীয়া পৰিচয় আছে। প্ৰাচীন বিদৰ্ভ ৰাজ্য তথা ভীষ্মক নগৰীৰ কাহিনীৰ সময়ৰ পৰা বৰ্মানলৈকে শদিয়াৰ ইতিহাস তথা বিশেষত্বই বহিঃবিশ্বৰ বুকুত খলকনি তুলি আহিছে। সঁচাই, শদিয়া মানেই সাধিনী, শদিয়া মানেই সতফুল। যি দুটা শব্দ উচ্চাৰণ কৰাৰ লগে লগে আমাৰ সকলোবোৰ চকুৰ আগতে এই বিশেষ ঠাইখনৰ ছবি ভাই আহে। যাৰ স্মৃতিয়ে আমাক সদায় শদিয়ালৈ হাত বাউল দি মাতি আছে।

‘শদিয়া সতফুলৰ দেশৰ কথা’ শীৰ্ষক গ্ৰন্থখনৰ আগকথা লিখোঁতে বিশিষ্ট লেখক, সমালোচক তথা ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ইংৰাজী বিভাগৰ প্ৰাক্তন অধ্যাপক ড॰ আনন্দ বৰমুদৈৰ ভাষাৰেই আমিও ক’ব খুজিছো- ‘কিতাপখন পঢ়ি ধাৰণা হৈছে লেখিকাই শদিয়াক ভাল পায়। মানুহে ধীশক্তি খটুৱাই তথ্য আৰু সত্য উদ্ধাৰ কৰিব পাৰে আৰু সহানুভূতি আৰু প্ৰেমৰ সহায়তো সত্য উদঘাটন কৰিব পাৰে। প্ৰেমৰ সহায়তো সত্য উদঘাটন কৰিব পাৰে। লেখিকাই শদিয়া প্ৰসংগত দুয়োটা শক্তিকে কামত খটুৱাইছে।’

মুছাফিৰ
লেখিকা - অঞ্জনা বৰঠাকুৰ
আলোচক - তজহাৰুল হক
প্ৰকাশক - কস্তূৰী প্ৰকাশন
মূল্য - ১০০.০০ টকা

পোন্ধৰটা চুটিগল্পৰ সংকলন ‘মুছাফিৰ’। লেখিকাগৰাকীয়ে আমাৰ ঘৰবোৰত, সমাজত বা বন্ধু-বান্ধৱ মহলত যিবোৰ সচৰাচৰ ঘটনা ঘটি থাকে তাকেই সহজে উপলব্ধি কৰিব পৰাকৈ পাঠক সমাজলৈ এই ‘মুছাফিৰ’ নামৰ গ্ৰন্থখনেৰে আগবঢ়াই দিছে। চুটিগল্পসমূহৰ ভিতৰত ‘মৰীচিকা’, ‘এটা সু-সীদ্ধান্ত’, ‘মুছাফিৰ’, ‘এখন চিঠিৰ অন্তৰালত’ আদি কেইটামান গল্প সঁচাকৈয়ে মৰ্মস্পৰ্শী। গল্পবোৰত পাঠক যেন নিজে নিজেই সাঙোৰ খাই পৰে এনে লাগে। গল্পবোৰৰ দৈৰ্ঘ্য এনেকুৱা যে থাওকতে পঢ়ি শেষ কৰি মানসিক তৃপ্তি লভিব পাৰি। ‘সাল্লিখ্য’ আৰু ‘অন্তৰিকতা বাধ্য-বাধকতাৰ’ গল্প দুটিয়ে আজিৰ দিনৰ এক বাস্তৱ কৰুণ দৃশ্যপট দাঙি ধৰিছে। বৰ্তমান কিতাপখন যোৰহাটৰ শংকৰ পুথিঘৰত উপলব্ধ।

সুচেতনা

সম্পাদনা - চেনিচম্পা মহন্ত

আলোচক - ড॰ কণিকা দত্তবৰুৱা

এখন বৃহৎ আকাৰৰ সৰ্বাংগ সুন্দৰ আলোচনী। ৩২০ পৃষ্ঠাৰ এখন মহিলাৰ আলোচনী। অসমৰ চুকে-কোণে থকা মহিলাসকলক সামৰি এনে এক আলোচনী প্ৰকাশ কৰাটো সহজ নহয়। যিসকল মহিলাৰ লেখা লৈ এই আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰা হৈছে, হয়তো প্ৰতিগৰাকী মহিলা ভাল প্ৰৱন্ধকাৰ, ঔপন্যাসিক বা কবি নহ'বও পাৰে, কিন্তু প্ৰতিগৰাকী মহিলাৰে অন্তৰৰ ভাব প্ৰকাশ কৰাৰ এক প্ৰয়াস আলোচনীখনত ফুটি উঠিছে। মহিলা সাহিত্য সৃষ্টিৰ প্ৰয়াসেৰে প্ৰতি দুবছৰৰ মূৰে মূৰে এই আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰা হয়। লেখিকা সংস্থাৰ দ্বি-বাৰ্ষিক অধিবেশনৰ লগত সংগতি ৰাখে এই আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰি আহিছে। সুচেতনাৰ এয়া ষষ্ঠদশ প্ৰকাশ। সাহিত্য প্ৰেমী মহিলাসকলক উদ্বুদ্ধ কৰাই এই আলোচনীখনৰ উদ্দেশ্য। নামী-অনামী প্ৰায় ডেৰশৰো অধিক মহিলাৰ কবিতা, উপন্যাস, ভ্ৰমণ কাহিনী, কৌতুক আদি ইয়াত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। চাৰি বেৰৰ মাজত বাস কৰা মহিলাৰ অসুবিধা বহুত। এই বৃহৎসংখ্যক নাৰীয়ে ব্যক্তিগত সমস্যা আওকাণ কৰি নিজস্ব ভাব প্ৰকাশৰ বাবে 'সুচেতনা'ৰ পাত শুৱনি কৰিছে। আলোচনীখনৰ প্ৰয়াস ইয়াৰ মাজতে সৃষ্টি হওক বহুতো সু-সাহিত্যিক, কবি, ঔপন্যাসিক। ১৯৭৬ চনতে জন্মলাভ কৰা লেখিকা সংস্থাই এতিয়ালৈকে জন্ম দিছে বহুতো প্ৰতিষ্ঠিত লেখিকাৰ। আত্মপ্ৰকাশৰ পথ নোপোৱা প্ৰতিভাময়ী মহিলা লেখিকাসকলক উৎসাহ যোগোৱাটো এই আলোচনী প্ৰকাশৰ মহৎ উদ্দেশ্য। এই আলোচনী প্ৰকাশৰ জৰিয়তে একো একোগৰাকী আত্মপ্ৰকাশ কৰা মহিলা প্ৰীতি গোস্বামী, শুচিত্ৰতা ৰায়চৌধুৰী, নিৰুপমা বৰগোহাঞি, নিমলপ্ৰভা বৰদলৈৰ দৰে সুপ্ৰতিষ্ঠিত সাহিত্যিক সৃষ্টিৰ আশা কৰা হৈছে। পুৰুষপ্ৰধান সমাজ ব্যৱস্থাৰ বিৰুদ্ধে মাত্ৰ মাতিবলৈ কলমকে অস্ত্ৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি নাৰী সৱলীকৰণৰ প্ৰচেষ্টাৰে প্ৰকাশ কৰি আহিছে এই আলোচনীখন। প্ৰতিটো লেখাতে মহিলাসকলৰ আছে আত্মপ্ৰকাশ। চেনিচম্পা মহন্তৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশিত এই গ্ৰন্থখন সকলোৰে সমাদৃত বুলি আশা কৰা হৈছে। প্ৰৱন্ধৰ শিতানত সৰ্বমুঠ ৬২টা প্ৰৱন্ধ আছে। ড॰ গীতা উপাধ্যায়, ড॰ অঞ্জলি শৰ্মা, ড॰ নমিতা ডেকা, ড॰ হৰিপ্ৰিয়া বাৰুকিয়াল বৰগোহাঞি, মৃদুলা শৰ্মা আদি প্ৰতিষ্ঠিত লেখিকাৰ বাহিৰেও বাকীসকল লেখিকাৰ প্ৰকাশভংগীও অতি সুন্দৰ।

আকৌ এটা নামঘৰ হ'ব

লেখক - ধনেশ্বৰ দাস

আলোচক - উৎপল দাস

প্ৰকাশক - পুষ্পপ্ৰসাদ দাস

মূল্য - ৫০.০০ টকা

গুৰুজনাই মানৱ সমাজলৈ আগবঢ়াই থৈ যোৱা এক অমূল্য অৱদান হৈছে নামঘৰ। অসমৰ গাঁৱে-ভূঞে চহৰে-নগৰে অৱস্থিতি নামঘৰৰ। এনে এটা নামঘৰক লৈ গল্পকাৰ ধনেশ্বৰ দাসে লিখি উলিয়াইছে তেওঁৰ নৱতম গ্ৰন্থ 'আকৌ এটা নামঘৰ হ'ব'। ৪০ পৃষ্ঠাৰ গ্ৰন্থখনত গল্পকাৰ দাসে গুৰুজনাই দি থৈ যোৱা ৰীতি-নীতিৰ লগতে 'নামঘৰ'ক লৈ অসমৰ সমাজ জীৱনত যি তৎপৰতা দেখা যায়, সেয়া বৰ্ণনা কৰিছে। গ্ৰন্থখনত মুঠ পাঁচটা খণ্ডত ধনেশ্বৰ দাসে 'আকৌ এটা নামঘৰ হ'ব' উপস্থাপন কৰিছে।

শব্দৰ মূৰ্ছনাত জীৱনৰ ছন্দ
লেখিকা - ডিম্পী দাস
আলোচক - নুৰুল হক আহমেদ
প্ৰকাশক - প্ৰতিশ্ৰুতি প্ৰকাশন

অসমৰ যুৱ প্ৰজন্মৰ ডিম্পী দাস এগৰাকী প্ৰতিভাৱান কবি। তেওঁ বৰ্তমান কটন বিশ্ববিদ্যালয়ত অসমীয়া বিভাগত স্নাতোকত্তৰৰ পাঠদান কৰি আছে। তেওঁ অধ্যয়নৰ মাজেৰে কাব্য চৰ্চা কৰি আহিছে। কবি ডিম্পী দাসৰ কবিতাত আছে সৰু সৰু মানুহৰ জীৱনৰ প্ৰত্যশা, ভোকৰ আৰ্তনাদত চিঞৰি থকা এজাক শিশু, প্ৰকৃতি প্ৰেমেৰে উদ্বুদ্ধ হোৱা মানৱ জাতি, শৰৎ, ফাগুন, ব'হাগ, আহিনত দেখা দিয়া প্ৰকৃতিৰ অনাবিল সৌন্দৰ্য আৰু প্ৰেমৰ জয়গান। মনৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত আৱেগক শব্দৰ মাজেৰে সাৱলীলভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈ কবি সক্ষম হৈছে। তেওঁৰ কবিতাৰ জৰিয়তে এক সুকীয়া সোৱাদ পাঠকক দিবলৈ চেষ্টা কৰিছে।

ডিম্পী দাসৰ মুঠ ত্ৰিশটা কবিতাৰ একত্ৰ সংকলন 'শব্দৰ মূৰ্ছনাত জীৱনৰ ছন্দ' দ্বিতীয় প্ৰকাশিত কাব্য সংকলন।

অনুভৱত আহত সময়
লেখক - অপূৰ্ব কুমাৰ ডেকা
আলোচক - ধূৰ্জটি প্ৰসাদ বৈশ্য
প্ৰকাশক - কস্তুৰী প্ৰকাশন
মূল্য - ১০০.০০ টকা

অৰুণাচল প্ৰদেশৰ নীপকোত কৰ্মৰত লেখক অপূৰ্ব কুমাৰ ডেকাৰ দ্বিতীয় গল্প সংকলন এই গ্ৰন্থখন দহটা ভিন্ন ৰুচিৰ গল্পৰে সজাই তোলা হৈছে। গ্ৰন্থখনত লেখকে প্ৰেম, প্ৰতাৰণা, দুখ, দৈন্য আৰু বিকৃত মানসিকতাৰ এচাম পুৰুষে নাৰীক কেৱল ভোগৰ সামগ্ৰীৰূপে বিবেচনা কৰা সামাজিক অৱক্ষয়ৰ জীৱন্ত ছবি গল্পৰ বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ মাজেৰে সাৱলীল ৰূপত প্ৰকাশ কৰিছে।

প্ৰথম গল্প 'আখল ডাঁৰ'। আখল ডাঁৰৰ অৰ্থ জগৰ নকৰাকৈ ভৰণি। কবিতাৰ জীৱনটোও কাকো অন্যান্য নকৰাকৈয়ে অন্যান্য-অবিচাৰ সহিব লগা হৈছে। গাঁৱৰ পাহোৱাল ডেকা অপূৰ্বক জীৱন সংগী কৰাৰ হেঁপাহৰ বিপৰীতে দৰিদ্ৰই কোঙা কৰা দেউতাক গুণীনে ঐশ্বৰ্যশালী পৰিয়ালৰ এজন বাওনা অপ্ৰকৃতিস্থ আদহীয়া ব্যক্তিৰ সৈতে ছলনা কৰি বিয়াৰ বন্দৱস্ত কৰিছিল ধনৰ বিনিময়ত। মাতৃক হেৰুওৱাৰ বেদনা, ঘৰখনৰ দীনতা, দুজনী গাভৰু ভনীয়েক আৰু ভায়েকৰ ভৱিষ্যতৰ কথা চিন্তা কৰি কবিতাই জীৱন-যৌৱনৰ দুখ নীৰৱে সহ্য কৰিছিল। 'অপাংতেয়' গল্পত ভৰ যৌৱনত বৈধব্যক সাবটি লোৱা এটি সন্তানৰ মাতৃ মালৱিকাৰ সুগটি, নিপোটল দেহটোৰ ওপৰত সকলোৰে লোলুপ দৃষ্টি। তাই বিধৱা গোসাঁইৰ ছোৱালী যদিও তাইক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ আহিছিল গাঁৱৰ সাহসী যুৱক মনেশ্বৰ কছাৰী। সেয়ে সুবিধাবাদী মুখীয়াল ব্যক্তিসকলে ৰাইজমেল পাতিছিল। মেলত মালৱিকাই বিদ্ৰোহ কৰি কৈছিল- 'ভুঁইতলীত, মহাজনৰ টেকীশালত, হাট-বজাৰত দোকানী, চেঙেলীয়া ল'ৰাৰ লোলুপ দৃষ্টি। এজনী অৱলা বিধৱাক সমাজে ৰক্ষণাবেক্ষণ দিব নোৱাৰে। তেনে মেলত ৰাইজে শাস্তি বিধান কৰাৰ অধিকাৰ কাৰো নাই।' নায়িকাৰ বিদ্ৰোহী মনোভাব আৰু সোঁতৰ বিপৰীতে খোজ দিয়া মনেশ্বৰ কছাৰীৰ সৈতে নতুন জীৱনৰ আৰম্ভণিয়ে গল্পটোৰ মৰ্যাদা বৃদ্ধি কৰিছে। 'প্ৰান্তিৰ সমাধি'ত কোমল মাংসলোভী সেনা আৰক্ষীৰ অত্যাচাৰত দৰিদ্ৰ কৃষক মনেশ্বৰে পত্নী আৰু গাভৰু জীয়েকক হেৰুওৱাৰ মৰ্মস্পৰ্শী কাহিনীয়ে ৰক্ষকেই ভক্ষকৰ ছবি উদঙাই দেখুৱাইছে। পতি-পত্নীৰ মাজত মনোমালিন্য আৰু পৰকীয়া

প্ৰেমৰ ছবি অংকন কৰা হৈছে ‘স্বৰ্ণ পখীৰ ৰূপালী ডেউকা’ গল্পত। গল্পৰ বিষয়বস্তুৰ সৈতে প্ৰকাশভংগীৰ সৰলতাই গল্পকেইটাক মনোগ্ৰাহী কৰি তুলিছে।

অনন্যা

সম্পাদনা - তৃষ্ণি দাস

আলোচক - মুকুল শৰ্মা

অনুভা বৰুৱা। এগৰাকী সুন্দৰ মনৰ নাৰী। প্ৰথম দৃষ্টিতে শ্ৰদ্ধা, ভক্তি ওপজা, স্নেহময়ী, সুৰুচিসম্পন্ন, প্ৰজ্ঞাৱতী, সহজেই সকলোৰে মন আকৰ্ষণ কৰিব পৰা, মৃদুভাষী, পৰোপকাৰী, আদৰ্শৱান শিক্ষয়িত্ৰী হিচাপে ছাত্ৰসকলৰ প্ৰিয় বাইদেউ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পুথিগত শিক্ষা দিয়াৰ লগতে সাহিত্য সৃষ্টিৰ বাবে বিভিন্ন ধৰণে অনুপ্ৰেৰণা দিয়াৰ লগতে আৰ্থিকভাৱে দুৰ্বলজনক বিভিন্ন ধৰণে সহায় কৰে। তিনিচুকীয়া অঞ্চলৰ মহিলাসকল সামাজিকভাৱে উন্নতিৰ লগতে সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত আগবাঢ়ি যোৱাৰ বাবে মহিলা সমিতি, সদৌ অসম লেখিকা সমাৰোহ সমিতি গঠন কৰি নিজে দায়িত্ব বহন কৰি বহুজনৰ সাহস আৰু প্ৰেৰণাৰ উৎস হৈ সকলো সময়তে সকলো কামত আগৰণুৱা। তিনিচুকীয়া শাখা সাহিত্য সভা, বিষ্ণুজ্যোতি সংস্কৃতি সমাজ, ইলোৰা বিপ্লৱান মঞ্চ আদি সামাজিক অনুষ্ঠানৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত হৈ সমাজৰ বাবে কিবা কৰাৰ হেঁপাহ। মানুহ তথা সমাজক ভালপোৱা অনুভা বৰুৱাই মৃত্যুৰ পিছতো যে মানৱ সমাজৰ উপকাৰ সাধন কৰিব পাৰি সেই আদৰ্শ দাঙি ধৰি মৃত্যুৰ আগতে নিজৰ দেহা ডিব্ৰুগড় মেডিকেল কলেজলৈ দান কৰি থৈ যায়। ২৯ মে’ত নিজা বসগৃহৰ কামতে অনুষ্ঠিত হোৱা ৰঙালী বিহু সন্মিলনৰ মুকলি সভাৰ মঞ্চত বক্তব্য প্ৰদান কৰি থকা সময়তে হঠাতে মঞ্চত ঢলি পৰি মৃত্যুক আকোৱালি লয় অনুভা বৰুৱাই। সঁচাকৈয়ে মানুহ ভালপোৱা মানুহগৰাকীয়ে মানুহৰ মাজতেই বিলীন হৈ গ’ল। তেখেতৰ বিয়োগত সদৌ অসম লেখিকা সমাৰোহ সমিতি, তিনিচুকীয়া জিলা সমিতিয়ে ২৬ আগষ্টত অনুভা বৰুৱাৰ সোঁৱৰণত ‘অনন্যা’ নামৰ গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰে। গ্ৰন্থখনত শৈক্ষিক, সাহিত্য, সংস্কৃতি তথা সামাজিক জীৱনলৈ অনুভা বৰুৱাই আগবঢ়োৱা অৰিহণাৰ লগতে তেখেতৰ সৃষ্টিশীল সাহিত্য কৰ্মৰাজিৰ বিভিন্ন দিশ অৱলোকন কৰি বহুকেইজন সাহিত্যিক তথা গুণমুগ্ধ ব্যক্তিয়ে তেখেতৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা জনাই গ্ৰন্থখনত লিখিছে। স্বামী পূৰ্ণানন্দ বৰুৱাই অনুভা বৰুৱাৰ সুন্দৰ ব্যক্তিত্বৰ বিষয়ে গ্ৰন্থখনত লিখিছে। হৰেন্দ্ৰ নাৰ্থ বৰঠাকুৰে প্ৰয়াত অনুভা বৰুৱাই ৰচনা কৰা কবিতা, গল্প, গীত, অনুবাদ গল্প, ব্যংগ ৰচনাসমূহৰ বিষয়ে আলোকপাত কৰি গ্ৰন্থখনত লিখিছে। ড॰ আনন্দ বৰমুদৈয়ে লিখিছে- ‘অনুভা বৰুৱাৰ কবিতাসমূহত প্ৰকৃতি-প্ৰীতি অথবা উদযাপন আৰু সূক্ষ্ম সামাজিক চেতনাৰ লগতে বিভিন্ন পৰিৱেশ-পৰিস্থিতিত মনৰ শক্তিশালী অনুভূতিক কবিতাৰ ৰূপ দিয়াটোৱেই কবিতাসমূহৰ মূল কথা।’ ড॰ অৰুণা গগৈ বৰুৱাই লিখিছে- ‘গভীৰ মননশীল পৰিমিত শব্দ চয়ন, হৃদয়স্পৰ্শী অনুভৱ, পৈণত ইমেজ বা চিত্ৰকলা, প্ৰকৃতি, সমাজ সচেতনতা, ব্যক্তিগত জীৱনত পোৱা-নোপোৱাৰ কিছু অনুভৱ, প্ৰেমৰ সহজ-সৰল চিত্ৰৰ বিন্যাস, জীৱনক ভাল পোৱাৰ সহজ স্বীকাৰোক্তিও কবিতাসমূহত প্ৰকাশ হয়।’ ড॰ জুনু মহন্তই লিখিছে- ‘সমাজত সংগঠিত বিভিন্ন অনাকাঙ্ক্ষিত পৰিঘটনাই লেখিকাক ব্যথিত কৰিছে আৰু সেইবিলাকৰ প্ৰতি পঢ়ুৱৈৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰাৰ লগতে সমস্যাবিলাকৰ সমাধানৰ পথৰো ইংগিত দিয়ে গল্পসমূহত।’ ড॰ জ্যোতিপ্ৰসাদ চলিহাই লিখিছে- ‘উদ্ভাসিত সময়’ গল্প সংকলনখনৰ বিষয়বস্তু নাৰীৰ আৱেগ, অনুভূতি লৈ নিৰ্মিত। অমূল্য খাটনিয়াৰে অনুভা বৰুৱাৰ ব্যংগ সংকলন ‘বৰুৱা-বৰুৱানীৰ তিতা-মিঠা’ৰ এক সুন্দৰ আলোচনা কৰিছে গ্ৰন্থখনত। গ্ৰন্থখনত কেইবাজনো গুণমুগ্ধই শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাই লিখা কবিতাসমূহ বৰ সুন্দৰ হৈছে। সদৌ অসম লেখিকা সমাৰোহ সমিতিৰ তিনিচুকীয়া জিলা সমিতিৰ প্ৰয়াস সঁচাকৈ মহান আৰু প্ৰশংসনীয়।

কেপ্সাৰ, কিছু জীৱন, কিছু বিজ্ঞান আৰু যি প্ৰত্যাহ্বান

লেখিকা - ডাঃ গায়ত্ৰী গগৈ

আলোচক - কুঞ্জলতা মেধি (৯৯৫৪৭৫১৮৫৬)

প্ৰকাশক -

মূল্য -

লেখিকা এগৰাকী চিকিৎসক, সুলেখিকা তথা অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ ৰোগবিদ্যা বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক, ভাৰতীয় চিকিৎসা বিজ্ঞান প্ৰতিষ্ঠানৰ কেপ্সাৰ প্ৰকল্পৰ বিজ্ঞানী। গ্ৰন্থখন পঢ়ি কেপ্সাৰ ৰোগীসকলে লাভ কৰিব পাৰিব ৰোগৰ লগত যুঁজ কৰাৰ অদম্য মনোবল, সাহস তথা জীয়াই থকাৰ অনুপ্ৰেৰণা, নিৰোগীসকলক দিব এই গ্ৰন্থই কেপ্সাৰ ৰোগৰ পৰা আগতীয়াকৈ সাৱধান হোৱাৰ উপায়, প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাতে ৰোগ চিনাক্তকৰণৰ দ্বাৰা চিকিৎসা কৰাই ৰোগমুক্ত হোৱাৰ উপায় তথা সকলো লোককে এই গ্ৰন্থই দিব কেপ্সাৰ ৰোগ সম্বন্ধে সজাগ-সচেতন হোৱাৰ অপৰিসীম জ্ঞান।

উনৈশটা অধ্যায় সম্বলিত গ্ৰন্থখনৰ প্ৰথম অধ্যায়তে ডাঃ গগৈয়ে কৈছে যে কেপ্সাৰ ৰোগ সৰ্বগ্ৰাসী যিয়ে সলনি কৰি দিছে হাজাৰ হাজাৰ লোকৰ জীৱনৰ গতিপথ। সেয়েহে তেওঁ কেপ্সাৰ সম্বন্ধে মানুহক শুদ্ধ, সম্যক, মৌলিক, বৈজ্ঞানিক ধাৰণা দিবলৈ কেপ্সাৰৰ নিৰ্মাৰ্থ সত্য আৰু ইয়াৰ বহুসময় অন্ধকাৰৰ মাজতে যাতে মানুহে বিচাৰি পায় পোহৰৰ এগছি বস্তি তথা চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ সাফল্য আৰু ব্যৰ্থতাৰ বিশ্লেষণ- এই কথা হৃদয়ংগম কৰিয়ে তেওঁ সাধাৰণ মানুহে বুজি পোৱা গ্ৰন্থৰ অভাৱ অনুভৱ কৰিয়ে এই মূল্যবান গ্ৰন্থখন লিখি উলিয়াইছে। লেখাৰ লগত সংগতি ৰাখি প্ৰতিটো অধ্যায়তে এটা বা ততোধিক মহান লোকৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ বাণীৰ উদ্ধৃতি আৰু তেওঁৰ সংস্পৰ্শলৈ অহা কেপ্সাৰ ৰোগীৰ যন্ত্ৰণাময় অথচ সাহসৰ কাহিনীৰ বৰ্ণনাই গ্ৰন্থখনক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। কেপ্সাৰ আধুনিক যুগৰ বেমাৰ নহয়।

দ্বিতীয় অধ্যায়ত তেওঁ বৰ্ণনা কৰিছে কেপ্সাৰ ৰোগৰ প্ৰাচীন ইতিহাস আৰু প্ৰাচীন কালতে যে মানুহ কেপ্সাৰৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হৈছিল এই কথা অতীত আয়ুৰ্বেদ শাস্ত্ৰই নিশ্চিত কৰা বুলি কৈছে। বহু উদাহৰণেৰে কেপ্সাৰ যে প্ৰাচীন যুগৰ বেমাৰ তাকো দাঙি ধৰিছে। ১৬০০ৰ পৰা ১৮০০ শতিকাৰ নৱজাগৰণৰ সময়ৰ বিজ্ঞানীৰ পৰা আৰম্ভ কৰি উনৈশ শতিকাত কিদৰে আৰম্ভ হ'ল প্ৰকৃত কেপ্সাৰ ৰোগ বিজ্ঞানৰ যুগ, ৰোগবিদ্যাৰ পিতৃপুৰুষ ৰুডলফ ভাৰছোৱে কিদৰে প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে আধুনিক কেপ্সাৰৰ আধাৰ, তদুপৰি জেনেটিক বিশেষজ্ঞ ভলগেষ্টিনৰ উদ্ধৃতিৰে বৰ্ণনা দাঙি ধৰিছে যে কেপ্সাৰ জিনত উদ্ভৱ হোৱা বেমাৰ।

কেপ্সাৰৰ বাহ্যিক ৰূপ টেমুনা বা টিউমাৰ, বৈজ্ঞানিক পৰিভাষাত যাক কোৱা হয় নিঅ'প্লাজম বা নতুন টেমুনা। টেমুনা দুই ধৰণৰ- হানিকাৰক আৰু অহানিকাৰক। ইয়াৰে হানিকাৰক টিউমাৰকে কেপ্সাৰ বুলি কোৱা হয়। টেমুনা বা টিউমাৰে ইয়াৰ চৌপাশে সিঁচৰিত হ'ব পৰা এক অদমনীয় চৰিত্ৰ লাভ কৰে আৰু কেপ্সাৰৰূপে মানৱ দেহত ত্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰে। যাৰ সৃষ্টিৰ আধাৰ শৰীৰ সূক্ষ্মতম একক কোষীয় পৰ্যায়ৰ পৰিঘটনা বুলি তেওঁ উল্লেখ কৰিছে। বাহ্যিক আৰু আন্তঃকোষীয় কাৰকবোৰে কোষৰ ওপৰত আঘাত কৰি থকাৰ ফলত কিদৰে জিনৰ বিচ্যুতি ঘটি, বিচ্যুত জিনৰ সৈতে মিলি কোষৰ বিভাজন আৰু বৰ্ধনৰ ফলত নতুন প্ৰজন্ম কোষৰ জন্ম হৈ নিয়ন্ত্ৰণ হেৰুৱাই এখন কেপ্সাৰ সম্ৰাজ্য গঢ়ি তোলে, যিটো হৈছে টিউমাৰৰ ৰূপ। কেপ্সাৰ উৎপত্তিৰ এই পৰিঘটনাৰ বিষয়ে অতি প্ৰাঞ্জল বৰ্ণনা দ্বিতীয় অধ্যায়ত দিয়াৰ উপৰি কেপ্সাৰ উৎপত্তিৰ বিভিন্ন কাৰকৰ কথাও এই অধ্যায়ত বৰ্ণনা কৰিছে ডাঃ গগৈয়ে।

সূজাতা নামৰ এগৰাকী যুৱতীৰ ৩৬ বছৰ বয়সত ধৰা পৰা স্তন কেপ্সাৰৰ আঁত ধৰিয়ে ডাঃ গগৈয়ে সূজাতাক দিয়া মূল্যবান তথা অতি দৰকাৰী উপদেশৰ মাজেৰেই সকলোৰে বাবে আগবঢ়াই দিছে যে কেপ্সাৰ ৰোগৰ লক্ষণসমূহ শৰীৰত দেখা দিয়াৰ আগেয়ে কৰা 'বাছনি বা স্ক্ৰিনিং' পৰীক্ষাৰ দ্বাৰা ৰোগটো হৈছে বুলি ধৰা পেলাব পাৰি। কাৰণ এনে পৰীক্ষাৰ দ্বাৰা প্ৰাথমিক স্তৰতে ৰোগ ধৰা পেলাব পাৰিলে ৰোগীয়ে সুস্থতা

লাভ কৰাৰ উপৰি ৰোগ শৰীৰৰ অন্যান্য অংশলৈ বিয়পিব নোৱাৰে। আনহাতে, এটা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ ‘ৰিস্ক ফেক্টৰ’ৰ বিষয়েও বিতংভাৱে চতুৰ্থ অধ্যায়টোত বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

‘যুদ্ধৰ পৃথিৱীত এভূমুকি’ পঞ্চম অধ্যায়ৰ শিৰোনাম এয়া। সঁচাকৈয়ে কেপ্তাৰ যেন এক মহাসমৰ, যি মহাসমৰত মানুহ অৱতীৰ্ণ হৈ আহিছে যুগ যুগ ধৰি। পিছে পৰাজয় স্বীকাৰ কৰা নাই আজিও। এই পুৰণি যুদ্ধ চলিয়ে আছে আগৰ দৰেই, মাত্ৰ সলনি হৈছে যুদ্ধৰ অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ। কেপ্তাৰৰ চিকিৎসাত ব্যৱহৃত অতি ভয়ংকৰ ‘কেম’থেৰাপী’ৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ‘টাৰ্গেটেড থেৰাপী’লৈ যিয়ে স্বাভাৱিক কোষক ধ্বংস নকৰে, এই অধ্যায়ত বিতংভাৱে বৰ্ণনা কৰিছে হুক্ত চিকিৎসাসমূহৰ বিষয়ে।

মানুহৰ জীৱনলৈ হঠাতে অহা আৱেগৰ ধুমুহাই নিমিষতে সকলো থানবান কৰি দিব পাৰে। তাৰ মাজতে ‘আশা’ নামৰ সম্পদটোক খামুচি ধৰি জীৱনটোক চলাই নিব খোজে। কাৰণ আশাই জীৱন, যিয়ে জীৱনলৈ অহা হাজাৰ ধুমুহাক অতিক্ৰমি জীৱন যুঁজত জয়ী হ’বলৈ অদম্য মানসিক শক্তি, সাহস-সামৰ্থ্য প্ৰদান কৰিব পাৰে। তাৰেই বৰ্ণনাৰে ষষ্ঠ অধ্যায়ৰ শিৰোনাম ‘অকস্মাতে এদিন.. নাই সেইটো হ’ব নোৱাৰে।’ প্ৰথম অৱস্থাতে যদি কেপ্তাৰৰ দৰে মৃত্যুদূত ৰোগৰ আগজাননী দিলেহেঁতেন, মানৱ জাতি কেপ্তাৰৰ ভয়ত ত্ৰস্তমান হোৱাৰ কোনো প্ৰশ্নই নাথাকিলেহেঁতেন। সাধাৰণ ৰোগৰ দৰেই তেতিয়া মানুহ চিকিৎসকৰ কাষ পালেহেঁতেন আৰু সোনকালেই ৰোগ ধৰা পেলাই চিকিৎসকে ৰোগীক সুস্থ কৰি তুলিব পাৰিলেহেঁতেন। পিছে কেপ্তাৰৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে আধাতকৈ বেছি মানুহে ৰোগ বাঢ়ি যোৱাৰ পাছতহে মাৰাত্মক বিষ অনুভৱ কৰে, যিয়ে ৰোগীক সাংঘাতিক ধৰণে আতুৰ কৰি তোলে। যিটো বিষয় চিকিৎসকসকলৰ বাবেও সমস্যাবূপে থিয় দিছে যে কিয় প্ৰথম স্তৰত বিষৰ উপস্থিতি নহৈ পাছতহে বিষৰ যন্ত্ৰণাত ৰোগী ছটফটাৰ লগা হয়। তাৰেই বৰ্ণনাৰে এই অধ্যায়ত ডাঃ গগৈয়ে পাঠকলৈ আগবঢ়াইছে যে বিষ মানুহৰ প্ৰাচীনতম সংগী অথচ মৃত্যুদূত কেপ্তাৰৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ বিপৰীত ছবি কিয়? ‘একিউট লিউকেমিয়াঃ যি আন্ধাৰৰ ৰজা’ শিৰোনামেৰে এই অধ্যায়ত তেৰ বছৰ বয়সীয়া ৰিছা নামৰ ছোৱালীজনীয়ে কিদৰে একিউট লিম্ফ’ব্লাষ্টিক লিউকেমিয়াত আক্ৰান্ত হৈ কৰুণ মৃত্যুক সাৱটি ল’ব লগা হৈছিল, যিবিধ তেজৰ কেপ্তাৰত বেছিকৈ আক্ৰান্ত হয় শিশুসকল। ৰোগ চিনাক্ত হোৱাৰ আগেয়ে ৰিছাৰ দেহত কিধৰণৰ লক্ষণ দেখা দিছিল, চিকিৎসালয়ত তাইৰ ৰোগ কিধৰণৰ পৰীক্ষাৰ দ্বাৰা চিনাক্তকৰণ কৰা হৈছিল, চিকিৎসা দিয়া হৈছিল আদি সমগ্ৰ লিউকেমিয়া ৰোগটোৰ বিষয়ে সকলোৱে বুজিব পৰাকৈ প্ৰাঞ্জল ভাষাৰে বৰ্ণনা কৰিছে। চিকিৎসা বিজ্ঞানত একিউট লিউকেমিয়াক আজিও ‘আন্ধাৰৰ ৰজা’ বুলি জনা যায় যিবিধ কেপ্তাৰত আক্ৰান্ত হৈ ৰিছাই স্বৰ্গপথৰ যাত্ৰী হৈছিল, য’ত ডাঃ গগৈয়ে কৈছে ‘ৰিছাৰ জীৱনতকৈ মৃত্যু আছিল হাজাৰগুণে সন্মানজনক।’

ধঁপাত বৰবিহা। হাঁওফাঁওৰ কেপ্তাৰৰ ৮৭ শতাংশই ধঁপাত সেৱনৰ ফলত উদ্ভৱ হোৱা, যিবিধ কেপ্তাৰত বিশ্বৰ সৰ্বাধিক লোক আক্ৰান্ত আৰু সৰ্বাধিক মৃত্যুৰ কাৰণ ধঁপাতজনিত কেপ্তাৰ। মুখৰ ভিতৰত, ফেৰিংছ, লেৰিংছ, খাদ্যনলী, অগ্ন্যাশয়, জৰায়ু দ্বাৰ, বৃক্ক, মূত্ৰাশয় ইত্যাদি অংগত হোৱা কেপ্তাৰ ধঁপাত সেৱনৰ ফল। ধঁপাত সেৱনে কিদৰে মানুহৰ উক্ত অংগসমূহত কেপ্তাৰৰ সৃষ্টি কৰি মৃত্যুমুখলৈ যায়, ইয়াৰ পুংখানুপুংখ বৰ্ণনা চিকিৎসকসকলৰ গৱেষণাই কৰা প্ৰমাণসহ পাঠকে সহজে বুজিব পৰাকৈ দাঙি ধৰিছে নৱম অধ্যায়ত।

‘এট’ছাৰ পৰা ইলোৰালৈঃ নাৰীৰ যি হাজাৰ বছৰীয়া যুদ্ধ’ শিৰোনামেৰে দশম অধ্যায়ত বৰ্ণনা কৰা হৈছে ‘ইলোৰা বিজ্ঞান মঞ্চ’ৰ আঁৰৰ নাৰী ইলোৰাই কিদৰে স্তন কেপ্তাৰত আক্ৰান্ত হৈ প্ৰাণ দিছিল, য’ত ডাঃ গগৈয়ে কৈছে স্তন কেপ্তাৰৰ পৰা মহিলাসকল ৰক্ষা পোৱাৰ সুৰক্ষা কবচ মাতৃহ আৰু সন্তানক দুগ্ন পান কৰোৱা। কেইবাটাও উদাহৰণৰ দ্বাৰা স্তন কেপ্তাৰ সম্বন্ধে সাৱলীল বৰ্ণনাৰে এই ৰোগ হোৱাৰ কাৰণ আৰু কাৰকৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰিছে। হলীউডৰ মোহময়ী অভিনেত্ৰী এঞ্জেলিনা জলীয়ে স্তন কেপ্তাৰত আক্ৰান্ত হোৱাৰ আগতেই কিন্তু তেওঁৰ স্তন যুগল শৰীৰৰ পৰা বিচ্ছিন্ন কৰিছিল, তাৰ সৰ্বিশেষ বৰ্ণনাও দাঙি ধৰিছে। জিনৰ উৎপৰিৱৰ্তন আৰু বংশানুক্ৰমিকভাৱে এগৰাকী মহিলা স্তন কেপ্তাৰত আক্ৰান্ত হ’ব পাৰে। কেইবাটাও উদাহৰণৰ মাজেৰে দিয়া স্তন কেপ্তাৰৰ বৰ্ণনা পঢ়িলে মহিলাসকল অত্যন্তই উপকৃত হ’ব পাৰিব।

মাত্ৰ ২৯ বছৰীয়া সুশান্ত নামৰ অবিবাহিত যুৱকজনৰ পেটত হোৱা কেপ্সাৰ ৰোগৰ কাহিনীৰে ডাঃ গগৈয়ে পাকস্থলীৰ কেপ্সাৰৰ কাৰণ, লক্ষণ, কাৰক ইত্যাদি সম্বন্ধে সহজতে বুজিব পৰাকৈ বৰ্ণনা কৰিছে। কিছুদিনৰ পৰা সুশান্তৰ খাবলৈ মন নোযোৱা, খালে বমি বমি ভাব হোৱা দেখি এওঁসকল পী বায়পটী পৰীক্ষা কৰোৱাত অন্তিম স্তৰত ধৰা পৰিছিল ৰোগ। ২৫ বছৰীয়া আন এজন যুৱকৰ কিছুদিন হজম নোহোৱা আৰু পাছত বমি কৰি অৱশ হোৱাত বেৰিয়াম এক্সৰে পৰীক্ষাত পেটত টিউমাৰ হোৱাটো ধৰা পৰিছিল। পিছে চিকিৎসাই অমুস দিব নোৱাৰিলে। ৰোগীৰ জীৱন দান কৰিব পৰা চিকিৎসকেও যে কেপ্সাৰৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাব নোৱাৰে, তিনিগৰাকী শল্য চিকিৎসকৰ উদাহৰণ দি নিজৰ জীৱন ৰক্ষা কৰিবলৈও যে তেওঁলোকে যুঁজ কৰিব লগা হৈছিল, সেই কথা উল্লেখ কৰিছে ‘জীৱনে যি গতি ল’লে’ লিৰোনামেৰে একাদশ অধ্যায়ত।

দুগৰাকী ডিম্বাশয়ৰ কেপ্সাৰত আক্ৰান্ত মহিলাৰ সাহসৰ কাহিনীৰ বৰ্ণনাৰে ডাঃ গগৈয়ে অতি সৰল ভাষাৰে সকলো মহিলাই বুজিব পৰাকৈ ‘যেতিয়া চিকিৎসক পৰিজিত হ’ব বিচাৰে’ শিৰোনামেৰে দ্বাদশ অধ্যায়ত বৰ্ণনা কৰিছে ডিম্বাশয় বা অ’ভেৰিয়ান কেপ্সাৰৰ বিষয়ে। এইবিধ ৰোগৰ লক্ষণ, কাৰণ কিদৰে ধৰা পেলাব পাৰি, ইয়াৰ চিকিৎসা ইত্যাদি কথাৰ বৰ্ণনাৰে লেখা অধ্যায়টো পঢ়ি মহিলাসকল বিশেষভাৱে উপকৃত হ’ব পাৰিব; বহুতৰে জীৱন ৰক্ষা পৰিব, মহিলাসকল সজাগ-সচেতন হ’ব পাৰিব ডিম্বকোষৰ কেপ্সাৰ সম্বন্ধে।

লিম্ফ’মা হ’ল কেপ্সাৰৰ এটা ভাগৰ নাম। এইবিধ কেপ্সাৰ শৰীৰৰ যিকোনো অংগ, ছাল, হাড়, পাচনতন্ত্ৰ, খায়ৰয়ড, স্তন, মগজু, হাঁওফাঁওত হ’ব পাৰে। লিম্ফ’মাৰ দুটা মূল ভাগ হ’ল হগকিনছ আৰু ননহগকিনছ। এই ৰোগ কোন বয়সত হ’ব পাৰে, চিকিৎসা কি ধৰণে কৰা হয় ইত্যাদি বিষয় সামৰি ‘যি কথাবোৰ কাহানিও কোৱা নহ’লহেঁতেন’ শিৰোনামেৰে ননহগকিনছ লিম্ফ’মাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰিছে ডাঃ গগৈয়ে এই ত্ৰয়োদশ অধ্যায়ত।

আমেৰিকাৰ আমৰঙা ৰং

লেখক - ড॰ পীতাম্বৰ দেৱ গোস্বামী

আলোচক - বুৰী কাকতি ৰয়

প্ৰকাশক - বৰ্ণমালা প্ৰকাশন, যোৰহাট

আউনিআটি সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ ড॰ পীতাম্বৰ দেৱ গোস্বামীৰ এই গ্ৰন্থখন তেওঁৰ দ্বিতীয়বাৰ আমেৰিকা ভ্ৰমণৰ পৰিৱৰ্তিত সংস্কৰণ। ১২২ পৃষ্ঠাৰ পকাবন্ধা গ্ৰন্থখনত ড॰ গোস্বামীয়ে আমেৰিকা ভ্ৰমণকালত হোৱা সমস্ত উপলব্ধি আৰু অভিজ্ঞতাৰ বিষয়ে সহজ ভাষাৰে বৰ্ণনা কৰিছে। লগতে আমাৰ সমাজ জীৱনৰ সৈতে থকা আমেৰিকাৰ সাদৃশ্য-বৈসাদৃশ্যসমূহৰ তুলনামূলক অধ্যয়নে ঠাই পাইছে গ্ৰন্থখনত।

আমেৰিকা যাত্ৰাৰ প্ৰস্তুতি, আমেৰিকা যাত্ৰাকে ধৰি আমেৰিকাত শংকৰদেৱৰ তিথি, আমেৰিকাত নামঘৰ প্ৰতিষ্ঠা তথা আমেৰিকা মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ তিথিত লেখকে দিয়া ভাষণসমূহ ১৮টা অধ্যায়ত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে এই গ্ৰন্থখনত। তদুপৰি গ্ৰন্থখনত সন্নিৱিষ্ট হৈছে লিখকে লণ্ডনৰ পৰা দিল্লীলৈ আহি থাকোঁতে বিমানৰ খিৰিকীৰে আকাশ মাৰ্গৰ পৰা ধৰালৈ চাই হোৱা অনুভূতিক লৈ ৰচনা কৰা ‘কোমল কপাহৰ ঠিকনা’ শীৰ্ষক এটা কবিতা। আমেৰিকা ভ্ৰমণ কালত হোৱা অভিজ্ঞতাৰ লেখাসমূহৰ উপৰি গ্ৰন্থখনত লেখকে দেশখনত কটোৱা কেইবাটাও মুহূৰ্তৰ আলকচিত্ৰ সন্নিৱিষ্ট কৰিছে।

তোমাৰ নিশ্চিত উপস্থিতিত
লেখক - প্ৰদীপ কুমাৰ বৰ্মন
আলোচক - নুৰুল হক আহমেদ
প্ৰকাশক - ইউনিয়ন বুক পাৰ্লিকেশ্বন
মূল্য - ৮০.০০ টকা

জ্যেষ্ঠ সাংবাদিক প্ৰদীপ কুমাৰ বৰ্মনৰ এই কবিতা সংকলনখনত প্ৰকাশিত কবিতাসমূহত সামাজিক বৈষম্য, পোৱা-নোপোৱাৰ বেদনা আৰু কবিৰ সংস্কাৰকামী মনৰ পৰিচয় প্ৰোক্ষল ৰূপত প্ৰস্ফুটিত হৈছে। তেওঁৰ কবিতাত গ্ৰাম্য জীৱনৰ বিৰল ছবি দেখা গৈছে। সাম্প্ৰতিক সময়ৰ দ্বিধাময় জলবায়ু, গোলকীয় জগতৰ ভোগবাদী ব্যৱস্থা, ক্ৰয়দীয় দৃষ্টিভংগী, দেহজ বাসনা, ধন ঘটাৰ প্ৰবল প্ৰতিযোগিতা, মানৱীয় সত্তাৰ মাজত সংঘাত, শ্ৰেণী বিভাজন আদি কবিতাসমূহত দেখিবলৈ পোৱা গৈছে। স্বাধীনতাৰ নামত লিখা কবিতাত স্বাধীনতাৰ নামত আমি কি পালোঁ, কি হেৰুৱালো তাকে কবিতাৰ মাজেৰে প্ৰকাশ কৰিছে। আহিন মাহৰ সুবাস উপভোগ কৰিব পাৰিছে বুলি সুন্দৰ কাব্যিকতাৰে প্ৰকাশ কৰিছে। আইদেউ সন্দিকৈয়ে ‘জয়মতী’ কথাছবিত বলিষ্ঠ অভিনয়েৰে চানেকি ৰচি সঁচাৰ্থত হৈ পৰিল এগৰাকী ‘জয়মতী’, তাক সুন্দৰভাৱে প্ৰকাশ কৰিছে। কবি বৰ্মনৰ কবিতাত মানৱ প্ৰেমৰ সঁচা চানেকি দাঙি ধৰিছে। আনহাতে, কেইবাটাও কবিতাত প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰো প্ৰকাশ ঘটিছে। নাট্যকাৰ ভবেন বৰুৱাই যে নাট্যজগতৰ সোণালী ইতিহাসত কলা-সংস্কৃতিৰ ভৱিষ্যৎ সৌধ গঢ়ি থৈ গ’ল, তাক সুন্দৰভাৱে দাঙি ধৰিছে। প্ৰদীপ কুমাৰ বৰ্মনৰ মুঠ ৩৩ টা কবিতাৰ সংকলনখন প্ৰথম প্ৰকাশিত- দ্বিতীয় সংস্কৰণ।

নাট্যতত্ত্ব আৰু আলোচনা
সম্পাদনা - চিত্ৰৰঞ্জন নাথ
আলোচক - বিদিশা বুঢ়াগোহাঞি
প্ৰকাশক - পূৰ্বায়ন প্ৰকাশন

শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ দিনৰে পৰা অসমত নাট্য আন্দোলনৰ এটি ভেটি নিৰ্মাণ হৈছিল। তেতিয়াৰে পৰা বিভিন্ন বিৱৰ্তনৰ মাজেৰে আহি বৰ্তমান সময়ত অসমীয়া নাটকে জনপ্ৰিয় ৰূপ লাভ কৰিছে। অসমীয়া নাটকৰ তাত্ত্বিক আৰু প্ৰায়োগিক- এই দুয়োটা দিশ সামৰি গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ গৱেষক ছাত্ৰ চিত্ৰৰঞ্জন নাথে ৫০৮ পৃষ্ঠাৰ এই গ্ৰন্থখন সম্পাদনা কৰি উলিয়াইছে।

এই গ্ৰন্থখন দুটা খণ্ডত বিভক্ত। ইয়াৰ প্ৰথম খণ্ডত অসমীয়া নাটকৰ তাত্ত্বিক আলোচনা আৰু দ্বিতীয় খণ্ডত নিৰ্বাচিত কিছুমান নাটকৰ আলোচনা সন্নিৱিষ্ট হৈছে। প্ৰথম খণ্ডত নাট্যতত্ত্ববিষয়ক মুঠ ১৫ টা প্ৰৱন্ধ আছে। ইয়াৰে প্ৰথমটো প্ৰৱন্ধত লোকনাট্য প্ৰসংগৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। বিভিন্ন ৰূপান্তৰৰ মাজেদি অসমীয়া নাটকৰ ক্ৰমবিকাশ হৈছে। গ্ৰন্থখনৰ দ্বিতীয় খণ্ডত মুঠ ৩৩ টা প্ৰৱন্ধ সন্নিৱিষ্ট হৈছে। অসমীয়া নাটকৰ জনক হ’ল শংকৰদেৱ। দ্বিতীয় খণ্ডৰ প্ৰথমটো প্ৰৱন্ধত বিশ্বৰ প্ৰথম মঞ্চনাট হিচাপে শংকৰদেৱৰ ‘চিহ্নাত্মা’ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

দস্তাবেজ

সম্পাদনা - দেৱব্ৰত শৰ্মা

আলোচক - ড॰ ভূপেন শইকীয়া

প্ৰকাশক - অমৃত বৰগোঁহাই, পংকজ বৰুৱা

মূল্য - ১০০.০০ টকা

অকালতে ইহসংসাৰৰ পৰা বিদায় লোৱা অসমৰ এগৰাকী যশস্বী নাট্যকাৰ তথা নাট পৰিচালক দীপক মহন্ত সোঁৱৰণী নাট সমাৰোহৰ লগত সংগতি ৰাখি তেজপুৰৰ সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰখনৰ প্ৰয়াস- একাংশ বৰেণ্য ব্যক্তিৰ জীৱন-কৃতিৰ আধাৰিত এইখন গ্ৰন্থ। গ্ৰন্থখনৰ আৰম্ভণিতে প্ৰকাশকৰ একাষাৰত ‘মণিকূট কলাক্ষেত্ৰ’ৰ সম্পাদকদ্বয় অমৃত বৰগোঁহাই আৰু পংকজ বৰুৱাই লিখিছে- ‘গৌৰৱোজ্জ্বল তেজপুৰৰ সাংস্কৃতিক ইতিহাসত ভুমুকি নামাৰিলে আৰু বৰেণ্য ব্যক্তিসকলৰ অৱদান একাষৰীয়াকৈ ৰাখিলে তেজপুৰৰ নাটকৰ মঞ্চসমূহ শূন্য।

তেজপুৰত ঊনবিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয়াৰ্ধৰ পৰা জাতীয় ভাষা-সাহিত্য আৰু কলা-কৃষ্টিৰ অনুষ্ঠানসমূহ গঢ় লৈ উঠিছিল। সেইখিনি সময়ৰ কেইবাগৰাকীও পুৰোধা ব্যক্তিৰ সামূহিক প্ৰচেষ্টাৰ বাবেই সম্ভৱ হৈছিল। এইসকলৰ ভিতৰত লম্বোৰাধৰ বৰা, হৰিবিলাস আগৰৱালা, ভৱানীচৰণ ভট্টাচাৰ্য, ৰাধানাথ ফুকন, পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা, হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী, জয়দেৱ শৰ্মা, বেথৰাম শৰ্মা, কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য, কালিনাথ হাজৰিকা, বংশীধৰ বৰুৱা, ঘনকান্ত চলিহা আদি অন্যতম।

বিস্মৃতিৰ গৰ্ভত হেৰাই যাব খোজা অনেক নাট্যকাৰ, নাট পৰিচালক, অভিনেতা-অভিনেত্ৰী, নাট্যকৰ্মী তথা কলা-কুশলীসকলৰ চমু পৰিচয় এই গ্ৰন্থখনত লিপিবদ্ধ কৰা হৈছে। ইয়াৰ উপৰি গ্ৰন্থখনত কুৰি শতিকাৰ প্ৰথমার্ধত তেজপুৰত অভিনীত কিছু নাটকৰ লগতে সহঃ অভিনয়ৰ ইতিহাস বৰ্ণিত হৈছে। নটসূৰ্য ফণী শৰ্মাই আগভাগ লৈ গুৱাহাটীৰ মহিলা অভিনেত্ৰী বৰুণা মুখাৰ্জী, ইভা আচাও, গিৰিজা হাজৰিকা আৰু বীণা দাসক আনি ১৯৫৪ চনত কামৰূপীয়া সনাতন ধৰ্ম মণ্ডলীৰ মঞ্চত তেখেতৰ পৰিচালনাত বিধায়ক ভট্টাচাৰ্যৰ বাংলা ভাষাৰ অনুবাদ নাটক ‘মাটিৰ ঘৰ’ৰ অভিনয়ৰে তেজপুৰত প্ৰথম সহঃ অভিনয়ৰ পাতনি মেলে। কিন্তু ইয়াৰ তিনি বছৰৰ পিছতহে বহু বাধা-বিপত্তি অতিক্ৰম কৰি বাণ থিয়েটাৰৰ মঞ্চত সহঃ অভিনয়েৰে ‘চিৰাজদৌলা’ নাটক মঞ্চস্থ কৰা হয়। বাণ থিয়েটাৰৰ যোগেদি অসমৰ নাট্য আন্দোলনলৈ সহঃ অভিনয়েৰে অৱদান আগবঢ়োৱা আন কেইগৰাকীমান সুদক্ষ অভিনেত্ৰী আছিল প্ৰয়াত হীৰা পটংগীয়া(শইকীয়া), অনুপমা ভট্টাচাৰ্য, অমিয়া চক্ৰৱৰ্তী, চাৰু দেৱী, দীপালী দত্ত হাজৰিকা, গৌৰী প্ৰতিমা পদ্মাৱতী, কিৰণময়ী বৰা আদি।

গ্ৰন্থখন নিঃসন্দেহে তেজপুৰৰ নাট্যকৰ্মৰ এক দলিল।

গুৰুকুল কমল শোভিত

লেখিকা - দীপ্তি দেৱী শৰ্মা

আলোচক - যুগললোচন দাস

প্ৰকাশক - বহু আনন্দ, নগাঁও

লেখিকা ৰহা মহাবিদ্যালয়ৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত প্ৰাক্তন অধ্যক্ষা। নিজে অধ্যয়ন কৰা বা শিক্ষকতা-অধ্যাপনা কৰা মিকোনো শিক্ষানুষ্ঠানৰ প্ৰতি থাকে এক সুকীয়া আকৰ্ষণ আৰু শ্ৰদ্ধা। জীৱনৰ কোঁহে কোঁহে সাঙোৰ খাই পৰে ইয়াৰ স্মৃতিকাতৰ সজীৱ পৰশবোৰ। কৰ্মজীৱনৰ অৱসৰৰ পিছত অথবা জীৱনৰ বিয়লিবেলাত স্মৃতিকাতৰ পৰশবোৰ উদ্বেলিত হৈ উঠে। সুখ-দুখৰ খণ্ডচিত্ৰবোৰ স্মৃতিপটত উদ্ভাসিত হৈ পৰে। আবেগপ্ৰৱণ

মনক অস্থিৰ কৰি তোলে। অসম্পাদিত ৰূপত এখন স্মৃতিচিত্ৰ ভাহি উঠে মানসপটত। বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ সমাৱেশেৰে জীৱন্ত কৰি তোলে স্মৃতি চিত্ৰখন। তাৰ মাজতেই প্ৰতিফলিত হৈ উঠে জীৱনটো। স্মৃতিবোৰ যেন এখন বিশাল দাপোণ, য'ত নিজৰ জীৱন, সাধনা, প্ৰজ্ঞা, কৰ্মৰাজিক নিখুঁত ৰূপত ফুঁহিয়াই চোৱাৰ সুবিধা পোৱা যায়। এই উপন্যাসখনত লেখিকাৰ কৰ্মজীৱনৰ প্ৰতিটো ঘটনা, আৱেগক স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে ধৰি ৰাখিছে।

মানসী বৰুৱা নামেৰে মুখ্য চৰিত্ৰত অৱতীৰ্ণ হৈ লেখিকাই আচলতে উপন্যাসখনক ৰূপ দিছে আত্মজীৱনী ৰূপত। এখন মহাবিদ্যালয়ত নিজৰ শিক্ষা সেৱাৰ সুদীৰ্ঘ জীৱনৰ মূল্যায়নৰ মাজেৰে তেওঁ সেই সময়ৰ শিক্ষা, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, ৰাজনৈতিক, ঘটনাবোৰ তুলি ধৰিছে যুক্তি সহকাৰে। লগতে অঞ্চলটোৰ ভৌগোলিক, ঐতিহাসিক তাৎপৰ্যৰ প্ৰচুৰ সমল দাঙি ধৰিছে। উপন্যাসখনৰ অন্যতম বৈশিষ্ট্য হ'ল গীত আৰু কবিতাৰ প্ৰচুৰ প্ৰয়োগ। কাব্য আৰু গদ্যৰ এক সংমিশ্ৰিত ৰূপ এই গ্ৰন্থখন। কাব্য আৰু গদ্যৰ লগতে লোকগীত, লোকগাঁথাৰ সমাহাৰে উপন্যাসখনৰ ভাৰসাম্যত বিজুতি ঘটোৱা নাই, বৰঞ্চ এক নতুন মাত্ৰা পোৱা গৈছে। কবিতাৰ প্ৰতি যে লেখিকাৰ অধিক দুৰ্বলতা আছে, গদ্যৰাজিৰ মাজে মাজে ব্যৱহাৰ কৰা কবিতাৰ পংক্তিবোৰেই সেই কথাৰ প্ৰকাশ কৰিছে। গীত-কবিতাৰ প্ৰাচুৰ্যতাৰ মাজেৰে নিজৰ স্মৃতিচাৰণক এক কাব্যিক ৰূপ দিয়াৰ প্ৰয়াস চলাইছে লেখিকাই। অসমৰ দুই-এগৰাকী কবিৰ কবিতাৰ পংক্তি, গীতৰ কলি ব্যৱহাৰ কৰি নিজৰ স্মৃতিচাৰণক আৰু ভাবগধুৰ কৰি তুলিছে। এই আত্মজীৱনীমূলক উপন্যাসখনত নিজৰ কৰ্মজীৱনত সন্মুখীন হোৱা বিভিন্ন অভিজ্ঞতা, লগ পোৱা ব্যক্তি, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা কাষৰীয়া অঞ্চলবোৰৰ নৈসৰ্গিক দৃশ্যৰাজিৰ সাৱলীল বৰ্ণনা পোৱা গৈছে। ইয়াত কোনো নাটকীয়তা, প্ৰচণ্ড আৱেগ আৰু সংঘাতক ঠাই দিয়া নাই। মূল চৰিত্ৰ মানসী বৰুৱাই উপন্যাসখনৰ মূল চালিকা শক্তি। আনকি তাওঁৰ ব্যক্তিগত জীৱনো ইয়াত গৌণ হৈ পৰিছে। কলেজৰ সতীৰ্থ অধ্যাপক, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ পৰা লাভ কৰা সাল্লিধাই মানসীক কেৱল কলেজখনৰ চিন্তাৰ মাজতেই অৱগাহন কৰি ৰাখিছে। কৰ্মজীৱনৰ বহু নতুন সতীৰ্থ আহে আৰু গুচি যায়, কিন্তু মানসী নিজৰ পছন্দৰ কলেজখনতেই থাকি গ'ল। ইয়াৰ পৰাই কলেজখনৰ প্ৰতি তেওঁৰ আত্মোৎসৰ্গ ভাববোৰ স্পষ্ট হৈ পৰিছে। চাকৰি কৰা প্ৰথম দিনটোৰ পৰা অৱসৰৰ মুহূৰ্তলৈ মানসী সাক্ষী হৈ ৰয় কলেজখনৰ ৰূপালী জয়ন্তী আৰু সোণালী জয়ন্তীৰো। এই সুদীৰ্ঘ সময়ৰ অবাঞ্ছিত গটনা-পৰিঘটনা, পৰিৱৰ্তনবোৰৰ সাক্ষী হৈ ৰোৱা মানসীৰ প্ৰতিটো মুহূৰ্তৰ কথাই ডায়েৰীত লিপিবদ্ধ কৰি ৰাখি গৈছিল। যাৰ আধাৰত লেখিকাই সৃষ্টি কৰিছে এই উপন্যাসখন। কলং-কপিলীপৰীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ আৰ্থিকভাৱে অনগ্রসৰ ঘৰখন, খেতি পথাৰত, কাম কৰি কলেজলৈ অহা কেঁচা মাটিৰ গোক্ৰ লাগি থকা বয়ঃসন্ধিৰ ল'ৰা-ছোৱালীখিনিৰ প্ৰতি মানসীৰ কৰুণাভাৱা দৃষ্টি আৰু মমতাময়ী ব্যৱহাৰ যেন উপন্যাসখনৰ আন এক অলংকাৰ। মানসীয়ে চাকৰি কৰি থকা সময়তে অসম আন্দোলনৰ প্ৰভাৱ পৰিছিল কলেজখনতো। সেই সংকটৰ সময়ত যুৱ শক্তি অস্থিৰ হৈ পৰিছিল। তাৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কত কিছু বৰ্ণনাৰ প্ৰয়োজন আছিল অৱশ্যে লেখিকাই বিষয়টো একেবাৰে এৰাই চলা নাই। কিন্তু সেই সময়ৰ ছবিখন আৰু অলপ স্বচ্ছ ৰূপত তুলি ধৰা হ'লে ভাল হ'লহেঁতেন।

দ্রোপদী

লেখিকা - ৰত্না দেৱী

আলোচক - জ্যোৎস্না দেৱী ভাগৱতী

প্ৰকাশক - সৰস্বতী কমিউনিকেশ্বন

ঘন নীলা চিত্ৰাঙ্গী ৰঙৰ পটভূমিত শুকুলা ৰঙৰ সৰল মুখৰ এগৰাকী নাৰীৰ মুখাবয়ব, কাষত এখন শীৰ্ণ হাতৰ ছবিৰ বেটুপাতেৰে লেখিকাৰ কবি মনৰ অনুভৱেৰে গীত আৰু কবিতাৰ এখন সংকলন। ১৭ টা

কবিতা আৰু ৫০ টা গীতেৰে সজোৱা হৈছে এই কিতাপখন। প্ৰথম দুটা কবিতাত মহাভাৰতৰ দুটা নাৰী চৰিত্ৰ লৈ কবিৰ মনৰ ভাৱ প্ৰকাশৰ চেষ্টা। ‘তুমি এক নাৰী’ কবিতাটোত চৰিত্ৰ বৰ্ণনা কৰিছে ‘যুগে যুগে তোমাৰ প্ৰকৃত পৰিচয় তুমি এক নাৰী...’। সেইদৰে ‘গান্ধাৰীঃ মেলি চোৱা দুচকু তোমাৰ’ কবিতাটোত ‘আৰুনো কিমান সহা..’ কবিতা ফাঁকিৰে কবিৰ নাৰীমনৰ স্ফোভ প্ৰকাশ কৰিছে, নাৰীবাদী মনৰ প্ৰকাশ ঘটিছে।

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আৰু কলাগুৰু বিষ্ণু ৰাভাক লৈ লিখা কবিতা দুটাত ‘মাটিৰ মানুহৰ প্ৰেমত তিলতিলকৈ জীৱন শেষ কৰা ৰূপ পূজাৰী..’। বৰ্তমান সময়-পৰিস্থিতিত স্ফোভেৰে লিখা-

‘বিষ্ণু ৰাভা, ভাঙি-ছিঙি হ’ল চুৰমাৰ
সপোনৰ বৰ অসম তোমাৰ
এতিয়া ঝঁকাটোহে বাকী আছে তাৰ...’

কবিতাই মন চুইছে।

বাকীখিনি কবিতা ৰচনাত কবিৰ অনুভূতিপ্ৰবণ মনত শৈশৱ, ফুল, সপোন, ব’হাগ, আশাৰ ছবি প্ৰকাশ হৈছে। চুটি চুটি ৫০ টা গীত মনোৰম লেখাৰে মন চুব পৰা।

‘জিলমিলীয়া মোৰ সপোন পখী
চিকচিকীয়া তোৰ দুখনী পাখী..’

আটাইখিনি গীতৰ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰা কথাৰ গীত, সুৰকাৰৰ কন্ঠত হয়তো শুনিবলৈ শ্ৰুতিমধুৰ হৈ পৰিব।

‘নাহাঁহিবা মোক তুমি
সৰাফুল বুলি
মোৰোতো বুকুত আছে
মিঠা সুৰভি...’

প্ৰতিদিন:

(০৯/০৯/২০১৮)

গদ্যসুখসংগ

লেখক - ড॰ সত্যজিৎ ভূঞা

আলোচক - ইছমাইল হোছেইন

প্ৰকাশক - নক্সা প্ৰিন্ট এণ্ড পাব্লিকেচন

এই প্ৰবন্ধ সংকলন খনত তিনিটা শব্দ সোমাই আছে- গদ্য, সুখ আৰু সংগ। মননশীল গদ্যকাৰ ড॰ সত্যজিৎ ভূঞাৰ পূৰ্বে প্ৰকাশিত প্ৰবন্ধৰ এই সংকলনখনত সন্নিৱিষ্ট হৈছে মুঠ ৫০ টা লেখা। প্ৰবন্ধসমূহৰ মূল বিষয়সমূহ হ’ল জীৱনত পোৱা সুযোগ, মিতভাষ, আমনি, অতীত সনুসন্ধান, অৱসৰ, স্বাধীন জীৱন-যাপন, শব্দ, কোলাহল, অৰণ্য, সময়, সান্নিধ্য, মৃত্যু-চেতনা, হাঁহি আৰু আনন্দ, জীৱনৰ বন্ধুত্ব, ত্যাগ, অধ্যয়ন আদি।

সত্যজিৎ ভূঞাৰ গদ্যৰ বৈশিষ্ট্য এয়ে যে তেওঁ বিষয় এটাৰ উপস্থাপন কৰিবলৈ যাওঁতে অৱতাৰণাৰ পিচতেই তাৰ সৈতে জড়িত কিছুমান শিকনীয় কাহিনীৰ বৰ্ণনাৰে এটা শব্দশৃংখল সৃষ্টি কৰি লয়, যিয়ে অন্তিম ভাগলৈ চিন্তাৰ চক্ৰবেহৰ ৰূপ লৈ পঢ়ুৱৈক বন্দী কৰি থয়। সেইবাবেই ভূঞাৰ প্ৰতিটো লেখাই পঢ়ুৱৈৰ বাবে উপভোগ্য হৈ উঠাৰ উপৰি চিন্তাশক্তিৰ সমল যোগান ধৰিবলৈয়ো সক্ষম হয়। উদাহৰণস্বৰূপে ‘সময়ৰ উদযাপন’

শীৰ্ষক লেখাটোত লেখকে অৱসৰৰ পিচৰ সময়খিনিৰ সদ্ব্যৱহাৰৰ কথা ক'বলৈ গৈ ইলেক্ট্ৰ'নিক ব্যৱস্থাৰ সৈতে ব্যক্তি এগৰাকীৰ চিন্তা আৰু মননৰ সামঞ্জস্যৰ ক্ষেত্ৰত দেখা দিয়া বাধাসমূহ অতিক্ৰম কৰি তাক হজমী শক্তিলৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ বাবে মনক সঠিকভাৱে পৰিচালিত কৰা সন্দৰ্ভত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। আনহাতে 'মধুৰ বাক' শীৰ্ষক লেখাৰ মাজেৰে ব্যক্তি এগৰাকীৰ ব্যৱহাৰ আৰু বাকশক্তিৰ ওপৰত তেওঁৰ সফলতা কিদৰে নিৰ্ভৰ কৰে সেই সন্দৰ্ভত এক মননশীল আলোচনাৰ অন্তত কৈছে- 'পৃথিৱীখনক বাসোপযোগী কৰি ৰাখিবলৈ মানুহে সামূহিকভাৱে কিছু ত্যাগ কৰিবলৈ সাজু থাকিব লাগিব। কেৱল স্বাৰ্থপৰ হৈ কাম কৰি থাকিলে এই পৃথিৱী মানুহৰ পৃথিৱী হৈ থকাৰ আশা ক্ষীণ। সহযোগিতা, সমমৰ্মিতা অবিহনে মানুহেই নিজৰ বিপদ মাতি আনিব। একো কৰিব নোৱাৰিলেও মানুহে অন্ততঃ মুখৰ মাতশাৰেৰে, মধুৰ ব্যৱহাৰেৰে মানুহৰ মনত আশাৰ সঞ্চাৰ কৰিব পাৰে।' এই সংকলনখনৰ প্ৰায়বোৰ লেখাৰ সামৰণিত আছে লেখকৰ সমিধানসূচক বচন। এইক্ষেত্ৰত 'বন্ধুত্বৰ বচন', 'অৰণ্য স্নান', 'সাল্লিধ্য' আদি একো একোটা আদৰ্শ লেখা। বিশেষকৈ জীৱনৰ অভিজ্ঞতা সঞ্চয় আৰু গতি লাভৰ ক্ষেত্ৰত এই প্ৰৱন্ধ সংকলনখনে নতুন প্ৰজন্মক যথেষ্ট সহায় কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে।

অসমীয়া গদ্য-সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত হোমেন বৰগোহাঞি, ফণীন্দ্ৰ কুমাৰ দেৱচৌধুৰী, দেৱব্ৰত দাস, দেৱকান্ত সন্দিকৈ আদি লেখকে বৰ এটা 'ছিৰিয়াছনেছ' নেদেখুৱাকৈয়ে অধ্যয়ন, অভিজ্ঞতা আৰু অৱলোকনৰ মাজেৰে বিষয়বস্তু এটাক পঢ়ুৱৈৰ মাজত যি আকৰ্ষণীয় গদ্যশৈলী আৰু উদাহৰণেৰে উপস্থাপন কৰে, তেনে এটা সুকীয়া গদ্যশৈলীৰ সন্ধানত সত্যজিৎ ভূঞা দৌৰি থকা যেন ভাৱ হয়। বিভিন্ন বিষয়ৰ ওপৰত গভীৰ অধ্যয়ন থাকিলেহে থকা, কাহিনী, উদাহৰণ, উপমা আদিৰ মাজেৰে গদ্য এটাক মনস্তাত্ত্বিক দৃষ্টিৰে পঢ়ুৱৈৰ সন্মুখত তুলি ধৰিব পাৰি। এই দিশত সত্যজিত ভূঞা সফল হৈছে বুলি ক'ব পাৰি। কাৰণ 'দ্বিতীয় সুযোগৰ আনন্দ', 'সাহচৰ্য: মানুহৰ দুখ মুক্তিৰ পথ' আদি লেখা পঢ়িলে লেখকগৰাকীৰ গদ্যশৈলীৰ আকৰ্ষণীয় দিশ আৰু বিষয়বস্তুৰ ভিতৰলৈ প্ৰৱেশ কৰা সন্দৰ্ভত বাক-কৌশলৰ উমান পাব পাৰি। পুথিখনৰ আটাইকেইটা লেখাই যে গুণগত আৰু বস্তুগত দিশত সফল হৈছে, সেই দাবী কৰিব নোৱাৰিলেও এই কথা ক'ব পাৰি যে এগৰাকী দক্ষ গদ্যশিল্পী হিচাপে সত্যজিৎ ভূঞাই তেওঁৰ অৱস্থিতি সংকলনখনৰ মাজেৰে ধৰি ৰাখিবলৈ সক্ষম হৈছে।

অমৃতপুত্ৰ

লেখক - ড॰ শিৱনাথ বৰ্মন

আলোচক - জুনু বৰা

প্ৰকাশক -

প্ৰসিদ্ধ গ্ৰন্থকাৰ ড॰ শিৱনাথ বৰ্মনৰ শেহতীয়াকৈ প্ৰকাশ পোৱা সচিত্ৰ গ্ৰন্থ 'অমৃতপুত্ৰ'ত মানুহৰ ক্ৰমবিকাশৰ কাহিনী চমু আৰু সহজকৈ দাঙি ধৰিছে। গ্ৰন্থখন মূলতঃ চেমনীয়াসকলক উদ্দেশ্যি লিখা হৈছে যদিও ই বয়োজ্যেষ্ঠসকলকো উপকৃত কৰিব। এই গ্ৰন্থখন অধ্যয়নৰ মাজেৰে বিভিন্নজনৰ মনত সোমাই থকা বহুবোৰ প্ৰশ্নৰ সমাধান পাব আৰু মানুহৰ ক্ৰমবিকাশৰ যান্ত্ৰিক ধাৰণাৰ বিপৰীতে এক সঠিক বিজ্ঞানসন্মত ধাৰণা লাভ কৰিব।

সৰ্বমুঠ পাঁচটা অধ্যায়ত ভাগ কৰা গ্ৰন্থখনৰ প্ৰথম অধ্যায়ত মানুহৰ জন্ম বিষয়ক প্ৰাচীন ধাৰণা আৰু ক্ৰমবিকাশৰ তত্ত্ব, দ্বিতীয় অধ্যায়ত পৃথিৱীৰ উৎপত্তি, ভূ-তাত্ত্বিক কাল বিভাগ, জীৱনৰ ক্ৰমবিকাশ সম্পৰ্কে সংক্ষিপ্ত ব্যাখ্যা আগবঢ়াইছে। তেনেদৰে তৃতীয় অধ্যায়ত বান্দৰ আৰু নেজহীন বান্দৰ, ভিন ভিন প্ৰজাতিৰ অৰ্ধমানৱৰ কাহিনীৰে বান্দৰৰ পৰা অৰ্ধমানৱলৈ উত্তৰণ কেনেদৰে ঘটিছিল তাক ব্যাখ্যা কৰিছে। চতুৰ্থ অধ্যায়ত উপ-মানৱৰ কথা আৰু পঞ্চম অধ্যায়ত 'জ্ঞানী মানৱ' কেনেকৈ সৃষ্টি হ'ল তাক উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰিছে।

ওঠৰ শতিকাৰ ইউৰোপত সংঘটিত শিল্প বিপ্লৱৰ পিচত ইংলেণ্ডত জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ গভীৰ চৰ্চা হয় আৰু বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশৰ লগত যোগসূত্ৰ ঘটে। বিজ্ঞানী চাৰ্লছ ডাৰউইনে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ মাজেৰে প্ৰমাণ কৰিলে যে পূৰ্বৰ বান্দৰ জাতীয় এটা প্ৰজাতিৰ ক্ৰমবিকাশৰ এটা স্তৰত মানৱৰ সৃষ্টি হৈছে।

ডাৰউইন তত্বৰ দ্বিতীয় বৈশিষ্ট হৈছে- প্ৰজাতিসমূহৰ অস্তিত্বৰ সংগ্ৰাম- প্ৰজাতিসমূহে নিজৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ বাবে অহৰহ সংগ্ৰাম কৰিবলগীয়া হয়। সংগ্ৰামত জয়ী হোৱাখিনি বাচি থাকে, বাকীবোৰ বিলুপ্ত হয়। ১৮৫৯ চনত ডাৰউইনে তেওঁৰ তত্ব বৰ্ণনা কৰি 'On The Origin of Species' নামৰ এখন গ্ৰন্থ ৰচনা কৰে। এই গ্ৰন্থখনে সেই সময়ৰ সমাজখনত তুমুল বিতৰ্কৰ সৃষ্টি কৰে, কিয়নো ডাৰউইনৰ তত্ব বাইবেল বৰ্ণিত তত্বৰ বিৰোধী আছিল। ডাৰউইনৰ বিৰুদ্ধে আঁকোৰগজীয়া, ধৰ্মাঙ্ক লোকসকল গৰজি উঠে, সেই সময়ত ডাৰউইনক লৈ ব্যংগচিত্ৰও প্ৰকাশ পাইছিল। কিন্তু টি এইচ হাঞ্চলি, লৰ্ড লায়েল, যোছেফ হুকাৰ আদি বিজ্ঞানীসকলৰ চেষ্টাত এই তত্বই বিজ্ঞানত যথাযথ স্থান পায়। ডাৰউইনে দেখুৱাই যায় যে মানুহৰ নিকটতম জীৱ হ'ল চিম্পাঞ্জী। মানুহ আৰু চিম্পাঞ্জীৰ মাজত ডি এন এৰ পাৰ্থক্য অতি কম। 'অৰ্ধ-মানৱবোৰ চিম্পাঞ্জীও নহয়, মানুহো নহয়। এইবোৰৰ মূখবোৰ চিম্পাঞ্জীৰ মূখৰ নিচিনা, শৰীৰ নোমাল। এইবোৰ গছ আৰু মাটি দুয়ো ঠাইতে বিচৰণ কৰিব পাৰে। ইহঁতৰ ভাষা নাই, কিছুমান ধ্বনিৰ সহায়েৰে ইহঁতে স্পষ্টভাৱে ভাব বিনিময় কৰে। গছত বাস কৰা হেতু ইহঁতৰ হাত আৰু আঙুলিবোৰ দীঘল।

চতুৰ্থ অধ্যায়ত বৰ্ণিত উপ-মানৱৰ ইতিকথা শিতানত কোৱা হৈছে- 'উপ-মানৱ আছিল দেখাত প্ৰায় আজিৰ মানুহৰ দৰেই। গছত বাস কৰা অভ্যাস ক্ৰমে সিহঁতে এৰি দিয়ে আৰু মানুহৰ দৰেই মেৰুদণ্ড পোন কৰি খোজ কাঢ়িবলৈ লয়।'

'উপ-মানৱবিলাকে ঘৰ-বাৰী সাজিবলৈ শিকা নাছিল। সিহঁতে গুহাত বা ডাঙৰ গছৰ আশ্ৰয়ত বাস কৰিছিল। আৰম্ভণিতে ফল-মূলেই আছিল সিহঁতৰ প্ৰধান খাদ্য। পিচলৈ সিহঁতে যাঠিৰে ডাঙৰ জন্তু চিকাৰ কৰি তাৰ মণ্ডহ খাবলৈ শিকে। আদিতে উপ-মানৱবিলাকে গল্প হৈয়ে জীৱন ধাৰণ কৰিছিল। পৰৱৰ্তী কালত জন্তুৰ ছাল আদিৰে সিহঁতে লাহে লাহে লজ্জা নিবাৰণ কৰিবলৈ লয়।'

এই গ্ৰন্থখনে পাঠক সমাজৰ মাজত মানুহৰ ক্ৰমবিকাশৰ বিজ্ঞানসন্মত ধাৰণা নিশ্চিতভাৱে প্ৰদান কৰিব। বিশেষকৈ আজি যেতিয়া স্বয়ং কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰীয়ে ডাৰউইনৰ তত্ব ভুল বুলি কৈ মানুহৰ মাজত বিভ্ৰান্তি বিয়পাইছে আৰু এটাৰ পিচত আনটো বৈজ্ঞানিক তত্বক নাকচ কৰাৰ ধৃষ্টতা প্ৰদৰ্শন কৰিছে আৰু যেতিয়া একাংশ লোকে সমাজত অন্ধবিশ্বাস, কু-সংস্কাৰ জাপি দিবলৈ উঠি-পৰি লাগিছে, ঠিক সেই সময়ত ডাৰউইনৰ ক্ৰমবিকাশৰ তত্বৰ দৰে প্ৰতিষ্ঠিত বৈজ্ঞানিক তত্বসমূহ জনপ্ৰিয় ৰূপত প্ৰচাৰ কৰা অত্যন্ত জৰুৰী হৈ পৰিছে। এই দিশত শিৱনাথ বৰ্মনৰ গ্ৰন্থ 'অমৃতপুত্ৰ'ৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। মাথোঁ সিমানেই নহয়, প্ৰকৃততে ই অসমীয়া জন-বিজ্ঞান সাহিত্যলৈ এক অনবদ্য অৱদান।

ৰমেশ তালুকদাৰৰ নিৰ্বাচিত বাটৰ নাট

লেখক - ৰমেশ তালুকদাৰ

আলোচক - কমল কুমাৰ ভাগৱতী

প্ৰকাশক -

অসমত বাটৰ নাট প্ৰদৰ্শন কৰাৰ সৰহ দিন হোৱা নাই। ১৯৭১ চনৰ সোতৰ জানুৱাৰী, অৰ্থাৎ শিল্পী দিৱসৰ দিনা গুৱাহাটীৰ দীঘলীপুখুৰীপাৰত 'ককাইদেউ' নামৰ নাটখনেৰে অসমত পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে বাটৰ নাট প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। অসমত বাটৰ নাট প্ৰদৰ্শনৰ ক্ষেত্ৰত তিনিগৰাকী শিল্পীয়ে বাটকটীয়া ভূমিকা পালন কৰিছিল। এই তিনিগৰাকী শিল্পী হ'ল- বিশিষ্ট নাট্যকাৰ অৰুণ শৰ্মা, বিশিষ্ট শিল্পী-সাহিত্যিক ৰত্ন ওজা আৰু

প্ৰখ্যাত অভিনেতা হেম ভট্টাচাৰ্য। গুৱাহাটীৰ মালিগাঁৱৰ ‘গছৰ নাট্যগোষ্ঠী’য়ে অসমত পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে বিশিষ্ট নাট্যকাৰ অৰুণ শৰ্মাৰ ‘ককাইদেউ’ নামৰ বাটৰ নাটখন প্ৰদৰ্শন কৰে। নাটখনৰ পৰিচালনা তথা পৰিকল্পনা আছিল বিশিষ্ট শিল্পী-সাহিত্যিক ৰত্ন ওজাৰ। পূৰ্ণাংগ নাটক বা একাংকিকা নাটক যেনেকৈ গ্ৰন্থৰ ৰূপত প্ৰকাশ কৰা হয়, তেনেকৈ বাটৰ নাট গ্ৰন্থৰূপে প্ৰকাশ কৰা হোৱা নাই। এই গ্ৰন্থখনেই প্ৰথম ছপা সংকলন। নাট্যকৰ্মী-অভিনেতা ৰমেশ তালুকদাৰে ইতিমধ্যে কেইবাখনমান পূৰ্ণাংগ আৰু একাংকিকা নাটক ৰচনা কৰিছে। এইগৰাকী নাট্যকাৰৰ নাটক অপেছাদৰী নাট্যগোষ্ঠীয়ে গুৱাহাটীকে মুখ্য কৰি অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত উপস্থাপন কৰাৰ কথাও নাট্যপ্ৰাণ ৰাইজৰ অৱগত। বিগত কেইবছৰমানৰ পৰা তেওঁ ৰচনা কৰিছে কেইখনমান বাটৰ নাট। অৱসৰপ্ৰাপ্ত আৰক্ষী বিষয়া ৰমেশ তালুকদাৰে ৰচনা কৰা বাটৰ নাটসমূহ গুৱাহাটী মহানগৰীকে মুখ্য কৰি ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন অঞ্চলত প্ৰদৰ্শিতও হৈছে। এই নাট্য সংকলনটিত বিশিষ্ট নাট্যকাৰ অৰুণ শৰ্মাৰ ‘ককাইদেউ’ প্ৰথমখন বাটৰ নাটো সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। লগতে ৰত্ন ওজাৰ ‘কুমৰঙৰ পাপ’ আৰু ড॰ জগদীশ পাটগিৰিৰ বিষাক্ত পৃথিৱী’ নামৰ বাটৰ নাট দুখনো গ্ৰন্থখনিত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। গ্ৰন্থখনিত সন্নিৱিষ্ট সাতখন বাটৰ নাটৰ স্ৰষ্টা হ’ল ৰমেশ তালুকদাৰ। এইগৰাকী নাট্যকাৰে ৰচনা কৰা বাটৰ নাটসমূহ হ’ল- ‘সতীৰ্থ’, ‘গছৰ ছবিত ছাব মাৰি বান্দৰক ভোট দিয়ক’, ‘সত্যতাৰ আঁৰে আঁৰে’, ‘শ্ৰদ্ধাঞ্জলি’, ‘পৰিৱৰ্তন’, ‘আমাৰ অধিকাৰ’, ‘সজাগতা’ আদি। বাটৰ নাট প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ হ’লে কোনোধৰণৰ সুসজ্জিত ৰংগমঞ্চৰ প্ৰয়োজন নহয়। য’তেই মানুহৰ সমাবেশ ঘটে, তাতেই বাটৰ নাট প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। ব্যয়বহুল প্ৰয়োজনা তথা আলোকৰ চমকৰ মাজত পূৰ্ণাংগ বা একাংকিকা নাটক নিশাৰ এক্কাৰত প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। আনহাতে, বাটৰ নাট প্ৰদৰ্শন কৰা হয় দিনৰ ভাগত, পদপথৰ কাষত, মুকলি আকাশৰ তলত। বাটৰ নাটৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে মানুহক জগাই তোলা। দেশ তথা সমাজত অস্থিৰ ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতি বা অশান্তিৰ সৃষ্টি হ’লে জনসাধাৰণক ঐক্যবদ্ধ কৰি শান্তি-সম্প্ৰীতি বজাই ৰখাটোৱেই বাটৰ নাটৰ মূল উদ্দেশ্য। নাট্যকাৰ ৰমেশ তালুকদাৰে সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ বিষয়ক গুৰুত্ব দিয়েই বাটৰ নাটসমূহ ৰচনা কৰিছে। প্ৰতিখন নাটকতেই আছে মানুহক জগাই তোলাৰ আবেদন। নাটসমূহ আজি প্ৰদৰ্শন কৰিলেও মানুহৰ মনত দেশপ্ৰেম, সমাজৰ প্ৰতি কৰণীয়, মানৱতাবোধ জাগি উঠিব। আনহাতে এচাম ৰাজনৈতিক নেতাকো তেওঁ বাটৰ নাটকেৰে সঁকীয়াই দিছে। নিৰ্বাচনৰ সময়ত ৰাজনৈতিক নেতাকলে জনসাধাৰণক নানাধৰণৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে আৰু ক্ষমতা পালে সকলো পাহৰি যায়। জনসাধাৰণক এনেদৰে শোষণ চলাই আহিছে এচাম ৰাজনৈতিক নেতাই। অসমত প্ৰথমবাৰৰ বাবে গ্ৰন্থ আকাৰত প্ৰকাশ কৰি নাট্যকাৰ ৰমেশ তালুকদাৰে বাটৰ নাটৰ প্ৰচাৰ-প্ৰসাৰতাৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা বুলি ক’ব লাগিব। গ্ৰন্থখনিৰ আগকথাত বাটৰ নাটৰ সৃষ্টি সম্পৰ্কে এটি তথ্যসমৃদ্ধ প্ৰৱন্ধ লিখিছে বিশিষ্ট শিল্পী ৰত্ন ওজাই। নতুন প্ৰজন্মই অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত বাটৰ নাট প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ হ’লে ৰমেশ তালুকদাৰৰ এই নাট্য সংকলনে বিশেষভাৱে সহায় কৰিব বুলি ক’ব পাৰি।

(১৬/০৯/২০১৮)

এগৰাকী ধৰ্মিতাৰ আৰ্তনাদ

লেখিকা - লিপিকা বৰুৱা

আলোচক - ৰাতুল ডেকা

প্ৰকাশক - নিবিড় শইকীয়া

মূল্য - ১০০.০০ টকা

সাধাৰণতে সামাজিক উপন্যাস বুলিলে সমাজত দৈনিক সংঘটিত ঘটনাপ্ৰবাহৰ পৰা নিৰ্বাচন কৰা স্পৰ্শকাতৰ কাহিনী এটাৰ গাত ভেঁজা দি উপন্যাসিকে কল্পশক্তিৰ বলত নানা ৰহণেৰে প্ৰতিবিশ্ব এটা দাঙি ধৰা এই উপন্যাসখন সামাজিক উপন্যাসৰ শাৰীত পৰে। উপন্যাসখনৰ বিষয়বস্তু উদ্বেগজনক, অতি স্পৰ্শকাতৰ।

সময়োপযোগী এক কাহিনী। লেখিকাই সামাজিক ব্যাধিস্বৰূপ ধৰ্ষণক কেন্দ্ৰ কৰি আগবঢ়াইছে কাহিনীভাগ। ই এখন নাৰীকেন্দ্ৰীক উপন্যাসৰূপেও দাবী কৰিব পাৰে। কাৰণ উপন্যাসখনত চিত্ৰিত হোৱা কেউটা মূল চৰিত্ৰই সমাজৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ নাৰীক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে। নাৰীকেন্দ্ৰীক উপন্যাস হিচাপে পৌৰাণিক কালৰ পৰা একবিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয় দশকলৈ নাৰীৰ বন্দনা, নাৰী নিৰ্যাতনৰ এক তুলনাময় আলোচনাই এই গ্ৰন্থখনক সঞ্জীৱনী প্ৰদান কৰা বুলি ক’ব পাৰি। মূল চৰিত্ৰ অনুস্মিতাৰ জৰিয়তে লেখিকাৰ দৰ্শন, প্ৰগতিশীল চিন্তা-চেতনা, সৃজনীশীলতাৰে অংকন কৰিছে শিহৰণকাৰী, সঁচা ঘটনাৰ কল্পচিত্ৰ। মাজে মাজে প্ৰকৃতিৰ বুকুত মুক্ত বিচৰণ, কেতিয়াবা অশ্বকল্পৰ বোকোচাত উঠি কল্পাকাশত ভ্ৰমণ কৰিছে যদিও সামাজিক দায়বদ্ধতাক পাহৰা নাই। সেয়ে ছেগ বুজি ৰাজ্য কঁপাই যোৱা শিশু, কিশোৰী, যুৱতী, মহিলা, আৰু বৃদ্ধা, বিকাৰগ্ৰস্ত মহিলাক যৌন নিৰ্যাতনেৰে হত্যা কৰা হৃদয়বিদাৰক গটনাপ্ৰৱাহক নীলাক্ষিহঁতৰ সৈতে চৰ্চা কৰাৰ কৌশলে উপন্যাসখনক পঠনীয় কৰাৰ লগতে সংবেদনশীল উপন্যাসৰ শাৰীলৈ হুল্লীত কৰিছে। উপন্যাসখনত প্ৰত্যক্ষ কৰা সৰু-বৰ কেতবোৰ আসোঁৱাহ আঁতৰাই যদি ক’বলগীয়া হয় তেতিয়া নিশ্চিতভাৱে ঔপন্যাসিকাই এখন সামাজিক চিত্ৰপট দাঙি ধৰাত বিফল হোৱা নাই বুলি ক’ব লাগিব। তাৎপৰ্যপূৰ্ণভাৱে অসমক দেশৰ ভিতৰতে নাৰীজনিত অপৰাধ সংগঠিত হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত দ্বিতীয় স্থানত থকা বুলি চৰ্চিত হৈ থকা সময়তে এনে অপৰাধৰ আধাৰত বিচৰিত উপন্যাসখনে সামাজিক প্ৰমূল্যবোধ গঢ়ি তোলাত একাদশীত বৃহস্পতিৰ ভূমিকা পালন কৰিব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

অংক কৰাৰ আনন্দ

লেখক - ড॰ মুনীন্দ্ৰ কুমাৰ মজুমদাৰ

প্ৰকাশক - এফ আৰ ই প্ৰকাশন

মূল্য - ৬০.০০ টকা

গাণিতিক সৃষ্টিৰ সবাতোকৈ উৰ্ধ্বৰ উৎস হ’ল প্ৰকৃতিৰ গভীৰতম অধ্যয়ন। ই কেৱল এক সুনিশ্চিত লক্ষ্যই নিদিয়, বৰং অপ্ৰয়োজনীয় আৰু উকা প্ৰশ্নৰো সমাধান দিয়ে। গণিত অকল প্ৰাকৃতিক বিজ্ঞানৰ আহিলা হৈয়ে থাকিব নোৱাৰে। গণিত বিজ্ঞানৰ আহিলা হোৱাৰ উপৰি ইয়াৰ এটা নিজস্ব বৈশিষ্ট্য আছে। গণিতজ্ঞসকলৰ চিন্তাৰ স্বাধীনতা থাকে। তেওঁলোকে কিছুমান মনে গঢ়া জটিল সমস্যাৰ সমাধান বিচাৰি আনন্দ অনুভৱ কৰে আৰু তাৰ আঁতি-গুৰি মাৰিহে শান্তি পায়। তেওঁলোকৰ কিছুমান ভাব-চিন্তা আবাস্ত্ৰ হ’লেও বাস্তৱলৈ ঘূৰি যোৱাৰ পথ প্ৰশস্ত ৰাখে। এয়ে হ’ল গণিত। এই কিতাপখনত সন্নিৱিষ্ট কৰা প্ৰৱন্ধলানিৰ পৰা এইটোৱে বুজাবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে, যাতে পঢ়ুৱৈ সমাজে গণিতৰ আচল তত্ত্ব বুজি পায় আৰু গণিতক যাতে ভাল পাবলৈ শিকিব পাৰে। কিতাপখনৰ আৰু এটা বৈশিষ্ট্য হ’ল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-অভিভাৱক সকলোকে সামৰি গণিতৰ প্ৰতি সজাগতা আনিবলৈ কৰা লেখকৰ প্ৰয়াস।

মদাৰ ফুলৰ দৰে

লেখিকা - অঞ্জলিকা চক্ৰৱৰ্তী

আলোচক - গুণীন চৌধুৰী

ইতিমধ্যে দুখন গল্পপুথিৰ উপৰি তিনিখন উপন্যাস আৰু অনেক গল্প, কবিতা, বিভিন্ন বাতৰি কাকত-আলোচনী আদিত প্ৰকাশ কৰি পাঠক সমাজৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সমৰ্থ হোৱা অঞ্জলিকা চক্ৰৱৰ্তীৰ

সদ্যপ্রকাশিত এই উপন্যাসখন প্রাকস্বাধীনতা যুগৰ 'ব্রাহ্মণ বাল্য বিধৱা'ৰ কাহিনীৰ দৰে অগতানুগতিক। গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়বস্তুক লৈ ৰচিত উপন্যাসখনৰ উল্লেখযোগ্য দিশটো হ'ল- লেখিকা নিজে ব্রাহ্মণ জীয়ৰী হৈও তেওঁ ব্রাহ্মণৰ বিধৱাৰ জীৱনৰ দুখ-দুৰ্দশাৰ দিশটো প্ৰতিফলিত কৰি 'দশমী'ৰ দৰে ব্রাহ্মণ বিধৱা এগৰাকীৰ জীৱনৰ দ্বন্দ্ব-সংঘাত আৰু বিষময় জীৱনৰ কাহিনী উপস্থাপন কৰাৰ লগতে সেই সময়ৰ এখন ক্ষয়িষ্ণু তথা ৰক্ষণশীল সমাজৰ বাস্তৱ ছবি প্ৰতিফলিত কৰিছে। সেই সময়ৰ কু-সংস্কাৰেৰে ভৰা নীতি-নিয়ম প্ৰত্যক্ষভাৱে প্ৰতিবাদ নকৰাকৈ দশমীৰ চৰিত্ৰটোৰ মাজেৰে লেখিকাই পৰোক্ষভাৱে এক বৈপ্লৱিক চিন্তাৰ প্ৰকাশ ঘটাইছে। ঔপন্যাসিকাৰ এয়া এক সাহসী পদক্ষেপ। যথেষ্ট পৰিশ্ৰম, অধ্যয়ন, অধ্যৱসায়, পৰ্যবেক্ষণ আৰু প্ৰত্যাহ্বানৰ লগতে প্ৰকাশভংগীৰ নৈপুণ্যৰে পাঠকক সেই সময়ৰ সেই পৰিৱেশলৈ লৈ গৈ তাত মগ্ন কৰি দিব পৰাৰ দক্ষতাও লেখিকাই সফলভাৱে দাঙি ধৰিব পাৰিছে। এইপিনৰ পৰা চালে উপন্যাসখন সেই সময়ৰ এক সামাজিক দলিল বুলি ক'ব পাৰি। আৰম্ভণিতে উপস্থাপনৰ সাৱলীলতাত কিছু যতি পৰা যেন অনুভৱ হয় যদিও লেখিকাই অতি সুন্দৰভাৱে তাক অতিক্ৰমি চৰিত্ৰ তথা বিষয়বস্তুসমূহৰ সূক্ষ্মাতিসূক্ষ্ম বিশ্লেষণ কৰি খুটি-নাতিবোৰৰ বৰ্ণনা দিয়াত কৃতাকাৰ্য হৈছে। উপন্যাসখনত লেখিকাৰ পৰ্যবেক্ষণ শক্তিৰ উমান পোৱা যায়।

(২৩/০৯/২০১৮)

মোৰ জীৱন-সোঁৱৰণ

লেখক - লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা

আলোচক - মফিদা জামান

সৰ্বত্ৰগামী নহ'লেও বেজবৰুৱাৰ সাহিত্যৰ গতিপথ বিচিত্ৰ। অসমীয়া সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিটো দিশতে লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই বিচৰণ কৰি গৈছে অৱলীলাক্ৰমে।

ড॰ ছেমুৱেল জনছনে গোল্ডস্মিথৰ বিষয়ে কৈছিল বোলে গোল্ডস্মিথৰ হাতৰ পৰশ নপৰা শাখা সাহিত্যত নাছিল আৰু নাছিল তেওঁৰ পৰশত সৰস নোহোৱা বস্তুও। বেজবৰুৱাৰ বিষয়ে তেনেকৈ ক'লে আপাততঃ অত্যাতি যেন লাগিব পাৰে, কিন্তু অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ যিটো সময়ত বেজবৰুৱাৰ অভ্যুত্থান, সেই সময়ত আৰু তেওঁৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ বিভিন্ন সীমাবদ্ধতাৰ মাজত তেওঁ সম্পন্ন কৰি থৈ যোৱা কাৰ্যখিনিৰ তুলনাত আন কোনোবাই এতিয়ালৈকে তাৰ অধিক কৰাৰ নিদৰ্শন হ'লে নাই।

বাংলা চুটিগল্পৰ ক্ষেত্ৰখনত ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ যি স্থান বেজবৰুৱাই তেনে স্থান অধিকাৰ কৰিলে অসমীয়া চুটিগল্পৰ ক্ষেত্ৰত। 'গীতাঞ্জলি'য়ে ৰবীন্দ্ৰনাথক বিশ্বখ্যাতিৰ গৰাকী কৰিলেও ৰবীন্দ্ৰ ৰচনাৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব বোলে 'গীতাঞ্জলি'ত নাই, আন ক'ৰবাতহে। তেনেদৰে বিৰল প্ৰতিভাধৰ সাহিত্যিক বেজবৰুৱাৰো ৰচনাৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব তেওঁৰ ৰচনাৱলী 'আল্মজীৱনী'খনৰ বাহিৰে আন দিশত নাই। বেজবৰুৱাৰ শ্ৰেষ্ঠ গ্ৰন্থ তেওঁৰ নিজৰ জীৱনীখনতহে- 'মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ'।

বেজবৰুৱাৰ আল্মজীৱনীখন অপূৰ্ব জীৱনী গ্ৰন্থ। এই গ্ৰন্থখনিত তেখেতৰ স্বদেশপ্ৰেম, গভীৰ জীৱন-দৰ্শন আৰু ৰসাল কৃপাবৰী মন্তব্য আদিৰ সুপ্ৰকাশ ঘটিছে। এই আল্মজীৱনীখন অসমীয়া সাহিত্যৰ অন্যতম শ্ৰেষ্ঠ ৰচনা। এনেবোৰ সাহিত্য কৃতিৰ বাবেই বেজবৰুৱা সাহিত্যৰথী। বেজবৰুৱাই নিজে কৈছিল- 'আমাৰ যথাসাধ্য শক্তি, স্বদেশ আৰু স্ব-জাতিৰ উন্নতিৰ কাৰণে উচৰ্গা কৰি ইহজনম সফল কৰি আমাৰ জীৱন ধন্য কৰোঁহক। এই মাতৃভাষাৰ উন্নতিয়েই আমাৰ দেশৰ সেৱা, আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ আনন্দৰ বিজয় পতাকা, আমাৰ লুপ্ত গৌৰৱক পুনৰুত্থাপন, আমাৰ জীৱন-কৰ্তব্যৰ শিৰষ মুকুট...।' ড॰ বাণীকান্ত কাকতিয়ে কৈছিল- 'এই সু-গভীৰ স্বদেশানুৰাগ, স্বদেশপ্ৰীতি বেজবৰুৱাৰ সাহিত্যত প্ৰত্যেকটো শব্দৰ ভিতৰেদি প্ৰকাশ পাইছে। তেওঁৰ সকলো ৰচনাৱলী এই স্বদেশানুৰাগৰ বোলেৰে বোলোৱা।'

পণ্ডিত সুনীতিকুমাৰ চট্টোপাধ্যায়ে বেজবৰুৱাৰ এই গ্ৰন্থখনক ভাৰতীয় সাহিত্যৰ মনোৰম গ্ৰন্থবোৰৰ মাজৰে এখন বুলি কৈ গৈছে। সেইফালৰ পৰা চাবলৈ গ’লে সাহিত্য সৃষ্টিৰ বেলিকা বেজবৰুৱা যেন লেই হান্টহে। ইংৰাজী সাহিত্যৰ বিভিন্ন দিশত হান্টে নিজৰ উজ্জ্বল স্বাক্ষৰ ৰাখি থৈ গ’লেও তেওঁৰ আত্মজীৱনীখনহে হেনো তেওঁৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ ৰচনা।

এই গ্ৰন্থখন কেৱল বেজবৰুৱাৰেই শ্ৰেষ্ঠ গ্ৰন্থ নহয়, আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যৰ ইতিহাসতে এই গ্ৰন্থখনৰ লেখীয়া দ্বিতীয় গ্ৰন্থ এখন পাবলৈ নাই।

বেজবৰুৱাই বিখ্যাত লেখক জন ষ্টুৱাৰ্ট মিলৰ আত্মজীৱনী পঢ়িছিল বুলি তেওঁৰ আত্মজীৱনীখনত উল্লেখ আছে। তথাপি বেজবৰুৱাৰ জীৱনী মিলৰ জীৱনীৰ সমপৰ্যায়ৰ বুলি নকওঁ বা মিলৰ আৰ্হিত লিখিছে বুলিও ক’ব নোৱাৰি। কাৰণ তেওঁলোক দুয়োজনৰ ক্ষেত্ৰত কিছুমান পাৰ্থক্য পৰিলক্ষিত হয়। বেজবৰুৱাৰ পিতৃ দীননাথে লক্ষ্মীনাথক বৈদ্য বিদ্যাত পাৰ্গত কৰিব বিচাৰিছিল। কিন্তু লক্ষ্মীনাথে পঢ়িছিল ওকালতি, যিটো দীননাথে বেয়া পাইছিল। আনহাতে, জন ষ্টুৱাৰ্ট মিলৰ পিতৃ জেমছ মিলে পুতেকক ন্যায়শাস্ত্ৰ পঢ়িবলৈ বাধ্য কৰিছিল। জন ষ্টুৱাৰ্ট মিলে অৱশ্যে পিতৃৰ অনুশাসন মানিছিল আৰু পিচলৈ সকলো কথা যুক্তিৰে বিচাৰ কৰি চাইছিল।

ফকীৰ মোহনৰ ‘আত্মজীৱনী চৰিত’ ওড়িয়া ভাষাৰ প্ৰথম আত্মজীৱনী। ফকীৰ মোহন সেনাপতি ওড়িয়া সাহিত্যৰ শেষৰজন হাস্যৰসিক। বেজবৰুৱাৰ পূৰ্বে অসমীয়া ভাষাতো আত্মজীৱনীৰ পূৰ্ণাংগ আৰ্হি নাছিল হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ ‘আত্মজীৱনী চৰিত’ শীৰ্ষক লেখা এটাৰ বাহিৰে।

সেই সময়ৰ ভাৰতীয় সাহিত্যৰ আত্মজীৱনীকাৰৰ ভিতৰত বেজবৰুৱাই আটাইতকৈ কম বয়সীয়া আছিল। তেওঁলোকে ক্ৰমে বংগৰ ৰাজনাৰায়ণ বসু ‘আত্মচৰিত’ (৮৪ বয়সত), শীৱনাথ শাস্ত্ৰী ‘আত্মচৰিত’ (৭২ বছৰ বয়সত), ফকীৰ মোহন সেনাপতি ‘আত্মজীৱন চৰিত’ (৭০ বছৰ বয়সত), ৰবি ঠাকুৰ ‘জীৱন স্মৃতি’ (৫০ বছৰ বয়সত), লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা ‘মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ’ (৫৯ বছৰ বয়সত)। ৰবি ঠাকুৰৰ পিচতে বেজবৰুৱা কম বয়সীয়া লেখক।

বেজবৰুৱাই তেওঁৰ আত্মজীৱনীত কোৱামতে তেওঁ তেতিয়া এছেমব্লি কলেজৰ তৃতীয় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ। বেজবৰুৱাৰ বাইৰন-কীটছ-শ্যেলীৰ কবিতাই কোমলাই, হালবাই, মৈয়াই খোৱা মনটো বোলে ‘ৰবীন্দ্ৰৰ কবিতাতেই এনে কৰিলে যে তাত লাহী ধানৰ কঠীয়াৰতো কথাই নাই, বিহমনা, কোটকোৰা, পৰুৱাৰ বিহলঙনি আৰু চোৰাতকে আদি কৰি মিহৰে গুটি পৰিল সিয়েই ভৰ ভৰ কৰি মোক চা মোক চা উঠাৰ অৱস্থাত আছিল। কিন্তু ৰবি ঠাকুৰৰ ৰচনা পঢ়িলেও তেওঁৰ জীৱনীত ৰবি ঠাকুৰৰ জীৱনীৰ প্ৰভাৱ পৰা নাছিল। আনহাতে বেজবৰুৱাই তেওঁৰ পৰিয়ালৰ, অসমৰ সেই সময়ৰ পৰিস্থিতি, সামাজিক ৰীতি-নীতি-আৰ্হিৰ কথা লিখিছিল। ৰবি ঠাকুৰৰ আত্মজীৱনীৰ মসৃণতাৰ বিপৰীতে বেজবৰুৱাৰ আত্মজীৱনী তেওঁ কোৱামতেই কিমান যে হুটা। আত্মজীৱনী ছোৱা ছোৱাকৈ লিখি থকাৰ কালতে এখন চিঠিত (মোহন চন্দ্ৰ মহন্তলৈ লিখা) বেজবৰুৱাই কৈছে- ‘তাৰ পিচত ‘বাঁহী’ৰ তাগাদা, তালৈকে মোৰ হুটা ‘জীৱন সোঁৱৰণ’ এটা লিখি আজি পঠিয়ালো।’

বুদ্ধদেৱ বসুৱে এঠাইত (সাহিত্য চৰ্চা) কৈছে যে ৰবীন্দ্ৰ নাথৰ জীৱন অতিশয় গতানুগতিক। তেওঁৰ জীৱন বোলে মধুসূদনৰ নিচিনা নাটকীয় নহয়, শ্যেলীৰ নিচিনা বাণবিদ্ধ বা কীটছৰ নিচিনা কুৰূপ নহয়। গ্যেটৰ জীৱনত প্ৰকাশ পোৱা অনৈতিকতা বা টলষ্টয়ৰ দ্বন্দ্বজৰ্জৰিত জীৱনৰ উত্তালতাও বোলে ৰবীন্দ্ৰনাথৰ বেলিকা অনুপস্থিত। ইয়াৰ বিপৰীতে বেজবৰুৱাৰ জীৱন কি বিচিত্ৰ। ‘মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ’ সন্দৰ্ভত ড॰ মহেশ্বৰ নেওগদেৱে কৈছে- ‘বেজবৰুৱা ডাঙৰীয়াৰ ‘মোৰ জীৱন সোঁৱৰণ’, ‘যি ক’ম সঁচা ক’ম’ বুলি হলফ লোৱা জবানবন্দীৰ দৰে লুক-ঢাক নোহোৱা সত্য কথাই নহয়, তাত আন্তৰিকতা ছত্ৰে ছত্ৰে বিৰিঙি উঠিছে। এই আন্তৰিকতাই ক্ৰৌঞ্চৰ শোকক বাপ্পীকিৰ শ্লোকত পৰিণত কৰিছে, বেজবৰুৱাৰ স্মৃতিচিত্ৰক ৰসায়ন কৰি সৎ সাহিত্যৰ মৰ্যাদা দিছে।’

বেজবৰুৱাই নিজৰ বিষয়ে কোৱা কথাবোৰৰ সত্যতা সন্দৰ্ভত এটা উদাহৰণ দিওঁ। বি এল পৰীক্ষাত অনুত্তীৰ্ণ হোৱাৰ কাৰণটো বেজবৰুৱাই কৈছে। কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ছিণ্ডিকেটৰ বিৰুদ্ধে অকলশৰীয়া চহীৰে মোকৰ্দমা থিয় কৰাইছিল। বেৰিষ্টাৰ এ চৌধাৰীয়ে কৈছিল- ‘দেখছি একলা আমাদেৰ লক্ষ্মীনাথেৰেই চহী’।

মোকৰ্দমাৰ ফল সম্পৰ্কীয় বাতৰি এটা ১৮৯৪ চনৰ ২২ মে’ তাৰিখৰ ‘দ্য ষ্টেটমেন্ট’ কাকতত প্ৰকাশ পাইছিল।

অচিনা

লেখক - অমূল্য বৰুৱা

আলোচক - শৰৎ চন্দ্ৰ নেওগ

সেই পাহৰিব নোৱাৰা, বাস্তৱৰ বিকৃত বিপদ বিস্মৃত, অন্ধকাৰৰ বাটেদি বাট বুলি মানুহ আৰু মাটিৰ স’তে একাল্প স্থাপন কৰিব বিচৰা লুইতপৰীয়া তৰুণ প্ৰগতিশীল কবি অমূল্য বৰুৱাৰ জন্ম হৈছিল ১৯২২ চনৰ ৩০ জুনত যোৰহাটত আৰু মাত্ৰ একুৰি চাৰি বছৰৰ মূৰত সেই অন্ধকাৰৰ জটিল বাটটোতেই এদিন ১৯৪৬ চনৰ ১৮ আগষ্টত কলকাতা চহৰত মৃত্যু হয় এক অভাৱনীয় সাম্প্ৰদায়িক সংঘৰ্ষত। অমূল্য বৰুৱা কেৱল আধুনিক অসমীয়া কবিতা লেখা কবিয়েই নাছিল, বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ৰ অসমীয়া সাহিত্যৰ মৃতপ্ৰায় সন্ধিক্ষণত, এখন সমাজবাদী সমাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ, বৈষম্যহীন, শ্ৰেণীহীন, এখন মুক্ত সমাজ গঢ়াৰ সংকল্পৰে, অলসতা, ৰোমান্টিকতা, কলাবিলাসী গজ্জলিকা প্ৰবাহৰ বিপৰীতে, প্ৰগতিশীল আদৰ্শৰে হাতত কলম তুলি লোৱা এজন বাস্তৱবাদী কবি আছিল অমূল্য বৰুৱা। তেওঁৰ সাৰ্থক সৃষ্টিৰ অন্যতম কবিতা ‘বেশ্যা’ত ফুটি উঠিছে সমাজ সচেতনতা। এফালে বেশ্যাৰ বুকুভঙা হুমুনিয়াহ, অৰ্থনৈতিক বৈষম্যই আনি দিয়া পথচ্যুত গাভৰুৰ কিংকৰ্তব্যবিমূঢ়তা আৰু আনফালে সমাজত ভ্ৰত্ৰতাৰ বিতচকু পিন্ধি নিজকে ‘বৰমানুহ’ বোলোৱা তথাকথিত সন্ত্য এচাম মানুহ, এই কথাই প্ৰকাশ পাইছে ‘বেশ্যা’ত এনেদৰে- ‘সিহঁতক লাগে আনন্দ/ কেৱল কামনাভূষ্টিৰ কোলাহলপূৰ্ণ মাতলামিৰ/ এখন বোঁৱতী সুঁতি/ আৰু তাই যেনিবা সিহঁতৰ/ টোপনিৰ পৰা উঠা অলস চিন্তাৰ/ একাপ গৰম চাহ/ টকাৰ এৰাঁ সূতাৰে টনা এটা নিষ্প্ৰাণ কাঠৰ পুতলা নাচ/ তাইৰ নাই জীৱন, তাইৰ নাই ভাগৰ/ তাইৰ নাই কোনো ক্লেশ/ তাইৰ জীৱনৰ সহজ গতিটোৰ/ ৰুদ্ধ হৈ যোৱা স্বাভাৱিক প্ৰসাৰতাৰ প্ৰতি সিহঁত অন্ধ।’

‘কয়লা’ই আছিল অমূল্য বৰুৱাৰ প্ৰথম আধুনিক কবিতা। তেওঁৰ নিজৰ কবিতাৰ পৰিৱৰ্তনৰ বিষয়ে তেওঁৰ বন্ধু পদ্মধৰ বৰুৱালৈ এদিন লিখিছিল- ‘মোৰ কবিতাৰ ধাৰাটো একেবাৰে বদলি কৰি দিছো। Realism ৰ সংস্পৰ্শত আহি নিজ মানুহটোক বহুতখিনি সামাজিক দৃষ্টিভংগীৰে চাবলৈ ধৰিছো।’ ‘কয়লা’ত সেই কথাই প্ৰতিধ্বনিত হৈছে- ‘কয়লা/ মোৰ ভগ্ন অভিশ্ৰাৰ ক’লা ক’লা দাগ/ অন্তৰৰ ৰঙা শোণিতৰ পৰিচিত যেন/ মৰি যোৱা নিষ্ক্ৰিয় যাতনা/ সিহঁত মোৰ বৰ আপোন/ সিহঁতে মোৰ বাবে গঢ়ি তোলে/ এটা সন্ত্যতাৰ সুকীয়া সংস্কাৰ।’

অমূল্য বৰুৱাৰ সময়ৰ পৰিৱেশটো আছিল এক প্ৰচণ্ড ভঙা-গঢ়াৰ সময়। ৰাষ্ট্ৰ, সমাজ আৰু অৰ্থনৈতিক ভিত্তিত দ্ৰুততৰ পৰিৱৰ্তন হৈছিল। পদাৰ্থ বিজ্ঞান, জীৱ বিজ্ঞান, মনোবিজ্ঞান আদিৰো পৰিবৰ্তন ঘটিল। মানুহৰ জীৱন দৰ্শন আৰু মূল্যবোধৰ সম্পৰ্কে পুৰণা বিশ্বাসৰ ঠাই অধিকাৰ কৰিলে- জীৱন সম্পৰ্কীয় নতুন চিন্তাই সাংস্কৃতিক পৰিবৰ্তনৰ প্ৰচণ্ড জোৱাৰত। কাব্য জগততো তাৰ প্ৰকাশ ঘটিল। নতুন আংগিক আৰু ন ন বিষয়বস্তুৱে লেখাত ভুমুকি মাৰিলে তেতিয়াই অমূল্য বৰুৱাই ‘কুকুৰ’, ‘আন্ধাৰৰ হাহাকাৰ’, ‘বেশ্যা’ আদি কবিতাৰ আংগিক আৰু বিষয়বস্তুৱে সেই পৰিবৰ্তিত নতুন বাস্তৱবাদক আদৰণি জনালে। তেওঁৰ ভাষাত- ‘মানৱ সন্ত্যতাৰ সংস্কৃতিৰ মাত্ৰ ৰূপান্তৰ গঢ়িছে, সংস্কৃতি লোপ পোৱা নাই আৰু Revolution

through culture টোৱেই পৃথিৱীৰ বিজয়ী বিপ্লৱ, এই পৰিবৰ্তনৰ আৱশ্যক জগতত আদৰ্শৰ নামত অতদিনে চলি অহা ভূৱাৰ শেষ কৰিবৰ বাবে।’

অমূল্য বৰুৱাৰ আন এটা উল্লেখযোগ্য কবিতা হ’ল ‘আন্ধাৰৰ হাঁহকাৰ’। ইয়াত প্ৰকাশিত হৈছে-
‘..আকাশৰ মহোৎসৱ/ ৰাশি ৰাশি তৰাবৃন্দ/ ৰাশি ৰাশি নক্ষত্ৰৰ আলোক উৎস/ সজায় দীপালী যেন
সৰ্বব্যাপ্ত মহাদিগন্তত/ কক্ষ কক্ষ উকি মাৰি মাৰি/ মই যাওঁ পৃথিৱীৰ মাটিৰ মানুহ/ মাটিয়েদি খোজ কাঢ়ি/
বাস্তৱৰ বিকৃত বিপদে ঢকা মোৰ প্ৰতিকৃতি/ সেই আন্ধাৰ বাটটোত অকলে অকলে/ দৃষ্টিহীন, ক্লাস্তিহীন-
মহাসমৰৰ দাৱানলে পোৰা/ পৃথিৱীৰ স্মশানত ভয়লগা স্পিৰিটৰ দৰে/ শান্তিৰ কঁপনি উঠে/ অন্তৰৰ আঁহে
আঁহে/ বিদ্রোহৰ অগনি জ্বলে চকুৰ শিখাত/ বিদগ্ধ বিধ্বস্ত স্থূপত মোৰ/ নতুন সৃষ্টিৰ প্ৰতিজ্ঞাৰ অটল বিশ্বাস
থাপি/ ভাবৰ বুকুত/ মুহূৰ্তৰ ভিতৰতে গুড়ি কৰি/ লক্ষ লক্ষ শতাব্দীৰ So called সভ্যতাৰ বিলাস বৈভৱ।’

এনেকৈয়ে ‘কুকুৰ’ কবিতাত লিখিলে- ‘এইখন পৃথিৱীৰ কূট চক্ৰান্ত/ এইদল খাবলৈ নোপোৱা কুকুৰ/
সিহঁত নিম্ন বংশজাত/ কিন্তু আৰু এটা দল আছে/ সেইদল কুকুৰে খাবলৈ পায়/ সিহঁত উচ্চ বংশজাত/
সেইদল খাবলৈ পোৱাৰ সভ্যতাত গঢ়ি উঠিছে/ এটা দলৰ খাবলৈ নোপোৱা বৰ্বৰতা. দুয়ো দলৰ খাবলৈ
নোপোৱা বৰ্বৰতা/ দুয়ো দলৰ নাম কুকুৰ।’

কবিৰ এই দৃষ্টিত, এই চিন্তাত ৰোমান্টিকতা নাই, আছে মাথোঁ বাস্তৱৰ নিষ্ঠুৰ সত্য ‘ক্ষুধা’।

ক্ষুধাৰ তাড়নাই সকলো পাহৰাই দিয়ে- ‘ক্ষুধাৰ ডাডনাত সিহঁতে পাহৰি যায়/ ‘অহিংসা পৰম ধৰ্ম’/
সিহঁতৰ অশুংখল, কোলাহলপূৰ্ণ হিংসান্বিত সমাজত/ ক্ষুধা নিবাৰণৰ কেৱল কঠোৰ সংগ্ৰাম।’

ৰোমান্টিক কল্পনাবিলাসী কাব্যলোকৰ আঁৰত লুকাই থকা তৰল, আত্মকেন্দ্ৰিক অলসতা, বাস্তবমুখী
চিন্তাম্ৰোতক ‘জয়ন্তী’ৰ বুকুত আত্মপ্ৰকাশ কৰা ভবানন্দ দত্ত, ধীৰেন দত্ত, হেম বৰুৱা প্ৰমুখ্যে এচাম কবিয়ে
নাকচ কৰি দিলে। তাৰ মাজত সোমাই পৰিল কবি অমূল্য বৰুৱাও। তেতিয়াই অমূল্য বৰুৱাই লিখিলে- ‘স্বৰ্গৰ
কোনোবা নন্দন বনত আমাৰ বাবে নাই/ মৃত্যুঞ্জয়ী অমৃতৰ ভাণ্ডাৰ/ আমি মানুহ/ জাগতিক পঞ্চভূত জাত
আমাৰ/ দীপ্তিমান শৰীৰক লাগে/ নতুন মুকলি নীলা আকাশত হোৱা অৰুণোদয়ৰ/ আল্ট্ৰা ভায়’লেট ৰশ্মি/
পৃষ্টি সাধক অন্নৰ/ তৃপ্তিদায়ক ভৰা খাল/ তাৰ বাবে আমি/ উৰ্বৰা মাটিৰ পূজাৰী/ আমি যুগ পৰিস্থিতিৰ
প্ৰতীক/ বস্তু আৰু আদৰ্শৰ/ দ্বন্দ্বাত্মক গতি/ সংগ্ৰাম লিপ্ত বিপ্লৱী।’

সমাজৰ নিৰ্মম নগ্ন বাস্তৱক যেতিয়া সৌন্দৰ্যৰ মিছা সপোনে ঢাকি ৰাখিব খোজে, তেতিয়াই কোনো
এক বিশেষ মুহূৰ্তত কবিয়ে কৈ উঠে- ‘আৰু মই?/ বাস্তৱৰ ৰহস্যৰ আত্মবিস্মৃতিত পৰি/ থাকো চাই/
সিহঁতৰ ক’লা লেতেৰা জীৱনবোৰ/ সিহঁতৰ আন্ধাৰৰ হাহাকাৰ/ আৰু জোনাকৰ পৰিহাস।’

কবি সপোন বিভোৰ নহয়, উদাসী। কাৰণ, কবিৰ বুকুত আছে অদম্য আশা, দৃষ্টিত আছে ‘সুস্থ ৰঙা
সূৰ্যৰ ছবি’। তাকে সমল কৰি লৈ গঢ়িবৰ মন সাম্যৰ মন্দিৰ- ‘আমাৰ আছে মানুহৰ ওপৰত বিশ্বাস/
আমাৰ আছে ভৱিষ্যতৰ ৰঙা সূৰ্যৰ পিনে চকু।/ বৰ্তমান নিৰালম্ব নিৰাশক্তিৰ/ বিকৃত জঞ্জাল লৈ জীয়াৰ
বুকুত/ আমাৰ দুৰু স্পন্দমান অন্তৰতো আছে শতেক ভৰসা।/ গেলা, দুৰ্গন্ধ, অস্বাস্থ্যকৰ হিংসুক
পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ/ এই ভংগু-পংগু নৰকেন্দ্ৰিত দেহৰ দুৰ্ভোগ/ আমি/ অন্তৰৰ গতিশীল শক্তিৰ/
পৰম তৃপ্তিত/ দিনে দিনে গংগা স্নান কৰি, লভিছো মুক্তি/ আমি গঢ়িছো নিজৰ ৰূপ/ সমাজৰ বিশ্বমানৱৰ
সুগভীৰ দৃঢ় সভ্যতা/ আমাৰ সংস্কৃতিৰ নৱ সাম্য মন্দিৰ।’

আধুনিক জীৱনৰ নতুন মূল্যবোধৰ শুভাগমন আৰু ৰোমান্টিকতাৰ বিদায় যাত্ৰা, ইয়াৰ মাজতেই
অমূল্য বৰুৱাৰ কবিতাৰ সৃষ্টি। এলিয়টৰ কবিতাৰে অনুপ্ৰাণিত হোৱা এইজন কবিৰ চিন্তাতো উদ্ভাসিত হৈছিল
‘The waste land’ কবিতাৰ ধ্বনি। উক্ত কবিতাৰ চিত্ৰকল্পত উক্ত সন্ধিক্ষণৰ দৃশ্য অংকিত কৰাৰ দৰে কবি
জীৱনানন্দ দাসেও ‘মেঠো চাঁদ মাঠেৰ গল্প’ আৰু ‘পেঁচা’ মাঠেৰ গল্প’ নামৰ কবিতাত ব্যৱহাৰ কৰিছিল, পাৰ
হ’ব ধৰা ৰোমান্টিক ভাবনাৰ ছবি ‘হেমন্ত’ চিত্ৰকল্প ব্যৱহাৰৰ যোগেদি। একে আলি-দোমোজাত লিখিলে অমূল্য
বৰুৱায়ো-

‘হেমন্তৰ সেমেকা সন্ধিয়া/ পশ্চিমৰ আকাশৰ প্ৰান্তৰত জ্বলা/ শেহৰ পোহৰে চুমে/ কোলাহলৰ ধৰণীৰ মৌন অলংকাৰ/ শীতৰ পৰশ পাওঁ পাওঁ/ পাত সৰা গছবোৰ/ পৃথিৱীৰ ওপৰত থিয় হৈ/ হা-হতোস্মিৰ সুৰে আৰ্তনাদ কৰি/ প্ৰকাশিছে অন্তৰৰ গভীৰ হতাশা।/ সিহঁতৰ শতস্ৰষ্ট জীৱনৰ কৰুণ ট্ৰেজেডি/ দুদিনৰ পিচতে যেন মৃত্যুৰ কৰাল গ্ৰাসে ধৰিব আৰম্ভি।’

‘অচিনা’ অমূল্য বৰুৱাৰ শেহতীয়া কবিতাৰ পাণ্ডুলিপি আছিল, কিন্তু তেওঁৰ মৃত্যুৰ লগে লগে ‘অচিনা’ও ক’ৰবাত হেৰাই গ’ল। কলকাতাত পঢ়ি থকা অৱস্থাত তেওঁৰ কেইবাখনো গীতি নাটিকা কলকাতা অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰযোগে প্ৰচাৰ হৈছিল। তাৰ ভিতৰত হ’ল- ‘প্ৰায়চিত্ত’, মাটিৰ মোহ’, ‘বসন্তৰ অভিলেখ’।

অমূল্য বৰুৱাৰ চিন্তা-চেতনাক আন এটি সামান্য কথাৰ পৰাই উপলব্ধি কৰিব পাৰি। যি সময়ত ৰোমান্টিছিজিমৰ সোঁত বলিছিল, যি সময়ত ‘তাজমহল’ৰ বুকুত কেৱল প্ৰেমৰ আৱেগকে দেখিছিল বেছিবাগেই, তেনে সময়তে তাজমহল সন্দৰ্ভত তেওঁৰ মনোভাব আছিল এনে- তাজমহল ছাহজাহানৰ প্ৰেমৰ অমৰ কীৰ্তি নহয়, হয় মাথোন ছাহজাহানৰ অসীম গৰ্ব। তেওঁৰ মতে ‘মই কওঁ তাজমহল এটা সপোন, এটা কবিতা। কিন্তু তাত মই ছাহজাহানৰ প্ৰেমৰ গভীৰতা নেদেখো। দেখো তাৰ লুপ্তপ্ৰায় শিল্পীটোৰ অন্তৰৰ গভীৰ হুমুনিয়াহ। বুৰঞ্জীয়ে তাৰ প্ৰমাণ দিয়ে। ছাহজাহানৰ অভিলাষটোকেই মই শলাগো।’ সেই সময়ত সোঁতৰ বিপৰীতে ভাবিব পৰা ‘তাজমহলৰ শুভ্ৰতাখিনিৰ বুকুত লীন হৈ থকা অসংখ্য জীৱনৰ ব্যৰ্থতাবোৰ’ৰ কথা কল্পনা কৰিব পৰা এজন কবি হোৱাৰ বাবেই কবি অমূল্য বৰুৱা হৈ পৰিছিল প্ৰকৃততেই এজন বাস্তৱবাদী কবি। অমূল্য বৰুৱাৰ অকাল বিয়োগ দৰাচলতেই এক অভাৱনীয় ক্ষতি।

The ASSAM TRIBUNE :

AT- 4.11.2018

THE EXODUS IS NOT OVER

Writer - Nandita Haskar

Publisher - Speaking Tiger

Price - Rs 350.00

Reviewer - Zoukim Tunngumg

The book is a harrowing tale of four migrant workers from Ukhrul, Manipur. Atim wants to build a house for her family. Yaokhalek wants to be a musician. Livingstone wants to open a restaurant and Mayori just wants a society where she is accepted. Each of them have different aspirations but somehow they get entangled in the cruel web of the service industry.

The writer has been actively involved with the Northeasterners in her career as a lawyer and has an insight into their world which goes beyond just writing a book. She writes about the Tangkhul Nagas in particular because of her personal connection with her subjects. In choosing 2 male and 2 female characters, the author shows us the disparity in the experiences of each gender. On the one hand, women get a sense of independence by earning money and being free to do what they please, something which would not be possible back home due to a persistent history of patriarchy. On the other hand, men feel that their masculinity gets ruptured as they are unable to play the social role of provider and protector.

The language barrier was a challenging factor for the author. She mentions that there is no word for migrant worker in Tangkhul. Her communication was made difficult. The Tangkhul language is also limited like the word 'shim' means both a small house as well as a big building. The women were unable to express themselves while talking about harassment at work because they have no word in their vocabulary. Instead, they just referred to it as 'getting pressure'. This gives a glimpse of the type of society there.

The author makes a stark between the green hills and clean air of Ukhrul and the sky high buildings and pollution of Delhi. She presents us with the realities of the service industry. The pay is low, no breaks in between 12 hr shifts and no transport for late night shifts, sexual harassment and racial discrimination. Although there are places which are better off, they are rare. As a result, workers keep jumping from one job to another but more often than not, it is one and the same.

One cannot help mentioning that the chapters of the book are named after Naga poems or songs. This is the author's tribute to the indomitable spirit of the state and its people.. It is these little things that the state like Manipur, rich in cultural diversity finds its unity. The author calls the four characters 'survivors' and their stories are a testimony to the strength of humanity in the face of diversity.

MONSOON FEELINGS A HISTORY OF EMOTIONS IN THE RAIN

Writers/editors - Imke Rajamoni, Margrit Pernau and Katherine Schfield

Publisher - Niyogi Books

Price - Rs 1800.00

Reviewer - Swapanil Barua.

Rains mean so much to everybody. For the parched earth of the scorching summer, the coming of the first rains is a love affair revived, of a long lost lover coming back to soothe the body and the mind. For the farmer, it is the end of all worries for the year, for he can now begin the annual ritual of sowing and reaping, to feed himself and his near and dear ones.

In India the rains mean so much more as it is the land of the monsoons, a word that triggers so many expressions. So much has been written about the rains in India that it forms an unending chain of creative expressions ...it lingers on. The past is not lost to the present. All these expressions have been eternalized by many a poet and painter, the study of which make an interesting read and in this book it is evident. The first two writers are researchers in Max Planck Institute and Katherine is a lecturer in Kings College, London.

The collection covers 12 articles by various authors ranging from emotion attached to rains in India from the Sanskrit classics to the rain dance of Bollywood. The first article begins with the proverbial Meghadootam by Kalidas and discusses the depiction of monsoon rains in ancient art.

Historically Indians have related monsoons with pining lovers and reunions, amorous couples, the scent of wet earth, fragrance of blooming flowers, ripe mango groves, birds and animals at play and the song of the koel. All of these drive the Indians to dance and sing in the form of charities and kajries as well as their regional variations. The monsoon breeds a culture of its own in India. It has been discussed in detail, to open up the tremendous influence of the season in the Indian mind. Detailed discussions on monsoons in Indo-Persian poetry, Krishna in the rains in 18th century writing, the imagery of clouds, cuckoos and lovers in Hindi Urdu writing.

Monsoon music in Hindustani classical music is a revealing discussion. So many ragas have been dedicated to the season that it makes the season of revelry, fun and frolic. The feelings have been carried out to the Bollywood music as well.

AT- 11.09.2018

IF A RIVER AND OTHER STORIES

Writer - Kula Saikia

Ratna Books, Delhi

Rs 299.00

Reviewer - Subhajit Bhadra

It seldom happens in the context of regional Indian literature that a book of fiction is translated so well that it gives the flavor of the original.

It is a collection of translation works of the writer. The translators are- Rupanjali Baruah, Parbina Rashid, Rhinusmita Kakaty Lahkar, Stuti Goswami, Meenaxi Borkotoky and Neeta Sharma.

The collection exhibits the mastery of the writer in producing one single vivid effect, a complex narrative structure, portrayal of the life of the mind, urban theme, psychological exploration of characters, a tendency to highlight buried human emotions, depiction of sensitivity and compassion and a quest to explore the philosophical dimensions of human existence.

A few children are observed by sophisticated urban narrators as they are to create a river in the context of a desert by taking recourse to sand and the climax of the story is reached when the design of the river crumbles down in the wake of a sand storm. The urban narrator is both delighted and disappointed to see the subsequent success of the players of the game of the river. The story reveals the eternal desire of the human beings to attain the unattainable and to run after mirages but it is prevented from being a satire as it focuses on the efforts of children.

The Bridge is a poignant tale of love and loss, fulfillment and sadness, wait and anticipation, the gap of generations. But it strikes the inner cords of the human heart as Saikia succeeds in making the story free from pretention or artificiality.

The Station is a deft and realistic account of the monotony of daily existence, a tendency to escape from the mundane bitter world, the absurdities of a boring life, a pull towards duty and lethargy to fulfil the obligations of a small service life, the rise of love in the mind of the protagonist and the ultimate futility of the so called love.

The other stories also reveal the typical Saikia art and he weaves the fabric of the stories beautifully. The stories have universal appeal and evoke a unique charm as they are grounded in the particular socio cultural context.

PAANCHAR PITHIT XUINYA

Writer - Harekrishna Deka

Papyrus

Rs 650.00

Reviewer- Bibekananda Choudhury

It is a collection of 50 short stories hand picked by the author himself. The most unusual aspect of the book is a 40 page prologue by noted critique Manoj Borpujari with detailed analysis on the works of the author. If you read it before you read the stories, then it will help you delve deep into the content. If you read it after you have read the stories, then it would provide a renewed tour of the land traversed. And, I must say that his piece has set a new standard for all those people treading in the field. Borpujari has used a hoard of literary terminologies that can evoke the envy of any person involved in literary pursuit.

Arranged in three segments, may be to represent three different levels of thought process, it contains a motley combination- science fiction, crime thriller, detective etc. Every storey here carries its own weight, merit and specific uniqueness.. The content, the structure is never repeated- definitely making you ponder over the characters and the situations take you to a different mental level.. As for example, as a topic of debate, he raises the importance and significance of zero zero does not take any responsibility to sit before but placed before another number, it becomes indispensable and also enjoys the power of the number preceding it. Similarly he depicts the hanger-ons who do not have any specific existence or importance all by themselves, but as they cling on to people in power, they start wielding power, sometimes even surpassing the original characters.

The book is dedicated to Nilamani Phukan as the author fondly remembers his journey with stories way back in 1975, in Sangya, under Phukan's editorship, while the author was about to hang up his boots. It is quite unusual for any editor to dedicate two editorials against a single story- Bandiyar, which speaks of the impact of the content and layout of the story on late Chandra Prasad Saikia, as well as on his contemporaries. It speaks of the bond emerging between an aged captive and his young captor as they move continuously, evading the security dragnet.

AT-25.9.2018

KAZIRANGAAR KAAHINEE

Pulin Kalita

Jagaran Sahitya Prakashan, Panbazar

Rs 99.00

Kaziranga is much more to it than only being called a Rhino land. Its other varied and fascinating aspects have found its place in this book.. The writer has interspersed the narrative with his personal experiences in the wildlife and forests including a few close encounters.

The book begins with a history of Kaziranga and its conservation status since the days of the British. It is a National Park, a Tiger Reserve, An Elephant reserve and a world heritage site – all rolled into one.. Its varied landscape comprising of grass land, wet land and wood land have infused and proliferated its wildlife. The writer asserts that many a problem remain. The annual floods cause immeasurable disturbance and temporary displacement of its wildlife. But to the writer the biggest thrat that is coming to this unique land is the growing business and industrial activities in the near by areas, besides a spurt in tourism activity almost at the heart of the national park. The government has to act to prevent worsening of the situation. The writer feels that the local communities living in the fringe have not been included in the conservation process as important stakeholders. The language of the book is simple, the style is lucid and some good photographs add to the appeal of the book.

KRISHNADHARA

Leenaa Sarma

Power Shift

Rs 299.00

The co-mingling of fact and fiction is Leenaa Sarma's forte and this book takes it forward. It is based in the Andaman islands where freedom fighters, condemned criminals and revolutionaries have taken centre stage. The writer has carefully liberated Assamese fiction from preovincialism like Mamani Roisom Goswami.

The book is different in the sense that it is not merely a record of life in a particular place but also a life lived through the passage of time. Many historical characters appear and disappear in the writer's imaginative hue. It is not merely a point of view of the cellular jail but also through love , boredom and death. The sense of claustrophobia is sought to be compensated by the emotional warmth of the captives. We also come across a hardened criminal who kills without a second thought.. Both pre independent and post independent India is captured but the focus is the microcosm. The clash of two civilizations- Indian and the British is also drawn as a narrative focus. Different people of different

backgrounds play a larger game of life. The writer uses a non conventional narrative but meticulously travels through time to achieve authenticity.

JANA ARANYA

Sankar

Translated into Assamese by Chandraprabha Bhattacharyya

Bedakantha Prakashan

A retired school teacher , the translator is in her eighties. This is probably the most celebrated work by the famous writer(the real name is Mani Sankar Banerjee) The book is about an unemployed educated youth who runs from pillar to post in search of a job but enters the cut throat world of business as a middle man and stamps out his own ideals. Sankar himself released the book at Jorhat.